MARK TWAIN

Aventurile lui Huckleberry Finn

The Adventures of Huckleberry Finn by Mark Twain

Editura pentru Literatură Universală

clw

Clasicii

Literaturii Universale

Coperta colecției de *Vasile Socoluic*

Pe copertă : MARK TWAIN
Ilustrația de *Mihai Mănescu*

The Adventures of Huckleberry Finn
by Mark Twain

Mark Twain

AVENTURILE LUI HUCKLEBERRY FINN

În românește de PETRE SOLOMON

București, 1969

Editura pentru Literatură Universală

NOTĂ

Persoanele care vor încerca să găsească o justificare acestei povestiri vor fi date în judecată ; persoanele care vor încerca să identifice o morală în cuprinsul ei vor fi surghiunite ; persoanele care vor încerca să-i găsească vreo intrigă anume vor fi împuşcate.

Din ordinul autorului

CAPITOLUL I

N-aveţi de unde să ştiţi cine sînt, dacă n-aţi citit cartea *Aventurile lui Tom Sawyer*[1] — dar n-are a face. Cartea a fost scrisă de domnul Mark Twain, iar cele istorisite într-însa sînt în mare parte adevărate. A mai pus şi de la el, pe ici pe colo — ia, o nimica toată — dar, îndeobşte, tot ce spune e adevărat. Cui nu i se întîmplă să mintă din cînd în cînd? Poate doar mătuşii Polly, văduvei Douglas sau, cine ştie, lui Mary[2].

În carte era vorba şi de Polly, mătuşa lui Tom, şi de Mary, şi de văduva Douglas — şi, precum v-am mai zis, în afară de unele lucruri trase de păr, cartea spunea adevărul adevărat.

Iată cum se isprăvea cartea: Tom şi cu mine am găsit banii ascunşi de tîlhari în peşteră şi ne-am îmbogăţit. Ne-am ales fiecare cu cîte şase mii de dolari de aur. Un munte de bani, cînd îi puneai unul peste altul. Judele Thatcher i-a luat şi i-a pus să clocească dobîndă, cîte un dolar pe zi, şi asta tot anul, va să zică o grămadă de bani, cu care nu mai ştiai ce să faci. Văduva Douglas m-a înfiat, jurîndu-şi să facă din mine „un om ţivilizat". Îmi venea tare greu să stau toată vremea în casă, din pricina văduvei care era groaznic de aşezată şi de tipicară în tot ce făcea. De-aia, cînd n-am mai putut să rabd, am şters-o. Mi-am pus zdrenţele alea vechi şi m-am mutat iar în poloboc, bucuros că-s slobod. Dar Tom Sawyer m-a dibăcit şi mi-a dat de veste că are de gînd să pună pe roate o bandă de hoţi, în care, dacă m-aş întoarce la văduvă şi m-aş face băiat de treabă, aş putea intra şi eu.

---

[1] Roman publicat de M. Twain în 1876, ai cărui eroi sînt Tom Sawyer şi Huckleberry Finn.

[2] Personaje ale romanului „Aventurile lui Tom Sawyer".

Aşa că m-am întors. Cum m-a văzut, văduva a început să bocească, zicînd că-s o biată oaie rătăcită şi multe altele, ce-i drept fără nici o răutate din parte-i. Apoi m-a vîrît iarăşi în hainele alea noi, în care m-apucau năduşelile şi mă simţeam ca-n chingi. Şi atunci vechea poveste a-nceput din nou. Cînd văduva suna clopoţelul pentru cină, trebuia să dau fuga numaidecît şi, odată aşezat la masă, n-aveam voie să încep să mănînc : trebuia să aştept pînă ce văduva, cu bărbia în piept, blagoslovea bucatele, cu toate că nu le lipsea nimica, atîta doar că fiecare fel era gătit în alt vas. Cînd le pui pe toate într-o strachină, e altceva : se amestecă între ele, se fac mai zemoase şi ţi-e mai mare dragul să le mănînci.

După cină, văduva îşi lua cartea şi începea să mă dăscălească despre Moise şi coşuleţul de papură [1]. La-nceput ardeam de nerăbdare să ştiu ce-i cu el, dar cînd am aflat că Moise răposase de mult, nu m-am mai sinchisit de el, pentru că, între noi fie vorba, nu prea mă dau în vînt după ăi morţi.

Odată, cînd am vrut să fumez şi eu o pipă, i-am cerut voie văduvei. Dar ţi-ai găsit ! Zicea că nu-i frumos, că-i un obicei mitocănesc şi c-ar trebui să mă las de fumat. Aşa-s unii oameni. Se apucă să ponegrească nişte lucruri de care n-au habar ! Văduva îi tot dădea zor cu Moise, un cetăţean care nici măcar nu-i era rudă şi care, fiind mort, nu mai putea fi de folos nimănui ; în schimb, mă învinuia într-una de o treabă care, orice s-ar zice, tot e bună la ceva. Unde mai pui că şi văduva trăgea tutun pe nas, dar pas de-i spune ceva, ea cică avea dreptul.

Soră-sa, miss Watson, o fată bătrînă, cu ochelari pe nas şi cam sfrijită, care de cîteva zile venise să stea la ea, m-a încolţit apoi cu un abecedar. M-a canonit aşa cam un ceas, pîn-a potolit-o văduva. Eram la capătul răbdărilor. O oră întreagă după aceea m-am plictisit de moarte, simţeam că înnebunesc. Miss Watson mă cicălea mereu : „Huckleberry, ia-ţi picioarele de-acolo", „Huckleberry, nu te gheboşa, stai drept". Şi după un minut începea iar : „Huckleberry, nu mai căsca şi nu te mai întinde aşa. De ce nu-ncerci să te porţi ca lumea ?"

[1] O legendă a mitologiei biblice povesteşte că Moise, după ce s-a născut, a fost pus într-un coşuleţ căruia i s-a dat drumul pe Nil. Coşuleţul şi copilul au fost găsiţi de fiica faraonului.

Cînd a început să-mi vorbească despre iad, i-am spus cinstit că mi-aş dori să fiu acolo. Asta a scos-o din sărite, măcar că n-o spusesem cu răutate. Nu voiam decît să plec — oriunde, numai să plec ; doream o schimbare, de orice fel.

Mi-a zis atunci că nu se cade să vorbesc aşa, că ea n-ar fi spus niciodată una ca asta şi că, în ce-o priveşte, va face totul ca să ajungă în rai. Cît despre mine, socotind că nu-i nici o scofală să mă duc într-un loc unde o să vină şi ea, m-am hotărît să nu-mi dau silinţa s-o însoţesc. Firește că nu i-am spus-o, ca să n-o aţîţ şi mai mult — ar fi făcut gălăgie.

Miss Watson îi tot dădea înainte cu raiul. Aşa-i era felul : cînd începea să-i turuie guriţa nu era chip s-o opreşti. În rai — zicea ea — oamenii n-au altă treabă decît să se plimbe toată ziulica şi să cînte la harfă, în vecii vecilor. După părerea mea, nu era cine ştie ce pricopseală, însă nu i-am spus nimic. Am întrebat-o numai, ce crede : Tom Sawyer ar putea nimeri şi el în rai ? Firește că nu ! mi-a răspuns ea. M-am bucurat din cale-afară : nu de alta, dar voiam să fiu împreună cu Tom.

Miss Watson m-a tot bătut la cap, pîn-am simţit că obosesc şi mă apucă stenahoria. În curînd au fost chemaţi în casă negrii şi, după rugăciune, toată lumea s-a dus la culcare. M-am suit în odaia mea, cu un capăt de lumînare în mînă ; l-am pus pe masă, m-am aşezat pe un scaun lîngă fereastră şi am încercat să mă gîndesc la ceva vesel, dar degeaba. Mă simţeam atît de stingher, încît mai c-aş fi vrut să mor. Stelele străluceau şi frunzişul copacilor fremăta jalnic. De departe se auzea ţipătul unei bufniţe, bocind pesemne vreun mort. P-ormă o ciuvică a început să cîrîie şi un cîine să urle, semn că cineva avea să moară. Iar vîntul îmi tot şoptea ceva la ureche şi, nepricepînd ce-mi spune, mă treceau fiori reci. Dinspre pădure se auzi apoi zgomotul pe care-l stîrnesc strigoii cînd vor să ne spună ce au pe suflet şi nu se pot face înţeleşi ; negăsindu-şi tihnă în mormînt, sînt nevoiţi să cutreiere drumurile şi să se tînguie noapte de noapte. Eram atît de abătut şi de înfricoşat, încît tare aş fi vrut să am pe cineva lîngă mine. Curînd, un păianjen începu să mi se cațăre pe umăr ; i-am făcut vînt şi a picat taman în flacăra lumînării. Pînă s-apuc eu să mă mişc, se şi mistuise. Ştiam că e semn rău şi că-mi aduce nenorocire — n-aveam nevoie ca cineva să mi-o spună. Şi m-a cuprins un tremurici,

de era cît pe-aci să-mi cadă ţoalele de pe mine. M-am sculat şi am ocolit de trei ori scaunul, făcîndu-mi cruce de fiecare dată. Apoi mi-am legat c-un capăt de aţă o şuviţă de păr, ca să alung vrăjitoarele. Dar nu prea aveam eu încredere în chestia asta. Asemenea vrăji are rost să le faci cînd pierzi o potcoavă găsită, pe care voiai s-o atîrni deasupra uşii, dar n-am auzit încă pe nimeni să spună că în felul ăsta ai putea scăpa de ghinion, după ce-ai omorît un păianjen.

M-am aşezat iar, tremurînd ca varga, şi mi-am scos luleaua. Acum nu era primejdie să afle văduva, fiindcă în toată casa domnea o linişte de mormînt. După nu ştiu cîtă vreme, am auzit cum bate orologiul tîrgului — bang ! bang ! — de douăsprezece ori, apoi s-a lăsat din nou tăcerea, mai adîncă decît înainte. Dar în curînd am auzit trosnind o creangă undeva în desişul copacilor — ceva se mişca pe-acolo. Am stat aşa, fără să clipesc, trăgînd cu urechea. Am deslușit cu greu un mieunat, colo jos. Straşnic ! Am mieunat şi eu încetişor de tot, am stins lumînarea şi am sărit de pe fereastră pe acoperişul şopronului. De-acolo m-am lăsat în jos şi m-am strecurat tîrîş printre copaci. Tom Sawyer era, firește, acolo. Mă aştepta.

CAPITOLUL II

Am pornit tiptil spre marginea grădinii văduvei, pe o potecă pierdută printre copaci, aplecîndu-ne ca să nu ne lovim cu capul de crengi. Tocmai cînd treceam prin faţa bucătăriei, m-am împiedicat de o rădăcină şi am căzut cu zgomot. Ne-am ghemuit la pămînt, ţinîndu-ne răsuflarea. Jim, negrul cel mare al domnişoarei Watson, şedea în pragul bucătăriei — îl vedeam bine, fiindcă în spatele lui pîlpîia o lumină. S-a ridicat şi, întinzîndu-şi gîtul, a ascultat cam un minut ; apoi a strigat :

— Cine-acolo ?

A mai tras puțin cu urechea, apoi a pornit tiptil și s-a oprit chiar alături de noi. Mai c-am fi putut să-l atingem cu mîna. Am stat așa nu știu cîte minute, fără să zicem nici „pis", și pe deasupra mai eram și lipiți unul de altul. Mă apucase o mîncărime undeva, pe la gleznă, dar nu-ndrăzneam să mă scarpin. Pe urmă a început să mă mănînce urechea, apoi spinarea, tocmai între umeri. Simțeam că mor dacă nu mă scarpin. De-atunci am băgat de seamă de multe ori că dacă te afli într-o societate simandicoasă sau la vreo înmormîntare — sau dacă te duci la culcare cînd nu ți-e somn — va să zică dacă te afli într-un loc unde nu se cuvine să te scarpini, taman atunci te-apucă mîncărimea într-o mie de locuri deodată.

După un timp, Jim spuse :

— Hei, cine-acolo ? Unde ești ? Să-mi sară ochii dacă n-am auzit ceva. Aha, știe Jim ce-i de făcut, șade aici, pîn-aude iar zgomotu'.

Și se așează pe pămînt, alături de noi. Își rezemă spinarea de un trunchi de copac și-și întinse picioarele, mai-mai să m-atingă. Începu să mă mănînce nasul așa de tare, că-mi dădură lacrimile. Dar nici gînd să mă scarpin. Apoi mîncărimea trecu în nări și de-acolo mai departe. Nu mai știam ce să fac ca să stau locului. Cazna asta a ținut vreo șase-șapte minute, dar mie mi s-a părut o veșnicie. Acum mă mînca în vreo unsprezece locuri deodată. Simțeam că nu mai pot să rabd nici o clipă, dar m-am hotărît să-ncerc și mi-am încleștat fălcile. Tocmai atunci Jim începu să răsufle greu, apoi să sforăie. Parcă mi s-a luat o piatră de pe inimă !

Tom îmi făcu semn, șuierînd printre dinți, și începurăm să ne tărîm amîndoi de-a bușilea, cu vreo zece pași mai încolo. Tom se opri și-mi șopti că ar fi nostim să-l legăm pe Jim de copac. Nu eram de aceeași părere : dacă se trezea ? Ar fi făcut tărăboi și atunci s-ar fi băgat de seamă că fugisem de-acasă. După un timp, Tom îmi spuse că n-are destule lumînări și că se duce în bucătărie să mai șterpelească vreo cîteva. I-am zis că n-are rost să încerce — dacă se trezea Jim și venea după noi ? Dar Tom zicea că face să încercăm, așa că ne-am furișat în bucătărie și am pus mîna pe trei lumînări, pentru plata cărora Tom lăsă pe masă un bănuț de cinci cenți. Apoi am ieșit. Mă treceau nădușelile de nerăbdare. Dar ți-ai găsit ca Tom să plece ! Ținea morțiș să se tî-

rască pînă la locul unde se afla Jim, ca să-i mai joace un renghi. Poate unde eram singur, iar în jur era atîta liniște, mi s-a părut lungă așteptarea.

Îndată ce Tom s-a întors, am luat-o pe potecă, de-a lungul gardului ce împrejmuia grădina, și încet-încet am ajuns în creștetul dealului povîrnit, peste drum de casă. Tom îmi povesti cum îi scosese pălăria lui Jim și o agățase de o cracă deasupra lui. Jim se mișcase nițel, însă nu se trezise. A doua zi, Jim avea să se laude la toată lumea că fusese fermecat de niște vrăjitoare care-l încălecaseră și cutreieraseră cu el întreg ținutul, aducîndu-l după aceea la loc sub copac și atîrnîndu-i pălăria de o creangă, ca să-i arate cu cine avusese de-a face. După încă o zi, Jim avea să spună că vrăjitoarele i se urcaseră în cîrcă și-l călăriseră pînă hăt-departe, la New Orleans. De la o zi la alta, Jim lungea călătoria, ajungînd cu vremea să spună că vrăjitoarele îl purtaseră prin întreaga lume, că-l sleiseră de puteri și-i învinețiseră spinarea. Jim era atît de mîndru de ce pățise, că nici nu se mai uita la ceilalți negri. Veneau să-i asculte povestea negrii din împrejurimi și nu era altul mai vestit ca el în tot ținutul. Negrii veniți de departe rămîneau cu gura căscată, măsurîndu-l cu privirea din cap pînă-n picioare ca pe nu știu ce minunăție. Negrii ăștia au obiceiul să stea pe întuneric în bucătărie, lîngă focul din vatră, și să sporovăiască despre vrăjitoare. De cîte ori vreunul din ei începea să vorbească, dîndu-și aere că știe tot, Jim îi reteza vorba :

— Hm ! Ce știi tu despre vrăjitoare ?

Iar negrul cu pricina făcea fețe-fețe și trebuia să se așeze undeva, mai în fund.

Jim n-avea să se mai despartă niciodată de bănuțul acela de cinci cenți, pe care și-l legase cu o sforicică în jurul gîtului. Zicea că-i un talisman pe care i-l dăduse diavolul cu mîna lui, spunîndu-i că poate lecui cu el pe oricine și că poate chema vrăjitoarele de cîte ori voia, dacă șoptea vreo două vorbulițe talismanului. Nu spunea însă niciodată care erau vorbulițele. Veneau la el negri din toate colțurile ținutului și-i dăruiau tot ce aveau la ei, numai să le arate bănuțul de cinci cenți. Dar se fereau să-l atingă, știind că însuși diavolul îl ținuse în mînă. De cînd îl văzuse pe diavol și fusese călărit de vrăjitoare, Jim nu mai muncea aproape de loc.

Cînd am ajuns cu Tom pe culmea dealului, ne-am aruncat privirile spre tîrgul din vale, unde clipeau trei-patru luminițe, pesemne în odăile cu oameni bolnavi. Deasupra noastră strălucea bolta înstelată, iar jos, lîngă tîrg, șerpuia fluviul, lat de vreo milă, grozav de liniștit și măreț. Coborînd dealul, ne-am întîlnit cu Joe Harper, Ben Rogers și alți doi-trei băieți care se ascunseseră în tăbăcăria veche. Am dezlegat o barcă și-am pornit la vale pe fluviu, vreo două mile și jumătate, pînă la știrbitura cea mare din coasta dealului, unde am și tras la mal.

Am intrat într-un pîlc de tufe, unde Tom ne-a pus pe fiecare să jurăm c-o să păstrăm taina, apoi ne-a arătat o văgăună în coasta dealului. Tufișurile erau mai dese acolo. Am aprins lumînările și ne-am tîrît pe brînci în văgăună, cale de vreo două sute de metri, pînă am dat de larg. Tom începu să cerceteze locurile de trecere și curînd se vîrî sub un perete în care n-ai fi zis că-i vreo crăpătură. Ne-am tîrît după el pînă ce-am ajuns într-un fel de chilioară igrasioasă și rece, unde ne-am și oprit.

— Acum, — începu Tom — o să înființăm o bandă de tîlhari și o s-o botezăm „Banda lui Tom Sawyer". Toți cei ce vor să intre în bandă trebuie să depună jurămîntul și să-l semneze cu sîngele lor.

Văzînd că toți vor, Tom scoase din buzunar o foaie de hîrtie pe care scrisese jurămîntul și începu să ni-l citească. Zicea așa — că fiece băiat trebuie să fie credincios bandei și să nu-i dea niciodată în vileag secretele; că dacă cineva făcea vreun rău unui membru al bandei, oricare alt membru al ei căruia șeful îi poruncea să-l omoare pe ticălos cu familie cu tot, era dator să se supună, neavînd voie să mănînce, nici să doarmă pînă nu-i ucidea pe toți și nu le cresta pe piept cîte o cruce — semnul bandei. Nici un străin nu putea folosi acest semn, iar dacă îndrăznea să-l folosească, trebuia judecat, și a doua oară — omorît pe loc. Iar dacă vreun membru al bandei trăda secretele ei, trebuia să i se taie gîtul, iar cadavrul lui urma să fie ars și cenușa — împrăștiată, iar numele trădătorului urma să fie șters de pe listă, cu sînge, și nu mai putea fi pomenit niciodată de către membrii bandei, fiind blestemat și sortit uitării pentru vecie.

Toți băieții spuseră că-i un jurămînt nemaipomenit de frumos și-l întrebară pe Tom dacă-l ticluise singur.

— În parte — răspunse el — iar restul l-am luat din cărțile cu pirați și cu hoți ; orice bandă care se respectă are un jurămînt ca ăsta.

Cîțiva își dădură cu părerea că ar fi bine ca familiile băieților care ar trăda secretele bandei să fie omorîte.

— Bună idee ! încuviință Tom și adause cu plaivazul și prevederea asta.

— Dar ce ne facem cu Huck Finn, că n-are familie ? întrebă Ben Rogers.

— Păi, n-are tată ? zise Tom Sawyer.

— Da, are tată, numai că de la o vreme nu mai e de găsit. Pe vremuri venea beat mort în tăbăcărie și se culca lîngă porci, dar de-un an și ceva n-a mai fost văzut pe-acolo.

Se apucară să despice firul în patru pe chestia asta și erau cît pe-aci să mă scoată din bandă, sub cuvînt că fiecare membru trebuie să aibă o familie sau pe cineva care să poată fi omorît, altminteri n-ar fi drept pentru ceilalți. Tăceau toți, buimăciți, neștiind cum s-o scoată la capăt. Eram gata să plîng, cînd deodată îmi dete în gînd că domnișoara Watson se potrivea de minune : la nevoie, puteau s-o omoare pe ea.

— Da, merge. E-n regulă ! spuseră băieții. Huck poate intra în bandă.

Apoi fiecare își înțepă degetul cu un ac, ca să aibă cu ce iscăli. Mi-am pus și eu semnul pe hîrtie.

— Și-acum — zise Ben Rogers — să vedem cu ce-o să se îndeletnicească banda noastră ?

— Numai cu jafuri și omoruri — răspunse Tom.

— Dar ce-o să jefuim ? Case, vite, sau...

— Fleacuri ! Să furi vite sau alte lucruri de-astea nu e jaf, ci găinărie — spuse Tom Sawyer. Noi nu sîntem găinari, noi trebuie să lucrăm în stil mare. Sîntem tîlhari de drumul mare. Purtăm măști, oprim diligențe și trăsuri pe șosea, omorîm oamenii și le luăm ceasurile și banii.

— E musai să-i omorîm ?

— Firește, e mai bine așa. Unii experți sînt de altă părere, dar îndeobște se zice că-i mai bine să-i omori pe toți,

afară de ăia pe care putem să-i aducem în peşteră ca prizonieri, pînă vor fi ransomaţi [1].

— Ce mai e şi asta ?

— Nu ştiu. Dar aşa se obişnuieşte, am citit în cărţi. Şi se înţelege că trebuie să facem şi noi la fel.

— Dar cum putem s-o facem, dacă nu ştim despre ce-i vorba ?

— La naiba, nu pricepeţi că e obligator ? Nu v-am spus că aşa scrie în cărţi ? Nu cumva vreţi să faceţi altfel decît scrie în cărţi, ca să-ncurcaţi lucrurile ?

— E uşor de zis, Tom Sawyer, dar cum naiba să fie ransomaţi indivizii, dacă nu ştim despre ce-i vorba ? Asta aş vrea să ştiu. Dar tu ce crezi c-ar putea să fie ?

— Habar n-am. Dar s-ar putea să însemne că-i ţinem prizonieri pînă mor.

— Aşa mai merge, nu e rău. De ce n-ai spus-o din capul locului ? Îi ţinem prizonieri pînă ce-i ransomează moartea ; numai că pîn-atunci au să ne otrăvească viaţa, au să ne pape toată mîncarea şi-au să încerce mereu să fugă.

— Mai las-o-ncolo, Ben Rogers ! Cum să fugă cînd sînt păziţi de un gardian, gata să tragă-n ei la cea mai mică mişcare ?

— Un gardian ? Asta-i prea de tot. Cum adică, cineva să stea aici toată noaptea, fără să-nchidă ochii, ca să-i păzească? Ce tîmpenie ! N-ar fi mai bine să pună careva mîna pe-un ciomag şi să-i ransomeze de cum sosesc ?

— Nu, fiindcă asta nu-i scris nicăieri. Ascultă, Ben Rogers, ai de gînd să faci cum scrie la carte, ori ba ? Ce, îţi închipui că ăia care au scris cărţile nu ştiu ce-i bine şi ce nu-i bine să faci ? Nu cumva crezi că poţi să-i înveţi tu ? Te-nşeli. Nu, amice, o să-i ransomăm cum scrie la carte.

— Bine, fie. Dar eu, unul, zic că-i o neghiobie. Ia spune, omorîm şi femeile ?

— Ascultă, Ben Rogers, de-aş fi ageamiu ca tine, aş tăcea chitic. Să omori femeile ? Ce idee ! Nimeni n-a văzut în cărţi una ca asta. Le aduci în peşteră şi te porţi cuviincios cu ele. Şi încetul cu încetul le cazi cu tronc şi ele nu vor să se mai întoarcă acasă.

---

[1] Expresie stîlcită de la cuvîntul francez *rançonner* — a răscumpăra (n.t.)

— Dacă aşa stau lucrurile, nu mai am nimic de zis, dar să ştii că mare brînză nu e. În curînd peştera noastră o să geamă de femei şi de tot felul de tipi care aşteaptă să fie ransomaţi, iar pentru noi, tîlharii, nici n-o să mai fie loc. Dar dă-i înainte. Eu am isprăvit.

În vremea asta, prichindelul de Tommy Barnes adormise. Cînd îl treziră, era aşa de speriat, încît începu să bîzîie, spunînd că vrea acasă la mămica şi că s-a săturat de hoţie.

Începură să-l ia în băşcălie, strigîndu-i : „Sugaciule !“ De necaz, piciul ne ameninţă că o să dea pe faţă toate secretele, dar Tom îi dărui cinci cenţi ca să-şi ţină gura. Dup-aceea ne spuse că e timpul să plecăm şi că săptămîna viitoare o să ne întîlnim din nou, ca să jefuim şi să omorîm niscaiva oameni.

Ben Rogers spuse că nu poate pleca de-acasă decît duminica, aşa că ar fi mai bine să începem duminica viitoare. Toţi ceilalţi fură de părere că nu se cade să săvîrşim asemenea isprăvi duminica. Chestia era lămurită. A rămas stabilit să ne întîlnim cît mai curînd ca să hotărîm o zi. Apoi, după ce l-am ales pe Tom Sawyer căpitan şi pe Joe Harper aghiotant al bandei, am plecat acasă.

M-am căţărat pe acoperişul şopronului şi m-am strecurat pe fereastră în camera mea, tocmai cînd se lumina de ziuă. Hainele mele noi-nouţe erau soioase şi pline de noroi. Iar eu eram mort de oboseală.

CAPITOLUL III

A doua zi dimineaţă, domnişoara Watson mi-a tras o săpuneală straşnică din pricină că-mi murdărisem hainele ; văduva însă nu m-a muştruluit, ci mi le-a curăţat de noroi şi de pete. Părea aşa de amărîtă, că mi-am pus în gînd să mă port ca un mieluşel cîtăva vreme, dac-oi putea. Apoi domnişoara Watson m-a luat în iatacul ei şi a-nceput să se roage, dar îşi răcea gura de pomană. Zicea că dacă am să mă rog în fiecare zi, au să mi se împlinească toate dorinţele.

Ţi-ai găsit ! Am încercat eu, nu-i vorbă, şi odată m-am ales cu o undiţă, numai că era fără cîrlige. N-aveam ce face cu ea fără cîrlige, aşa că am încercat de vreo trei-patru ori să cer cîrlige, dar degeaba, nu căpătam nimic. Într-o bună zi, am rugat-o pe domnişoara Watson să încerce ea pentru mine. Mi-a răspuns că-s un nătărău. Nu mi-a zis niciodată de ce şi nici acum nu-s dumerit.

Odată m-am dus în pădure şi mi-am bătut capul să pricep cum devine cazul. Dacă un om — îmi ziceam — poate primi orice ar cere într-o rugăciune, atunci de ce nu-şi recapătă diaconul Winn banii pierduţi cu porcii pe care i-a cumpărat ? De ce văduva nu-şi primeşte înapoi tabachera de argint ce i-a fost furată ? De ce domnişoara Watson nu pune pic de carne pe ea ? Nu — mi-am zis eu — toate astea-s mofturi.

M-am dus s-o întreb pe văduvă, care m-a lămurit că prin rugăciune se pot căpăta „daruri spirituale". Văzînd că nu pricep despre ce-i vorba, mi-a spus că trebuie să ajut pe alţii şi să am mereu grijă de ei, fără să mă gîndesc nici o clipă la mine. Printre „alţii" se numără firesc şi domnişoara Watson, îmi ziceam eu.

M-am dus din nou în pădure şi iar mi-am sfredelit creierii ceasuri în şir, dar degeaba, nu vedeam nici un folos pentru mine, ci doar pentru alţii. Pîn' la urmă m-am hotărît să nu-mi mai bat capul şi să-mi văd de-ale mele ca şi mai-nainte.

Din cînd în cînd, văduva mă lua deoparte şi-mi vorbea despre pronia cerească, aşa de frumos, că-mi lăsa gura apă. Dar a doua zi, domnişoara Watson îşi vîra nasul şi strica toată treaba. Am ajuns să cred că or fi fiind două pronii ; un nepricopsit ar avea un noroc grozav cu pronia văduvei, dar ar fi vai de viaţa lui dac-ar încăpea pe mîna proniei domnişoarei Watson.

După multă chibzuială, mi-am zis că n-ar fi rău să fiu ocrotit de pronia văduvei — cu voia ei, bineînţeles. Mă întrebam însă ce folos ar trage pronia asta de pe urma unuia atît de neştiutor şi de necioplit ca mine.

Babacu' nu se arătase de peste un an şi nu-i duceam de loc dorul, ba chiar mă simţeam destul de bine fără el. Nu mai voiam să-l văd. De cîte ori era treaz şi se-ntîmpla să pună gheara pe mine, mă cotonogea. De aceea mă obişnuisem să fug în pădure cînd îl ştiam prin preajmă. Cam pe vremea aceea oamenii povesteau că se înecase în fluviu, cu vreo douăspre-

zece mile mai sus de orăşel. Cel puţin aşa zicea lumea. Cică înecatul era de-un stat cu el, purta nişte zdrenţe şi avea un păr lung-lung, taman ca babacu'. Dar faţa i-era de nerecunoscut, fiindcă stătuse prea mult în apă, încît nici nu mai aducea cu o faţă omenească. Lumea spunea că plutise pe spate. Îl scoseseră din apă şi-l îngropaseră pe mal. Dar n-am avut parte de linişte prea multă vreme, fiindcă ştiam că un bărbat mort nu pluteşte pe spate, ci pe burtă. Eram sigur că nu fusese babacu', ci o femeie îmbrăcată în straie bărbăteşti. Şi iar m-a îmboldit teama, gîndindu-mă că bătrînul o să se-ntoarcă într-o bună zi, cu toate că tare-aş fi vrut să nu mai vină.

Vreme de o lună ne-am tot jucat de-a tîlharii, apoi m-am lăsat păgubaş, ca şi ceilalţi de altfel. Nu jefuisem şi nici nu omorîsem pe nimeni, ne lăudam numai. Cînd şi cînd o zbugheam din pădure şi dădeam năvală asupra porcarilor sau asupra precupeţelor care-şi duceau zarzavaturile la piaţă, dar n-am capturat niciodată nimic. Tom Sawyer zicea că porcii-s „lingouri", iar napii şi celelalte legume — „juvaeruri". Ne întorceam la peşteră şi pălăvrăgeam despre isprăvile noastre, despre oamenii pe care-i omorîsem sau îi însemnasem cu pecetea bandei. Eu unul nu vedeam nici un folos în toate astea. Într-o zi, Tom trimise un băiat să alerge prin tîrg cu un ciomag aprins — zicea că-i un „slogan" [1] (era semnalul de adunare a bandei). Apoi ne înştiinţă că iscoadele îi aduseseră în taină vestea că a doua zi un mare convoi de negustători spanioli şi bogătaşi arabi, avînd o încărcătură de diamante, va poposi în valea de lîngă peşteră, împreună cu două sute de elefanţi, şase sute de cămile şi peste o mie de catîri, şi cu o escortă de numai patru sute de soldaţi. Zicea că o să facem o „ambuscadă" [2], că o să-i omorîm pe toţi şi că o să-i prădăm.

Tom ne porunci să ne lustruim săbiile şi puştile şi să fim gata. Aşa era Tom : nu s-ar fi încumetat să prade nici măcar un car cu napi, dar ţinea morţiş să aibă săbiile şi puştile curăţate pentru atac, cu toate că nu erau decît nişte biete ciomege şi cozi de mătură. Puteai să le freci pînă-ţi ieşea su-

[1] De fapt, în limba engleză cuvîntul înseamnă strigăt de luptă, lozincă.

[2] Acţiune de luptă executată prin surprindere, cu efective mici.

fletul, că toţi nu erau bune de nimic; doar să faci focul cu ele!

Eu ştiam că nu putem veni de hac unei asemenea armate de spanioli şi arabi, dar voiam să văd cămilele şi elefanţii, aşa încît sîmbătă, a doua zi, am fost la postul meu, în „ambuscadă".

Cînd am auzit comanda, ne-am năpustit din pădure şi-am coborît în fugă povîrnişul. Şi ce să vezi? Nici picior de spaniol, de arab, de cămilă sau de elefant. Nu erau decît nişte elevi de la şcoala de duminică în excursie, şi încă nişte elevi din clasa I-a. I-am pus pe fugă şi i-am urmărit pînă la peşteră, dar n-am capturat decît nişte gogoşi şi puţin magiun.

Ben Rogers, mai norocos, a pus mîna pe o păpuşă de cîrpă, iar Joe Harper pe o carte de rugăciuni şi pe un abecedar. S-a ivit însă dascălul şi ne-a silit s-o luăm la goană şi să lăsăm baltă toată prada. N-am văzut nici urmă de diamante, dar cînd i-am cerut socoteală lui Tom Sawyer, mi-a răspuns că erau acolo sumedenie de diamante, precum şi arabi, elefanţi şi cîte şi mai cîte.

— Atunci — zic eu — de ce nu le-am putut vedea şi noi?

— Dacă n-ai fi atît de ageamiu — mi-a spus el — şi ai fi citit cartea *Don Quijote*, ai fi ştiut fără să mă mai întrebi.

Toate astea — zicea el — sînt roadele magiei. Cică ar fi fost acolo sute de soldaţi, şi elefanţi, şi comori, şi aşa mai departe; dar duşmanii noştri, pe care-i numea magicieni, prefăcuseră toate astea, numai din răutate, într-o excursie de elevi ai unei şcoli de duminică.

— Bine, fie — i-am zis eu — dar ce ne-mpiedica să-i atacăm pe magicieni?

— Eşti un prost, mă repezi el. Nu ştii că un magician poate chema o sumedenie de spiriduşi care te-ar face praf cît ai bate din palme? Spiriduşii sînt înalţi ca nişte copaci şi groşi cît nişte biserici.

— Bine, bine — am stăruit eu — dar ce-ar fi dacă am chema şi noi în ajutor nişte spiriduşi? Oare n-am putea să-i snopim pe ăilalţi?

— De unde să faci rost de ei?

— Nu știu. Da' ăia cum fac rost?

— Ăia freacă o lampă veche de cositor sau un inel de fier și atunci spiridușii vin repede-repede, învăluiți într-un nor de fum, cu tunete și fulgere, și fac tot ce li se poruncește. Pentru ei e floare la ureche să smulgă un turn și să-l trîntească în capul unui director de școală de duminică sau în capul mai știu eu cui.

— Și cine-i pune așa pe roate?

— Cum cine? Ăl care freacă lampa sau inelul. Spiridușii îl ascultă orbește și trebuie să-i îndeplinească toate poruncile. Dacă le spune să clădească din diamante un palat lung de patruzeci de mile și să-l umple cu gumă de mestecat sau mai știu eu cu ce, și să-i aducă pe fiica împăratului Chinei ca să se însoare cu ea, spiridușii n-au încotro și-i îndeplinesc porunca pîn-a doua zi, înainte de răsăritul soarelui. Și în afară de asta, trebuie să care palatul în orice loc din țară ar dori stăpînul lor. Acum ai priceput?

— Eu cred că-s niște zevzeci că nu-și păstrează palatul, în loc să umble ca nebunii cu el în circă. Pe legea mea, dac-aș fi în locul lor, l-aș lăsa să crape pe ăl de-ar încerca să mă scoată din rosturile mele, frecînd o rablă de lampă.

— Ce tot vorbești, Huck Finn? Nu pricepi că vrînd-nevrînd ai fi silit să vii, dacă magicianul freacă lampa?

— Ce? Să mă silească pe mine, care-s înalt cît un pom și gros cît o biserică? Ei bine, să zicem c-aș veni, dar l-aș sili eu să vadă stele verzi!

— Prostii! Ție degeaba-ți vorbește omu', Huck. Ești un nătărău. Habar n-ai de nimic.

M-am gîndit două-trei zile la afacerea asta și-n cele din urmă m-am hotărît să văz cu ochii mei dacă e ceva serios sau nu. Am făcut rost de o lampă veche de cositor și de un inel de fier, m-am dus cu ele în pădure și le-am frecat și răsfrecat, pînă mi-a ieșit sufletul, zicîndu-mi că-mi voi clădi un palat și-l voi vinde. Dar degeaba, nu s-a arătat nici un duh. Atunci mi-am dat seama că toată chestia era doar o minciună de-a lui Tom Sawyer. Poate că-n mintea lui arabii și elefanții trăiau aievea. Eu, unul, nu văzusem însă decît niște elevi de la școala de duminică.

CAPITOLUL IV

Ei, şi-aşa trecură vreo trei-patru luni. Acum, iarna era în toi. În tot acest răstimp m-am dus în fiece zi la şcoală şi ajunsesem să cunosc buchiile, să citesc şi să scriu niţeluş, ba chiar ştiam pe dinafară tabla înmulţirii pînă la şase ori şapte treizeci şi cinci. Cred că n-aş fi în stare niciodată să merg mai departe chiar de-ar fi să trăiesc o veşnicie. Nu prea se lipeşte aritmetica de mine.

La început nu puteam suferi şcoala, dar cu vremea m-am obişnuit. De cîte ori mă simţeam obosit peste măsură, trăgeam la fit, iar bătaia pe care o încasam a doua zi îmi făcea bine şi mă înviora. Aşa încît, cu cît mă duceam mai des la şcoală, cu atît mi se părea mai uşor. Începusem chiar să mă obişnuiesc cu felul de a fi al văduvei, care nu mă mai scotea din sărite. Ce mă sîcîia mai mult era că trebuia să locuiesc într-o casă şi să dorm într-un pat, dar înainte de a se fi răcit vremea, o tuleam din cînd în cînd de-acasă şi dormeam în pădure, aşa, ca să mă mai odihnesc şi eu oleacă.

Vechile apucături îmi plăceau mai mult, se-nţelege, dar începusem să prind gust şi pentru cele noi, aşa, puţintel. Văduva zicea că merg încet, dar sigur, pe calea cea bună şi că nu-i mai e ruşine cu mine.

Într-o dimineaţă, la prînzişor, mi s-a întîmplat să răstorn solniţa. Am întins iute mîna după niţică sare ca s-o arunc peste umărul stîng, pentru a alunga piaza rea, dar domnişoara Watson mi-a luat-o înainte şi m-a apucat de braţ, zicîndu-mi :

— Lasă mîna, Huckleberry, neîndemînaticule !

Văduva a pus o vorbă bună pentru mine, dar eram sigur că asta nu-i destul ca să alunge nenorocul. După masă am plecat necăjit şi speriat, întrebîndu-mă ce-o să mi se întîmple şi cînd anume. Te poţi feri de unele nenorociri, dar nu de o nenorocire ca asta. Aşa că n-am mai încercat nimic şi-am umblat de colo pînă colo, cătrănit şi cu ochii la pîndă.

M-am dus în grădina din faţa casei şi m-am căţărat pe pîrleazul gardului ăl mare de uluci. Pămîntul era acoperit cu

un pospai de zăpadă proaspătă, în care se zăreau urme de paşi. Veneau dinspre pietrărie şi se opreau puţin în dreptul pîrleazului, apoi treceau de-a lungul gardului. Curios lucru că drumeţul nu intrase, după ce se învîrtise atîta prin faţa pîrleazului. Nu puteam pricepe de ce. Mă gîndeam să mă iau după urmele paşilor, dar m-am oprit să le cercetez mai întîi. La început n-am băgat de seamă nimic, însă curînd am deslușit în călcătura piciorului stîng o cruce făcută de niște ținte mari, pesemne ca s-alunge diavolii.

În clipa următoare, coboram în fugă dealul. Mă uitam din cînd în cînd înapoi, dar n-am văzut pe nimeni. Şi-aşa, într-un suflet, am ajuns la judele Thatcher.

— Ce-i cu tine, băiete — îmi spuse el — ce gîfîi aşa? Ai venit să-ţi încasezi dobînda?

— Nu, dom'le... Da' ce, am ceva de luat?

— Sigur că da, aseară ţi-a sosit dobînda pe jumătate de an, peste o sută cincizeci de dolari. O adevărată avere pentru tine. N-ar strica să ţi-i pun laolaltă cu ceilalţi şase mii de dolari, altminteri îi cheltuieşti.

— Nu, domnule — îi spun eu — nu vreau să-i cheltuiesc. Nu vreau să-i iau nici pe ăştia, nici pe ceilalţi şase mii. Vreau să-i luaţi dumneavoastră, vi-i dau pe toţi.

Judele păru uimit. Se vedea că nu pricepe nimic.

— Adică, ce vrei să spui, băiete?

— Nu mă întrebaţi, vă rog. Aşa-i că-i luaţi?

— Bine, dar nu pricep. Ce s-a întîmplat?

— Vă rog, luaţi-i şi nu mă mai întrebaţi nimic, nu mă siliţi să vă spun minciuni.

Se gîndi un pic, apoi rosti:

— Aha, mi se pare c-am ghicit. Vrei să-mi vinzi averea ta, nu să mi-o dai. Asta e.

Mîzgăli ceva pe o hîrtie, reciti ce scrisese şi-mi spuse:

— Uite, am scris „în compensaţie". Asta înseamnă că ţi-am cumpărat totul şi ţi-am achitat. Uite un dolar pentru tine. Şi acum iscăleşte!

Am iscălit şi am plecat.

Jim, negrul domnişoarei Watson, avea un ghemotoc de păr, mare cît un pumn, care fusese scos din al patrulea bărdăhan al unui bou. Cu ghemotocul ăsta Jim făcea farmece. Spunea

că înăuntrul lui ar sălăşlui un duh atotştiutor. În seara aceea m-am dus la el şi i-am spus că babacu' se întorsese din nou, îi văzusem urmele paşilor pe zăpadă. Voiam să aflu ce-avea de gînd şi cît timp va rămîne. Jim scoase ghemotocul şi-i şopti ceva, apoi îl aruncă pe podea. Ghemotocul căzu ca o piatră, fără să se rostogolească mai mult de-o palmă. Jim mai încercă o dată şi înc-o dată — dar în zadar. Atunci îngenunche, îşi lipi urechea de ghemotoc şi ascultă. Degeaba. Cică ghemotocul nu voia să vorbească. Uneori — mă lămuri el — nu scotea o vorbă dacă nu-i dădeai bani. I-am spus atunci că am un firfiric vechi şi calp, care n-avea nici un preţ, fiindcă sub argint se vedea arama — şi chiar şi aşa nu l-ar fi primit nimeni : era atît de lustruit, că părea unsuros şi asta-l dădea de gol. (N-aveam de gînd să-i spun nimic despre dolarul pe care mi-l dăduse judecătorul.) Nu-i cine ştie ce — i-am zis — dar poate că ghemotocul n-o să bage de seamă şi o să-l primească. Jim mirosi bănuţul, îl muşcă, îl frecă şi-mi spuse că va face aşa fel încît ghemotocul să creadă că-i bun.

O să ia un cartof de Irlanda, o să-l despice şi-o să vîre bănuţul înăuntru, lăsîndu-l acolo toată noaptea. A doua zi dimineaţa n-o să i se mai vadă arama şi n-o să mai fie unsuros, aşa că l-ar primi oricare om din tîrg, darămite o minge de păr. Ştiam şi eu şmecheria cu cartoful, dar o uitasem.

Jim puse bănuţul sub mingea de păr, îngenunche şi ascultă din nou. De data asta — îmi zise el — mingea e-n toane bune, şi dacă vreau, o să-mi ghicească tot viitorul.

— Dă-i înainte ! îl îndemnai eu.

Mingea îi vorbi lui Jim, iar Jim îmi spuse totul mie :

— Taică-tu, bătrînu', încă nu ştie ce vrea, acu' îi vine să plece, acu' vrea iar să rămînă. Ar mai bun lucru-i să stai liniştit şi să-l laşi pe bătrîn să facă ce vrea. Deasupra lui zboară doi îngeri : unu-i alb, altu' negru. Albu-l îndeamnă să facă bine o ţîră, dar p-ormă vine negru' şi strică tot. Nimeni nu poate şti care înger o să-nvingă pîn' la urmă ; cu tine însă totu-i cît se poate de bine. Te aşteaptă multe necazuri, dar şi multe bucurii în viaţă. Ai să suferi de cîteva ori, şi-ai să cazi şi la pat, dar ai să te scoli sănătos. Prin viaţa ta trec două fete. Una-i bălaie, alta-i oacheşă. Una-i bogată, ailaltă săracă. Tu o iei de nevastă mai întîi pe aia săracă, apoi pe aia bogată. Ai grijă să te fereşti

de apă cît se poate mai mult. Şi fii cu ochii-n patru, fiindcă ţi-e scris să mori spînzurat.

Cînd în noaptea aceea m-am suit în odaia mea şi am aprins lumînarea, la lumina ei l-am zărit pe babacu' în carne şi oase !

CAPITOLUL V

Închisesem uşa. Întorcînd capul, l-am zărit.

De cînd mă ştiu mi-a fost frică de el, atît de zdravăn mă bătea. Şi-acum mi-era teamă, dar într-o clipă m-am dumerit că n-aveam de ce ; la-nceput, parcă mi s-a tăiat răsuflarea, văzîndu-l acolo pe neaşteptate, dar după a dintîi tresărire, ca să zic aşa, mi-am dat seama că de data asta spaima mea n-avea nici un temei.

Babacu' era om la aproape cincizeci de ani — şi-şi arăta vîrsta. Chica lui încîlcită şi slinoasă îi atîrna pe frunte, încît îi puteai vedea printre şuviţe, ca printr-un frunziş, ochii strălucitori. Avea un păr negru, fără nici un fir cărunt, la fel ca şi favoriţii-i lungi şi încîlciţi. Obrajii — atît cît i se vedeau — n-aveau nici o culoare. Erau albi, de un alb nefiresc care te înfiora, de ţi se încrîncena carnea pe tine, un alb de broască, de burtă de peşte, iar în loc de haine, purta nişte flenduri.

Şedea picior peste picior şi prin gheata ruptă a celui de deasupra i se vedeau două degete pe care şi le mişca din cînd în cînd. Pălăria-i zăcea pe podea — o pălărie veche, neagră, cu fundul scobit ca un capac.

Stăteam şi mă uitam la el. Mă privea şi el, de pe scaunul niţeluş aplecat, pe care şedea.

Punînd lumînarea pe masă, am băgat de seamă că geamul era deschis. Sărise desigur pe fereastră, de pe acoperişul şopronului. După ce mă măsură bine din tălpi pînă-n creştet îmi spuse :

— Haine scrobite, ai ? Crezi că eşti cineva, ai ?

— Poate că sînt, poate că nu.

— Lasă gura ! De cînd am plecat, ai strîns ceva podoabe pe tine, dar te pun eu cu botul pe labe, fii pe pace. Se zice că ai şi

iducaţie, ştii să scrii, să citeşti... Acu' ţi-oi fi închipuind că eşti mai dihai ca tac-tu, fiindcă el nu ştie, ai ? Las' că-ţi scot eu gărgăunii din cap ! Cin' ţi-a dat voie să te ţii de toate mofturile astea ? Cin' ţi-a spus că-s de nasul tău ?

— Văduva. Ea mi-a spus.

— Văduva ? Ai ? Şi cine i-a zis văduvei că poate să-şi vîre nasu' unde nu-i fierbe oala ?

— Nu i-a zis nimeni nimic.

— Las' c-o învăţ eu minte. Ascultă, bă, să te laşi de şcoala aia. Le-arăt eu lor să mai înveţe un golan să-şi dea aere faţă de tac-său şi să facă pe grozavul cu el. Să nu te mai prind că-ţi pierzi vremea la şcoala aia, că-ţi pun pielea pe băţ. Mă-ta nu ştia să citească şi nici să scrie. La fel tot neamul tău. Şi eu tot aşa. Numai tu te-ai găsit mai cu moţ. Cu mine nu-ţi merge, auzi tu ? Hei, ia deschide cartea, să te-aud şi eu ce ştii !

Am luat o carte şi am început să citesc o istorie despre generalul Washignton [1] şi despre război. După cîteva clipe, babacu' îmi smulse cartea din mînă şi-o azvîrli cît colo.

— Văz că ştii să citeşti. Nu-mi venea să cred cînd mi-ai spus. Ascultă acu' ! Să te laşi de farafastîcurile astea ! Nu-ţi mai dau voie. Să ştii că sînt cu ochii pe tine, bobocule, şi dacă te mai prind pe la şcoală, te bat de te rup. Te pomeneşti că mai ajungi şi bisericos. Halal de aşa fiu !

Apoi, luînd de pe masă o poză albastră şi galbenă înfăţişînd nişte vaci şi un păstor, se burzului :

— Asta ce mai e ?

— Mi-au dat-o la şcoală, fiindcă mi-am învăţat bine lecţiile.

O rupse în bucăţi şi-mi spuse :

— O să-ţi dau eu ceva mai bun, o bătaie soră cu moartea.

Mai bombăni aşa cîteva clipe, apoi rosti :

— Eşti ditamai domnişorul, ai ? Ia te uită... pat, cearşafuri, oglindă, covoraş pe podea, şi tac-tu trebuie să doarmă cu porcii în tăbăcărie. Halal de aşa fiu ! Dar lasă, n-avea tu grijă, te lecuiesc eu de fumurile astea, ţi le scot eu din cap. Ţi s-a dus buhu că eşti bogat. Aşa-i ? Ia zi-mi şi mie cum devine cazu' ?

— Minte cin' ţi-a spu.

---

[1] Conducător al armatelor americane în timpul războiului pentru independenţă. După încheierea războiului, a fost ales primul preşedinte al Statelor Unite, între 1789 şi 1797.

— Ascultă, bă, ai grijă cum vorbeşti cu tac-tu. Destul am răbdat, nu mă aţiţa. De două zile de cînd umblu prin tîrg, n-aud alta decît că eşti bogat. Acelaşi lucru l-am auzit şi pîn părţile din josul fluviului. De-aia am venit. Să-mi dai mîine banii, am nevoie de ei.

— N-am nici un ban.

— Minţi ! Sînt la judele Thatcher. Du-te şi ia-i, îmi trebuie !

— N-am nici un ban, zău. Întreabă-l şi pe judele Thatcher, o să-ţi spună la fel.

— Bine, o să mă duc eu să-i cer. Îl fac eu să mi-i dea, nu te teme ! Ia zi, cîţi bani ai în buzunar ? Dă-i încoa' !

— N-am decît un dolar, dar îmi trebuie să...

— Nu mă priveşte pentru ce-ţi trebuie, dă-l încoa' !

Îl luă şi-l muşcă, să vadă dacă nu era fals, apoi îmi spuse că se duce în tîrg să cumpere nişte rachiu — cică nu băuse toată ziua. Cînd ajunse pe acoperişul şopronului, îşi vîrî din nou capul pe fereastră şi-ncepu să mă-njure că-s fandosit şi-ncerc să fiu mai breaz ca el. Şi cînd credeam că plecase, îşi băgă iar capul pe fereastră, ca să-mi zică să nu uit ce-mi spusese despre şcoală — că-mi arată el mie dacă nu mă las de ea.

A doua zi se duse, beat-turtă, la judele Thatcher şi se răţoi la el, încercînd să-i stoarcă banii. Neizbutind, se jură c-o să-l dea în judecată.

Judele şi văduva cerură tribunalului să mă scoată de sub aripa lui babacu' şi să mă dea în grija unuia din ei. Dar cum judecătorul abia venise în localitate şi nu-l cunoştea pe babacu', hotărî că tribunalul nu are căderea să se amestece în asemenea treburi şi că, pe cît se poate, familiile nu trebuie despărţite ; în ce-l priveşte — zicea el — n-ar vrea să smulgă un copil de lîngă tatăl său.

Judele Thatcher şi văduva n-au mai avut încotro şi s-au lăsat păgubaşi.

Bătrînul s-a bucurat de n-a mai putut şi mi-a zis că mă învineţeşte în bătăi dacă nu-i fac rost de ceva gologani. Am împrumutat trei dolari de la judele Thatcher, iar babacu' i-a băut şi a umblat apoi prin tot tîrgul cîntînd, înjurînd de mama focului şi bătînd darabana într-o tingire, pînă la miezul nopţii. L-au prins şi l-au băgat la răcoare, iar a doua zi l-au adus la tribunal, unde-a fost osîndit la o săptămînă închisoare.

El însă zicea că-i mulţumit, fiindcă-i stăpîn pe fi-su, şi că o să-i arate el lui.

Cînd ieşi din puşcărie, judecătorul ăl nou îi făgădui c-o să facă om din el. Îl chemă la el acasă, îi dădu haine noi şi curate şi-l aşeză la masă laolaltă cu familia lui, dimineaţa, la prînz şi seara. Parcă era pîinea lui Dumnezeu, nu alteeva. În prima zi, după cină, îl luă deoparte şi-i vorbi despre cumpătare şi alte asemenea lucruri, pînă ce lui babacu' îi dădură lacrimile şi începu să spună că fusese cu adevărat un ticălos şi-şi irosise viaţa, dar că de-aci înainte o să-nceapă o viaţă nouă şi-o să ajungă un om de care n-o să-i mai fie nimănui ruşinc, dacă judecătorul o să-l ajute şi n-o să-l dispreţuiască. Judecătorul îi răspunse că l-ar pupa pentru vorbele astea, şi începu să bîzîie şi el, şi nevastă-sa. Babacu' le mai spuse că a fost toată viaţa un neînţeles, iar judecătorul îl crezu pe cuvînt.

— Un om decăzut ca mine — adăugă bătrînul — are nevoie de înţelegerea semenilor săi.

Judecătorul zise : „Aşa e !" şi iarăşi izbucniră în plîns. Înainte de a se duce la culcare, bătrînul se ridică şi le întinse mîna, spunînd :

— Uitaţi-vă la mîna asta, domnilor şi doamnelor, strîngeţi-o în mîinile voastre ! A fost cîndva mîna unui porc, dar acum nu mai e, acum e mîna unui om care a început o viaţă nouă şi care mai bine moare decît să dea înapoi. Ţineţi minte cuvintele astea, nu uitaţi că eu le-am rostit. Acum e o mînă curată. Strîngeţi-o fără frică !

Îi strînseră mîna şi plînseră apoi în cor. Ba, nevasta judecătorului i-o şi sărută. Dup-aceea, bătrînul iscăli un jurămînt — mai bine zis, puse degetul. Judecătorul spuse că era cel mai înălţător moment din cîte trăise, sau ceva asemănător. Apoi îl băgară pe babacu' într-o încăpere frumoasă, pe care o ţineau pentru oaspeţi. Dar în toiul nopţii, bătrînului i se făcu o sete grozavă, ieşi pe acoperiş si se lăsă jos pe un stîlp.

Ajuns în tîrg, îşi schimbă ţoalele noi pentru o vadră de vin, apoi se întoarse şi petrecu o noapte de pomină. Spre ziuă ieşi din nou, beat ca un lăutar, alunecă de pe acoperiş şi-şi rupse braţul stîng în două locuri. Îl găsiră aproape ţeapăn, în zorii zilei. Iar cînd deschiseră uşa camerei de oaspeţi, trebuiră să facă sondaje, înainte de a putea naviga prin ea.

Judecătorului i-a cam sărit mustarul. Zicea că bătrînul poate fi îndreptat cel mult cu un glonte de puşcă, dar nu altminteri.

CAPITOLUL VI

În curînd bătrînul se puse iarăşi pe picioare şi începu să alerge pe la tribunal, ca să-l silească pe judele Thatcher să-i dea banii. Se ţinu şi de mine, văzînd că nu mă las de şcoală. De vreo două ori izbuti să mă-nhaţe şi mă bătu măr. Cu toate astea, m-am dus mai departe la şcoală, ocolindu-l sau luînd-o la goană cînd îl zăream. Înainte nu prea-mi plăcuse să mă duc la şcoală, dar acum ţineam morţiş să mă duc, ca să-i fac în necaz tatii.

Procesul ăla era o poveste lungă, părea că n-au să-l mai urnească niciodată. De aceea, din cînd în cînd împrumutam doi-trei dolari de la judele Thatcher şi-i dădeam lui babacu', ca să nu mă bată. De cîte ori punea mîna pe bani se-mbăta, şi de cîte ori se-mbăta făcea tărăboi prin tîrg. Şi de cîte ori făcea tărăboi era băgat la răcoare... Viaţa asta i se potrivea de minune, parcă era anume croită pentru el.

De la o vreme însă începuse să se ţină scai de văduvă, încît, într-o bună zi, ea îi spuse că dacă nu se astîmpără, o să fie vai şi amar de el. Scos din sărite, babacu' îi răspunse c-o să-i arate el cine-i stăpînul lui Huck Finn. Şi într-o zi, în primăvară, mă pîndi, puse mîna pe mine şi mă duse cu barca vreo trei mile în susul apei, trecînd pe celălalt mal, dinspre Illinois, într-un loc împădurit şi pustiu, unde nu se afla decît o colibă veche de lemn, împrejmuită de copaci atît de deşi, încît, dacă nu ştiai unde e, nu dădeai de ea.

Stătea mai tot timpul cu mine, aşa că nu mi se ivea nici cel mai mic prilej s-o şterg de-acolo. Locuiam amîndoi în coliba aia, iar noaptea babacu' încuia întotdeauna uşa şi-şi punea cheia sub cap. Avea o puşcă, pe care cred c-o furase ; trăiam din pescuit şi vînat. Uneori mă încuia şi se ducea pînă la debarcader — cu vreo trei mile mai jos. Era acolo o dugheană, unde în schimbul peştelui şi vînatului căpăta rachiu. Îl aducea acasă, se-mbăta şi, cînd era cu chef, mă snopea în bătăi.

Nu după multă vreme văduva află unde sînt şi trimise un om de-al ei să mă scape. Babacu' însă îl puse pe fugă cu puşca. Cam pe vremea aceea începusem să mă obişnuiesc cu noua mea viaţă şi chiar îmi plăcea, bineînţeles, în afară de bătăi. Trîndăveam toată ziulica şi era tare bine. Stăteam cu burta la

soare, fumam tabac, pescuiam şi nimeni nu mă silea să citesc sau să învăţ. Aşa trecură două luni, dacă nu şi mai mult. Hainele de pe mine erau ferfeniţă şi pline de jeg. Nu puteam pricepe cum dracu' de-mi plăcuse atîta în casa văduvei, unde trebuia să mă spăl, să mănînc din farfurie, să mă pieptăn, să mă duc la culcare şi să mă scol la ore fixe, să stau toată vremea cu nasul în carte şi, colac peste pupăză, să mai îndur şi sîcîielile domnişoarei Watson. N-aş mai fi vrut să mă-ntorc niciodată acolo. În casa văduvei încetasem să înjur din pricină că ei nu-i plăcea. Dar acum înjuram ca la uşa cortului — babacu' n-avea nimic împotrivă. Ce mai tura-vura, trăiam binişor în pădurea ceea.

Cu vremea însă, babacu' se învăţase să pună cam prea des mîna pe bîtă, aşa că nu mai puteam răbda. Eram numai vînătăi. Afară de asta, obişnuia să plece mereu, lăsîndu-mă închis în colibă. Odată m-a încuiat înăuntru şi a lipsit vreo trei zile. Mi-a fost grozav de urît. Credeam că s-a înecat şi că n-o să mai ies niciodată de-acolo. Gîndul ăsta mă îngrozea. Mă hotărîi să caut un mijloc de evadare. Mai încercasem eu de multe ori să ies din colibă, dar degeaba. Prin ferestruica aia strîmtă n-ar fi putut trece nici măcar un cîine, iar hornul era prea îngust ca să mă pot căţăra prin el. Uşa era făcută din blăni groase de stejar. Babacu' avea totdeauna grijă ca în lipsa lui să nu lase înăuntru vreun cuţit sau ceva asemănător. Cercetasem de sute de ori încăperea, tot n-aveam ce face şi în felul ăsta îmi trecea timpul. Dar de astă dată, în sfîrşit, am găsit ceva : un ferăstrău vechi, ruginit şi fără mîner. Fusese ascuns între grindă şi căpriorii acoperişului. Am luat ferăstrăul, l-am uns şi m-am pus pe lucru. La un capăt al colibei, în spatele mesei, era o cergă veche, bătută cu cuie în perete, ca să nu sufle vîntul prin crăpături, şi să stingă lumînarea. M-am vîrît sub masă, am ridicat cerga şi am început să tai cu ferăstrăul în buşteanul gros de la temelie, o gaură cît să mă pot strecura afară. Treaba asta mi-a luat multă vreme, dar aproape că isprăvisem, cînd deodată am auzit răsunînd în pădure puşca lui babacu'. Am îndepărtat toate urmele trudei mele, am pus la loc cerga şi am ascuns ferăstrăul. În curînd se ivi şi babacul. Ca de obicei, nu era în apele lui. Zicea că fusese în tîrg, unde toate mergeau anapoda. Avocatul îi spusese că ar cîştiga procesul şi ar căpăta banii, dacă ăia s-ar hotărî odată să-l încoapă, numai că scorneau o sumedenie de chichiţe ca să-l ţină me-

reu, iar judele Thatcher se pricepea la asemenea lucruri. Pe deasupra, oamenii spuneau c-o să mai fie un proces, ca să fiu luat de lîngă babacu' şi dat în grija văduvei, care de data asta o să cîştige procesul. Vestea asta nu mi-a plăcut de loc, fiindcă nu voiam în ruptu' capului să mă mai întorc în casa văduvei, unde aveam de îndurat atîtea chinuri şi unde trebuia să fiu civilizat, cum spunea dumneaei.

Bătrînul începu să înjure vîrtos ; înjură pe cine vrei şi pe cine nu vrei şi, ca să fie sigur că nu i-a scăpat nimeni, o luă de la capăt şi isprăvi cu o înjurătură, ca să zic aşa, cuprinzătoare, pomenind o mulţime de oameni al căror nume nu-l ştia şi cărora le spunea „cum naiba-i cheamă". Şi dă-i şi dă-i cu înjurăturile.

— Tare-aş vrea s-o văz pe văduvă că pune mîna pe tine ! urmă el, adăugînd c-o să fie cu ochii-n patru şi că dacă au să încerce să vină după mine, o să mă ascundă într-un loc pe care-l ştia numai el, cu vreo şase-şapte mile mai departe, unde puteau să crape căutîndu-mă şi tot nu mi-ar da de urmă.

Chestia asta m-a cam tulburat, dar după cîteva clipe m-am liniştit, gîndindu-mă că mult n-o să mai fac eu purici lîngă dumnealui, ca să-i dau prilejul să treacă la fapte. Bătrînul mă trimise să scot din barcă lucrurile pe care le adusese din tîrg. Adusese un sac de vreo cincizeci de funţi de mălai, o halcă de slănină, alice, o ploscă cu rachiu, un terfelog şi două gazete, bune de folosit ca fultuială, şi nişte cîlţi. După ce-am dus un transport în colibă, m-am întors şi m-am aşezat pe botul bărcii, ca să mă odihnesc niţeluş. Eram hotărît s-o şterg în pădure, luînd cu mine puşca şi niscaiva undiţe. Firește, n-aveam de gînd să mă statornicesc undeva, ci voiam s-o iau razna prin ţară, umblînd mai mult noaptea şi trăind din vînat şi pescuit. În felul ăsta puteam ajunge destul de departe ca să nu-mi mai dea de urmă nici babacu', nici văduva.

Mă gîndeam să tai buşteanul de la temelie şi s-o şterg chiar în noaptea aia, dacă babacu' s-ar cherchelí îndeajuns — şi fără doar şi poate c-avea să se cherchelească. Eram aşa de cufundat în gînduri, încît n-am băgat de seamă că zăbovisem cam multişor. Deodată am auzit glasul bătrînului, care mă întreba dac-am adormit sau dacă nu cumva m-am înecat.

Pîn-am cărat toate lucrurile în colibă, s-a făcut întuneric. În vreme ce eu pregăteam cina, bătrînul mai trăgea cîte-o duşcă ; încălzindu-se, începu din nou să înjure. Se îmbătase în

tîrg și zăcuse toată noaptea într-un șanț, așa că acum arăta ca vai de lume. Era plin de noroi din creștet pînă-n tălpi, să juri că-i Adam, nu alta! De cîte ori i se urca rachiul la cap, se apuca să înjure stăpînirea.

— Și să mai zici că asta-i stăpînire! începu el. Păi, uită-te la ea și zi cu ce seamănă. Ce fel de lege-i aia care-i gata să răpească un fiu de la tac-su care l-a făcut și s-a căznit să-l crească pe cheltuiala lui?! Da, taman cînd fiul ăsta a ajuns și el om în toată firea și-ar putea să muncească și să înceapă să-și ajute părintele ca să se hodinească și el, vine legea și se amestecă-n ciorbă. Și cică asta-i stăpînire! Da' stai, că nu-i ajunge atît. Legea îl sprijină pe boșorogu' ăla de Thatcher, judele, ca să mă poată jefui pe mine de avutu' meu. Frumoasă lege, n-am ce zice! O lege care silește pe un cetățean care are peste șase mii de dolari să trăiască într-un bordei ca ăsta și-l lasă să umble în niște zdrențe care nu le-ai pune nici pe-o vită! Cică asta-i stăpînire! Cu o stăpînire ca asta nu poate intra omu-n drepturile lui. Uneori îmi vine s-o șterg pentru totdeauna din țara asta. Da, le-am și spus-o. I-am trîntit-o în obraz lui Thatcher. M-a auzit o grămadă de lume și n-au decît s-o spună și la alții. „Pentru doi cenți — le-am zis — aș tuli-o din țara asta blestemată și nu m-aș mai întoarce în vecii vecilor." Chiar astea au fost vorbele, și le-am mai zis: „Hei, uitați-vă la pălăria mea — dacă așa ceva se mai cheamă pălărie — fundul i-e găurit, iar restul îmi ajunge pînă sub bărbie; asta nu mai e pălărie, ci burlan de sobă. Și, mă rog, cine poartă asemenea pălărie? Un om ca mine, care-aș fi printre ăi mai bogați oameni din tîrg, dac-aș putea să-mi capăt drepturile. Halal stăpînire, n-am ce zice! Hei, ascultă-aici! Era odată un negru liber de prin Ohio [1], un mulatru cu pielea albă, să juri că-i un alb. Purta o cămașă albă — n-am văzut în viața mea una mai albă — și avea o pălărie pe cinste. Haine mai frumoase ca ale lui nu știu să fi avut altu' în tot tîrgu' ăla. Mai avea și un ceas de aur cu lănțișor, și un baston cu măciulie de argint, într-un cuvînt era ăl mai grozav nabab din tot ținutul. Și ce crezi că spunea lumea? Cică era profesor la universitate, că vorbea o sumedenie de limbi și știa cîte-n lună și-n stele. Dar asta n-ar fi nimic. Cică la el, acolo, avea drept de vot. Asta le-a pus capac la toate. Ce-o s-ajungă țara asta?

[1] Stat în nord-estul Statelor Unite.

mi-am zis eu. Era zi de alegeri şi mă gîndeam să mă duc să votez şi eu, măcar că eram prea afumat ca să-mi tîrăsc picioarele pîn-acolo. Cînd am auzit însă că în ţara asta e un stat în care negrul ăla are voie să voteze, m-am lăsat păgubaş. Le-am spus că eu unu' nu mai votez cîte zile oi avea. Chiar aşa le-am spus, de faţă cu toţi. Din partea mea poa' să se ducă ţara de rîpă, că eu nu mai votez cît oi fi şi-oi trăi. Da' să fi văzut ce aere îşi dădea negrul ăla ! Păi, dacă nu l-aş fi îmbrîncit, nici nu s-ar fi dat la o parte ca să mă lase să trec. Le-am zis ălora : Ia spuneţi-mi, de ce nu-i scos la vînzare negru' ăsta ? Şi ce crezi că mi-au răspuns ? He, cică nu poate fi vîndut pînă nu împlineşte şase luni de şedere în statul ăla şi că pîn-atunci mai are. Poftim o mostră ! Şi-atuncea — zic — ce stăpînire mai e şi aia, care nu poate vinde un negru liber decît după ce stă şase luni într-un stat ? O stăpînire care se crede stăpînire şi-şi zice stăpînire şi-şi dă aere de stăpînire, cînd trebuie s-aştepte şase luni ca să poată pune mîna pe un pezevenghi de negru liber, pe-un diavol tuciuriu în cămaşă albă, pe-un bagabont şi-un...

Babacu' se aprinsese în aşa hal, că, nemaibăgînd de seamă unde-l duc picioarele, se împiedică de butoiaşul cu slănină şi căzu, julindu-şi ţurloaiele. Sfîrşitul discursului a fost de-o înflăcărare nemaipomenită : un potop de înjurături, mai ales împotriva negrului şi a stăpînirii, dar şi a butoiaşului, din cînd în cînd. Începu să ţopăie prin odaie ca un apucat, ţinîndu-se cînd de-o gleznă, cînd de aialaltă, şi pîn' la urmă trase deodată cu stîngul un şut grozav butoiaşului. Ideea n-a fost prea bună, fiindcă s-a nimerit să lovească tocmai cu piciorul încălţat cu gheata ruptă, din care-i ieşeau afară două degete. Scoase un urlet de ţi se făcea părul măciucă să-l auzi, şi se tăvăli pe jos, ţinîndu-se de degetele lovite şi înjurînd mai vîrtos ca oricînd. Cel puţin aşa îmi zise chiar dumnealui după aceea. Cică de data asta îl întrecuse pînă şi pe moş Sowberry Hagan, pe care-l auzise înjurînd în zilele cînd moşul era în putere. Eu socot însă că se lăuda numai.

După cină, babacu' luă ploşca, spunînd că are-n ea rachiu pentru două beţii şi-un delirium tremens. Folosea totdeauna cuvîntul ăsta. În gîndul meu îmi ziceam că într-o oră o să fie beat mort şi atunci am să pot şterpeli cheia sau am să tai cu ferăstrăul buşteanul ăla — una din două. Bău ce bău, apoi se întinse pe pătură. Dar norocul fugea de mine : babacu' nu

dormea adînc ; se frămînta în somn, gemea, mormăia şi se sucea ba pe-o parte, ba pe cealaltă. Pîn' la urmă m-a apucat o piroteală de n-am mai putut ţine ochii deschişi şi pînă să ştiu ce-i cu mine, am adormit buştean, cu lumînarea aprinsă alături.

Nu ştiu cît am dormit, dar deodată am auzit un ţipăt grozav şi m-am trezit. Babacu' sărea ca un smintit prin încăpere, urlînd că-i împresurat de şerpi şi că i se încolăcesc pe picioare. Ţipa şi p-ormă sărea ca ars, zicînd că un şarpe-l muşcase de falcă. Eu însă nu vedeam nici un şarpe. Deodată începu să alerge în jurul mesei zbierînd : „Ia-l de pe mine ! Ia-l de pe mine ! Mă muşcă de gît !" N-am pomenit privire mai sălbatică la un om. Nu trecu mult şi se prăbuşi pe podea, gîfîind ostenit ; apoi începu să se dea de-a dura cu o iuţeală nemaipomenită, izbind cu picioarele în dreapta şi-n stînga, bătînd aerul cu mîinile şi răcnind că-i hărţuit de diavoli. Încetul cu încetul se potoli şi o clipă rămase nemişcat, gemînd. Apoi se linişti de-a binelea. Auzeam cucuvelele şi lupii urlînd în pădure. Era o linişte înfricoşătoare. Babacu' zăcea într-un colţ. În curînd se ridică în capul oaselor şi trase cu urechea. Apoi rosti cu glas stins :

— Bu-hu-hu, vin morţii, bu-hu-hu, vin după mine, da' nu mă duc cu ei ! Uite-i ! Nu m-atingeţi, nu m-atingeţi ! Jos labele ! Tii, ce reci sînt ! Fie-vă milă de un biet păcătos, lăsaţi-l în pace !

Începu să se tîrască în patru labe, milogindu-se să fie lăsat în pace. Apoi se înveli în pătură, se rostogoli sub masa veche de brad şi izbucni în plîns. Îl auzeam cum plînge sub pătură.

Peste cîteva clipe ieşi de sub masă, sări în picioare şi, zărindu-mă, se repezi la mine ca un apucat. Începu să mă fugărească prin colibă, cu cuţitul în mînă, zicîndu-mi că-s îngerul morţii şi c-o să mă omoare ca să nu mai vin niciodată la el.

L-am rugat să-mi dea pace şi i-am spus că-s Huck, nu cine crede el, dar l-a apucat un rîs sălbatic şi, răcnind şi înjurînd amarnic, a urmat să mă fugărească. Tocmai cînd mă pregăteam să mă strecor pe sub braţul lui, m-a înhăţat de gulerul hainei, drept între umeri. Credeam că mi-a sunat ceasul. Dar am lepădat haina cu iuţeala fulgerului şi am scăpat. Peste cîteva clipe, nemaiputîndu-se ţine pe picioare de oboseală, babacu' se prăbuşi cu spatele la uşă, cică să se odihnească niţel

ca să mă poată omorî după aia. Punîndu-şi cuţitul sub cap, îmi zise că trage un pui de somn ca să mai prindă puteri şi p-ormă mi-arată el mie.

A adormit degrabă. M-am suit atunci pe scaunul ăla cu fundul spart şi, fără zgomot, am pus mîna pe puşcă. Am împins vergeaua să văd dacă-i încărcată, apoi am aşezat puşca pe butoiul de sfeclă, cu ţeava îndreptată spre babacu', şi am stat la pîndă, cu ochii pe el. Tii, ce încet a trecut vremea în noaptea aceea, aşa, pe tăcute!

CAPITOLUL VII

— Scoală! Ce faci acolo?

Am deschis ochii şi m-am uitat împrejur, încercînd să-mi dau seama unde mă aflu. Dormisem adînc şi acum soarele răsărise. Babacu' stătea aplecat deasupra mea: părea mahmur şi chiar bolnav.

— Ce faci cu puşca? îmi zice.

Mi-am dat seama că nu ţinea minte ce făcuse noaptea, aşa că i-am spus:

— A-ncercat cineva să intre şi-am stat la pîndă.

— De ce nu m-ai trezit?

— Am vrut, dar n-am izbutit să te urnesc.

— Bine, bine. Ia nu mai pălăvrăgi atîta; mai bine du-te de vezi dacă nu s-a prins vreun peşte în undiţe, că mi-e foame. Vin şi eu numaidecît.

A descuiat uşa, iar eu am luat-o la fugă spre mal. Am zărit nişte cioate şi plavii care pluteau la vale şi mi-am dat seama că apele începuseră să crească.

Mă gîndeam ce bine-aş duce-o dac-aş fi acum în tîrg. Viitura din iunie îmi aducea totdeauna noroc, fiindcă de cum încep să crească apele, vin la vale o sumedenie de buşteni şi de plute — uneori cîte-o duzină de buşteni deodată — şi nu ţi se cere decît să întinzi mîna după ei şi să-i vinzi apoi cherestegiilor sau la joagăr.

Mergeam pe mal în sus, pîndind cu un ochi pe babacu' şi cu celălalt apa rîului, ca să văd ce mai aduce viitura. Deodată am zărit o luntre, o frumuseţe de luntre, lungă de vreo patru metri; plutea pe creasta valurilor, ca o raţă. Am sărit ca o broască în apă, cu capul în jos, aşa îmbrăcat cum eram, şi am înotat drept spre ea. Mă aşteptam să fie cineva culcat în luntre; mulţi fac aşa dinadins, ca să te păcălească, şi cînd zici c-ai tras luntrea la mal, ăia se ridică de pe fundul ei şi-ţi rîd în nas. Da' de data asta n-a fost aşa. De bună seamă că era o luntre luată de puhoi. M-am suit în ea şi am adus-o la mal. Îmi ziceam că babacu' o să fie tare mulţumit cînd o vedea-o: făcea zece dolari pe puţin. Cînd am ajuns la ţărm, babacu' încă nu se zărea. Împingînd luntrea într-o scobitură îngustă, năpădită de ierburi şi sălcii, mi-a dat în gînd s-o ascund acolo, ca atunci cînd o fi să fug, în loc s-o iau prin pădure, să mă las cu luntrea vreo cincizeci de mile mai la vale şi să mă statornicesc acolo, fără să mă canonesc aiîta umblînd pe jos.

Eram destul de aproape de colibă şi mi se părea mereu că-l aud pe babacu'. Pînă la urmă tot am ascuns luntrea, dar cînd am ieşit din ascunzătoare şi m-am uitat printr-un desiş de sălcii, l-am zărit pe babacu' pe potecă: ochea o pasăre cu puşca. Va să zică nu văzuse nimic. Cînd s-a apropiat, am avut grijă să mă găsească scoţînd o undiţă. M-a luat la rost că de ce mă mocoşesc, da' i-am zis că am căzut în apă şi că de-aia am zăbovit. Ştiam eu c-o să vadă că-s ud leoarcă şi-o să înceapă să mă descoasă. În undiţe se prinseseră vreo cinci bibani. I-am luat şi ne-am dus acasă.

După-masă ne-am tolănit să tragem un pui de somn, că eram amîndoi cam obosiţi. Mă gîndeam că de-aş putea găsi vreun mijloc de a-i împiedica pe babacu' şi pe văduvă să se ia după mine, ar fi cu mult mai sigur decît dacă m-aş bizui doar pe norocul de-a ajunge destul de departe pînă să bage ei de seamă c-am tulit-o. Că de! cine ştie ce se poate întîmpla!

Din păcate, nu-mi trecea prin minte nimic. După cîtva timp, babacu' se sculă ca să mai dea pe gît o găleată de apă şi-mi spuse:

— Altă dată, cînd o veni careva să dea tîrcoale pe-aici, să mă scoli, auzi? Omul ăla n-a venit cu gînd bun încoace. Îl împuşcam eu, fir-ar al dracului! Altă dată să mă scoli, auzi?

Şi se culcă la loc.

Vorbele lui mi-au dat taman ideea pe care-o căutam. De data asta — mi-am zis — nimănui n-o să-i treacă prin cap să se ia după mine.

Pe la amiază, am ieşit amîndoi din colibă şi-am luat-o pe mal în sus.

Apa venea cam repejor, cărînd cu ea o sumedenie de butuci. Deodată, se ivi o plută : nouă bușteni strîns legaţi. Ne-am dus cu barca, am prins-o şi am tras-o la mal. Apoi ne-am aşezat să prînzim. Oricine afară de babacu' ar fi aşteptat toată ziua ca să mai prindă ceva butuci. Dar el nu. Nouă butuci îi erau de ajuns şi ţinea morţiş să se ducă cu ei în tîrg, să-i vîndă.

Pe la vreo trei şi jumătate, mă încuie şi porni cu barca, trăgînd după el pluta. După socotelile mele, n-avea să se mai întoarcă în seara aceea. Am aşteptat să se îndepărteze bine, apoi am scos ferăstrăul şi m-am pus iar pe lucru, la butucul acela. Babacu' n-ajunsese încă la ţărmul celălalt, că eu şi ieşisem prin gaură, afară din colibă. Barca şi pluta păreau acum cît un punct hăt-departe pe apă.

Am luat sacul cu mălai şi l-am cărat în locul unde ascunsesem luntrea. Am dat la o parte ierburile şi crăcile şi l-am aşezat în luntre.

La fel am făcut şi cu halca de slănină, şi cu plosca de rachiu. Am luat toată cafeaua, tot zahărul şi toate alicele pe care le-am mai găsit în colibă, apoi am luat cîlţii, o găleată, un polonic şi o cană de tinichea, ferăstrăul meu vechi, două pături, o tigaie şi un ibric de cafea. Am mai luat şi nişte undiţe, chibrituri şi alte mărunţişuri, într-un cuvînt, tot ce avea un preţ cît de mic. Ce mai, am golit coliba. Aş fi vrut şi un topor, da' nu era nici unul, afar' de ăl de la grămada de lemne, pe care aveam de gînd să-l las — ştiu cu de ce.

În sfîrşit, am dus puşca, şi cu asta basta.

Tot strecurîndu-mă prin deschizătură şi tîrînd afară atîtea lucruri, răscolisem binişor pămîntul în locul acela. Am presărat deasupra niţică ţărînă, ca să ascund cît de cît urmele de paşi şi talaşul. Apoi am aşezat butucul la loc, punîndu-i doi bolovani dedesubt şi proptindu-l cu încă unul, căci acum era cam îndoit şi nu prea ajungea pînă la pămînt. De la patru-cinci paşi, dacă nu ştiai dinainte, nu băgai de seamă că fusese tăiat cu ferăstrăul ; şi apoi, era în spatele colibei : cine să-şi vîre nasul pe-acolo ?

Pînă la luntre, pămîntul era acoperit cu iarbă, aşa că nu se vedea nici o urmă. M-am mai uitat o dată să mă încredinţez. De pe mal mi-am aruncat privirile spre fluviu. Nici o primejdie. Mi-am luat puşca şi m-am dus în pădure să vînez niscaiva păsări, cînd, ce să vezi, dau de un porc sălbatic. Porcii fugiţi de la fermele din prerie se sălbăticesc repede prin coclaurile astea. L-am omorît şi l-am cărat pînă la colibă.

Apoi am luat toporul şi-am fărîmat uşa în bucăţi.

Am tîrît porcul înăuntru, l-am cărat pînă aproape de masă şi i-am tăiat gîtiţa cu toporul, lăsîndu-l un timp să sîngereze pe pămînt. Zic pămînt, fiindcă pe jos era pămînt bătătorit, nu duşumea. Am luat un sac vechi şi l-am umplut cu pietroaie, cîte am putut să car, l-am aşezat lîngă porc şi l-am tîrît apoi afară prin pădure, pînă la mal, şi zdup ! cu el în apă. Şi dus a fost.

Se vedea limpede că ceva fusese tîrît pe pămînt. Ce n-aş fi dat să fie de faţă şi Tom Sawyer ! Ştiu că i-ar fi plăcut o istorie ca asta. Şi ce de floricele i-ar mai fi pus, cu închipuirea lui ! Nimeni nu-l întrece pe Tom Sawyer în asemenea treburi.

La urmă, mi-am smuls cîteva fire de păr, le-am lipit de muchea toporului, pe care-l muiasem bine în sînge, şi am azvîrlit toporul într-un colţ. Apoi am luat porcul în braţe, l-am acoperit cu haina (ca să nu mai picure sînge) şi ajungînd la mal, ceva mai jos de colibă, l-am aruncat în apă. Mi-a venit o idee : m-am dus la luntre, am luat sacul cu mălai şi ferăstrăul şi le-am adus în colibă. Am pus sacul la locul unde stătea de obicei şi i-am găurit fundul cu ferăstrăul, că nu erau cuţite şi furculiţe — babacu' folosea numai briceagul cînd pregătea mîncarea. Am tîrît apoi sacul vreo sută de paşi pe pămîntul acoperit cu iarbă şi prin zăvoiul de sălcii, la răsărit de colibă, pînă la marginea unei japşe [1] lată de vreo cinci mile şi plină de păpuriş şi — la vremea lor — şi de raţe. În partea cealaltă, japşa se prelungea într-o gîrlă, lungă de vreo cîteva mile, care se pierdea undeva, nu ştiu unde, numai în matca fluviului nu.

Mălaiul curse, lăsînd o dîră pînă la japşă. Am azvîrlit acolo şi tocila lui babacu', aşa, ca din întîmplare. Apoi am legat cu o sfoară gura sacului, ca să nu mai curgă, şi l-am dus înapoi la luntre, împreună cu ferăstrăul.

Între timp se cam întunecase, aşa că m-am dus cu luntrea ceva mai la vale şi-am ascuns-o sub nişte sălcii. Aşteptînd să

[1] O baltă mai puţin întinsă

răsară luna, am priponit luntrea de un trunchi de salcie, am înfulecat ceva şi m-am tolănit ca să fumez o pipă şi să chibzuiesc la un plan de bătaie.

„Va să zică aşa — îmi spuneam — au să se ia după urmele lăsate de sacul cu bolovani, pîn-au să ajungă la mal, apoi au să răscolească fluviul ca să dea de mine. Pe urmă au să se ia după dîra de mălai pînă la japşă şi-au s-o pornească la vale, prin gîrla ceea, ca să-i prindă pe tîlharii care m-au omorît şi au prădat coliba. N-au să-mi caute o veşnicie hoitul în fluviu, au să ostenească repede, şi n-au să-şi mai bată capul să dea de mine. Minunat! Pot poposi oriunde poftesc. Mă gîndesc că insula Jackson ar fi un loc destul de prielnic. O cunosc îndeajuns de bine, şi-apoi nu calcă nici dracu' pe-acolo. Unde mai pui că noaptea aş putea trece cu barca pe malul celălalt, ca să dau o raită prin tîrg şi să fac rost de tot ce-mi trebuie. Da, insula Jackson e locul cel mai potrivit."

Eram mort de oboseală, aşa că, pînă să prind de veste, am adormit. Cînd m-am trezit, n-am mai ştiut unde mă aflu. M-am ridicat şi m-am uitat în jur, niţeluş cam speriat. Atunci mi-am amintit unde mă găseam.

Fluviul părea lat de cîteva mile.

Luna strălucea aşa de tare, că aş fi putut să număr buştenii negri care lunecau lin pe firul apei, la sute de metri de mal. Peste tot domnea o linişte de moarte şi părea să fie tîrziu, mirosea a tîrziu. Aţi priceput ce vreau să spun — nu găsesc cuvintele cele mai nimerite.

Am căscat adînc şi m-am întins să mă dezmorţesc. Cînd să dezleg luntrea şi s-o pornesc, am auzit un zgomot departe pe fluviu. Am tras cu urechea şi m-am dumerit repede. Era scîrţîitul acela jalnic pe care-l fac în nopţile liniştite vîslele ce se răsucesc în strapazane[1]. Privind printre crengile sălciilor, am văzut departe pe apă o luntre. N-aş fi putut spune cîţi oameni erau în ea. Se apropia repede şi, cînd a ajuns în dreptul meu, am văzut că nu era decît un om. „Te pomeneşti c-o fi babacu'" — mi-am spus — deşi nu-l aşteptam să sosească atît de curînd. Curentul purtă luntrea ceva mai jos de locul unde mă aflam ; de-acolo o porni spre mal, legănîndu-se pe apa liniştită. Trecuse atît de aproape de mine, că l-aş fi putut atinge cu

[1] Cui de lemn fixat pe marginea bărcii, de care se leagă vîsla.

patul puștii pe cel din luntre. Nu mai încăpea nici o îndoială. Era babacu' și, după felul în care mînuia vîslele, nu părea de loc beat.

N-am mai stat pe gînduri : în clipa următoare vîsleam la vale, liniștit dar repede, în umbra țărmului. Am plutit așa vreo două mile și jumătate, apoi m-am abătut un sfert de milă sau poate și mai mult spre mijlocul fluviului, ca să ocolesc debarcaderul, de unde putea să mă vadă careva și să mă strige. M-am vîrît printre plavii, apoi m-am tolănit pe fundul luntrei și am lăsat-o să plutească în voie. Stam așa lungit și mă odihneam trăgînd din lulea și uitîndu-mă la cerul fără pic de nor. Ce adînc pare cerul cînd stai culcat pe spate, în bătaia lunii ! Nu băgasem niciodată de seamă pîn-atunci. Și ce deslușit se aud pe apă toate zgomotele în nopți ca astea ! Auzeam ce spun oamenii la debarcader. O vorbă nu-mi scăpa. Unul zicea că de-acu-nainte zilele au să fie mai lungi și nopțile mai scurte. Altul spuse că, după părerea lui, noaptea asta nu era dintre alea scurte. Amîndoi izbucniră în rîs, apoi ăl de-și dăduse părerea o mai spuse o dată și iar se porniră pe rîs. P-ormă îl treziră pe un al treilea și-i spuseră și lui, însă celălalt nu rîse, ci se burzului la ei : „Ia mai lăsați-mă-n pace !"

Al dintîi zise apoi că are de gînd să-i povestească și nevesti-si — fără îndoială e-o să-i placă și ei. Dar — adaose el — gluma asta e-un fleac pe lîngă cele pe care i le spusese el pe vremuri.

Am mai auzit pe cineva zicînd că-i aproape ora trei și că nădăjduiește ca, în cel mult o săptămînă, să răsară și soarele. Apoi vorbele s-au depărtat și nu le-am mai putut deslușì, auzeam doar un șușotit, curmat în răstimpuri de cîte un hohot de rîs, dar parcă venea de departe.

Lăsasem cu mult în urmă debarcaderul. Ridicîndu-mă în picioare, mi-a răsărit în față, cu vreo două mile și jumătate mai la vale, insula Jackson ; acoperită de o pădure deasă, se ridica semeață în mijlocul apei, mătăhăloasă și neagră, ca un vapor cu luminile stinse. Limba de nisip nu se zărea, o năpădiseră apele.

Nu mi-a trebuit mult ca s-ajung la ea. Lăsîndu-mă în voia curentului, am ocolit repede capul insulei și, intrînd în apa lină de lîngă țărm, am coborît în partea dinspre Illinois.

Am tras luntrea într-o despicătură adîncă a malului, pe care o știam, și-am dat la o parte crengile sălciilor, ca să pot pă-

trunde acolo. Apoi mi-am priponit luntrea : nimeni n-ar fi putut s-o vadă.

M-am dus la capătul insulei şi m-am aşezat pe-o buturugă. De acolo am privit în voie fluviul cel mare, pe care lunecau buşteni negri ; cu vreo trei mile mai jos se vedea tîrguşorul, unde clipeau cîteva luminiţe. O plută cît toate zilele, cu un felinar în mijloc, venea încet la vale, cu vreo milă mai sus. O vedeam cum lunecă agale şi, cînd a ajuns în dreptul meu, am auzit pe cineva strigînd : „Ăi de la pupa ! Cîrmiţi-o spre dreapta !“ Am auzit vorbele astea de parc-aş fi fost lîngă cel care le rostise.

Cerul începuse să se lumineze. Am intrat în pădure şi m-am culcat ca să trag un pui de somn înainte de prînzişor.

CAPITOLUL VIII

Cînd m-am deşteptat, soarele se înălţase atît de sus pe cer, încît am socotit că era trecut de opt. Tolănit pe iarbă, la umbră, m-am lăsat în voia gîndurilor. Huzuream de bine şi eram mulţumit. Jur împrejur erau nişte copaci uriaşi, sub care domnea întunericul, nu vedeam soarele decît prin vreo două-trei crăpături. Pe pămînt, în locurile unde se cernea lumina prin frunziş, străluceau bănuţi de soare şi bănuţii se mişcau uşor — va să zică pe sus adia un vînticel. Două veveriţe se aşezară pe o cracă şi începură să turuie la mine, prietenoase.

Mă simţeam straşnic de bine şi mi-era lene să mă scol ca să-mi pregătesc ceva demîncare. Eram cît pe ce să aţipesc din nou, cînd deodată mi s-a părut că aud un bubuit undeva, în susul apei. M-am proptit în coate şi-am tras cu urechea. N-a trecut mult şi-am auzit iar bubuitul. Într-o clipă eram în picioare şi priveam printr-o bortă din frunziş. Şi, ce să vezi ? Pe apă, cam în dreptul debarcaderului, plutea un nor de fum. Era acolo şi vaporul, plin de oameni. Am priceput ce se-ntîmplă. Bum ! Fumul alb ţîşni din coasta vasului. Pasămite, trăgeau cu tunul în apă, încercînd să-mi aducă hoitul la suprafaţă.

Mi-era o foame de lup, dar m-am gîndit că n-are rost să aprind focul, fiindcă ăia ar fi putut să vadă fumul. Am rămas pe loc, privind norii de fum și ascultînd bubuiturile tunului. Fluviul, lat de o milă în locul acela, e grozav de frumos într-o dimineață de vară, așa încît mă gîndeam c-o să petrec destul de bine, privindu-i cum îmi caută rămășițele pămîntești. Numai de-aș fi avut și ceva demîncare ! Deodată mi-am amintit că oamenii de prin partea locului aveau obiceiul să umple cu argint viu bucăți de pîine și să le arunce în apă, fiindcă ele se duc de-a dreptul la hoiturile ălor înecați, și-acolo rămîn. Ce mi-am zis eu ? Ia să mă uit cu băgare de seamă ; de-oi vedea vreo bucată de pîine plutind pe-aproape, le arăt eu lor cine sînt. M-am dus pe malul dinspre Illinois, ca să-mi încerc norocul, și nu mi-a părut rău : pe apă plutea un codru de pîine. Era cît pe ce să-l prind cu un băț, dar mi-a alunecat piciorul și pîinea și-a văzut de drum. În locul acela curentul apei se apropia cel mai mult de mal. Nu trecu mult și se ivi o altă bucată. De data asta am avut noroc. Am pescuit-o, i-am scos dopul și bulgărașul de argint viu și mi-am înfipt dinții în ea. Era o franzelă din alea pe care le mănîncă bogătașii, nu vreo turtă de mălai oarecare.

Mi-am ales un locșor printre copaci și m-am așezat pe un buștean, mușcînd din bucata de pîine și uitîndu-mă plin de mulțumire la vaporaș. Deodată îmi trecu prin minte că văduva, pastorul sau mai știu eu cine s-au rugat ca bucata asta de pîine să ajungă la mine, și uite c-a venit și m-a găsit. „O fi ceva adevărat în chestia asta — îmi ziceam. Cînd se roagă un om ca văduva sau ca pastorul, trucul se prinde, fiin'că-s oameni cumsecade, dar cu unul ca mine nu merge..."

Mi-am aprins o pipă și am fumat cu poftă, stînd mai departe la pîndă. Vaporașul plutea în voia apei și mă gîndeam c-o să am prilejul să văd cine e pe bord, cînd o să ajungă în dreptul meu, pe urmele bucății de pîine. Cum am văzut că se apropie, am stins pipa și, ducîndu-mă pe mal, în locul unde pescuisem pîinea, m-am așezat în spatele unei buturugi, într-un mic luminiș. Prin crăcana buturugii se vedea bine.

Acum vaporașul era atît de aproape de mal, încît oamenii ar fi putut să coboare aruncînd o punte de scînduri.

Pe bord se aflau mai toţi cunoscuţii : babacu', judele Thatcher, Becky Thatcher, Joe Harper, Tom Sawyer şi mătuşă-sa Polly, bătrîna, cu Sid şi cu Mary, şi mulţi alţii. Toţi vorbeau despre omor, dar căpitanul le tăie vorba :

— Acum fiţi cu ochii în patru. Curentul se apropie cel mai mult de insulă în locul ăsta şi s-ar putea ca trupul să i se fi încurcat printre ierburi, lîngă mal. Cel puţin aşa nădăjduiesc.

Eu unul eram de altă părere. Se înghesuiau cu toţii, aplecîndu-se peste parapet, drept în faţa mea, fără să scoată o vorbă şi cu ochii la pîndă. Îi vedeam cît se poate de bine, însă ei n-aveau cum să mă vadă.

Căpitanul strigă : „Păzea !" şi tunul slobozi o ghiulea drept spre mine, de mă asurzi cu detunătura şi aproape că mă orbi cu fumul. Credeam că s-a zis cu mine. Să fi fost o ghiulea adevărată, socot că oamenii ar fi găsit hoitul pe care-l căutau. Dar, slavă Domnului, am scăpat nevătămat. Vaporaşul îşi urmă drumul, pierind după un cot al insulei. Din cînd în cînd auzeam bubuiturile tunului, din ce în ce mai depărtate, pînă ce după vreo oră nu le-am mai auzit. Insula era lungă de vreo trei mile. Îmi închipuiam că, ajungînd la capătul ei, se lăsaseră păgubaşi. Dar n-a fost aşa. Au ocolit piciorul insulei şi au luat-o în sus, pe braţul dinspre Missouri, mărind presiunea şi trăgînd cu tunul din cînd în cînd. M-am dus în cealaltă parte a insulei, ca să-i pot privi. Cînd au ajuns în faţa capului insulei, au încetat să tragă. Vaporaşul s-a îndreptat spre malul dinspre Missouri, unde oamenii au debarcat şi s-au risipit pe la vetrele lor.

Ei, acum eram sigur c-am scăpat. Puteam să jur că n-o să mai vină nimeni să mă caute. Mi-am scos catrafusele din barcă şi mi-am înjghebat o tabără pe cinste în inima pădurii. Am luat păturile şi mi-am întocmit din ele un fel de cort, sub care să-mi pot pune lucrurile, ca să nu le ude ploaia. Am pescuit un biban şi l-am despicat cu ferăstrăul. Spre seară, am aprins focul, ca să-mi pregătesc cina. Apoi am pus o undiţă, ca să prind niscaiva peşte pentru a doua zi dimineaţa.

Cînd s-a întunecat, m-am aşezat lîngă foc şi mi-am aprins luleaua. Eram mulţumit. Dar în curînd m-am simţit tare singur şi, ca să-mi alung urîtul, m-am dus pe mal şi m-am aşezat acolo ascultînd clipocitul apei şi numărînd stelele, buştenii şi plutele care veneau la vale. Apoi m-am dus la culcare. Nu

se află mijloc mai bun ca să-ţi omori timpul cînd ţi-e urît. Altminteri, îţi vine să-ţi iei lumea-n cap.

Trecură aşa trei zile şi trei nopţi, una la fel cu cealaltă, fără nici o schimbare. A patra zi m-am dus să cercetez insula. Eram stăpînul ei, era a mea, ca să zic aşa, şi voiam s-o cunosc pe de-a-ntregul ; dar mai cu seamă voiam să-mi treacă timpul. Am găsit o sumedenie de fragi copţi, fragezi, şi aguridă, şi zmeură verde, ba chiar mure care începuseră să se coacă. Toate au să fie în curînd bune de mîncat, îmi ziceam.

Am hoinărit aşa prin pădure, pînă am ajuns într-un loc care nu mi se părea a fi prea departe de piciorul insulei. Luasem cu mine puşca, dar numai ca să mă apăr, nu ca să vînez ; aveam de gînd să vînez ceva cînd m-oi întoarce. Şi cum mergeam eu aşa, odată-mi iese în cale un şarpe mare, de era cît pe ce să calc pe el. Dihania se strecură printre ierburi şi flori — eu după ea, ca s-o prind. Alergam prin pădure, cînd deodată, am dat peste cenuşa unui foc care mai fumega încă.

Am simţit că-mi sare inima din piept. N-am mai pierdut vremea să mă uit în jurul meu şi, ţinînd mîna pe trăgaci, am luat-o la fugă de-a-ndăratelea, în vîrful picioarelor. Din cînd în cînd mă opream o clipă în desiş şi trăgeam cu urechea, dar gîfîiam aşa de tare, că nu mai puteam auzi nimic altceva. Fugeam puţin şi iar mă opream s-ascult, şi uite-aşa, de nu ştiu cîte ori. Cînd zăream o buturugă, mi se părea că-i un om. Cînd vreun vreasc trosnea sub picioarele mele, mă simţeam ca un om căruia i s-ar fi smuls un plămîn şi nu mai poate să răsufle.

Am ajuns înapoi la tabără, cam plouat şi cu inima cît un purice. Da-mi spuneam că nu-i vreme de pierdut, aşa că mi-am cărat iar tot calabalîcul în luntre ca să-l ascund, apoi am stins focul şi-am împrăştiat cenuşa, ca să pară că-i rămasă de la un foc de tabără de acum un an. Cînd am isprăvit, m-am căţărat într-un copac. Cred c-am stat acolo vreo două ceasuri, da' n-am văzut şi n-am auzit nimic, măcar că mi se părea că aud şi văd cîte şi mai cîte. Cum nu puteam rămîne toată viaţa în copac, m-am dat jos, dar n-am ieşit din desişul pădurii şi am stat tot timpul cu ochii în patru. Cît despre mîncare, n-am găsit decît nişte fragi şi rămăşiţele mesei din dimineaţa aceea.

Spre seară m-a apucat o foame grozavă. Cînd s-a întunecat de-a binelea, înainte să răsară luna, am pornit cu barca

spre malul dinspre Illinois. Am vîslit aşa ca la vreun sfert de milă, am tras la mal, am intrat în pădure şi mi-am pregătit cina. Mă hotărîsem să rămîn toată noaptea acolo, cînd, deodată, am auzit tropot de copite şi glasuri omeneşti. Mi-am cărat la iuţeală toate boarfele în luntre, apoi m-am tîrît prin pădure să văd ce se-ntîmplă. Nu trecu mult şi auzii pe cineva spunînd :

— Ar fi mai bine să poposim aici, numai să găsim un loc bun. Caii sînt istoviţi. Hai să vedem.

N-am mai aşteptat. Am sărit în barcă şi-am vîslit pînă la vechiul loc. Am legat barca şi m-am lungit în ea, ca să dorm.

N-am dormit cine ştie ce, mă munceau tot felul de gînduri. De cîte ori mă trezeam, mi se părea că mă strînge cineva de gît. Somnul nu mi-a priit de loc. În gîndul meu îmi ziceam : „Nu mai merge aşa. Trebuie să aflu cine mai e pe insulă afară de mine. Dacă nu, m-am dus dracului". M-am simţit ceva mai bine după ce-am luat hotărîrea asta. Am pus mîna pe vîslă şi-am desprins luntrea de ţărm, lăsînd-o să plutească la vale, printre umbre. Luna strălucea şi dincolo de umbre era lumină ca ziua. Aproape o oră am plutit aşa, într-o tăcere deplină. Totul dormea. Ajunsesem aproape de piciorul insulei, cînd începu să bată un vînticel rece care încreţea apa — semn că noaptea era pe sfîrşite. Am cîrmit luntrea spre ţărm. Cu puşca la umăr m-am furişat apoi în pădure. M-am aşezat pe un buştean şi m-am uitat prin frunziş. Vedeam cum scapătă luna şi cum întunericul învăluie fluviul, ca o pătură. O fîşie albă de lumină se ivi în curînd deasupra copacilor : se crăpa de ziuă. Mi-am luat puşca şi am pornit tiptil spre locul de tabără pe care-l văzusem în ajun, oprindu-mă din două în două minute ca să trag cu urechea. Dar nu găseam locul. Tot căutînd aşa, mi s-a părut că zăresc în depărtare, printre copaci, un foc. Am pornit într-acolo cu băgare de seamă. M-am apropiat fără zgomot şi, ce-mi văzură ochii ? Un om stătea tolănit pe pămînt, aproape de foc, cu capul învelit într-o pătură. Mie, să mi se facă rău, nu alta ! M-am pitit înapoia unui tufiş, ca la vreo şase paşi de el, fără să-l slăbesc din ochi o clipă. Se lumina de ziuă de-a binelea. În curînd omul începu să caşte şi să se întindă, dînd la o parte pătura : ei bine, era Jim, negrul domnişoarei Watson ! Vă-nchipuiţi ce bine mi-a părut că-l văd !

— Hei, Jim ! am strigat eu, şi ţuşti ! afară din tufiş.

Jim sări în picioare şi se boldi la mine, buimac. Apoi căzu în genunchi, îşi împreună mîinile şi bolborosi :

— Nu mă oropsi ! Toată viaţa m-am purtat bine cu strigoii ! Morţii mi-au fost dragi totdeauna şi-am făcut tot ce-am putut pentru ei. Întoarce-te în apa de unde-ai venit şi nu-l nenoroci pe bietul Jim, care ţi-a fost totdeauna prieten !

Nu mi-a trebuit multă vreme ca să-l fac să priceapă că nu murisem. Eram nespus de bucuros să-l văd pe Jim. Acum nu mai eram singur.

— Nu mi-e teamă c-o să te duci să spui unde mă aflu — i-am zis.

În timp ce-i vorbeam, el stătea şi se holba la mine, fără să scoată o vorbă.

— Acu' s-a luminat de ziuă — îi zic. Hai să mîncăm. Aprinde focul !

— La ce bun să faci focul, cînd n-ai de gătit decît fragi şi alte uscături ? Dar văd că tu ai o puşcă. Poate găsim ceva mai bun decît fragii.

— Cum aşa, tu nu mîncai decît fragi şi uscături ?

— Altceva n-am găsit.

— De cînd eşti tu pe insulă, Jim ?

— Am sosit aici în noaptea cînd ai fost omorît tu.

— Cum, de-atîta vreme ?

— Da, zău.

— Şi de-atunci te-ai hrănit doar cu uscăturile astea ?

— Da, zău.

— Şi eşti lihnit, aşa-i ?

— Cred c-aş fi în stare să mănînc un cal întreg. Da' tu de cînd eşti pe insulă ?

— Din noaptea în care-am fost omorît.

— Nu se poate ! Da' din ce-ai trăit ? A, da, tu ai o puşcă. Bun lucru o puşcă. Vînează tu ceva, şi Jim face focul.

Ne-am dus împreună la locul unde lăsasem luntrea şi, în vreme ce el făcea focul într-o rarişte năpădită de iarbă, eu am adus din luntre mălaiul, halca de slănină, cafeaua, ibricul, tigaia, zahărul şi cănile de tinichea.

Jim nu-şi mai venea în fire văzînd toate astea : era sigur că la mijloc e o vrăjitorie.

Am pescuit un biban măricel, pe care Jim l-a curăţat cu cuţitul lui şi l-a fript.

Cînd masa a fost gata ne-am aşezat pe iarbă şi-am început să mîncăm bucatele calde de la foc. Jim înfuleca de zor, fiind lihnit de foame. După ce ne-am îndopat bine, ne-am tolănit pe iarbă, cu burta la soare. După un timp, Jim mă întrebă :

— Ascultă, Huck, spune-mi tu mie, cine-a fost omorît în colibă, dacă nu tu ?

I-am povestit atunci toată tărăşenia şi Jim o găsi grozavă, zicea că nici Tom Sawyer n-ar fi putut ticlui un plan mai strașnic ca al meu.

— Dar tu, Jim, cum de-ai ajuns aici, cum ai venit pe insulă ?

O clipă tăcu, tulburat. Apoi zise :

— Mai bine nu spun.

— De ce, Jim ?

— Ştie Jim de ce. Da' dacă-ţi spun, Huck, tu nu-l pîrăşti pe Jim ?

— Să mă ia dracu' dacă spun, Jim !

— Bine, te cred pe cuvînt, Huck. Află că Jim a fugit !

— Jim ! Nu se poate !

— Ai spus că nu mă pîrăşti, ştii bine c-ai spus asta, Huck !

— I-adevărat, ţi-am spus că n-am să te pîrăsc şi am să mă ţin de cuvînt. Să mor, dacă nu ! O să zică lumea că-s un aboliţionist [1] ticălos şi-o să mă dispreţuiască fiindcă n-am suflat o vorbă, da' nu-mi pasă. N-am să spun nimănui şi, oricum, tot nu mă mai întorc acolo. Hai, povesteşte-mi tot !

— Uite cum a fost. Stăpîna, va să zică domnişoara Watson, mă cicălea şi mă canonea într-una, dar îmi zicea mereu că n-o să mă vînză la vale, la Orleans [2]. Într-o zi însă am zărit un negustor de sclavi în casă la ea şi m-am simţit tare prost. Într-o noapte, tîrziu, mă furişez eu la uşă, care uşă nu era închisă de tot, şi o aud pe stăpînă că-i spune văduvei că nu vrea să-l vînză pe Jim la Orleans, dar că ispita-i mare, căci ar căpăta pentru mine opt sute de dolari, o avere. Văduva a încercat s-o înduplece să nu mă vînză, dar eu n-am stat s-ascult ce mai spune. Am spălat repede putina.

Am coborît dealul în fuga mare, cu gîndul să fur o barcă undeva, pe mal, mai sus de tîrg, da' mai erau oameni pe-a-

[1] Partizan al abolirii sclaviei negrilor.

[2] Referire la New Orleans, unde se afla un foarte activ tîrg de sclavi, unul dintre cele mai mari din lume.

colo și atunci m-am ascuns în dogăria dărăpănată de lîngă rîu, așteptînd să plece toți. Am rămas acolo toată noaptea. Mereu trecea cîte cineva. Pe la șase dimineața, bărcile au început să plece, iar la opt sau nouă toți care-au trecut cu barca povesteau cum babacu' tău a venit în tîrg să spună că tu ai fost omorît. Bărcile erau pline de domni și doamne care se duceau să vază locul. Unii se opreau la mal, ca să se odihnească înainte de a trece dincolo. Din vorba lor, Jim a aflat tot despre omor. Grozav de rău i-a părut că tu ești mort, dar acu' Jim e vesel. Ei, și-am stat toată ziua în dogărie, pe talaș. Eram flămînd, dar nu mi-era frică, fiindcă știam că stăpîna și văduva trebuiau să meargă, după prînzișor, la o întrunire religioasă și-au să rămîie toată ziua acolo, crezînd că Jim e dus cu vitele la pășune, din zori pînă seara tîrziu, așa că pîn-atunci n-au să-mi simtă lipsa. Ăilalți servitori n-au să bage nici ei de seamă, fiindcă abia așteaptă ca bătrînele să plece de-acasă, ca s-o tulească și ei. Ei, și cînd s-a întunecat, am pornit-o în lungul malului și-am mers două mile și ceva, pîn-acolo unde nu mai sînt case, și mi-am zis așa : „Dacă încerc să merg mai departe pe jos, cîinii au să-mi adulmece urma ; dacă fur o barcă și trec dincolo, au să vază că barca lipsește și-au să știe unde să-l caute pe Jim".

Așa că mi-am zis : O plută îmi trebuie mie. Pluta nu lasă urme.

Deodată, văz eu că pe apă vine o lumină. Intru în apă, cu o scîndură în față, și înot mai mult de jum'ate drum spre malul celălalt, cînd mă pomenesc printre o sumedenie de bușteni. Am înotat cu capu-n apă, contra curentului, ca s-ajung mai aproape de plută. Cînd pluta a fost lîngă mine, am înotat pîn' la partea dindărăt și am agățat-o. Pe cer trecea tocmai un nor și era întuneric. M-am suit pe plută și m-am întins. Oamenii erau departe pe rîu, unde zărisem lumina. Apele crescuseră și curentul era bun, așa că am socotit că pe la patru dimineața o s-ajung cu vreo douăzeci și cinci de mile mai la vale și-o să înot de-acolo pînă la malul dinspre Illinois, unde-o să mă ascund în pădure.

Da' Jim n-a avut noroc. Cînd am ajuns aproape de capătul insulei, am zărit un om cu un felinar. N-avea rost să-l aștept, așa că am sărit în apă și-am înotat spre insulă. Socoteam că pot trage oriunde la mal, dar malul era prea stîncos. Am înotat mai departe, pîn-am găsit un loc bun, taman în

cel'lalt capăt al insulei. Acolo am intrat în pădure, hotărît să nu mai pun niciodată piciorul pe o plută cîtă vreme plutaşii au să se fîţîie aşa, cu felinarul, de colo pînă colo. Aveam la mine o pipă, niţică mahorcă şi cîteva chibrite uscate, ascunse în şapcă, aşa că nu-mi păsa.

— Şi-n tot timpul ăsta n-ai mîncat carne, nici pîine? De ce n-ai prins măcar nişte broaşte ţestoase?

— Cum să le prind? Nu se cade să pui mîna pe ele şi nici să le loveşti cu o piatră. Şi-apoi, cine-ar putea să le prindă noaptea? Că doar nu era să m-arăt pe mal ziua!

— Asta aşa-i. Firește că trebuia să stai toată ziua ascuns în pădure. Ai auzit cum trăgeau cu tunul?

— Da, şi ştiam că pe tine te caută. I-am zărit cînd treceau pe-aici. Stăteam la pîndă în tufiş.

Nişte păsărele se apropiară de noi, zburînd cîte puţin şi aşezîndu-se apoi pe pămînt. Jim zicea că ăsta-i semn de ploaie.

Jim spunea că de obicei e semn de ploaie cînd zboară aşa puii de găină, dar socotea că e la fel şi cu păsărelele.

Tare-aş fi vrut să prind vreo cîteva, dar Jim nu mă lăsă. Zicea c-ar aduce moarte. Cică taică-său zăcea odată bolnav şi cînd unul dintr-ai lui a prins o pasăre, taică-său a murit, după cum prorocise bunică-sa.

Jim mai spunea că nu se cade să numeri bucatele pe care le găteşti pentru masă, fiindcă şi asta aduce belele. Tot aşa, dacă scuturi faţa de masă după asfinţit. Iar dacă moare un prisăcar, toate albinele lui trebuie să fie înştiinţate pîn-a doua zi, înainte de răsăritul soarelui, altminteri se sfrijesc, nu mai pot munci şi pier. Jim zicea că albinele nu-i înţeapă pe neghiobi, dar cum să-l cred, cînd eu însumi le sîcîisem de-atîtea ori şi nu mă-mpunseseră niciodată?

De unele din poveştile astea auzisem şi eu, da' nu chiar de toate. Jim cunoştea fel de fel de semne. Zicea că le ştie aproape pe toate. I-am spus că mie mi se pare că toate semnele sînt belalii şi l-am întrebat dacă nu cumva sînt şi semne bune.

— Foarte puţine — mi-a răspuns el — şi nu ajută la nimic. La ce bun să ştii că ai noroc? Vrei cumva să-l alungi? Dar dacă ai păr pe braţe şi pe piept, ăsta-i semn c-ajungi bogat. Un semn ca ăsta e bine să-l ştii, fiindcă nu se-mplineşte decît foarte tîrziu. Şi fiind sărac multă vreme, s-ar putea

să-ţi pierzi curajul şi să-ţi faci seama, dacă n-ar fi semnul să-ţi spună c-ai s-ajungi bogat odată şi-odată.

— Tu ai păr pe braţe şi pe piept, Jim ?

— De ce întrebi, nu vezi că am ?

— Ei, şi eşti bogat ?

— Nu, dar am fost bogat odată şi am să mai fiu. Odată am avut pai'şpe dolari, dar am făcut speculă şi i-am topit pe toţi.

— Cu ce-ai făcut speculă, Jim ?

— Am început cu vitele.

— Ce fel de vite ?

— Păi, alea cornute. Am vîrît zece dolari într-o vacă. Da' nu mai bag eu bani în vite niciodată ! Vaca aia a crăpat chiar sub ochii mei.

— Şi-ai pierdut ăi zece dolari ?

— Nu, nu pe toţi. Am pierdut numa' nouă. Am vîndut pielea şi seul vacii pentru un dolar şi zece cenţi.

— Va să zică, ţi-au rămas cinci dolari şi zece cenţi. Ai mai făcut afaceri cu ei ?

— Da. Îl ştii pe negru' ăla olog de-un picior, al lu' bătrînu' Bradish ? Ei bine, şi-a înjghebat o bancă zicînd că cine pune un dolar, primeşte patru la sfîrşitul anului. Toţi negrii s-au prins, da' n-aveau cine ştie ce capital. Numai eu aveam ceva mai mulţi bani, aşa că i-am cerut să-mi dea o dobîndă mai mare ; dacă nu, deschid şi eu o bancă. Negru' ăla voia, firește, să facă numa' el afaceri. Zicea că două bănci e prea mult şi că dacă aş primi să-i dau cinci dolari, o să-mi plătească trei'ş'cinci la sfîrşitul anului. Am primit, socotind că trei'ş'cinci de dolari sînt un capital numai bun de făcut afaceri. Mai era pe-acolo un negru, pe nume Bob, care pusese mîna pe-o plută fără ştirea lu' stăpînu-său. Am cumpărat pluta de la el, făgăduindu-i să-i dau trei'ş'cinci de dolari la sfîrşitul anului. Dar cineva a furat pluta chiar în noaptea aia şi a doua zi negru' cu un picior mi-a zis că banca a dat faliment. Aşa că nimeni n-a mai văzut vreun ban.

— Dar cu ăi zece cenţi ce-ai făcut, Jim ?

— Aş fi vrut să-i cheltuiesc, dar am visat că trebuie să-i dau unui negru, pe nume Balam, zis şi măgaru' lu' Balam, un prost de n-are pereche, însă norocos din fire, nu ca mine. Visul mi-a zis să-i dau lui Balam ăla cei zece cenţi, iar el o să mi-i sporească. Balam a luat banii şi cînd s-a dus la biserică,

l-a auzit pe pastor spunînd că cine dă bani la săraci, dă cu împrumut lu' Dumnezeu şi capătă înapoi de o sută de ori mai mult. Balam a dat atunci ăi zece cenţi la săraci şi a aşteptat să vadă ce iese.

— Şi ce-a ieşit, Jim ?

— N-a ieşit nimic. N-a fost chip să-mi recapăt banii, şi nici Balam ăla n-a fost în stare. De-aci-nainte nu mai dau nici un ban cu împrumut, fără zălog. Pastoru' zicea că o să căpătăm de-o sută de ori mai mult ! Dacă aş căpăta înapoi măcar ăi zece cenţi, aş zice bogdaproste şi-aş fi mulţumit.

— Lasă, Jim, nu te necăji, fiindcă tot ai să fii tu bogat odată şi odată !

— Da. Şi-apoi chiar şi-acum sînt bogat, cînd stau să mă gîndesc : sînt stăpîn pe mine însumi, şi preţuiesc opt sute de dolari. Bine-ar fi să am atîţia bani, nici nu mi-aş dori mai mulţi !

CAPITOLUL IX

Mă bătea gîndul să mai văd o dată un loc din inima insulei, pe care-l dibuisem în timpul hoinărelilor mele. Am pornit împreună cu Jim şi-am ajuns curînd, fiindcă insula nu era mai lată de un sfert de milă şi mai lungă de trei mile.

Locul cu pricina era un deal lung şi povîrnit, înalt de vreo patruzeci de picioare.

Ne-a fost greu al dracului să ajungem pe culme, fiindcă drumul urca pieptiş, printre tufe dese. Ne-am tîrît şi ne-am căţărat noi aşa, pînă ce-am dat, tocmai în vîrf, de-o peşteră mare, scobită în stîncă, şi cu deschizătura înspre partea Illinoisului. Peştera era largă, cît două-trei încăperi, şi Jim putea sta în picioare înăuntru. Între pereţii ei era răcoare, nu glumă. Jim voia să ne aducem numaidecît tot calabalîcul în peşteră, dar i-am zis că n-are rost să ne căţărăm mereu pîn-acolo.

Jim zicea că de-am adăposti luntrea într-un loc bun şi-am căra calabalîcul în peşteră, ne-am putea ascunde acolo la caz c-ar veni cineva pe insulă, şi-atunci nu ne-ar mai da de urmă

decît cu copoii. Afară de asta, zicea el, păsărelele au vestit ploaie.

— Ce, vrei să ni se ude lucrurile ?

Ne-am întors aşadar la luntre şi-am adus-o cam în dreptul peşterii, apoi am cărat toate lucrurile sus. După aia am dibuit o ascunzătoare pentru luntre, în desişul de sălcii. În undiţe se prinseseră între timp cîţiva peşti. I-am scos şi, după ce-am pus undiţele la loc, am început să ne pregătim masa de prînz.

Gura peşterii era destul de largă ca să poţi vîrî pe-acolo un poloboc. Într-o parte a intrării era un fel de prag, tocmai bun pentru vatră. Am făcut focul şi ne-am gătit prînzul.

Am întins păturile în chip de covor şi ne-am aşezat la masă, după ce-am cărat lucrurile în fundul peşterii, ca să ne fie la îndemînă.

În curînd se făcu întuneric şi începu să tune şi să fulgere. Va să zică păsărelele avuseseră dreptate. Se porni o ploaie grozavă şi un vînt nemaipomenit. Era una din furtunile alea care se stîrnesc vara. Din pricina beznei, totul în jur părea vînăt — o frumuseţe ! Ploaia era atît de deasă, că la doi paşi mai încolo copacii păreau fumurii şi încîlciţi ca o pînză de păianjen. Cînd şi cînd o pală de vînt încovoia copacii, întorcînd frunzele pe faţa lor albicioasă. Apoi se stîrnea o volbură grozavă, care smucea crengile, de-ai fi zis că-şi frîng braţele ca nişte nebune. Şi deodată, în bezna asta vînătă se ivea o fîşie de lumină, care-ţi dezvăluia o clipă vîrfurile copacilor zbătîndu-se în furtună, cu sute de paşi mai departe decît îi văzuseşi pînă atunci.

Dar peste-o clipă era iar întuneric ca-n iad, şi auzeai cum se dezlănţuie tunetul, cu un bubuit asurzitor, hăulind şi pornind de-a rostogolul pe boltă, spre buricul pămîntului. Parcă s-ar fi dat de-a dura nişte butoaie goale pe o scară lungă, lungă, ştiţi, dintr-alea care trosnesc cu zgomot mare.

— E straşnic, Jim, ce zici ? N-aş schimba locul ăsta pentru nimic în lume. Ia mai dă-mi o bucată de peşte şi nişte mălai cald !

— Fără Jim, tu n-ai fi acum aici. Ai fi colo jos, în pădure, fără mîncare şi pe jumătate înecat. Zău aşa, puişorule. Găinile ştiu cînd plouă, şi păsărelele tot aşa.

Vreme de zece-douăsprezece zile, apele fluviului s-au tot umflat şi pîn' la urmă au dat năvală peste maluri. Apa trecea

de-un metru în locurile mai joase ale insulei și pe malul dinspre Illinois. În partea aceea apa ajunsese lată de cîteva mile, dar în partea dinspre Missouri era la fel de lată ca-ntotdeauna — o jumătate de milă — fiindcă acolo malul e ca un perete înalt, de stîncă.

Ziua ne plimbam cu luntrea prin insulă. În pădure era tare rece și întuneric, chiar cînd deasupra strălucea soarele. Treceam printre copaci, dar în unele locuri lianele erau atît de dese, încît trebuia să ne întoarcem și s-o luăm prin altă parte. În fiece copac doborît de furtună, se aciuaseră iepuri, șerpi și alte jigănii. După o zi-două de la potop, se îmblînziseră într-atît din pricina foamei, că puteai să te apropii de ele și să le și mîngîi, dacă voiai — afară de șerpi și de țestoase, care săreau numaidecît în apă. Dealul în care se afla peștera noastră era plin de asemenea lighioane. Să fi vrut, am fi putut face rost de o menajerie întreagă.

Într-o noapte am găsit un capăt de plută pe cinste — din bușteni de brad. Avea vreo douăsprezece picioare lățime și vreo cincisprezece lungime, și se ridica deasupra apei cu vreo șase-șapte degete. Era o punte zdravănă, de nădejde. Ziua se-ntîmpla să vedem plutind pe apă bușteni, dar îi lăsam să treacă. Nu ne arătam pe lumină.

Într-o noapte, cu puțin înainte să se crape de ziuă, pe cînd ne aflam aproape de capătul insulei, am văzut venind pe apă, dinspre apus, o căsoaie de lemn, cu două caturi, aplecată într-o rînă. Am vîslit spre ea și am intrat înăuntru, cățărîndu-ne pînă la fereastra de la catul de sus. Dar era încă prea întuneric ca să vedem, așa că am legat luntrea și ne-am așezat în ea, așteptînd să se lumineze.

S-a făcut lumină pînă s-ajungem noi la capătul insulei.

Uitîndu-ne pe fereastră, am zărit un pat, o masă, două jilțuri și o grămadă de boarfe zvîrlite pe podea. Pe pereți atîrnau haine. Într-un colț, pe podea, zăcea o mogîldeață care aducea a om.

— Mă, ăla de colo ! îl strigă Jim.

Dar mogîldeața nu se urni. Atunci strigai și eu.

— Omu' nu doarme, e mort — îmi spuse Jim. Tu rămîi aici, Jim se duce să vază.

Se duse, se aplecă deasupra mogîldeței, o privi cu luare-aminte și spuse :

— E mort, zău. Şi gol, pe deasupra ! L-au împuşcat pe la spate. Socot c-a murit de două-trei zile. Vino, Huck, da' nu te uita la faţa lui, că visezi urît.

Nu m-am uitat de loc. Jim aruncase peste mort nişte zdrenţe, dar nu era nevoie, fiindcă tot n-aveam chef să mă uit. Pe podea erau risipite vraişte o mulţime de cărţi de joc, soioase şi vechi, nişte clondire goale de rachiu şi două măşti de stofă neagră. Pereţii erau mînjiţi cu cele mai neghioabe cuvinte şi desene mîzgălite cu cărbune.

Pe pereţi atîrnau două rochii jerpelite şi jegoase, de stambă, o boneţică de soare, ceva rufărie femeiască, precum şi cîteva haine bărbăteşti.

Am încărcat totul în luntre, cu gîndul că s-ar putea să ne fie de folos. Pe podea zăcea o pălărie veche de paie, băieţească. Am luat-o şi pe-asta. Mai era şi o sticlă în care fusese cîndva lapte şi care era astupată cu un dop de cîrpă, un fel de biberon pentru sugaci. Am fi luat noi şi sticla, da' era spartă. Am mai găsit şi un scrin vechi, ros de vreme, şi un cufăr cu balamalele rupte. Erau deschise, dar n-aveau nimic de preţ în ele. După felul cum zăceau împrăştiate lucrurile, ne-am dat seama că oamenii se zoriseră să fugă şi nu putuseră să ia cu ei decît o mică parte din boarfe.

Am mai dibuit o lanternă veche de tinichea, un cuţit de bucătărie, fără mîner, un briceag patent nou-nouţ, care în orice prăvălie se vindea cu doi cenţi, o grămadă de lumînări de seu, un sfeşnic de cositor, o ploscă, o cană de tinichea, o învelitoare veche de pat, mîncată de şoareci, un săculeţ cu ace, bolduri, aţă şi alte scule de cusut, niţică ceară de albine, o bardă şi cîteva cuie, o undiţă groasă cît degetul meu mic, cu nişte cîrligoaie grozave, un sul de piele de căprioară, o zgardă de piele, o potcoavă şi nişte sticluţe cu doctorii fără nici o etichetă pe ele. Cînd să plecăm, am găsit şi o ţesală bunicică, iar Jim a dibăcit un arcuş rablagit de vioară şi un picior de lemn ; îi plesniseră curelele, dar altminteri era un picior destul de bun, măcar că era prea lung pentru mine şi prea scurt pentru Jim. Am căutat de ne-a ieşit ochii, dar n-am putut găsi şi perechea piciorului.

Una peste alta, a fost o pradă frumoasă, pe legea mea ! Cînd am ieşit afară, am văzut că ne depărtasem cu vreun sfert de milă de insulă şi se făcuse ziuă de-a binelea. L-am pus pe Jim să stea lungit în luntre şi l-am acoperit cu pătura,

altfel s-ar fi văzut de la o poştă că-i negru. Am vislit spre malul dinspre Illinois, dar curentul ne-a dus cu vreo jumătate de milă mai la vale. Am luat-o înapoi prin apa liniştită de lîngă ţărm şi am ajuns cu bine acasă, fără nici o încurcătură. Nu ne văzuse nimeni.

CAPITOLUL X

Tare-aş fi vrut, după masa de dimineaţă, să vorbesc despre mort şi să-mi dau cu presupusul cum de-a fost omorît, dar Jim n-avea chef, zicea că asta aduce ghinion şi că, pe deasupra, s-ar putea ca mortul să se mai facă şi strigoi şi să ne dea tîrcoale. Cică morţii neîngropaţi se fac strigoi mai lesne ca ăi care zac frumuşel în mormintele lor. Mi s-a părut că are dreptate, aşa că n-am mai spus nimic. Dar gîndurile nu-mi dădeau pace şi ardeam de neràbdare să aflu cine-l omorîse pe omul ăla şi de ce.

Tot scotocind prin boarfele furgăsite, am dat peste opt dolari de argint, cusuţi în căptuşcala unui palton vechi. Jim era de părere că oamenii care locuiseră în casa aia furaseră paltonul, căci dacă ar fi ştiut că erau bani în el, nu l-ar fi lăsat acolo. I-am zis că, după mine, tot ăia îl omorîseră şi pe mort, dar Jim nu voia să vorbească despre asta.

— Tu crezi c-aduce ghinion? l-am întrebat. Dar ce-mi spuseşi alaltăieri cînd am adus pielea de şarpe găsită în creştetul dealului? Mi-ai zis că nu-i pe lume nenorocire mai mare ca aceea care te paşte cînd pui mîna pe o piele de şarpe. Uite ce nenorocire ne-a adus! Am găsit toate lucrurile astea, başca opt dolari. Ehei, Jim, măcar de-am avea parte în fiece zi de-o nenorocire ca asta!

— Lasă, puişorule, lasă! Nu te crede tu prea grozav. Vine. Ţine minte ce-a spus Jim, vine!

Şi adevărat c-a venit. Jim îmi spusese asta marţi. Ei bine, vineri după prînz stăteam tolăniţi în iarbă, pe culmea dealului. Mi se isprăvise tutunul. Mă duc eu în peşteră să iau niţel

tutun şi înăuntru, ce văd ? Un şarpe cu clopoţei ! L-am omorît şi m-am gîndit să-i joc un renghi lui Jim : am aşezat şarpele pe pătura lui, în aşa fel ca să pară viu. Spre seară uitasem cu totul de şarpe şi cînd Jim s-a trîntit pe pătură, perechea şarpelui, furişată după ăl mort, l-a muşcat pe Jim taman în clipa cînd eu aprindeam o lumînare.

Jim a sărit ca ars şi ăl dintîi lucru pe care l-am văzut la lumina lumînării aprinse a fost lighioana : tocmai se pregătea să muşte a doua oară. Cît ai clipi am omorît-o cu un băţ, iar Jim a pus repede mîna pe plosca cu rachiu a lui taică-meu şi a-nceput să bea.

Era desculţ şi şarpele îl muşcase chiar de călcîi. Şi toate astea din pricină că uitasem, ca un nătărău ce sînt, că atunci cînd omori un şarpe, perechea lui vine sigur să se încolăcească în jurul ălui mort.

Jim m-a rugat să retez capul şarpelui şi să-l azvîrl, apoi să-l jupoi de piele şi să-i pun la fript o bucată de carne. L-am ascultat. Jim a înghiţit friptura, zicînd că asta o să-i ajute să se vindece. Apoi m-a pus să scot clopoţeii şarpelui şi să i-i leg la încheietura mîinii. Zică şi asta ajută.

Am luat p-ormă binişor şerpii şi i-am aruncat cît colo într-un tufiş, fiindcă n-aş fi vrut ca Jim să bage de seamă că totul se întîmplase din vina mea.

Jim sugea mereu din ploscă. Din cînd în cînd, îl apucau năbădăile şi se zvîrcolea urlînd : dar de cîte ori îşi venea niţel în fire, trăgea iar la măsea. Laba piciorului i se umflase destul de tare, la fel şi ţurloiul, dar încetul cu încetul băutura începu să lucreze, aşa încît îmi ziceam c-o să se vindece. Cît despre mine, să fi fost în locul lui Jim, m-aş fi lăsat mai degrabă muşcat de un şarpe, decît să beau din rachiul lui babacu'.

Şi aşa a zăcut Jim patru zile şi patru nopţi. Apoi umflătura a dat înapoi : Jim putea iar să umble. După toate cele întîmplate, m-am hotărît să nu mai pun niciodată mîna pe o piele de şarpe. Jim zicea că-i sigur că de-aci-nainte o să-l cred :

— Cînd atingi un şarpe, beleaua-i aşa de mare, că s-ar putea ca necazurile noastre să fie abia la-nceput.

Zicea că el, unul, mai degrabă ar privi de-o mie de ori peste umărul stîng la lună nouă, decît să pună mîna pe-o piele de şarpe. Începusem să-i dau dreptate, măcar că am fost totdeauna de părere că trebuie să fii din cale-afară de ne-

socotit şi de năting ca să priveşti luna nouă peste umărul stîng. Moş Hank Bunker a făcut-o odată şi s-a lăudat cu asta ; dar n-au trecut nici doi ani şi, îmbătîndu-se, moşul a căzut din turnul de strajă. Praful s-a ales de el : l-au culeş de pe jos, l-au aşezat între două uşi de magazie, ca într-un sicriu, şi aşa l-au îngropat. Eu n-am fost de faţă, dar mi-a spus babacu'. În tot cazul, nenorocirea l-a lovit numai fiindcă privise luna peste umărul stîng, ca un zevzec ce era.

Zilele treceau una după alta. Încet-încet, fluviul intră iar în vechea lui matcă. A dintîi grijă a noastră a fost să agăţăm într-un cîrlig mare un iepuroi jupuit, în chip de momeală : aşa am prins o namilă de somn cît un om de mare, lung de un stînjen şi greu de vreo sută de ocale. N-aveam cum să-l scoatem, de bună seamă că ne-ar fi tîrît pînă-n Illinois. Ne-am aşezat şi am aşteptat privind cum se zbate şi se smuceşte, pînă s-a dus la fund. Am găsit în burta lui un nasture de alamă, un gogoloi rotund ca o minge şi tot felul de resturi. Jim a despicat gogoloiul cu toporul şi a găsit înăuntru un mosor. Jim era de părere că zăcuse multă vreme în burtă, de se acoperise aşa şi se rotunjise ca o minge. Cred că era cel mai mare peşte care s-a prins vreodată în Mississippi. Jim spunea că în viaţa lui nu văzuse unul mai grozav. Ar fi avut preţ mare la tîrg. Somnii ăştia uriaşi se vînd la kilogram în piaţă şi toată lumea cumpără : carnea li-e albă ca neaua şi-i numai bună de fript.

A doua zi dimineaţa i-am spus lui Jim că mi s-a cam urît şi că am chef să mă mai mişc puţin. Mă bătea gîndul să dau o raită pînă dincolo, ca să văd şi eu ce se mai întîmplă.

Lui Jim i-a plăcut ideea mea, dar zicea că trebuie să merg noaptea şi să fiu cu ochii în patru. Se mai gîndi ce se mai gîndi, şi-mi spuse că n-ar fi rău să mă îmbrac ca fată, punînd pe mine ceva din bulendrele pe care le găsisem în căsoaie. Bună idee. Am luat una din rochiile alea de stambă, am scurtat-o şi după ce mi-am suflecat pantalonii pînă la genunchi, m-am vîrît în ea. Jim mi-a prins-o la spate în copci. Îmi venea destul de bine. Mi-am pus boneţica şi am legat-o sub bărbie. Acu', de-ar fi vrut careva să-mi vadă faţa, trebuia să se uite ca printr-un burlan de sobă. Jim zicea că n-o să mă recunoască nimeni, nici măcar ziua-n amiaza mare. Toată ziulica m-am vînzolit cu straiele alea pe mine, ca să mă deprind cu ele, şi cu începutul am izbutit, dar Jim zicea că nu

prea umblu ca o fată şi că una-două îmi ridic rochia, ca să bag mîna în buzunarul pantalonilor. Am ţinut seamă de asta şi a fost ceva mai bine.

Cum s-a lăsat întunericul, am pornit cu luntrea de-a lungul malului dinspre Illinois. Am trecut dincolo, nitel mai jos de debarcader, dar curentul m-a dus pînă la marginea tîrgului. Am legat luntrea şi am pornit-o pe mal. Într-o căsuţă, care nu mai fusese locuită de multă vreme, ardea o lumină şi mă întrebam cine s-o fi aciuat acolo. M-am furişat pînă la fereastră şi m-am uitat înăuntru. La o masă de brad, pe care ardea o lumînare, şedea o femeie de vreo patruzeci de ani şi împletea la ciorap. Faţa ei nu-mi părea cunoscută. De bună seamă că era o străină, fiindcă pe localnici îi ştiam pe toţi. Norocul meu, căci începusem să-mi pierd curajul: mi-era teamă să nu mă recunoască oamenii după glas. Femeia asta, chiar dacă nu era în tîrguşor decît de două zile, putea să-mi spună tot ce voiam să ştiu, aşa c-am bătut în uşă, făgăduindu-mi să nu uit că-s fată.

CAPITOLUL XI

— Intră! rosti femeia.

Am intrat.

— Şezi jos.

M-am aşezat.

Mă măsura din cap pînă-n picioare, cu nişte ochi mici, scînteietori.

— Cum te cheamă? mă întrebă ea.

— Sarah Williams.

— Unde locuieşti? Pe-aici, pe-aproape?

— Nu, tuşică. La Hookerville, cu vreo şapte mile mai la vale. Am venit pe jos şi-s moartă de oboseală.

— Şi flămîndă, socot. Stai să-ţi caut ceva de mîncare.

— Nu, mătuşico, nu mi-e foame. Mi-a fost aşa de foame pe drum, că m-am oprit la o fermă, cu vreo două-trei mile

mai jos. Acum nu-mi mai e foame. De-aia am întîrziat atîta. Mămica e bolnavă, nu mai avem de nici unele în casă şi-am rămas şi fără bani, de-aia am plecat, să-i spun lui nenea Abner Moore. Mămica mi-a zis că stă tocmai în celălalt capăt al tîrgului. N-am mai fost niciodată pe-acolo. Îl cunoaşteţi ?

— Nu, încă n-am ajuns să-i cunosc pe toţi. Nu-s nici de două săptămîni aici. Pînă la capătul tîrgului e cale lungă. Mai bine rămîi aici peste noapte. Scoate-ţi boneţica.

— Nu, nu, mă odihnesc puţin şi pe urmă îmi văd de drum. Nu mi-e frică mie de întuneric.

Femeia îmi spuse însă că nu mă lasă să plec singură şi că bărbat-su trebuie să sosească într-o oră-două şi c-o să meargă el cu mine. Apoi începu să sporovăiască despre bărbat-su şi despre neamurile ei din susul şi din josul fluviului, povestindu-mi cum le mersese de bine mai 'nainte şi cum făcuseră prostia să se mute în tîrgul ăsta, în loc să se mulţumească cu ce aveau — şi dă-i, şi dă-i, fel de fel de istorii de-astea, pînă ce m-a cuprins teama că făcusem eu o prostie, venind în casa ei, ca să aflu ce se mai întîmplă în tîrg. Dar nu trecu mult şi-ncepu să vorbească despre babacu' şi despre omor, şi-atunci am lăsat-o cu dragă inimă să trăncănească. Îmi vorbi mai întîi despre mine şi despre Tom Sawyer, cum găsisem noi cele douăsprezece mii de dolari (la ea ajunseseră douăzeci de mii), apoi despre babacu' — ce pramatie era ! — şi despre mine — ce pezevenghi eram ! — şi pînă la urmă ajunse la întîmplarea cu omorul.

— Cine-i făptaşul ? o întrebai eu. La Hookerville am auzit o mulţime de zvonuri despre întîmplarea asta, dar nu ştim cine l-a omorît pe Huck Finn.

— Ehei, cred că multă lume de pe-aici ar vrea să ştie cine l-a omorît. Unii cred că chiar bătrînul Finn...

— Nu, zău ?

— Mai toţi credeau aşa la început. Bătrînul nici nu ştie că era cît pe ce să fie linşat. Dar pînă seara oamenii şi-au schimbat părerea şi-au ajuns să creadă că făptaşul a fost un negru fugar, pe nume Jim.

— Păi, el...

M-am oprit, zicîndu-mi că-i mai cuminte să tac. Ea îşi urmă vorba, fără să fi băgat de seamă că spusesem ceva.

— Negrul a fugit chiar în noaptea în care a fost omorît Huck Finn. Pe capul lui s-a pus un preţ : trei sute de dolari.

lar pe cel al bătrînului Finn, două sute. Dumnealui a venit în tîrg a doua zi după omor, a povestit tot şi s-a dus cu ăilalţi pe vaporaş să caute hoitul, dar numaidecît după aia a şters-o. Seara, cînd au vrut să-l linşeze, ia-l de unde nu-i. A doua zi, aflînd că negrul fugise şi că nu mai fusese văzut din seara crimei, de la orele zece, toată lumea a dat vina pe el. Şi iată că în ziua următoare bătrînul Finn s-a arătat din nou ; s-a dus la judele Thatcher şi s-a milogit de el ca să-i dea banii, că vrea să-l caute pe negru prin tot Illinoisul. Judele i-a dat ceva bani şi Finn s-a îmbătat chiar în seara aia şi pe urmă s-a plimbat pînă după miezul nopţii în tovărăşia a doi străini deşucheaţi, cu care a şi plecat după aceea. De atunci nu s-a mai arătat şi lumea nici nu se-aşteaptă să-l vadă, pînă ce lucrurile n-au să se mai liniştească puţin, fiindcă acum oamenii sînt siguri că el şi-a omorît băiatul şi c-a încurcat lucrurile în aşa fel, ca lumea să creadă că bandiţii au făcut-o, iar el să pună mîna pe banii lui Huck, fără a-şi mai pierde vremea pe la judecăţi. Lumea zice că ar fi în stare de aşa ceva. Mare pişicher e Finn ăsta ! Dacă nu se întoarce pînă-ntr-un an, a scăpat. Nu sînt dovezi contra lui, asta e. Pîn-atunci, lucrurile au să se liniştească, iar el o să pună mîna pe banii lui Huck fără nici o bătaie de cap.

— Da, mătuşică, eu tot aşa cred. Nu văd de ce n-ar fi aşa. Şi-acu', nu mai crede nimeni că negru-i ucigaşul ?

— Ei, mai sînt destui care cred asta, dar negrul o să fie prins în curînd şi poate că-l vor sili să spună adevărul, de frică.

— Cum aşa, tot mai e urmărit ?

— Da' neştiutoare mai eşti ! Crezi că trei sute de dolari se găsesc în fiece zi şi pe toate drumurile ? Unii zic că negrul nu se află prea departe. Şi eu tot aşa cred, da' n-am spus-o nimănui. Acum cîteva zile stăteam de vorbă cu doi bătrîni care locuiesc în baraca de alături. Dintr-una-ntr-alta, mi-au spus că nu prea merge nimeni pe insula aia de dincolo, de-i zice Jackson. „Nu locuieşte nimeni acolo ?“ zic eu. „Nu, nimeni“, zic ei. N-am mai spus nimic, dar am căzut pe gînduri. Mi se păruse mie c-am văzut fum în partea aceea, cam pe la capătul insulei, cu o zi-două mai înainte. Nu m-aş mira ca negrul să se ascundă acolo, mi-am zis. În tot cazul, face să te osteneşti să cercetezi la faţa locului. De-atunci n-am mai văzut fum şi se prea poate să fi plecat — dacă o fi fost chiar

el. Bărbatu-meu o să dea o raită pe insulă, împreună cu încă cineva. A fost plecat pe fluviu în sus, dar s-a întors azi şi i-am povestit tot, îndată ce l-am văzut, acu' două ceasuri.

Mie, să-mi vie rău, nu alta. Parcă stăteam pe ghimpi. Simţeam nevoia să fac ceva cu mîinile. Am luat un ac de pe masă şi am încercat să bag aţă în el. Dar îmi tremurau mîinile şi nu izbuteam să nimeresc gaura acului.

Cînd femeia amuţi, ridicai ochii şi văzui că se uită ţintă la mine şi-mi zîmbeşte într-un chip ciudat. Am pus la loc acul şi aţa şi m-am prefăcut că mă interesează tot ce-mi spusese ea. La drept vorbind, mă şi interesa.

— Trei sute de dolari — zic eu — e o avere, nu glumă. Bine-ar fi să-i poată căpăta mămica. Soţul matale se duce acolo chiar la noapte ?

— Da, da. S-a dus în tîrg cu omul de care-ţi vorbeam ca să facă rost de o barcă şi să mai împrumute o puşcă d undeva. Au să plece după miezul nopţii.

— Oare n-ar vedea mai bine dac-ar aştepta pînă mîin dimineaţă ?

— Da, dar n-ar vedea oare şi negrul mai bine ? Dup miezul nopţii, de bună seamă că negrul o să doarmă, iar au să-l poată căuta în voie prin pădure, dacă şi-o fi făcu vreun foc de tabără pe-acolo. Cu cît va fi mai întuneric, c atît vor putea căuta mai bine, fără ca el să-i simtă.

— La asta nu m-am gîndit, ce-i drept.

Femeia mă privea mereu în felul acela ciudat, şi se-nţelege că nu mă simţeam de loc la largul meu.

— Cum spuneai că te cheamă, fetiţo ? mă întrebă ea peste cîteva clipe.

— M... Mary Williams.

Dar parcă mai înainte nu spusesem Mary, ci Sarah, dacă nu mă-nşel. N-am mai ridicat privirea. Mă simţeam încolţit şi mi-era teamă să nu mi se cunoască pe faţă. Aş fi vrut ca femeia să mai spună ceva. De ce tăcea, de-aia mă simţeam mai stingherit. Deodată îmi zise :

— Drăguţă, mi se pare că spuseseşi că te cheamă Sarah, cînd ai intrat pe uşă.

— A, da, mătuşico, aşa-i. Sarah Mary Williams. Sarah e numele meu dintîi, dar unii îmi spun Sarah, alţii Mary.

— Aha, care va să zică aşa stau lucrurile.

— Da, mătuşico.

Acum mă simţeam ceva mai bine, dar oricum aş fi vrut să fiu altundeva. Încă nu eram în stare să-i înfrunt privirea. Femeia începu deodată să se vaiete, ce vremuri grele sînt şi cît de strîmtoraţi trăiesc, cum se plimbă şobolanii prin odaie ca la ei acasă, şi-aşa mai departe. Acum mă simţeam iar în apele mele. Avea dreptate în privinţa şobolanilor. Una-două, vedeai cîte unul scoţîndu-şi botişorul dintr-o gaură din colţul încăperii. Femeia zicea că trebuie să aibă totdeauna ceva la îndemînă, ca să azvîrle după ei cînd era singură, altminteri nu-i dădeau pace. Îmi arătă o vergea de plumb cu un nod la capăt şi-mi spuse că de obicei ţintea bine cu ea, dar îşi scrîntise mîna cu o oră-două mai înainte şi nu ştia dacă acum o să mai poată ţinti bine. Aşteptă totuşi un prilej şi zvîrr ! aruncă vergeaua după un şobolan, dar nu-l nimeri şi scoase un ţipăt, aşa de tare o durea braţul. Apoi mă rugă să încerc cu data viitoare. Se-nţelege că voiam s-o şterg înainte de a se întoarce bărbat-su, dar n-avea rost să mă dau în ileag. Am pus mîna pe vergea şi-am azvîrlit-o în cel dintîi lighean care şi-a arătat botişorul. De-ar fi stat locului, ar fost vai de capul lui. Femeia mi-a zis c-a fost o lovitură raşnică şi că, după părerea ei, pe-al doilea am să-l nimeresc în plin. S-a sculat şi s-a dus după vergeaua de plumb, pe are-a adus-o înapoi, împreună cu o jurubiţă de aţă. Mă rugă apoi s-o ajut să desfăşoare aţa. Am întins amîndouă braţele şi a mi-a înfăşurat jurubiţa pe mîini, urmînd să sporovăiască despre treburile ei şi ale lui bărbat-su. Deodată însă se opri şi-mi strigă :

— Ia seama la şobolani ! Mai bine ţine vergeaua pe genunchi, s-o ai la îndemînă.

Şi în acecaşi clipă îmi aruncă vergeaua în poală. Am strîns genunchii, în vreme ce ea da înainte cu vorba. Dar după un minut, îmi luă jurubiţa şi mă privi drept în ochi, fără răutate :

— Haide, spune-mi care ţi-e numele adevărat ?

— Ce-e, ce-e-aţi spus, mătuşico ?

— Care-i numele tău adevărat ? Bill, Tom sau Bob ? Ia zi ?

Cred că tremuram ca frunza în vînt şi zău dacă ştiam ce să fac.

— Mătuşico — am îngăimat eu în cele din urmă. Vă rog să nu vă bateţi joc de o biată fetiţă. Dacă vă stînjenesc, am să...

— Nu, n-ai să... Stai jos şi rămîi unde eşti. N-am să-ţi fac nici un rău şi nici n-am să spun nimănui. Dar dezvăluie-mi taina, cu toată încrederea. Am s-o păstrez şi, mai mult decît atît, am să te-ajut. Şi bărbatu-meu la fel, dacă vrei. Ce mai încolo-ncoace, eşti un ucenic fugar, nu-i aşa? Nu face nimic... Nu-i nici o grozăvie. Se vede că stăpînii s-au purtat rău cu tine şi te-ai hotărît să-ţi iei tălpăşiţa. Dumnezeu să te aibă în pază, copile, n-am să te dau în vileag. Hai, povesteşte-mi tot, fii băiat cuminte.

I-am spus atunci că-mi dau seama că n-are nici un rost să mai mint, aşa că o să-i mărturisesc tot, numai să se ţină de cuvînt. Şi-am început să-i povestesc că părinţii mei au murit şi că legea m-a dat pe mîna unui bătrîn zgîrcit, stăpînul unei ferme aşezate la vreo treizeci de mile depărtare de fluviu, şi că bătrînul ăsta s-a purtat aşa de rău cu mine, că n-am mai putut îndura şi, într-o bună zi, cînd plecase de-acasă pe vreo două zile, mi-am luat inima-n dinţi şi-am fugit, îmbrăcîndu-mă într-o rochie veche de-a fiică-si. Am străbătut treizeci de mile în trei nopţi, fiindcă umblam numai noaptea, iar ziua stăteam ascuns şi dormeam. Pîinea şi carnea pe care le luasem de-acasă într-o bocceluţă mi-au ajuns pentru tot drumul.

— Nădăjduiesc — am încheiat eu — că unchiu-meu Abner Moore o să aibă grijă de mine, de-aia am venit aici, în Goshen.

— Goshen, ai zis, copile? Păi ăsta nu-i Goshen, ci St. Petersburg. Goshen e cu vreo zece mile mai sus. Cin' ţi-a zis că-i Goshen?

— Un om pe care l-am întîlnit azi de dimineaţă, în zori, tocmai cînd intram în pădure, ca să dorm oleacă. Mi-a spus că la răscruce trebuie s-o iau la dreapta şi după vreo cinci mile am s-ajung la Goshen.

— Se vede c-o fi fost beat. Ţi-a spus tocmai pe dos.

— E drept că parcă era beat, dar acum n-am ce-i face. Trebuie să plec. Ajung eu la Goshen pînă-n zori.

— Stai o clipă! Am să-ţi pregătesc ceva de mîncare. Poate c-o să ai nevoie.

Îmi pregăti ceva de-ale gurii, apoi mă întrebă:

— Ia spune, cînd o vacă stă culcată, pe care parte se scoală ? Răspunde repede, fără să te gîndeşti. Care parte se ridică întîi ?

— Partea dinapoi, mătuşico.

— Dar la un cal ?

— Partea dinainte.

— Pe care parte a copacului creşte muşchiul ?

— Pe partea dinspre miazănoapte.

— Dacă cincisprezece vaci pasc pe o măgură, cîte din ele rumegă cu capetele întoarse în aceeaşi parte ?

— Toate cin'şpe, mătuşico.

— Bine, văd că ai trăit într-adevăr la ţară. Credeam că iar încerci să mă duci de nas. Şi-acu', cum te cheamă de-adevăratelea ?

— George Peters, mătuşico.

— Bine, vezi de-l ţine minte, George. Ai fi în stare să-l uiţi şi să-mi zici la plecare că te cheamă Alexander, ca p-ormă să-mi spui, ca să scapi, că de fapt te cheamă George-Alexander. Vezi, nu te apropia de femei în rochia asta veche de stambă. Doar bărbaţii te-ar putea lua drept fetiţă, dar nu prea semeni, să ştii. Măi băiatule, cînd vrei să pui aţă în ac, nu veni cu acul pînă-n dreptul firului, ci ţine acul ţeapăn şi caută să vîri aţa în gaură. Aşa obişnuiesc femeile, numai bărbaţii fac pe dos. Încă ceva : cînd azvîrli într-un şobolan sau în mai ştiu eu ce, ridică-te în vîrful picioarelor, du-ţi mîna deasupra capului cît poţi mai stîngaci şi aruncă alături cu vreo doi metri. Azvîrle cu braţul ţeapăn, din umăr, de parc-ai avea acolo un şurub şi l-ai răsuci. Aşa fac fetele, nu ca băieţii, care aruncă din încheietura mîinii şi din cot, ţinîndu-şi braţul într-o parte. Şi, ţine minte, cînd o fată încearcă să prindă ceva în poală, desface genunchii, nu-i strînge, cum i-ai strîns tu cînd ai prins vergeaua de plumb. Te-am mirosit că eşti băiat în clipa cînd am văzut cum pui aţa în ac. Tot ce-am născocit după aia a fost doar ca să mă încredinţez că nu greşesc. Şi-acum, du-te la unchiu-tău, Sarah Mary Williams George Alexander Peters, iar dacă dai de bucluc pe drum, trimite vorbă doamnei Judith Loftus, adică mie, şi-o să fac tot ce pot ca să te scap. Ia-o pe mal, e ăl mai bun drum ; şi a doua oară cînd ai s-o porneşti razna, ia-ţi ghete şi ciorapi. Drumul e plin de pietre şi tare mă tem c-ai s-ajungi la Goshen cu picioarele harcea-parcea.

Am mers pe mal vreo cincizeci de paşi, apoi m-am furişat pînă la locul unde lăsasem luntrea, ceva mai jos de căsuţă. Am sărit în luntre şi-am luat-o repede din loc. Am vîslit la deal, pînă am ajuns în dreptul insulei, apoi am pornit spre ea. Mi-am scos boneţica — acum nu mai aveam nevoie de obloane. Cam pe la jumătatea drumului, am auzit bătăile ornicului din tîrg şi m-am oprit să le-ascult : sunetul venea stins peste apă, dar limpede, unsprezece bătăi. Cînd am ajuns la insulă, n-am stat să mă odihnesc, cu toate că-mi ieşise sufletul, ci am luat-o repede prin pădure, pînă la locul unde făcusem popas prima oară. Cum am ajuns acolo, am aprins focul pe-o moviliţă înaltă şi uscată.

Apoi m-am întors la luntre şi-am vîslit din răsputeri spre locul nostru, cu o milă şi jumătate mai la vale. Am sărit din luntre şi-am luat-o la goană printre copaci, suind dealul pînă la peşteră. Jim dormea buştean, lungit pe jos.

— Scoală repede, Jim ! i-am strigat, zgîlţîindu-l. N-avem nici o clipă de pierdut. Sînt pe urmele noastre !

Jim nu m-a întrebat nimic, o vorbă n-a scos, dar după felul în care a muncit în jumătatea de ceas care-a urmat, mi-am dat seama cît era de speriat. Într-o jumătate de oră tot avutul nostru era pe plută şi pluta sta gata s-o pornească din ascunzătoarea ei de sub sălcii. Înainte de toate am stins focul în peşteră şi după aceea n-am mai aprins nici o luminiţă. M-am dus cu luntrea ceva mai încolo de mal şi-am privit. Dar chiar de-ar fi fost prin preajmă vreun vapor, tot nu l-aş fi putut zări, căci nu prea vezi mare lucru la lumina stelelor. Am urnit pluta şi-am pornit la vale, pe întuneric, dincolo de piciorul insulei, fără să scoatem o vorbă, într-o tăcere deplină.

CAPITOLUL XII

Abia cam pe la unu noaptea am lăsat în urmă insula. Pluta luneca tare încet, ca un melc. Aveam de gînd, dacă se ivea vreun vapor, să sărim în barcă şi să vîslim spre malul dinspre Illinois. Noroc că nu s-a ivit nici un vapor, fiindcă

nu ne gîndisem să punem în barcă nici puşca, nici undiţa şi nici ceva de-ale gurii. Fusesem prea zoriţi ca să ne gîndim la atîtea lucruri deodată. Oricum, n-am chibzuit bine punînd tot calabalîcul pe plută.

Îmi făceam socoteala că dacă oamenii ăia au să vină pe insulă, au să găsească focul aprins de mine şi-au să-l aştepte acolo toată noaptea pe Jim. Nu ştiu ce-or fi făcut, dar ne-au lăsat în pace. Şi dacă cumva focul aprins de mine nu i-a dus de nas, nu-i vina mea. Eu unul am făcut tot ce mi-a stat în putinţă ca să-i îmbrobodesc.

Cînd a început să mijească de ziuă, am poposit pe un grind la un cot al fluviului, pe partea Illinoisului. Am tăiat cu toporul nişte crengi de răchită şi-am acoperit pluta cu ele, aşa fel ca de departe să pară una cu malul. Pe grindurile astea, răchitele cresc dese ca dinţii greblei.

Malul dinspre Missouri era muntos, iar cel dinspre Illinois era acoperit de păduri, şi cum în locul ăla canalul trecea de-a lungul malului dinspre Missouri, nu mă temeam c-o să dea vreun vapor peste noi. Am stat acolo toată ziulica, uitîndu-ne la plutele şi vasele care coborau pe canal şi la vapoarele care treceau în sus, prin mijlocul apei, luîndu-se de piept cu ea. I-am povestit lui Jim ce spaimă am tras cu pălăvrăgioaica aia. Jim zicea că-i mare hoţomană şi că de-ar fi pornit ea însăşi pe urmele noastre, n-ar fi stat să se uite la un foc de tabără, ci ar fi adus de bună seamă un cîine cu ea.

— Da' ce, nu putea să-i spună lui bărbat-su să aducă un cîine ? l-am întrebat eu.

Jim mi-a răspuns că ar băga mîna-n foc că femeia s-a gîndit la treaba asta tocmai cînd oamenii se pregăteau să plece şi că s-or fi dus desigur prin tîrg să facă rost de-un cîine şi de-aia au mai zăbovit, altminteri n-am fi noi aici pe un grind, cu vreo şaisprezece-şaptesprezece mile mai jos de tîrg — aş, de unde ! am fi din nou în tîrgul ăla afurisit.

I-am zis că puţin îmi pasă de ce n-au pus mîna pe noi, totul e că nu ne-au înhăţat.

Cînd a început să se-ntunece, ne-am scos capul din desişul de răchite şi-am privit în toate părţile. Nu se zărea nimic. Jim a desprins nişte bulumaci de deasupra plutei şi a înjghebat un mic wigwam [1], ca să avem unde ne adăposti pe vreme

[1] Cort al indienilor din America de Nord.

ploioasă sau pe arşiţă şi ca să ne ferim boarfele de umezeală. Jim a meşterit şi-un fel de podină, cu cîteva palme mai înaltă ca pluta, aşa că acum păturile şi celelalte lucruri erau ferite de valurile stîrnite de vapoare.

Taman în mijlocul wigwamului am bătătorit un strat de nămol, gros de cinci-şase degete, întărindu-l pe de margini, ca să nu se risipească ; în vatra asta puteam aprinde focul pe vreme umedă sau friguroasă, fără să fim văzuţi de afară.

Am mai meşterit şi o cîrmă de rezervă, ca s-avem, dacă vreuna din celelalte s-ar fi sfărîmat cumva de vreun buştean sau de altceva. Am găsit apoi un ţăruş cu crăcană, tocmai bun ca s-atîrnăm de el felinarul, pe care trebuia să-l aprindem de cîte ori vedeam vreun vapor venind la vale, ca să nu ne dea peste cap. Pentru vapoarele care mergeau în sus, nu era nevoie să-l aprindem, decît dacă le stăteam cumva în cale cînd voiau să „transverseze" — cum se zice ; apele erau încă destul de mari, acoperind pe alocuri malurile mai joase, aşa că vapoarele care mergeau în sus nu treceau totdeauna prin canal, ci căutau apa mai liniştită de lîngă ţărm.

În noaptea următoare, am mers vreo şapte-opt ceasuri, lăsîndu-ne în voia curentului, care gonea cu peste patru mile pe oră. Pescuiam, mai stăteam de vorbă şi din cînd în cînd înotam ca să n-adormim.

Grozav lucru e să pluteşti aşa la vale pe un asemenea rîu mare şi liniştit, stînd lungit pe spate, cu ochii la stele ; aproape că nu cutezam să vorbim tare, iar cînd ne venea să rîdem, chicoteam înfundat, dar şi asta se-ntîmpla foarte rar.

Am avut parte de o vreme straşnică şi n-am păţit nimic, nici în noaptea aceea, nici în nopţile următoare.

În fiece noapte treceam pe lîngă tîrguri, unele cocoţate pe cîte o coastă de deal, ca nişte salbe de lumini. Nu deslu-şeai nici o casă. Într-a cincea noapte, am trecut prin faţa oraşului Saint Louis. Părea că întreg pămîntul e luminat. La noi, la St. Petersburg, se zicea că în Saint Louis trăiesc douăzeci-treizeci de mii de oameni, dar n-am crezut-o niciodată pînă în noaptea aia liniştită, cînd, pe la ora două, am văzut atîta straşnică risipă de lumină. Nu se auzea însă nici un zgomot. Toată lumea dormea.

Îmi luasem obiceiul ca în fiecare seară, pe la ceasurile zece, să mă strecor pe mal, în vreun sătuc, ca să cumpăr de zece-cincisprezece cenţi făină, slănină sau alte merinde.

Uneori luam şi cîte un pui de găină, care nu stătea cuminte în poiată.

Babacu' zicea totdeauna : „Nu pierde niciodată ocazia să iei un pui ; dacă n-ai tu nevoie de el, găseşti lesne pe cineva care are nevoie, şi-o faptă bună nu se uită niciodată". De cînd îl ştiu, n-am pomenit niciodată ca babacu' să n-aibă chiar el nevoie de puiul cu pricina, dar de zis, aşa zicea.

În unele dimineţi, înainte de răsăritul soarelui, mă furişam pe ogoare şi împrumutam un harbuz, un pepene galben, un dovleac, un ştiulete de porumb sau alte trufandale de-astea.

Babacu' obişnuia să spună că nu-i nici un păcat să iei cu împrumut, dacă ai de gînd să dai înapoi odată şi-odată. Dar văduva zicea că nu-i decît o hoţie ascunsă sub un nume frumos şi că nici un om cinstit n-ar face una ca asta. Jim era de părere că şi văduva, şi babacu' aveau dreptate şi că, dacă stăm să ne gîndim, cel mai bine ar fi să ştergem de pe listă două-trei trufandale şi să nu le mai luăm niciodată cu împrumut, socotind că atunci n-ar mai fi nici un păcat dac-am împrumuta din celelalte.

Am stat de vorbă despre asta o noapte întreagă, în vreme ce pluta luneca la vale, şi ne-am tot frămîntat dacă să renunţăm la harbuji, la cantalupi, la zămoşi sau la altceva. Către ziuă am ajuns la o dezlegare destul de bună : ne-am hotărît să renunţăm la mere pădureţe şi la ananaşi. Înainte de-a lua hotărîrea asta, nu prea avusesem linişte, dar acum ne simţeam cu cugetul împăcat. Eu, unul, eram chiar mulţumit de hotărîrea luată, fiindcă merele pădureţe sînt rele la gust ; cît despre ananaşi, ştiam că n-au să se coacă decît peste două-trei luni.

Din cînd în cînd mai împuşcam cîte o pasăre care se apuca să se scoale prea devreme dimineaţa sau nu se ducea la timp la culcare seara. Una peste alta, o duceam împărăteşte, ce să zic.

Într-a cincea noapte de cînd trecusem de Saint Louis, s-a stîrnit o furtună năprasnică. Era după miezul nopţii. Începu să tune şi să fulgere şi se porni să plouă cu găleata. Ne-am adăpostit în wigwam, lăsînd pluta să se descurce singură. Cînd scăpăra cîte un fulger vedeam în faţa noastră fluviul uriaş, străjuit de o parte şi de alta de ponoare înalte şi stîncoase.

— Hei, Jim, uite colo !

Era un vaporaş care se ciocnise de-o stîncă. Ne îndreptam chiar într-acolo. La lumina fulgerelor l-am văzut limpede : se lăsase într-o rînă şi o parte din puntea de sus răzbea deasupra apei. Se deslușea bine pînă şi cea mai mică şcotă : lîngă clopotul mare se putea vedea un scaun, de spătarul căruia atîrna o pălărie ponosită.

Pierdut în noapte pe o furtună ca asta, cu atîta taină în jur, am simţit ce-ar simţi oricare alt băiat de vîrsta mea văzînd epava aia jalnică, încremenită în mijlocul fluviului. Voiam să mă urc pe punte şi s-o cercetez niţeluş, ca să văd despre ce-i vorba.

— Hai să ne suim, Jim !

Dar Jim nici nu voi s-audă la-nceput :

— Jim nu pune piciorul pe epavă. Ne merge destul de bine, şi n-are rost să ispitim răul, vorba scripturii. Mai mult ca sigur că pe punte-i un paznic.

— Pe dracu paznic ! Ce să păzească ? Duneta şi timoneria ? Crezi că cineva şi-ar primejdui viaţa pentru o dunetă şi-o timonerie, pe o noapte ca asta, cînd vaporul stă să se sfărîme şi să se scufunde dintr-o clipă într-alta ?

La asta Jim nu mai avea ce să răspundă şi nici n-a încercat.

— Unde mai pui că am putea împrumuta niscaiva lucruşoare de preţ din cabina căpitanului. Bunăoară trabuce, pun rămăşag că sînt acolo de-alea de cinci cenţi bucata, bani gheaţă. Căpitanii de vapoare sînt totdeauna bogaţi ; primesc o leafă de şaizeci de dolari pe lună şi cînd vor un lucru, nu se uită la preţ. Bagă o lumînare în buzunar, Jim. N-am astîmpăr pînă nu dăm o raită pe vas. Crezi tu că Tom Sawyer ar pierde o ocazie ca asta ? Pentru nimic în lume. El ar zice că-i o aventură şi s-ar sui pe epavă, să ştie de bine că moare. În ce „stil mare" ar mai lucra el şi ce aere şi-ar da ! Ai crede că-i Cristofor Columb descoperind lumea de apoi. Tii, ce n-aş da să fie şi Tom Sawyer aici !

Jim a mai bombănit niţel, dar s-a supus. Atîta doar, zicea că trebuie să vorbim cît mai puţin şi cît mai încet. Un fulger ne dezvălui din nou epava, tocmai la timp ca să ne putem agăţa de biga [1] de la tribord şi să legăm pluta de ea.

[1] Macara instalată pe bordul navelor.

În partea aceea puntea era foarte înclinată. Ne-am furişat pe punte în jos, pînă la babord, spre timonerie, călcînd cu băgare de seamă şi întinzînd mîinile ca să ne ferim de odgoane, căci era o beznă de nepătruns.

Curînd am dat peste bordura luminatorului şi ne-am căţărat pe el. Încă un pas şi am fi ajuns în faţa uşii cabinei căpitanului, care era deschisă. Dar, Dumnezeule ! În fundul coridorului am zărit o lumină şi în aceeaşi clipă ni s-a părut că auzim nişte voci înăbuşite.

Jim îmi şopti că se simte tare prost şi c-ar fi mai bine să ne întoarcem. „Bine !" i-am spus, dar cînd să pornim înapoi spre plută, am auzit un glas căinîndu-se :

— Nu, nu, vă rog, fraţilor ! Jur că n-am să spun nimic !

Altcineva rosti, destul de tare :

— Minţi, Jim Turner ! Ne-ai mai tras clapa o dată. Te-ai obişnuit să ceri mai mult decît ţi se cuvine şi pîn-acu' ţi-a mers, îţi dădeam cît voiai, ca să nu ne dai de gol. Da' acu' ţi s-a înfundat. Javră scîrboasă ! N-ai pereche de ticălos !

Jim se şi cărăbănise spre plută, dar eu muream să văd ce-o să mai urmeze. Îmi făceam curaj, spunîndu-mi că Tom Sawyer n-ar da înapoi tocmai acum ; ei bine, nici eu n-am să plec. Rămîn să văd ce se întîmplă. M-am tîrît de-a buşilea prin întuneric, pînă ce între mine şi fundul coridorului n-a mai rămas decît o cabină şi-atunci am zărit deodată un om întins pe podea, cu mîinile şi picioarele legate ; deasupra lui stăteau aplecaţi doi gealaţi — unul ţinea în mînă un felinar orb, iar celălalt un pistol îndreptat spre capul celui de pe podea.

— Ce ţi-aş mai face de petrecanie — rosti cel cu pistolul — aşa ai merita, porcule !

Omul de pe podea se zvîrcoli şi gemu :

— Nu, Bill, nu face una ca asta ! N-o să mai spun nimănui nimic !

La vorbele astea, omul cu felinarul începu să rîdă :

— Cred şi eu ! În viaţa ta n-ai spus ceva mai adevărat !

Peste cîteva clipe, izbucni :

— Auzi-l cum se milogeşte ! Şi cînd te gîndeşti că de nu-l prindeam şi-l legam, ne curăţa pe amîndoi ! Şi pentru ce, mă rog ? ! Pentru o nimica toată. Pentru că ne luam şi noi

dreptul nostru, d-aia. Dar fii pe pace, Jim Turner, n-o să mai amenințI tu pe nimeni. Termină cu pistolul ăla, Bill !

— Nu, Jake Packard ! spuse Bill. Eu zic să-l omorîm. Ce, el nu l-a omorît pe moș Hatfield tot așa ? Ce, n-o merită?

— Dar eu nu vreau să-l omorîm, am eu motivele mele.

— Dumnezeu să te binecuvînteze pentru vorbele astea, Jake Packard ! N-am să te uit cît oi trăi ! bîigui omul de pe podea.

Packard nu-l luă în seamă ; își agăță felinarul de un cui și porni spre locul unde mă aflam eu, făcîndu-i semn lui Bill să-l urmeze. M-am dat înapoi cu vreo cîțiva pași, cît am putut de repede, dar vaporul era atît de aplecat, că n-am prea avut spor. Ca să nu dea peste mine și să mă prindă, m-am tîrît pînă într-o cabină de pe puntea de sus. Individul venea cu pași mari prin întuneric. Cînd Packard ajunse în fața cabinei în care mă aflam, spuse :

— Aici, vino-ncoace.

Și intră cu Bill după el.

Dar pînă să intre, eu mă și ghemuisem pe patul de sus și-mi mușcam degetele că mă ascunsesem tocmai în cabina aia. Cei doi începură să sporovăiască, proptindu-și mîinile de marginea patului. Nu-i vedeam, dar știam unde se află, după duhoarea de rachiu pe care o răspîndeau. În clipele acelea mi-a părut bine că nu beam și eu rachiu. Dar chiar de-aș fi băut, tot n-ar fi putut să mă simtă, fiindcă nici nu mai răsuflam de frică. Și apoi, cum să mai răsufli cînd auzi asemenea lucruri ?

Vorbeau repezit și în șoaptă. Bill voia să-l omoare pe Turner :

— A spus că ne toarnă și-o s-o facă. Chiar de i-am da și partea noastră, acum tot degeaba ar fi, după felul cum ne-am purtat cu el. Sută la sută că ne dă în vileag. Ascultă, eu zic să-l scoatem din circulație.

— Și eu la fel — spuse Packard, foarte liniștit.

— La dracu, începusem să cred că nu vrei... Atunci e-n regulă. Hai să isprăvim cu el !

— Stai o clipă, n-am terminat ! Ascultă-mă. Glonțul e bun, nu zic nu, dar sînt și mijloace mai puțin gălăgioase ca să scapi de cineva, dacă n-ai încotro. Cred că n-are nici un rost să alergi după streang, dacă-i poți veni de hac într-alt

chip care-i tot aşa de bun, şi în plus nu te poate băga la apă. Este ?

— Aşa-i. Dar ce-ai să mai scorneşti ?

— Uite ce zic eu : dăm o raită şi vedem dacă n-am uitat nimic prin cabine, p-ormă o ştergem la mal ca s-ascundem prada. După aia, aşteptăm. M-aş mira ca epava asta să nu se ducă la fund, în cel mult două ceasuri. Pricepi ? O să se-nece şi n-o să fie nimeni de vină, în afară de el. Eu zic că-i mult mai bine aşa, decît să-l omorîm. Sînt contra omorului atîta vreme cît se poate şi fără. N-are nici un rost, şi nici nu se cade. N-am dreptate ?

— Da, cred că ai. Dar dacă vaporul nu se duce la fund ?

— Să aşteptăm două ore şi să vedem. Ce ne costă ?

— Bine, fie ! Haidem !

Au ieşit amîndoi. Am sărit jos, scăldat în sudori reci, şi-am pornit-o de-a buşilea.

Era întuneric beznă. „Jim !" am şoptit eu — şi Jim mi-a răspuns, cu un geamăt, de la doi paşi.

— Repede, Jim, nu-i timp de pierdut ! Nu mai geme ca prostu' ! Colo, pe punte, e o bandă de ucigaşi şi dacă n-o să le găsim barca şi n-o să-i dăm drumul la vale, ca să nu mai aibă cu ce părăsi epava, unul din ei are să fie la mare ananghie. Dar dac-o s-o găsim, atunci au să fie cu toţii la mare ananghie, şi şeriful o să pună mîna pe ei. Repede, nu mai sta ! Mă duc să caut la babord, tu du-te la tribord. Urcă-te pe plută şi...

— O, Dumnezeule ! Unde-i pluta ? Nu mai e ! S-a dezlegat singură şi s-a dus, iar noi am rămas aici !

CAPITOLUL XIII

Mi s-a tăiat răsuflarea şi era cît pe ce să leşin. Să fii prizonier pe-o epavă, cu o bandă ca asta ! Dar nu era vreme să miorlăi. Trebuia găsită barca, acum aveam şi noi nevoie de ea. Tremurînd şi clănţănind din dinţi, am coborît la babord, şi de acolo parcă a trecut o săptămînă pîn' ce-am ajuns

la pupa. Acolo, nici urmă de barcă. Jim îmi zise că nu poate să meargă mai departe, fiindcă i s-au muiat picioarele de frică.

— Haide, mişcă-te ! i-am răspuns. Dacă rămînem pe epavă, s-a zis cu noi !

Ne-am tîrît mai departe, pe întuneric. Am luat-o prin spatele dunetei şi de-acolo ne-am tîrît de-a lungul luminatorului, din zăbrea în zăbrea, fiindcă marginea luminatorului era în apă. Cînd am ajuns lîngă uşa coridorului, am văzut barca. Abia se zărea, dar era acolo. Am răsuflat uşurat. Într-o clipă aş fi fost în barcă, dar deodată uşa se deschise. Unul din tîlhari îşi scoase capul, la vreo doi paşi de mine. Credeam că mi-a sunat ceasul. Dar ăla şi-a vîrît înapoi capul, strigînd :

— Hei, Bill, ia felinarul ăsta afurisit, să nu-l mai văd !

Azvîrli un sac în barcă, apoi sări şi el în ea şi se aşeză. Era Packard. Apoi ieşi Bill şi sări şi el în barcă. Packard spuse cu glas şoptit :

— Gata ! Dă-i drumul !

De istovit ce eram, abia mă mai puteam ţine de zăbrelele luminatorului.

— Stai niţel ! zise Bill. L-ai căutat prin buzunare ?

— Nu. Nici tu ?

— Nu. Atunci mai are încă-n buzunar partea lui de bani.

— Hai înapoi ! N-are nici un rost să luăm prada şi să lăsăm banii.

— Ce zici, n-o să miroasă ce punem la cale ?

— S-ar putea. În tot cazu', trebuie să-i luăm banii. Hai !

Ieşiră din barcă şi intrară în cabină. Uşa se închise cu zgomot, de la sine, căci vasul era înclinat în partea aia. Într-o jumătate de secundă eram în barcă, iar Jim se prăvăli după mine. Am tăiat parîma cu cuţitul şi duşi am fost !

Fără să ne atingem de vîsle şi fără să scoatem o vorbă sau măcar o şoaptă, abia răsuflînd, am plutit repede, într-o tăcere de moarte, pînă ce-am trecut de zbaturi şi de pupa vasului. Peste cîteva secunde eram cu vreo sută de metri mai jos de epavă care, în curînd, se mistui cu totul în beznă. Eram salvaţi.

După ce ne-am depărtat cu vreo trei-patru sute de metri, am zărit un felinar licărind o clipă în uşa coridorului şi ne-am dat seama că bandiţii văzuseră că barca lipseşte şi începuseră să priceapă că erau acum în aceeaşi oală cu Jim Turner.

Jim s-a așezat la vîsle și am pornit în căutarea plutei noastre. Abia atunci am început să mă gîndesc la indivizii ăia — înainte nu avusesem timp. Mă gîndeam cît de groaznic trebuie să fie, chiar pentru niște bandiți de teapa lor, să se pomenească într-o asemenea dandana. Dacă ajung și eu bandit într-o bună zi — ce-aș zice atunci să pățesc la fel ? I-am spus lui Jim :

— La cea dintîi lumină pe care-o zărim, tragem la mal cu o sută de metri mai jos, sau mai sus de ea, într-un loc unde să te poți ascunde cu barca, iar eu mă duc să le dau de veste oamenilor, o să scornesc eu ceva, ca să pornească după banditii ăia și să-i scape de belea. După aia, n-au decît să-i și spînzure, dac-așa li-e scris.

Din păcate, totul a căzut baltă, fiindcă în curînd s-a pornit iar furtuna, mai avan ca oricînd. Ploua cu găleata, și nu se zărea nici o lumină, nicăieri. Pesemne că toată lumea dormea. Lunecam la vale, cu ochii după lumini și după pluta noastră. După nu știu cîtă vreme ploaia conteni, dar norii rămaseseră pe cer și fulgerele se țineau lanț. La lumina lor, am zărit deodată în fața noastră o mogîldeață neagră, și am pornit într-acolo. Era pluta. Tii, ce ne-am mai bucurat cînd ne-am văzut iarăși pe bordul ei ! În aceeași clipă, am zărit o lumină pe malul drept, ceva mai încolo. I-am zis lui Jim că mă duc să văd ce e. Barca era pe jumătate plină cu prada luată de bandiți de pe epavă. Am grămădit totul pe plută și i-am spus lui Jim să meargă la vale vreo două mile și abia după aia să aprindă felinarul, și să nu-l stingă pînă mă-ntorc. Apoi am pus mîna pe vîsle și-am pornit cu barca spre lumina aia. Apropiindu-mă, am zărit alte lumini, vreo trei-patru, pe o coastă de deal. Se vede că era un sat. M-am apropiat de mal, cam în dreptul primei lumini, și am lăsat barca să lunece fără să mai vîslesc. Deodată am zărit un felinar agățat de catargul unui bac cu bordajul dublu. M-am învîrtit în jurul lui ca să-l descopăr pe paznic. Mă-ntrebam pe unde-o fi dormind. Pîn' la urmă l-am găsit : moțăia pe un butuc, la prova, cu capul între genunchi. M-am suit pe punte, l-am bătut de cîteva ori pe umăr și-am început să mă smiorcăi.

A tresărit speriat, dar văzîndu-mă, a început să caște, s-a întins și-apoi m-a întrebat :

— Ei, ce-i cu tine ? Nu mai plînge, puiule ! Ce-ai pățit ?

— Tata, mama, surioara și...

Am izbucnit în plîns.

— Haide, lasă, nu-ţi mai pune atîta la inimă. Toţi avem necazuri, da' ai să vezi c-o să fie bine pîn' la urmă. Dar ce-au păţit ?

— Sînt... sînt... sînteţi paznicul bacului ?

— Da — răspunse el, încîntat. Eu sînt căpitanul şi patronul, secundul şi pilotul, paznicul şi şeful de echipaj. Cînteodată sînt şi încărcătura, şi pasagerii. Nu-s eu aşa bogat ca Jim Hornback, bătrînul, şi nici aşa de galanton cu toată lumea, ca s-arunc banii în dreapta şi-n stînga, cum face el. Da' i-am spus-o de-o mie de ori : nu mi-aş schimba locul cu al lui pentru nimic în lume, fiindcă pentru mine viaţa adevărată e viaţa de marinar. Nici să m-aurească n-aş sta ca el la două poşte de oraş, unde nu se-ntîmplă niciodată nimic. Nu, n-aş schimba cu el nici pentru toţi bîştarii lui, ba chiar de mi-ar da şi de două ori pe-atît. I-am zis...

— Li s-a întîmplat o nenorocire şi...

— Cui ? mă întrerupse el.

— Tatii, mamei, soră-mi şi domnişoarei Hooker. Dacă aţi vrea să vă duceţi cu bacul pîn-acolo...

— Pîn-acolo ? Da' unde sînt ?

— Pe epavă.

— Care epavă ?

— Nu-i decît una.

— Nu cumva e vorba de „Walter Scott" ?

— Da.

— Dumnezeule ! Dar ce caută acolo ?

— Nu s-au dus dinadins.

— Te cred şi eu. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, dacă nu se cară repede de-acolo, s-a zis cu ei ! Cum naiba s-au băgat într-un bucluc ca ăsta ?

— Să vedeţi cum a fost. Domnişoara Hooker s-a dus în vizită la nişte cunoscuţi în partea de sus a tîrgului...

— Aha, la Debarcaderul lui Booth. Zi mai departe.

— S-a dus în vizită acolo şi spre seară a plecat cu negresa ei pe bacul tras de cai, cu gîndul să mîie la prietena ei, domnişoara... nu mai ştiu cum îi zice. Pe drum li s-a pierdut cîrma şi curentul i-a sucit şi i-a tîrît la vale vreo două mile, cu pupa înainte, pînă s-au ciocnit de epavă. Cîrmaciul, negresa şi caii s-au înecat, dar domnişoara Hooker a scăpat, agăţîndu-se de epavă. Ca la vreo două ore după ce s-a în-

tunecat, am sosit şi noi cu barca noastră. Dar era aşa de întuneric, că n-am băgat de seamă epava, pînă nu ne-am ciocnit şi noi de ea. Am scăpat cu toţii, afară de Bill Whipple. Ce băiat bun era ! Mai bine mă-necam eu în locul lui, zău !

— Sfinte Sisoe ! N-am mai pomenit una ca asta ! Şi-atunci ce-aţi făcut ?

— Am strigat de ne-a ieşit sufletul, dar apa e-aşa lată pe-acolo, că nu ne-a auzit nimeni. Tăticu a zis că unul dintre noi trebuie să meargă la mal să ceară ajutor. Fiind singurul care ştiu să înot, mi-am luat inima în dinţi. Domnişoara Hooker mi-a spus că dacă nu găsesc repede ajutor, să vin aici şi să-l caut pe unchiul dumneaei, că el o să ne scoată din încurcătură. Am ajuns la mal cu vreo milă mai jos şi de-atunci mă tot învîrt de colo pînă colo, încercînd să dau de unu' mai inimos, da' toţi mi-au spus : „Ce, pe-o noapte ca asta şi cu un curent ca ăsta ? E nebunie curată. Du-te la bac !" Dacă matale aţi vrea să vă duceţi şi să...

— Cum să nu vreau, sigur că aş vrea, dar cine dracu' o să mă plătească pentru treaba asta ? Crezi că tăticu tău...

— N-aveţi nici o grijă. Domnişoara Hooker mi-a spus special că unchiu-său Hornback...

— Mii de draci ! Ăla-i unchiu-său ? Ascultă, o porneşti spre lumina aia şi cînd ajungi acolo, o iei spre apus. La vreun sfert de milă de-acolo, dai de un han. Intri înăuntru şi ceri să te ducă la Jim Hornback. Să iscălească dumnealui o poliţă. Şi vezi, nu zăbovi, că de-abia aşteaptă să afle vestea. Spune-i că pîn-ajunge el în tîrg, i-o scap pe nepoată-sa. Hai, du-te ! Mă duc să-l trezesc pe mecanic.

M-am prefăcut că pornesc spre lumina aceea, dar de cum s-a întors cu spatele, am luat-o înapoi şi m-am vîrît în barcă. După ce-am scos apa din ea, am lăsat-o să plutească vreun sfert de milă în apa lină de lîngă mal, şi m-am ascuns după nişte şlepuri încărcate cu cherestea. Nu m-am liniştit pînă n-am văzut bacul urnindu-se. Una peste alta, eram mulţumit că-mi dădusem atîta osteneală pentru banda aia. Nu mulţi ar fi făcut-o. Tare-aş fi vrut să afle şi văduva despre fapta mea. Cred că ar fi fost mîndră de mine, văzîndu-mă că-i ajut pe ticăloşii ăia, fiindcă persoanele filantroape, de felul văduvei, o înduioşează ăl mai mult de soarta unor asemenea pramatii. În curînd se ivi şi epava, lunecînd fumurie la vale.

M-au trecut fiori, dar m-am stăpînit şi-am pornit spre ea. Intrasc rău la apă ! Mi-am dat seama numaidecît că nu prea sînt sorţi să fi rămas careva în viaţă.

M-am învîrtit în jurul ei, strigînd din cînd în cînd, dar n-am primit nici un răspuns. Era o tăcere de mormînt. Mi se rupea inima de tîlharii ăia, dar nu cine ştie ce, fiindcă-mi ziceam că dacă ei au fost în stare să-ndure una ca asta, pot să-ndur şi eu.

Văzînd că se apropie bacul, am vîslit spre larg, ca să mă las dus de curent. Cînd am socotit că-s de ajuns de departe, am lăsat vîslele şi m-am uitat înapoi.

Bacul se-nvîrtea în jurul epavei, în căutarea rămăşiţelor domnişoarei Hooker ; căpitanul socotea, pesemne, că unchiul ei, Hornback, o să fie bucuros să le aibă. Dar în curînd se lăsă păgubaş şi bacul porni spre mal. Cît despre mine, mi-am văzut de treabă şi-am întins-o la vale.

A trecut o veşnicie pînă am zărit felinarul lui Jim : licărea parcă la o depărtare de o mie de mile. Cînd am ajuns la plută, cerul începuse să se lumineze puţin spre răsărit. Ne-am îndreptat spre un ostrov, am ascuns pluta, am scufundat barca, ne-am culcat şi-am dormit buştean.

CAPITOLUL XIV

După cîtăva vreme, ne-am trezit şi ne-am apucat să cercetăm prada furată de bandă. Am găsit o grămadă de ghete, haine, pături şi alte bulendre, un teanc de cărţi, un ochean şi trei cutii cu trabuce. În viaţa mea nu fusesem aşa de bogat, nici eu, nici Jim. Trabucele erau clasa-ntîi. Toată după-amiaza am lenevit prin pădure, stînd la taifas. Ba m-am uitat şi prin cărţile alea. Ce mai, am petrecut de minune !

I-am povestit lui Jim ce s-a întîmplat pe epavă şi pe bac. Toate astea — i-am spus — sînt aventuri. Dar Jim mi-a zis că s-a săturat de aventuri şi mi-a povestit cum era să moară de frică atunci cînd eu m-am ascuns în cabină şi el s-a tîrît înapoi, ca să se urce pe plută şi n-a mai găsit-o. Credea că i-a sunat

ceasul, în orice caz, fiindcă ori se-neca, ori era salvat de la înec, şi-atunci salvatorul l-ar fi trimis înapoi acasă, ca să poată pune mîna pe recompensă. Şi după aceea, sigur că domnişoara Watson avea să-l vîndă în miazăzi. Zău c-avea dreptate, mai totdeauna avea el dreptate ! Pe legea mea, avea un cap deosebit de isteţ pentru-un negru !

I-am citit lui Jim multe poveşti despre regi, duci, conţi şi alţi nobili de-ăştia, în care se arăta cît de fistichiu se îmbrăcau ei şi ce de fasoane făceau. Îşi ziceau unul altuia : „Maiestatea voastră", „Luminăţia voastră", „Excelenţa voastră" şi aşa mai departe, în loc să-şi zică „dom'le". Jim căsca nişte ochi cît cepele.

— Nici nu ştiam că-s atîţia regi pe lume ! N-am auzit de nici unu', afară de regele Solomîn, bătrînu', şi de regii din cărţile de joc, dar pe-ăştia nu-i pot pune la socoteală. Cît cîştigă un rege ?

— Cît cîştigă ? Păi, dacă vor, cîştigă şi-o mie de dolari pe lună. Poa' să ia cît poftesc. Totu-i al lor.

— Asta-i grozav ! Şi ce li se cere să facă, Huck ?

— Nimic ! Ce tot vorbeşti ? Stau pe tron, asta fac.

— Nu, zău ? !

— Zău aşa ! Tîndălesc toată ziulica. Doar dacă-i război, se duc şi ei să vadă. Dar altminteri, stau cu burta la soare sau vînează cu şoimi şi... Sst ! N-ai auzit un zgomot ?

Ne-am dus să vedem, dar ne-am întors repede, fiindcă nu era decît huruitul unui vapor cu zbaturi, care trecuse de un cot al fluviului.

— Da — urmai eu. Şi cîteodată, cînd se plictisesc de moarte, se iau în beţe cu Parlamentul. Şi dacă ăia fac pe nebunii, regele le taie capul. Încolo, mai tot timpul se-nvîrteşte prin harem.

— Prin ce ? Cum ai spus ?

— Harem.

— Ce-i aia harem ?

— Locul unde se ţin nevestele. N-ai auzit niciodată de un harem ? Avea şi Solomon unul. Ala ţinea vreun milion de neveste.

— Da, da, aşa-i ! Uitasem. Un harem e un soi de han. În odaia copiilor e mare tămbălău. Şi nevestele se ceartă într-una, sporind gălăgia. Şi mai zic unii că Solomîn ar fi fost ăl mai înţelept om din lume ! Da' eu unul nu cred că un om înţelept ar dori să stea mereu într-un balamuc. E cu neputinţă. Un

om înţelept şi-ar clădi o făbricuţă cu multe cazane, iar cînd ar dori să se odihnească, ar închide făbricuţa.

— Bine, bine, dar eu îţi spun c-a fost ăl mai înţelept dintre oameni. Aşa mi-a spus şi văduva, zău !

— Puţin îi pasă lu' Jim ce spune văduva, ăla n-a fost om înţelept. Avea nişte apucături urîte, cum n-am mai pomenit. Ai auzit tu de pruncul ăla pe care Solomîn era cît pe-aici să-l taie în două ?

— Da, mi-a povestit văduva toată tărăşenia.

— Ei, ce zici ? Ai mai pomenit aşa ceva ? Uite-aici puţin. Vezi buturuga aia ? Să zicem că-i prima femeie, iar tu, ailaltă femeie. Jim e Solomîn. Şi dolarul ăsta e pruncu'. Şi tu vrei copilu', şi ea vrea copilu'. Ce fac eu atunci ? Mă duc prin vecini, aflu al cui e dolaru' şi-l dau cui i se cuvine, întreg, aşa cum trebuie să facă orice om cu scaun la cap ? Da' de unde, iau dolaru', îl rup în două, şi-ţi dau ţie jum'ate şi celeilalte femei jum'ate. Aşa a vrut să facă şi Solomîn cu copilu'. Şi-acum, te întreb eu pe tine : la ce bun jum'ate hîrtie, nu poţi cumpăra nimic cu ea. Şi la ce bun jum'ate copil ? Jim nu dă doi bani pe-un milion de jum'ate copii.

— Dă-o dracului, Jim, n-ai înţeles tîlcul poveştii, ai nimerit-o ca nuca-n perete !

— Cine, eu ? Vezi-ţi de treabă ! Nu-mi vorbi mie de tîlcurile tale ! Jim pricepe cînd ceva are-o noimă, dar fapta asta n-are nici o noimă. Cearta nu era pentr-o jum'ate copil, ci pentr-un copil întreg. Şi cine crede că e-n stare să potolească c-o jum'ate copil o ceartă pentr-un copil întreg, n-are destulă minte-n cap. Nu-mi mai vorbi de Solomîn, Huck. Ştiu eu cîte parale face !

— Măi, Jim, îţi spun eu că n-ai înţeles povestea.

— Dă-o dracului de poveste ! Ştiu eu ce ştiu, şi poţi să mă crezi cînd îţi spun că la mijloc e ceva mult mai adînc. E vorba de creşterea pe care-a primit-o Solomîn ăla. Ia un om care are-un copil sau doi. Crezi că omul ăla ar face risipă de copii ? Nu i-ar da mîna. El ştie să-i preţuiască. Dar ia un om care are-n casă vreo cinci milioane de copii ! Asta-i altă căciulă. Omul ăla ţi-ar tăia în două un copil ca pe-o pisică. Tot i-ar rămîne atîţia copii ! Un copil-doi mai mult sau mai puţin e un fleac pentru Solomîn, lua-l-ar naiba !

N-am mai văzut negru ca ăsta ! Dacă-şi vîra el ceva în cap, nu era chip să i-o mai scoţi. N-am pomenit negru să

fie mai pornit în contra lui Solomon — şi doar cunosc destui ! Văzînd că nu-l pot clinti, am adus vorba despre alţi regi, lăsîndu-l pe Solomon.

I-am vorbit despre Ludovic al şai'şpelea, cum îi tăiaseră franţujii capul acu' nu ştiu cît timp ; şi despre băieţaşul lui, Delfinul, care trebuia s-ajungă şi el rege, dar l-au pus la popreală, şi unii spun c-acolo a şi dat ortu' popii.

— Vai, sărăcuţu' de el !

— Dar alţii zic c-a ieşit din închisoare şi c-a venit la noi, în America.

— Bravo ! Dar s-o fi simţind cam singur, aici, sărăcuţu', fiin'că la noi nu-s regi, nu-i aşa, Huck ?

— Aşa-i.

— Asta-nseamnă că nu-şi poate face nici o situaţie. Cum o să se descurce ?

— Ştiu şi eu ? Unii din ei intră în poliţie, alţii învaţă pe oameni să vorbească franţuzeşte.

— Da' ce, Huck, franţujii nu vorbesc la fel ca noi ?

— Nu, Jim, n-ai înţelege o boabă din ce vorbesc ei, nici un cuvinţel.

— Să-mi sară ochii dacă pricep ce spui ! Cum aşa, Huck ?

— Nu ştiu cum, da' aşa e. Am'prins eu dintr-o carte ceva din păsărească lor. Închipuie-ţi că vine unul la tine şi-ţi zice : „Parlei vu fransei ?" Tu ce-ai zice ?

— N-aş zice nimica. I-aş da una peste bot, bine-nţeles dacă ăla n-ar fi alb. Jim nu dă voie unui negru să-i vorbească aşa urît !

— Vezi-ţi de treabă, nu-i nici o vorbă urîtă ! Asta înseamnă : „Ştii să vorbeşti franţuzeşte ?"

— Şi-atunci de ce n-o spune pe şleau ?

— Ba tocmai c-o spune, în felul lui, pe franţuzeşte.

— E-un fel caraghios, ce mai ! Nici nu vreau să mai aud despre asta. N-are nici cap, nici coadă.

— Ascultă, Jim. O pisică vorbeşte ca noi ?

— Nu, pisica nu.

— Dar o vacă ?

— Nu, nici ea.

— Pisica vorbeşte ca vaca şi vaca vorbeşte ca pisica ?

— Nu, nu vorbeşte.

— Va să zică-i drept şi firesc să vorbească fiecare altfel ?

— Ba bine că nu !

— Şi-atunci nu-i drept şi firesc ca pisica şi vaca să vorbească altminteri decît noi ?

— Sigur.

— Păi atunci de ce nu-i dai tu voie franţuzului să vorbească altfel decît noi ? Ia lămureşte-mă, cum vine treaba asta ?

— Huck, este pisica om ?

— Nu.

— Atunci cum ar putea vorbi ca un om ? Este vaca om, sau este vaca pisică ?

— Nu, nici una, nici alta.

— Atunci nu-i treaba ei să vorbească, nici ca un om, nici ca o pisică. Este franţuzul om ?

— Da.

— Ei bine ! Atunci de ce nu vorbeşte ca un om ? Fă bine şi lămureşte-mă tu pe mine !

Mi-am dat seama că-mi răcesc gura de pomană : nu-i chip să-l înveţi pe Jim să ducă o discuţie. M-am lăsat păgubaş.

CAPITOLUL XV

Ne făceam socoteala că ne-ar mai trebui vreo trei nopţi ca s-ajungem la Cairo [1], la capătul Illinoisului, acolo unde rîul Ohio se varsă în Mississippi. Taman acolo voiam noi s-ajungem. Ne gîndeam să vindem pluta şi să pornim pe Ohio în sus cu vaporul, pînă în statele libere [2], unde-am fi scăpat în sfîrşit de griji.

În noaptea următoare s-a lăsat ceaţă. Ne-am hotărît să facem popas pe-o insuliţă, fiindcă n-avea nici un rost să plutim prin ceaţă. Dar cînd m-am dus cu barca să caut vreun trunchi de care să leg frînghia, am văzut că pe insuliţă nu-s decît nişte copăcei. Am petrecut frînghia în jurul unuia care creştea chiar la marginea malului rîpos, dar pluta, mînată de curent, veni

[1] Oraş din statul Illinois, aşezat pe Mississippi. Illinoisul era unul dintre statele în care sclavia era abolită. Ajuns aici, Jim ar fi fost salvat.

[2] Referire la statele din Nord, unde sclavia fusese desfiinţată.

așa de repede, că smulse copăcelul cu rădăcini cu tot și lunecă la vale. Ceața se făcea tot mai deasă și m-a cuprins o sfîrșeală și-o spaimă, c-am rămas încremenit vreo jumătate de minut. Iar cînd m-am uitat, pluta nu mai era. Nu se vedea nimic de la vreo douăzeci de metri încolo. Am sărit în barcă, m-am repezit spre cîrmă și am pus mîna pe vîslă, încercînd s-o urnesc. Dar nu se urnea. În grabă, uitasem s-o dezleg. M-am ridicat s-o dezleg, dar așa de tare îmi tremurau mîinile, că nu puteam face mai nimic cu ele.

Cînd am izbutit să urnesc barca din loc, am luat-o repede la vale, de-a lungul insuliței. Pe lîngă mal, a mers cum a mers, dar insulița n-avea nici șaizeci de metri lungime, și cînd am trecut de ea, m-am pomenit într-o ceață albă și deasă, de n-am mai știut încotro mă îndrept. M-am gîndit că n-are nici un rost să vîslesc. La sigur c-aș nimeri în mal, în vreun banc de nisip sau în vreo stîncă. Mai bine aștept și las barca să lunece la vale, cu toate că-i tare greu să stai cu brațele încrucișate pe-o vreme ca asta. Din cînd în cînd hăuleam și ciuleam urechile. De undeva, de departe, am auzit deodată un fel de chiot și mi-a venit iar inima la loc. Am pornit repede spre partea de unde venise chiotul, cu urechea la pîndă. Cînd l-am auzit răsunînd a doua oară, mi-am dat seama că nu mergeam într-acolo, ci mai la dreapta. Cînd l-am auzit a treia oară, mă aflam la stînga. Nu mă apropiam de fel, fiindcă mă învîrteam pe loc, iar chiotul răsuna mereu din față. Bine-ar fi fost să-i dea prin gînd tontului ăluia să bată mereu darabana într-o tingire, da' ți-ai găsit să-i treacă lui prin cap așa ceva ! Tăcerile dintre chiote mă zăpăceau. Dar n-aveam încotro, îi dădeam înainte cu sîrg. Nu trecu mult și auzii chiotul în spatele meu. Mă zăpăcisem de tot. Nu striga Jim, ci altcineva ; sau te pomenești că se răsucise barca.

Am lăsat vîsla. Chiotul se auzi din nou, tot în spatele meu, dar într-alt loc. Își schimba mereu locul, iar eu îi răspundeam de fiece dată. Cînd l-am auzit iar în fața mea, am priceput că barca fusese răsucită de curent și că se prea poate să fi strigat așa chiar Jim, nu vreun alt plutaș. Niciodată n-am fost în stare să deslușesc glasul cuiva care strigă în ceață, fiindcă pe o ceață ca asta nu poți să te-ncrezi nici ochilor, nici urechilor.

Chiotele nu mai conteneau. Peste cîteva clipe m-am pomenit sub un mal rîpos, acoperit cu copaci înalți și fumurii

ca niște năluci. Curentul mă azvîrli spre stînga, printre o sumedenie de cioturi care gemeau smucite de apele repezi.

Într-o clipită se făcu din nou liniște, iar ceața alburie mi se păru și mai deasă. Stăteam nemișcat și ascultam cum îmi zvîcnea inima. Zău că bătea de o sută de ori pîn' să răsuflu o dată.

Atunci m-am lăsat păgubaș. Știam ce se întîmplase. Malul ăla rîpos era al unui ostrov și Jim trecuse în partea cealaltă. Nu era un plaur pe care să-l poți ocoli în zece minute. Era ditamai insula, cu o pădure deasă pe ea. Să tot fi avut o lungime de cinci-șase mile și o lățime de peste-o jumătate de milă.

Am stat nemișcat vreun sfert de ceas, cu urechile ciulite. Barca, firește, plutea cu patru-cinci mile pe oră, dar într-o ocazie ca asta nici nu-ți dai seama că te duce. Nu simți că zaci ca un mort pe apă, iar cînd vreun flecuștet de răgălie lunecă pe lîngă tine, nu te gîndești că tu treci așa de iute, ci-ți zici, cu răsuflarea tăiată: „Doamne! Da' iute mai fuge ciotul ăsta!" Dacă credeți cumva că nu-i groaznic de urît să rătăcești singur pe-o noapte ca asta prin ceață, vă sfătuiesc să încercați și voi o dată, și-o să vedeți ce-nseamnă.

Am tot hăulit eu, preț de vreo jumătate de ceas și pînă la urmă am auzit un răspuns, de departe. Am încercat să mă-ndrept într-acolo, dar degeaba! Atunci mi-am dat seama că nimerisem într-un cuib pe plauri: de o parte și de alta se zărea, tulbure, cîte-un crîmpei; pe-alocurea nu mă despărțea de ele decît un șanț îngust. Chiar cînd nu le vedeam, știam că-s acolo după clocotul apei care izbea în vreascurile și-n ierburile uscate ce atîrnau pe maluri. Urmăream năuc sunetele pe care le auzeam între aceste maluri, dar m-am lăsat repede păgubaș; era ca o goană după năluci. N-am mai pomenit sunet să se fîțîie așa, dintr-un loc în altul, cu atîta repeziciune.

De vreo patru-cinci ori a trebuit să mă depărtez de mal în grabă, ca să nu dau cu barca de vreun plaur și să-l clintesc din loc. Îmi ziceam că și pluta trebuie să se împotmolească în mal din cînd în cînd, altminteri s-ar fi depărtat prea mult ca să mai pot auzi strigătele, fiindcă pluta mergea ceva mai iute ca barca mea.

În sfîrșit, mi s-a părut că sînt iar în larg, dar n-am mai auzit nici un chiot, de nicăieri. Îmi închipuiam că Jim s-o fi

ciocnit de vreun ciot şi s-o fi dus pe copcă. Mort de oboseală, m-am lungit în barcă, hotărît să nu mă mai zbucium atîta. Firește, nu voiam să adorm, dar eram atît de ostenit, că nu m-am putut împotrivi somnului. „Am să dorm iepureşte, numai puţin“ — mi-am zis. Cred însă că a fost un somn în toată legea, deoarece cînd m-am trezit, deasupra mea străluceau stelele, ceaţa se risipise şi barca intra, cu pupa înainte, într-un cot mare al fluviului. La început n-am ştiut unde mă aflu. Credeam că visez. Cînd mi-am adus aminte de cele întîmplate, mi s-a părut că trecuse o săptămînă de atunci. În locul acela, fluviul era grozav de larg şi amîndouă malurile erau acoperite de păduri înalte şi dese. La lumina stelelor păreau ca nişte ziduri. Privind departe, în josul fluviului, am zărit un punct negru plutind pe apă. Am pornit într-acolo. Cînd să mă apropii, văd însă că nu erau decît doi bușteni legaţi laolaltă. Am zărit apoi alt punct şi m-am luat după el ; apoi altul ; de data asta nimerisem bine. Era pluta. Cînd m-am apropiat de ea, l-am zărit şi pe Jim : dormea cu capul între genunchi şi cu braţul drept atîrnat deasupra cîrmei. Ailaltă vîslă era fărîmată, iar pluta era plină de frunze şi crengi amestecate cu mîl. Părea să fi trecut prin încercări grele.

Am legat barca şi m-am lungit pe plută, drept sub nasul lui Jim. Apoi am început să casc şi să-mi întind braţele spre el, spunînd :

— Hei, Jim, da' ce, am adormit ? De ce nu m-ai trezit ?

— Doamne, Dumnezeule ! Tu eşti, Huck ? Nu eşti mort ? Nu te-ai înecat ? Te-ai întors ? Prea e frumos ca să fie adevărat, puişorule ! Lasă-l pe Jim să te privească şi să te pipăie, altfel nu crede. Nu, nu eşti mort ! Te-ai întors viu şi teafăr, acelaşi Huck... acelaşi... Domnu' fie lăudat !

— Ce-i cu tine, Jim, ai băut ?

— Băut ? Care băut ? Crezi că-mi ardea să beau ?

— Atunci de ce vorbeşti în dodii ?

— Cum adică, vorbesc în dodii ? !

— Păi, de ce zici că m-am întors şi mai ştiu eu ce, de parc-aş fi fost plecat ?

— Huck, Huck Finn, uită-te în ochii mei, uită-te în ochii mei ! N-ai fost tu plecat ?

— Eu, plecat ? ! Ce tot îndrugi acolo ? N-am fost plecat nicăieri. Unde să mă fi dus ?

— Ascultă, Huck, aici nu-i lucru curat ! Dacă Jim nu e Jim, atunci cine e ? Dacă Jim nu-i aici, atunci unde-i ? Asta vreau să știu !

— E limpede că ești aici, Jim, dar cred că te-ai cam scrîntit la cap.

— Jim scrîntit la cap ? Bine, ia răspunde-mi mie : e adevărat că ai plecat cu frînghia-n barcă să legi pluta de insuliță ?

— Da' de unde ! Ce insuliță ? N-am văzut nici o insuliță.

— N-ai văzut nici o insuliță ? Da', ia spune, nu s-a smuls frînghia și n-a pornit pluta la vale, pe apă, lăsîndu-te pe tine cu barca în ceață ?

— Care ceață ?

— Ceață, ceața aia care-a stat toată noaptea. Și n-ai strigat tu, și n-am strigat eu, pîn-am rătăcit amîndoi printre insulițe și ne-am pierdut unul de celălalt, fără să știm unde sîntem ? Și nu m-am ciocnit eu de-atîtea insulițe, de era să mă-nec și să mă prăpădesc ? Răspunde-mi, Huck, adevărat sau nu ?

— Asta-i prea de tot, Jim ! Află că n-am văzut nici ceață, nici insulițe, nici primejdii, nimic din toate astea. Am stat toată noaptea aici cu tine și am pălăvrăgit pîn-acu' vreo zece minute, cînd ai adormit... și cred că și eu am aținit. N-ai avut vreme să te-mbeți, așa că se vede c-ai visat.

— Cum poate să viseze cineva atîtea lucruri numa' în zece minute ?

— La naiba ! Totuși ai visat, fiindcă nimic din toate astea nu s-a întîmplat aievea.

— Dar, Huck, știu bine că...

— Poți să știi pînă poimarți. Sînt sigur c-ai visat, fiindcă nu m-am mișcat de aici.

Jim rămase tăcut vreo cinci minute, muncit de gînduri, apoi spuse :

— Bine, fie, să zicem c-am visat, Huck. Dar să mă ia naiba dacă ăsta n-a fost ăl mai grozav vis de care am avut vreodată parte ! N-am mai visat niciodată un vis care să mă obosească atîta !

— E și firesc, se-ntîmplă ca visele să fie uneori obositoare. Dar ăsta n-a fost vis obișnuit. Povestește-mi-l, Jim !

Jim se puse pe lucru și-mi povesti totul de-a fir-a-păr, întocmai cum se întîmplase, mai înflorindu-le pe ici pe colo.

Apoi îmi spuse că-i musai să „tălmăcească" visul, fiindcă, de bună seamă, era un semn pentru noi. Zicea că cea dintîi insuliță era un om care ne voia binele, dar curentul era un om care voia să ne îndepărteze de el. Chiotele erau semne care ne veneau din cînd în cînd și dacă nu căutam să le înțelegem numaidecît, ne-ar fi adus nenorocire, în loc să ne ferească de ea. Puzderia aceea de plauri erau necazurile ce ne așteptau din partea unor oameni cîrcotași și răi, dar dacă ne vedeam de treabă și nu le răspundeam, scăpam de ei și ieșeam din ceață, ajungînd la liman, adică în statele libere, unde nu ne mai așteptau nici un fel de necazuri.

Cînd mă întorsesem la plută, cerul era cam întunecat, dar acum se înseninа iar.

— Pîn-aici, tălmăcirea ta nu-i rea... Dar asta ce mai înseamnă, Jim? Și i-am arătat frunzele și gunoaiele de pe plută și vîsla sfărîmată, care se vedeau bine acum, pe lumină.

Jim se uită la ele, apoi la mine și iar la ele. Gîndul că visase pusese într-atîta stăpînire pe mintea lui, că nu putea să și-l mai scoată din cap, pentru a lăsa faptele să se așeze la locul lor, așa cum se petrecuseră. Cînd se dumeri, se uită în ochii mei și, fără să zîmbească, îmi spuse :

— Vrei să știi ce înseamnă? Uite că-ți spun : cînd Jim n-a mai putut de oboseală după atîta trudă și strigăte, a adormit, dar cu inima sfîșiată, fiindcă l-a pierdut pe Huck ; nici nu-i mai păsa ce se-ntîmplă cu sine și cu pluta. Și cînd s-a trezit și l-a văzut iar aici pe Huck teafăr, lu' Jim i-au dat lacrimile și era gata-gata să cadă-n genunchi și să sărute picioarele lu' Huck de atîta fericire. Dar tu, tu nu te gîndești decît să-ți bați joc de bietu' Jim cu minciunile tale ! Uite colo, gunoiu' ăla ! Cine-și bate joc de-un prieten și-și rîde de el, tot gunoi este.

Și spunînd asta, se ridică, porni încet spre wigwam și intră înăuntru fără să mai scoată o vorbă. Dar era de ajuns. Mă făcuse să mă simt atît de rușinat, încît mai c-aș fi fost în stare să-i sărut picioarele, ca să-și ia vorba înapoi.

Mi-a trebuit vreun sfert de ceas pînă să mă hotărăsc să mă duc și să mă umilesc în fața lui. Dar am făcut-o și niciodată nu mi-a părut rău. De-atunci nu i-am mai jucat nici un renghi și nu i l-aș fi jucat nici pe-ăsta, de-aș fi știut c-o să-și pună atîta la inimă.

CAPITOLUL XVI

Am dormit aproape toată ziua, iar spre seară am pornit, în urma altei plute, una nemaipomenit de lungă, care înainta încet ca un alai. Avea la fiecare capăt cîte patru vîsle mari şi cred că pe bordul ei erau pe puţin treizeci de oameni. În mijloc se vedeau cinci wigwamuri cît toate zilele, depărtate unele de altele. Între ele ardea un foc. La un capăt şi la celălalt avea cîte un catarg. Era o plută prima-ntîi. Mare lucru să fii plutaş pe o navă ca asta !

Curentul ne-a dus într-un cot adînc al fluviului. Cerul noptatic se cam înnorase, şi se făcuse cald. Fluviul era foarte lat şi pe amîndouă malurile se întindeau păduri dese ; nu se zărea nici o rarişte şi nici o lumină. Am început să vorbim despre Cairo şi ne întrebam dacă o să ştim cînd om trece prin dreptul lui. Eu ziceam că n-o să ne dăm seama, fiindcă auzisem că nu-i decît un sătuc cu vreo duzină de case, şi dacă din întîmplare n-ar fi luminate, cum era să ştim că trecem pe lîngă o aşezare omenească ? Jim mi-a răspuns că o să ştim sigur, fiindcă acolo cele două rîuri se unesc. Ce ne facem însă — i-am zis eu — dacă o să ni se pară că trecem pe lîngă capul unui ostrov, şi o să intrăm iar în albia aceluiaşi rîu ? Gîndul ăsta l-a cam tulburat pe Jim, şi pe mine la fel. Ce-i de făcut ? Părerea mea era c-ar fi mai bine să vîslim spre mal de îndată ce zărim o lumină, acolo le-am spune oamenilor că vine şi tata după noi, cu un barcaz plin cu marfă, şi că, necunoscînd încă locurile, vrea să afle cît mai e pînă la Cairo. Jim îmi zise că-i o idee bună. Pînă una alta, am fumat o pipă şi-am aşteptat.

N-aveam altceva de făcut decît să deschidem bine ochii, ca nu cumva să trecem pe lîngă tîrguşor fără să-l vedem. Jim spunea că are el un semn după care o să ştie sigur unde se află : dacă o să se simtă liber în clipa aceea, înseamnă că ăla-i tîrguşorul, iar dacă nu, înseamnă c-a nimerit iar într-un ţinut al sclaviei şi că s-a sfîrşit cu orice nădejde de libertate. Din cînd în cînd, sărea în picioare, strigînd :

— N-o fi acolo ?

Dar nu era. Erau doar năluciri, sau licurici, aşa că se aşeza iar la pîndă, ca şi mai'nainte. Jim zicea că tremură şi-l apucă

fierbinţelile, ştiindu-se aşa de aproape de libertate. Pot să vă spun că şi eu tremuram şi aveam fierbinţeli numai auzindu-l, fiindcă începusem să mă obişnuiesc cu gîndul că e ca şi liber — şi, la urma urmelor, a cui era vina? A mea, firește. Nu-mi puteam linişti cugetul; nu ştiam cum. Şi din pricina asta, nici somnul nu se mai lipea de mine. Nu puteam sta locului o clipă. Pîn-atunci nu-mi dădusem seama ce fac. Acum înţelegeam. Şi mă ardea ca un foc, din ce în ce mai tare. Încercam să mă încredinţez că nu sînt eu de vină, pentru că nu eu îl îndemnasem pe Jim să fugă de la stăpînul său legiuit. Dar degeaba, conştiinţa nu se lăsa şi-mi spunea de fiece dată: „Păi, ştiai prea bine că fuge ca să-şi dobîndească libertatea şi te puteai duce numaidecît la mal să-l dai în vileag". Asta cam aşa era, şi nu puteam cu nici un chip să mă strecor. Aici era buba. Conştiinţa-mi zicea: „Ce rău ţi-a făcut ţie biata domnişoară Watson, ca să-l laşi pe negrul ei să fugă sub nasul tău, fără să scoţi o vorbă? Ce ţi-a căşunat pe biata femeie ca să te porţi aşa urît cu ea? Doar te-a învăţat carte, săraca, ţi-a arătat cum se cuvine să te porţi în lume şi ţi-a vrut numai binele. Nimic altceva!"

De la o vreme mi-era aşa de ruşine, că-mi venea să-mi iau lumea-n cap. Umblam de colo pînă colo pe plută, făcîndu-mi inimă rea, iar Jim umbla şi el fără astîmpăr, după mine. Nici unul din noi nu putea sta locului. De cîte ori îl vedeam ţopăind şi-l auzeam strigînd: „Uite Cairo!", parcă-mi trecea un junghi prin inimă şi-mi spuneam că, de-ar fi într-adevăr Cairo, aş muri de ruşine.

Jim vorbea tare tot timpul, în vreme ce eu ţineam sfat cu mine însumi. Zicea că ăl dintîi lucru pe care o să-l facă odată ajuns într-un stat liber, va fi să pună bani deoparte, fără să cheltuiască nici măcar o lăscaie şi, cînd o să aibă destule parale, o să-şi răscumpere nevasta, sclavă la o fermă de lîngă casa domnişoarei Watson. După aia au să muncească amîndoi ca să-şi răscumpere cei doi copii, şi dacă stăpînul lor n-o să vrea să-i vîndă, au să pună pe un aboliţionist să-i răpească.

Îmi îngheţa sîngele în vine cînd auzeam asemenea vorbe. Înainte vreme, Jim n-ar fi cutezat niciodată să vorbească aşa. Ce schimbare pe el de cînd se socotea ca şi liber! Vorba zicalei din bătrîni: „Dă-i negrului un deget, şi-ţi ia toată mîna!"

Iată unde m-a dus nechibzuinţa, mă gîndeam eu. Negrul ăsta, pe care pot zice că şi eu l-am ajutat să fugă, vine acum

şi-mi spune verde în obraz că o să-şi fure copiii de la un om pe care nici măcar nu-l cunosc şi care nu mi-a făcut niciodată vreun rău.

Mă durea să-l aud pe Jim vorbind asfel. Cum de nu-i era ruşine ? Conştiinţa începu să mă sîcîie mai rău ca oricînd, pînă ce n-am mai putut îndura şi i-am spus, ca s-o liniştesc :

„Las' pe mine, nu-i prea tîrziu ! Mă duc la mal cînd oi vedea prima lumină şi-l dau în vileag !" După aia, m-am simţit bine, fericit şi uşor ca un fulg. Toată tulburarea pieri ca prin farmec. Eram cu ochii-n patru, doar-doar voi zări o lumină, şi inima-mi cînta de bucurie. În curînd am zărit o lumină.

— Am scăpat, Huck, am scăpat ! strigă Jim. Sări în sus şi ţopăie ! Ăsta-i scumpul, bunul meu Cairo, slavă Domnului, inima-mi spune că ăsta este !

— Mă duc cu barca să văd, Jim. S-ar putea să nu fie...

Dintr-o săritură, a fost în barcă, a dezlegat-o, şi-a aşternut surtucul vechi pe fund, ca să am pe ce să m-aşez, şi mi-a dat vîsla. Cum mă depărtam, l-am auzit spunînd :

— Curînd-curînd, Jim o să chiuie de bucurie şi-o să spună că-i datoreşte totu' lui Huck. Dacă Jim e liber, asta-i mulţumită lu' Huck. Jim nu te uită pe tine, eşti ăl mai bun prieten a lu' Jim, singuru' prieten a lu' Jim !

Vîsleam de zor, cu gîndul să mă duc să-l dau în vileag, dar cînd l-am auzit vorbind aşa, mi s-a înmuiat inima. Am lăsat-o mai moale cu vîslitul, nemaiştiind dacă să fiu sau nu bucuros că pornisem. Cînd am ajuns la vreo cincizeci de metri mai jos de plută, i-am auzit iar glasul :

— Uite-l pe Huck, bunu' meu Huck, singuru' domn alb care-şi ţine făgăduiala dată lu' Jim !

M-a cuprins o sfîrşeală. Dar mi-am zis : „Trebuie s-o fac, n-am încotro ! Acum e prea tîrziu ca să mai dau înapoi".

În clipa aceea văzui o barcă, în care erau doi oameni înarmaţi cu puşti. Se opriră. Mă oprii şi eu. Unul din ei zise :

— Ce-i acolo ?

— O plută — zic.

— Eşti de pe ea ?

— Da, dom'le.

— Mai sînt şi alţi oameni acolo ?

— Numai unul, dom'le.

— Ascultă, azi-noapte au fugit cinci negri de pe plantaţia de-acolo, de după cotul apei. Omul tău e alb ori negru ?

N-am răspuns numaidecît. Am încercat eu, dar nu-mi veneau cuvintele. Aş fi vrut să-mi iau inima-n dinţi şi să spun tot, dar parcă eram o cîrpă, n-aveam curaj nici cît un iepure. Simţeam că mi se moaie balamalele. „Ajunge, nu te mai strădui atîta !“ mi-am zis şi le-am spus pe nerăsuflate :

— E alb.

— Mai bine ne ducem să ne încredinţăm.

— Da, da, duceţi-vă, că e şi tăticu acolo şi poate-mi ajutaţi să trag pluta pînă la mal, unde se vede lumina aia. Tăticu-i bolnav, şi mămica, şi Mary-Ann tot aşa.

— Ei, drăcia dracului ! Sîntem grăbiţi, băiete. Dar văd că-i cazul să venim cu tine. Hai, vîsleşte, să pornim !

Am apucat vîsla şi ei pe-ale lor. Peste cîteva clipe le-am spus :

— Să ştiţi că tăticu o să vă fie foarte recunoscător. Toţi ăi pe care i-am rugat să m-ajute să trag pluta la mal au şters-o, şi singur nu pot.

— Urît din partea lor ! Hm ! Şi cam ciudat ! Ia zi, băiete, da' ce-i cu taică-tu ?

— E... e... nu-i cine ştie ce.

Se opriră din vîslit. Eram foarte aproape de plută acum.

— Mă băiete, tu minţi ! îmi zise unul dintre ei. Ce-i cu tat-tu ? Spune-ne pe şleau, şi o să fie mai bine de tine.

— Da, dom'le, am să vă spun, dar vă rog din suflet, nu ne lăsaţi !... E... domnilor... trebuie doar să ne trageţi, v-arunc eu frînghia, aşa că nu mai e nevoie să vă apropiaţi de plută, vă rog...

— Înapoi, John, înapoi ! răcni unul dintre ei.

Şi începură să se depărteze.

— Nu te apropia, băiete, stai acolo unde eşti, că stai bine. Drace ! Te pomeneşti că vîntul ne-a trîntit boala-n obraji ! Mă băiete, dacă ştii că taică-tu e bolnav de vărsat, de ce nu ne-ai spus-o din capul locului ? Vrei să se molipsească toată lumea ?

I-am răspuns, smiorcăind :

— Ba pîn-acu' le spuneam la toţi, dar o luau îndată la sănătoasa şi ne lăsau aşa.

— Bietul băiat ! Are şi el dreptate. Ni se rupe inima de tine, dar vezi că noi, noi... la naiba ! n-avem chef să ne mo-

lipsim de vărsat, înţelegi ? Ascultă, te-nvăţ eu ce să faci : nu te-apuca să tragi singur pluta la mal, că o prăpădeşti. Cu vreo douăzeci de mile mai la vale, pe malul stîng, e-un orăşel. Ai s-ajungi acolo cu mult după răsăritul soarelui. Cînd o să ceri ajutor, să le spui oamenilor că ai tăi au guturai şi fierbinţeală. Nu fi prost, nu-i mai lăsa pe oameni să ghicească despre ce e vorba. Noi vrem să-ţi facem un bine, aşa că fii şi tu băiat de treabă şi du-te unde ţi-am arătat. N-are să-ţi folosească la nimic dac-ai să debarci acolo unde se vede lumina aia, nu-i decît un depozit de lemne. Ia zi, taică-tu e sărac, aşa-i ? Şi mai are şi ghinion după cît se vede. Na, uite că pun o piesă de douăzeci de dolari pe scîndura asta ; ia-o cînd o ajunge în dreptul tău. Mă doare-n suflet că trebuie să te părăsim, dar pe legea mea ! cu vărsatul nu-i de glumit, pricepi ?

— Aşteaptă niţel, Parker — spuse celălalt. Pune şi polul ăsta pe scîndură, din partea mea. Noroc bun, băiete ! Fă cum ţi-a spus domnul Parker şi n-o să-ţi pară rău.

— Da, da, băiete, du-te cu Dumnezeu ! Dacă vezi cumva vreun negru fugar, cere ajutor şi înhaţă-l, te mai alegi şi cu ceva bani.

— Cu bine, dom'le. Dacă-mi iese-n cale vreun negru, nu-l las eu să scape, fiţi pe pace !

Şi s-au dus, iar eu m-am urcat la loc pe plută, ruşinat şi necăjit, fiindcă ştiam prea bine că săvîrşisem o faptă rea şi-mi dădeam seama că oricît m-aş fi străduit, tot degeaba ar fi fost: mai bun nu era chip să mă fac. Vai de ăl care nu se-nvaţă de mic să se poarte cum trebuie ! Cînd e pus la-ncercare, se moaie ca o cîrpă, fiindcă nimic nu-i dă tărie.

Gîndindu-mă mai adînc, mi-am zis : „Ia stai niţel, să zicem că făceai bine dacă-l pîrai pe Jim, crezi că te simţeai mai uşurat ? Da' de unde, tot rău al dracului te-ai fi simţit, ca şi-acum. Atunci, mi-am zis eu, ce rost are să-nveţi să te porţi cum trebuie, cînd ca să te porţi rău nu e greu de fel şi răsplata-i aceeaşi ?" Am rămas paf. Nu mai ştiam ce să-mi răspund. Aşa că m-am hotărît să nu mă mai frămînt şi de-aici înainte să mă port totdeauna cum mi-o veni mai la îndemînă. Am intrat în wigwam, dar Jim nu era acolo. M-am uitat în jur, Jim nicăieri.

— Hei, Jim ! am strigat.

— Aici, Huck ! Aia s-au cărat ? Nu vorbi aşa tare !

Se băgase în apă, sub vîsla din spatele plutei : nu i se vedea decît nasul. L-am liniştit, spunîndu-i că tipii nu se mai zăreau. Jim se sui pe plută şi urmă :

— Am ascultat tot şi-am sărit în apă, hotărît să înot pîn'la mal dacă ăia vin încoace. După ce-ar fi plecat, mă întorceam eu înapoi la plută. Doamne ! cum i-ai mai dus de nas, Huck ! Grozavă păcăleală ! L-ai scăpat pe prietenu' tău Jim, iar el nu te uită cît o trăi !

După aia am vorbit despre banii pe care-i căpătasem. Era o sumă frumuşică — un pol de căciulă. Jim era de părere că acum puteam lua vaporul şi că banii au să ne ajungă pînă o să sosim undeva în statele libere. Încă douăzeci de mile — zicea el — e o nimica toată pentru pluta noastră, dar tare-aş fi vrut să fi ajuns odată la liman !

În zori am făcut popas. Jim ascunse cu mare grijă pluta, apoi îşi petrecu ziua făcînd bagajele şi pregătind toate cele, pentru a părăsi plutăritul.

În noaptea aceea, pe la vreo zece, am zărit luminile unui tîrg, în fundul unui cot al fluviului, pe partea stîngă. M-am dus cu barca să văd ce era. Ceva mai încolo am dat de o luntre în care şedea un pescar. M-am apropiat şi i-am zis :

— Nene, oraşul ăla e Cairo ?

— Cairo ? Da' de unde ! Ai căpiat ?

— Da' ce oraş e, nene ?

— Dacă vrei să ştii, du-te şi află ! Dacă mai stai aici şi-mi baţi capul, îţi trag una de-ai să mă pomeneşti toată viaţa.

M-am întors la plută. Jim se arătă grozav de dezamăgit, dar l-am îmbărbătat, spunîndu-i că tîrgul următor o să fie negreşit Cairo.

Pînă a doua zi în zori am mai trecut prin faţa unui orăşel şi mă pregăteam să mă duc iar să văd ce e, dar Jim m-a oprit arătîndu-mi că era pe un deal şi amintindu-mi că la Cairo e şes. Uitasem...

Peste zi am rămas pe un grind, nu departe de malul stîng. Începusem să intru la bănuieli, şi Jim tot aşa.

— Te pomeneşti — îi zic — că-n noaptea aia cu ceaţă am trecut de Cairo !

— Să nu mai vorbim despre asta, Huck ! Bieţii negri n-au niciodată noroc. Ştiam eu că pielea aia de şarpe are să ne mai aducă ghinion !

— Aş vrea să nu fi văzut niciodată piela aia, Jim. Ce bine era dacă nu-mi cădeau ochii pe ea !

— Tu n-ai nici o vină, Huck, fiindcă nu ştiai. Aşa că nu-ţi mai face sînge rău !

Cînd s-a luminat bine de ziuă, ne-am dat seama că ne aflăm în apa limpede a rîului Ohio şi că de partea ailaltă curgeau apele tulburi ale bătrînului Mississippi ! Aşadar, adio Cairo !

Ne-am aşezat să ne sfătuim. N-avea nici un rost să ne ducem la mal. Şi să pornim cu pluta înapoi, se-nţelege că n-aveam cum. Nu ne rămînea decît o cale: să aşteptăm pînă seara şi să ne încercăm norocul, întorcîndu-ne cu barca. Am dormit toată ziua într-un desiş, ca să mai prindem puteri. Dar seara, cînd ne-am întors la plută, ce să vezi ? Barca ia-o de unde nu-i !

Multă vreme n-am scos o vorbă. Ce era să fi zis ? Ştiam amîndoi prea bine că tot pielea şarpelui ne făcuse bucata şi de data asta. La ce bun să mai vorbim ? Ar fi însemnat s-aruncăm vina asupra altcuiva şi asta ne-ar fi adus iar ghinion — şi nu s-ar mai fi isprăvit cu ghinioanele. Mai bine tăceam.

Cînd ne-a mai venit inima la loc, ne-am sfătuit ce-ar fi mai bine să facem şi ne-am dat seama că nu era decît o ieşire : să purcedem cu pluta la vale pînă ni s-o ivi prilejul să cumpărăm o barcă şi s-o pornim înapoi cu ea, în susul apei. N-aveam de gînd să împrumutăm vreuna, aşa cum ar fi făcut babacu', fiindcă ne temeam să nu se ia careva după noi.

Cînd s-a întunecat, am pornit cu pluta. Cei care încă nu s-au încredinţat că-i nebunie curată să pui mîna pe-o piele de şarpe, după tot ce ne-a căşunat nouă pielea aia de şarpe, au să se încredinţeze acuma, văzînd ce ne-a mai făcut.

Ştiam că locul unde se cumpără bărci se află undeva, dincolo de schela de plute de lîngă mal. Dar în trei ore şi ceva n-am văzut nici un fel de schelă.

Se întunecase de-a binelea : era o beznă s-o tai cu cuţitul — tot ce poate fi mai rău, afară de ceaţă. Pe-o noapte ca asta, nu vezi la doi paşi şi nu poţi deslusi nimic pe apa fluviului. Era tîrziu şi linişte. Deodată am zărit un vapor care venea la deal. Am aprins felinarul, crezînd că ăia au să bage de seamă. De obicei, vapoarele care mergeau la deal nu treceau pe lîngă noi, ci căutau apa lină de sub malurile stîn-

coase ; dar în nopți ca astea, ele se luau de piept cu fluviul, trecînd chiar prin mijlocul lui.

Îl auzeam cum calcă apa, dar nu l-am văzut decît cînd a fost aproape de tot. Venea întins spre noi. Vapoarele au obiceiul ăsta : încearcă să vadă pînă unde pot să se apropie fără să te-atingă. Cîteodată, roata îți sfarmă o vîslă și atunci pilotul scoate capul afară și rîde crezîndu-se mare pișicher. Așadar, venea drept spre noi, iar noi ne închipuiam că o să treacă razant, dar ăla parcă n-avea de loc de gînd să vireze. Era o namilă de vapor și mergea iute de tot, ca un nor negru înconjurat de roiuri de licurici. Deodată răsări din beznă, mătăhălos și înfricoșător, c-o mulțime de guri de cazane, deschise și roșii ca niște limbi de foc, și cu-o etravă[1] cît toate zilele, atîrnînd drept deasupra capetelor noastre. Cineva răcni la noi, apoi răsunară clopotele de alarmă pentru oprirea mașinilor, înjurăturile se amestecară cu șuierul aburului și, în vreme ce Jim sărea într-o parte și eu în cealaltă, vaporul izbi din plin pluta, trecînd peste ea.

M-am scufundat în apă cu gîndul să ajung la fund, căci o roată de vreo zece metri era gata-gata să treacă peste mine și-mi ziceam că ar fi mai bine să-i fac loc, să nu se-ncurce. De obicei sînt în stare să rămîn sub apă un minut, dar de data asta cred c-am zăbovit un minut și jumătate. Apoi m-am săltat repede la fața apei — simțeam că mă-năbuș. Am ieșit pînă la subsuori și mi-am suflat apa din nări, ca să pot trage aer în piept. Era un curent năprasnic — vaporul își pusese din nou în mișcare mașinile, la zece secunde după ce le oprise. Ce le pasă vaporenilor de plutași ? ! Din pricina întunericului, nu-l mai vedeam, îl auzeam doar cum brăzdează apa fluviului.

Am strigat „Jim" de vreo zece ori, dar n-a răspuns nimeni. Am apucat atunci o scîndură, de care mă lovisem pe cînd „călcam apa", și am pornit spre mal împingînd-o înaintea mea. Curentul trăgea însă către malul stîng : nimerisem, adică, într-un soi de vad lung și pieziș — să tot fi avut vreo două mile.

A trecut multă vreme pînă să-l străbat, dar am ajuns cu bine și m-am cățărat pe mal. Nu vedeam mai nimic ; m-am

[1] Totalitatea pieselor care alcătuiesc botul unei corăbii (n.t.)

tîrît orbește pe un pămînt pietros, cale de vreun sfert de milă. Deodată m-am pomenit în fața unei case bătrînești, întocmită din cîte două rînduri de bîrne.

Mă gîndeam s-o șterg iute de acolo, dar o haită de cîini se năpusti spre mine, mîrîind și lătrînd ; am stat locului, n-avea rost să mă mișc.

CAPITOLUL XVII

Nu trecu nici un minut și, de la o fereastră, cineva spuse fără să-și scoată capul :

— Ajunge, băieți ! Care-i acolo ?

— Eu.

— Care eu ?

— George Jackson, dom'le.

— Ce pofteși ?

— Nimic, dom'le, nu vreau decît să-mi văd de drum, dar nu mă lasă cîinii.

— De ce dai tîrcoale casei, noaptea, la ora asta, ai ?

— Nu dădeam tîrcoale, dom'le, am căzut de pe puntea vaporului.

— Nu zău, ai căzut ? Ia faceți puțină lumină, să-l văd la față ! Cum ziceai că te cheamă ?

— George Jackson, dom'le. Sînt un băiețaș, nu vedeți ?

— Ascultă, dacă spui adevărul, n-are de ce să-ți fie teamă, n-o să-ți facă nimeni rău. Dar nu încerca să te miști, stai acolo unde ești. Hei, ia sculați-i pe Bob și pe Tom și aduceți flintele ! George Jackson, nu mai e nimeni cu tine-?

— Nu, dom'le, nu-i nimeni.

Am auzit forfotă prin casă și-am zărit o lumină. Omul de la fereastră răcni :

— Betsy, neroadă bătrînă ce ești, cară-te cu lumînarea aia ! Ai căpiat ? Pune-o pe podea, în dosul ușii. Bob și Tom, dacă sînteți gata, luați-vă locurile.

— Sîntem gata.

— Ia zi, George Jackson, îi cunoşti pe Shepherdsoni ?

— Nu, dom'le, în viaţa mea n-am auzit de ei.

— Poate că-i aşa cum spui, dar s-ar putea să şi minţi. Sînteţi gata ? Ia fă-te-ncoa', George Jackson ! Bagă de seamă, nu alerga, vino încet de tot ! Dacă e careva cu tine, să stea unde e ; dacă se-arată, îl curăţăm. Hai, vino ! Nu te grăbi, împinge uşa puţin, atît cît să te strecori înăuntru, asculţi ?

N-am alergat. Să fi vrut şi n-aş fi fost în stare. Făceam cîte un pas şi mă opream. Nu auzem nici un zgomot, numai ticăitul inimii mele. Ciinii tăceau ca şi oamenii, dar se ţineau scai de mine. Cînd am ajuns la cele trei trepte de lemn ale pragului, am auzit cum cineva deschide uşa cu cheia, apoi trage zăvorul şi drugul de fier. Am pus mîna pe uşă şi am împins-o încetişor... încetişor, pînă cînd cineva îmi spuse :

— Ajunge, vîră-ţi capul înăuntru.

I-am ascultat, cu toate că mă temeam că mi-l taie.

Pe podea era o lumînare. Vreun sfert de minut m-am uitat la ei şi ei la mine : erau trei găligani, cu flintele îndreptate asupră-mi, de mi se tăiase răsuflarea. Cel mai în vîrstă dintre ei, unul cu părul cărunt, să tot fi avut vreo şaizeci de ani ; ăilalţi doi păreau de vreo treizeci de ani, ba chiar mai mult. Toţi trei erau chipeşi şi bine legaţi. Mai era acolo şi o femeie frumoasă, cu părul cărunt şi, în spatele ei, două fete, dar pe astea nu le vedeam prea bine.

— Bine, e-n regulă. Intră ! îmi porunci bătrînul.

Cum am intrat, bătrînul încuie uşa, trase zăvorul şi drugul, apoi le spuse ălor doi tineri să se apropie cu flintele. Toţi trei trecură într-o sală mare, cu duşumeaua acoperită cu o scoarţă nouă, şi se adunară într-un colţ, departe de ferestrele din faţă. (Pe de lături nu erau ferestre.) Ridicară lumînarea şi, după ce mă cercetară cu luare-aminte, strigară într-un glas :

— Nu-i din neamul Shepherdsonilor, n-are nimic din Shepherdsoni în el.

Apoi bătrînul îmi zise că nădăjduieşte că n-am să mă supăr dac-o să mă caute de arme ; nu voia să-mi facă nici un rău, voia doar să se încredinţeze. Nu-mi scotoci buzunarele, le pipăi doar pe dinafară şi-mi spuse că e-n regulă. După aia, mă pofti să mă simt ca la mine acasă şi să-i povestesc tot ce mi se întîmplase.

— Dar vai, Saul — îi tăie vorba bătrîna — bietul băiat e ud leoarcă ! Te pomeneşti că i-o fi şi foame ?

— Ai dreptate, Rachel, uitasem.

Bătrîna chemă atunci o negresă :

— Betsy, du-te şi adu-i repede ceva demîncare, sărmanul de el ! Hei, fetelor, una din voi să se ducă să-l trezească pe Buck să-i spună... a ! uite-l că vine. Buck, ia-l pe băieţasul ăsta străin, ajută-l să-şi scoată hainele ude şi dă-i nişte haine de-ale tale, uscate.

Buck părea cam de vîrsta mea, vreo treisprezece-paisprezece ani, măcar că era ceva mai voinic ca mine. N-avea pe el decît o cămaşă şi părul îi era tare ciufulit. Intră căscînd şi frecîndu-se la ochi cu o mînă ; cu cealaltă trăgea după el o flintă.

— Nu-i nici un Shepherdson pe-aici ? întrebă el.

Îi răspunseră că se speriaseră degeaba.

— De-ar fi venit niscaiva, puneam eu mîna pe unul !

Toţi începură să rîdă.

— Da' încet te mai mişti, Buck ! spuse Bob. Ar fi avut timp să ne scalpeze pe toţi pîn-acuma !

— Păi dacă n-a venit nimeni să-mi spună ! Asta nu se face. Totdeauna sînt lăsat deoparte şi n-apuc să văd nimic !

— Nu-i nimic, fiule — spuse bătrînul. Ai să vezi destule la vremea ta, fii pe pace ! Acum du-te şi fă aşa cum ţi-a spus maică-ta !

Cînd am ajuns sus în camera lui, mi-a dat o cămaşă scorţoasă, o jiletcă şi nişte nădragi de-ai lui. În vreme ce mă îmbrăcam, m-a întrebat cum mă cheamă, dar n-am apucat să-i răspund, că a şi început să-mi povestească despre o gaiţă şi un iepuraş, pe care-i prinsese în pădure cu două zile în urmă. M-a întrebat apoi dacă ştiu unde se afla Moise cînd s-a stins lumînarea. I-am răspuns că nu ştiu. N-auzisem despre aşa ceva pîn-atunci.

— Dar ghici ! stărui el.

— Cum o să ghicesc dacă n-am mai auzit niciodată despre asta ?

— Da' ce, nu poţi să ghiceşti ? E uşor, mă !

— Care lumînare ?

— Orice lumînare.

— Nu ştiu unde era Moise. Zi tu !

— Ei, un' să fie ? Era în întuneric. Asta-i tot !

— Dacă ştiai, atunci de ce m-ai mai întrebat ?

— Ce dracu ! Nu vezi că-i o ghicitoare ? Ia zi, cît ai să stai aici ? Să rămîi la noi, auzi ? Să vezi ce-o să petrecem !

Şcoala-i închisă acum. Ai vreun cîine ? Eu am unu' care sare în apă şi-ţi aduce surcelele pe care le arunci. Ţie-ţi place să te piepteni cu cărare la mijloc duminica şi să te dichiseşti ? Mie, nu, dar mă sileşte maică-mea. La naiba cu nădragii ăştia vechi. Ar trebui să-i îmbrac, da' e aşa de cald, că nu prea am chef. Eşti gata ? În regulă. Haide, musiu !

Jos îmi pregătiseră nişte turte de mălai, carne rece, unt şi smîntînă — în viaţa mea n-am mîncat ceva mai bun. Buck, maică-sa şi toţi ceilalţi — afară de negresă, care plecase, şi de cele două fete — fumau nişte pipe de păpuşoi. Fumau şi mă descoseau, iar eu înfulecam şi le răspundeam. Fetele erau înfăşurate în tartane, iar cosiţele le cădeau pînă mai jos de umeri. Văzînd eu că nu-mi dau pace cu întrebările lor, le-am spus următoarea poveste : Eu, taică-meu şi toată familia trăiam la o mică fermă în fundul Arkansawului [1]. Într-o bună zi, soră-mea Mary-Ann fugi ca să se mărite cu unul şi nu se mai auzi nimic despre ea. Bill porni s-o caute şi nu se mai auzi nimic nici despre el, iar Tom şi Mort muriră şi rămăsei doar eu şi cu taică-meu, care ajunsese ca o umbră din pricina atîtor necazuri. Cînd muri şi el, am luat puţinul care mai rămăsese — fiindcă ferma nu era a noastră — şi-am plecat cu vaporul în sus pe fluviu. Pe drum am căzut peste bord şi aşa am ajuns aici. După ce mi-au ascultat povestea, mi-au spus că pot rămîne la ei cît poftesc. Începuse să se lumineze de ziuă, aşa că toată lumea se duse la culcare. Eu şi Buck am dormit în acelaşi pat. Cînd m-am trezit dimineaţa, hop ! îmi uitasem numele. M-am canonit vreun ceas să-mi aduc aminte, şi cînd s-a trezit Buck, l-am întrebat :

— Tu ştii carte, Buck ?

— Da — răspunse el.

— Pun rămăşag că nu ştii cum se scrie numele meu.

— Pun rămăşag pe ce vrei că ştiu.

— Bine, să te vedem.

— G-e-o-r-g-e J-a-x-o-n, poftim !

— Bine, ai cîştigat, dar zău nu te-aş fi crezut în stare ! Nu-i un nume uşor, să-l spui buche cu buche, aşa, dintr-o dată, fără să-l înveţi.

Am scris numele pe o hîrtiuţă, în taină. Mă gîndeam că s-ar putea ca data viitoare să mă pună careva să i-l spun şi

[1] Stat din sudul Statelor Unite.

voiam să-l pot rosti pe nerăsuflate, ca şi cum aş fi fost învăţat cu el.

Era o familie tare simpatică şi aveau şi o casă pe cinste. Nu mai văzusem niciodată la ţară o casă ca asta, atît de arătoasă şi cu atîta „stil" în ea. Uşa de la intrare nu avea ivăr de fier sau unul de lemn cu curelușă de piele, ci o clampă de aramă care se răsucea, cum au casele de la oraş. În salonaş nu era nici pomeneală de pat — şi-n cîte salonaşe de la oraş nu găseşti paturi ! Într-un ungher se afla un cămin mare, cu un prag de cărămizi roşii, grozav de curate : le spălau cu apă şi le frecau tot cu o cărămidă. Cîteodată le spoiau cu o vopsea roşie de-i zicea negru de Spania, taman aşa cum se obişnuieşte şi la oraş.

Căminul avea nişte grătare uriaşe, care puteau să ţină un buştean întreg. Pe consolă, la mijloc, se afla o pendulă, pe sticla căreia era zugrăvit, în partea de jos, un oraş. Iar în mijloc avea un cerculeţ în chip de soare, şi vedeai cum în spatele lui se bălăbăneşte limba pendulei. Era o plăcere să-i asculţi bătăile. Cîteodată, după ce vreun ceasornicar ambulant venea s-o cureţe şi s-o dichisească, era în stare să sune de o sută cincizeci de ori în şir, fără să obosească. Gazdele n-ar fi vîndut-o pentru nimic în lume. De o parte şi de alta a pendulei stătea cîte un papagal mare, făcut parcă din tibişir şi colorat de-ţi lua ochii. Lîngă unul din papagali era o pisică de faianţă, iar lîngă celălalt — un căţel, tot de faianţă. Cînd îi apăsai, scoteau un ţipăt, dar fără să deschidă botul şi fără să-şi schimbe înfăţişarea. Ţipetele ieşeau de undeva, de dedesubt. În spatele lor atîrnau două evantaie făcute din pene de cocoş sălbatic. Pe o masă, în mijlocul încăperii, se vedea un paner frumos, de faianţă, încărcat cu mere, portocale, piersici şi struguri, mult mai roşii, mai galbene şi mai arătoase ca alea adevărate. Nu erau adevărate, fiindcă ici-colo, pe unde se scorojiseră, se vedea creta albă din care erau făcute. Masa era aşternută cu o muşama de toată frumuseţea, colorată pe margini, în mijlocul căreia un vultur îşi desfăşura aripile roş-albastre. Ziceau că o primiseră tocmai din Philadelphia. Mai erau şi nişte cărţi, rînduite frumos în fiece colţ al mesei. Una din ele era o biblie mare, de familie, plină cu poze. Alta era *Calea pelerinului* [1], o carte despre unul care-şi

[1] Roman alegoric al lui John Bunyan, în care scriitorul, predicator

părăsise familia, naiba ştie de ce. Din cînd în cînd, citeam şi eu puţin din cartea asta. Era interesantă, dar cam greoaie.

O altă carte era *Ofranda prieteniei* [1], cu multe lucruri frumoase şi poezele. Poezelele însă nu le citeam. Mai erau acolo şi *Discursurile lui Henry Clay* [2] şi *Medicina de familie* de doctorul Gunn [3], o carte în care puteai afla tot ce trebuie să faci la caz de boală sau moarte. De asemenea, o carte de rugăciuni — şi multe altele. În jurul mesei erau înşirate jilţuri falnice şi trainice, nu din alea cu fundul lăsat sau spart, care seamănă cu nişte coşuri vechi.

Pe pereţi atîrnau tablouri, mai ales poze de-ale lui Washington şi La Fayette [4] şi de-ale reginei scoţiene Mary, scene de bătălii, şi unul care se numea *Semnarea Declaraţiei de Independenţă* [5]. Erau şi unele de le ziceau „schiţe", pe care le făcuse cu mîna ei, pe cînd avea doar cincisprezece ani, una din fete, care murise. Se deosebeau de toate tablourile pe care le văzusem vreodată : erau mult mai negre ca alea obişnuite. Una înfăţişa o femeie zveltă, îmbrăcată într-o rochie neagră, cu talia strînsă la subsuori şi cu mînecile înfoiate ca nişte verze. Purta o pălărie mare ca o lopată de cărbuni şi un văl cernit : gleznele subţiri şi albe i-erau înfăşurate în panglicuţe negre, iar picioruşele i-erau încălţate în pantofiori de aceeaşi culoare, micuţi ca nişte jucării. Stătea gînditoare, cu cotul drept rezemat pe un mormînt, sub o salcie plîngătoare, iar în mîna ailaltă, care-i atîrna de-a lungul trupului, ţinea o batistă albă şi o gentuţă. Dedesubtul picturii stătea scris : *„Vai, n-am să te mai văd oare niciodată?"*

---

puritan, prezintă un tablou necruţător al moravurilor aristocraţiei din timpul Restauraţiei Stuarţilor.

[1] Antologie populară de versuri şi proză, publicată în 1803.

[2] *Henry Clay*, om de stat american, unul dintre conducătorii partidului whig (1777—1852).

[3] George Gunn, medic american, autor al mai multor volume de popularizare (1756—1812).

[4] *Marie Joseph de La Fayette*, general şi om politic francez, participant, alături de coloniştii americani, la războiul de independenţă. În timpul Revoluţiei Franceze a făcut parte din partidul liberal-monarhist (1757—1834).

[5] Act prin care, la 4 iulie 1776, cele treisprezece colonii americane s-au declarat independente şi libere de orice obligaţii faţă de coroana engleză.

Altă poză înfățișa o fată tînără, cu părul pieptănat în sus și strîns într-un coc c-un pieptene înalt cît un spătar de scaun. Plîngea într-o năframă și în cealaltă mînă ținea o păsărică moartă, care zăcea pe spate, cu gheruțele-n aer. Dedesubt scria: „*Vai, n-am să mai aud niciodată dulcele-ți ciripit!*"

Mai era o poză, în care o domnișoară cu obrajii șiroind de lacrimi stătea la fereastră, cu ochii la lună. Într-o mînă ținea o scrisoare desfăcută, pecetluită într-un colț cu ceară neagră. Își apăsa pe buze un medalion legat de un lănțișor. Dedesubt scria: „*Și te-ai dus? Da, vai, te-ai dus!*"

Pozele erau, cred, frumoase dar eu nu prea mă dădeam în vînt după ele — mă apucau pandaliile cînd le priveam, mai ales cînd nu eram în apele mele. Toată lumea era mîhnită că fata murise, fiindcă începuse și alte schițe de-astea și se putea vedea — din cîte făcuse — ce geniu pierduseră. Dar judecînd după gusturile ei, socot că se simțea mai bine în cimitir.

Cînd căzuse la pat, fata tocmai lucra la cel mai măreț tablou al ei — așa ziceau rudele; cică în rugăciunile ei cerea zi și noapte să-i fie dat să trăiască pînă ce-o să-l termine. Dar n-a avut noroc. Tabloul înfățișa o fată tînără, îmbrăcată într-o rochie lungă și albă, rezemîndu-se de parmaclîcul unui podeț, gata-gata să sară jos, cu părul despletit pe umeri, cu lacrimi pe obraji și cu ochii la lună. Două brațe i se încrucișau pe piept, două brațe erau întinse înainte și alte două se înălțau spre lună: voise, pasămite, să vadă care pereche de brațe se potrivește mai bine, și-apoi să le șteargă pe celelalte, dar, cum spuneam, murise înainte de a se hotărî și acum tabloul atîrna deasupra patului ei așa cum era, și la fiece onomastică a fetei, familia îl împodobea cu flori. De obicei însă, era ascuns după o perdeluță. Duduia din tablou avea un chip destul de plăcut, numai că, după părerea mea, din pricina atîtor brațe, prea semăna c-un păianjen.

Fata asta avusese și-un album pe cînd era în viață; lipea în albumul ei ferpare și anunțuri despre accidente și cazuri de boală lungă, luate din „*Ochiul bisericii*". Pe marginea lor obișnuia apoi să scrie poezele, din capul ei. Poezelele erau grozave. Iată ce scria, de pildă, despre un băiat, pe nume Ștefan Pană Streche, care căzuse într-un puț și se înecase:

Odă lui Ştefan Pană Streche, răposat întru Domnul

Murit-a Ştefan după boală,
Încet de tot, în suferinţă?
Şi plînsu-i-au, cu-amară jale,
Prietenii, a sa fiinţă?
Nu! Ştefan Pană Streche-avu
O altă soartă, mai cumplită.
Deşi îl plînseră, el nu
Muri de moarte-obişnuită.
N-avea nici tuse măgărească,
Şi nici pojar, nici oreion,
N-au cutezat să-i pîngărească
Al frunţii sale sfînt amvon.
Nu, inima nu i-a fost frîntă
De-un neîmpărtăşit amor.
Nici crampele făptura sfîntă
Nu-i doborîră, prin omor.
O, nu! Ci ascultaţi, plîngînd,
La ce vă spun de trista-i soartă:
El tînăr a murit, căzînd
Într-o fîntînă. Crudă soartă!
L-au scos afar', l-au deşertat,
Dar era prea tîrziu, o, vai!
Căci sufletu-i s-a înălţat
Spre îndelung rîvnitul rai.

Dacă Emmeline Grangerford ticluia asemenea poezele înainte de a împlini paisprezece ani, ne putem închipui ce-ar fi ajuns ea să scrie cu timpul. Buck zicea că soră-sa era în stare să-ţi trîntească o poezie cît ai bate din palme. Nici nu stătea să se gîndească. Scria un stih şi dacă nu-i putea găsi rima, îl ştergea şi punea la repezeală altul în loc, apoi îi da-nainte. N-avea subiecte preferate. Putea scrie despre orice-i cereai, numai trist să fie. De cîte ori murea vreun bărbat, vreo femeie sau vreun copilaş, ea şi venea cu „omagiul" ei, înainte de a li se fi răcit trupul. Aşa le botezase ea, „omagii". Vecinii aveau o vorbă: cică întîi venea doctorul, după aia Emmeline şi la urmă dricarul, care nu se arăta niciodată înaintea ei. O singură dată s-a întîmplat să vină dricarul înaintea ei, într-o zi cînd Emmeline zăbovise prea mult căutînd o rimă la numele

răposatului, un anume Whistler. După această întîmplare, Emmeline n-a mai fost aceeași. Nu s-a plîns niciodată, dar a lovit-o lingoarea și mult n-a mai trăit.

Sărăcuța de ea! De cîte ori nu m-am urcat în odăița ei, ca să citesc din albumul ăl vechi, cînd pozele ei mă scoteau din sărite și mi-era necaz pe ea.

Mi-era drag de toată familia — de morți și de vii deopotrivă — și n-aș fi vrut să ne despartă nimic. Biata Emmeline, cît fusese în viață, scrisese poezii despre toți morții și nu mi se părea drept ca acum, cînd murise, să nu se găsească nimeni să-i facă și ei o poezea. Am încercat să storc din mine un vers-două, dar din păcate n-a ieșit nimic.

Odaia Emmelinei era păstrată într-o curățenie desăvîrșită, cu toate lucrurile rînduite așa cum îi plăcea ei să le aibă cînd trăia. Nu dormea nimeni acolo. Bătrîna se îngrijea ea însăși de odaie, deși avea o mulțime de servitori negri. Se ducea deseori acolo, de obicei ca să coasă și să citească din biblie.

Jos, în salonaș, ferestrele erau acoperite cu niște perdele grozave: albe, cu picturi pe ele, înfățișînd castele îmbrăcate în iederă de sus pînă jos, precum și cirezi de vite duse la adăpat. Mai era acolo și un mic pian de pe vremuri, în care cred că vîrîseră niște tingiri. Ce putea fi mai frumos decît să le auzi pe cele două fete cîntînd la pianul ăla *S-a rupt ultimul lanț* sau *Bătălia de la Praga?!* Pereții tuturor încăperilor erau tencuiți. Mai în fiece odaie se aflau covoare, iar casa era văruită frumos pe dinafară.

Era o clădire cu două aripi, despărțite printr-o curte mare, pardosită și acoperită. Uneori, la prînz, se punea masa acolo — era un loc răcoros și plăcut. Nici că se putea mai bine. Și mîncarea era strașnică. Unde mai pui că se serveau niște porții!

CAPITOLUL XVIII

Colonelul Grangerford era, vedeți dumneavoastră, un gentleman din cap pînă în picioare, ca și ceilalți de altfel. Era, cum s-ar zice, de neam bun, și asta-i mare lucru la oameni, ca

și la cai, după cum spunea văduva Douglas, despre care nu știu să fi tăgăduit cineva că făcea parte din boierimea tîrgului nostru. Și babacu' tot așa zicea, măcar că el, unul, nu era mai de neam decît un cotoi janghinos.

Colonelul Grangerford era foarte înalt și zvelt și avea o față smeadă, nițeluș oacheșă, fără pic de roșeață. Se bărbierea cu grijă în fiece dimineață. Sub un nas semeț, avea niște nări și niște buze subțiri de tot. Iar sub sprîncenele-i groase scăpărau doi ochi negri ca tăciunele, așa de înfundați în găvane, că parcă te privea din două văgăuni. Avea o frunte înaltă, iar părul lui sur și țepos îi atîrna pînă pe umeri. Mîinile îi erau lungi și subțiri. Nu era zi de la Dumnezeu în care să nu-și pună o cămașă curată și un costum de pînză albă, de-ți lua ochii. Duminicile purta o redingotă albastră cu nasturi de alamă. Umbla cu un baston de mahon, cu măciulie de argint. N-avea nimic fistichiu sau țipător în îmbrăcăminte. Și era bun ca pîinea lui Dumnezeu — simțeai asta și de-aia aveai încredere în el. Cîteodată zîmbea și atunci era o plăcere să te uiți la el. Dar cînd se înălța ca o prăjină și de sub sprîncene începeau să-i scapere fulgere, îți venea să te cațări într-un copac și să afli mai tîrziu ce-i cășunase.

N-avea nevoie să-și dea osteneala să amintească oamenilor cum se cuvine să se poarte, fiindcă fiecare știa să fie cuviincios de față cu el. Și tuturor le plăcea să-l aibă în preajmă. Mai totdeauna era ca o rază de soare; unde era el, parcă se însenina. Dar cînd se ascundea după nori, se făcea întuneric beznă cîteva clipe — și era de ajuns, fiindcă după aia o săptămînă puteai fi sigur că lucrurile au să meargă iarăși strună.

Cînd cobora dimineața, împreună cu bătrîna, toată familia se scula în picioare și le spunea „bună ziua" și nimeni nu se așeza la loc decît după ce se așezau ei. Apoi Tom și Bob se duceau la un dulăpior cu șipuri, amestecau niște băuturi într-un pahar și i-l întindeau, iar el îl ținea în mînă și aștepta pînă ce Tom și Bob își umpleau și ei păhărelele și făceau o plecăciune spunînd: „Respectele noastre, domnule și doamnă". Atunci domnul și doamna le răspundeau abia înclinîndu-se: „Mulțumim", și tustrei bărbații se apucau să bea. Bob și Tom turnau apoi o lingură de apă peste zahărul și picul de rachiu sau de cidru rămas pe fundul paharelor lor și ni le dădeau mie și lui Buck, ca să bem, cică, și noi în sănătatea bătrînilor.

Bob era mai mare ca Tom. Amîndoi erau niște vlăjgani chipeși, spătoși, cu fețele arse de soare, cu o claie de păr ca pana corbului, și cu ochii negri ca pana corbului. Ca și tatăl lor, erau îmbrăcați în pînză albă din cap pînă în picioare și purtau panamale cu boruri largi.

Duduia Charlotte avea douăzeci și cinci de ani, era înaltă, semeață și cilibie, dar bună ca pîinea caldă, cînd nu-i sărea țandăra Cînd se mînia însă, avea niște priviri care te-nghețau, leit cu-ale lui tat-su, și era frumoasă foc. Duduia Sofia, soră-sa, era și ea frumoasă, dar altfel decît ea. Era blîndă și suavă ca o porumbiță. Abia împlinise douăzeci de ani.

Fiecare membru al familiei avea cîte un servitor negru, chiar și Buck. Mi se dăduse și mie un negru, care o ducea împărățește, fiindcă eu, unul, nu prea eram învățat să mă las slugărit ; în schimb, negrul lui Buck aproape că n-avea vreme să-și tragă sufletul.

Cam asta era toată familia acum, dar cîndva numărase mai mulți oameni, și anume încă trei feciori, care fuseseră omorîți, și Emmeline, care răposase.

Bătrînul stăpînea nu știu cîte ferme și peste o sută de negri. Cînd și cînd poposeau acolo cîte un pîlc de oameni călări sosiți de la zece-cincisprezece mile depărtare, și vreme de cinci-șase zile o duceau într-o petrecere, prin împrejurimi și pe fluviu. Ziua benchetuiau și dănțuiau prin pădure, iar seara dădeau baluri acasă. Mai toți erau rubedenii de-ale familiei. Bărbații veneau totdeauna cu arme. Lume bună, ce să mai vorbim !

Pe aproape mai hălăduia un neam de nobili, vreo cinci-șase familii, care mai toate purtau numele de Shepherdson. Erau tot atît de cilibii, bogați și semeți ca și neamul Grangerforzilor. Shepherdsonii și Grangerforzii se foloseau de același debarcader, care se afla cu vreo două mile mai sus de casa noastră. Cînd mă duceam uneori acolo cu oameni de-ai noștri, vedeam o sumedenie de Shepherdsoni călări pe caii lor frumoși.

Într-o bună zi, cînd eram cu Buck în pădure, la vînătoare, am auzit tropotul unui cal. Tocmai treceam drumul.

— Repede ! îmi zise Buck. Ascunde-te în tufiș !

După ce ne-am ascuns, am privit prin frunziș în pădure. Nu trecu mult și un tînăr chipeș, cam milităros, se apropie cu calul în buiestru. Își ținea flinta la oblînc. Îl mai zărisem eu și înainte. Era tînărul Harney Shepherdson. Deodată, îmi vîjîi pe

lîngă ureche un glonte pornit din țeava flintei lui Buck, și pălăria lui Harney căzu la pămînt. Acesta puse mîna pe flintă și veni călare drept spre locul unde ne-ascunsesem. Dar noi n-am zăbovit nici o clipă. Am luat-o la goană prin pădure. Nu era o pădure deasă ; de două ori, întorcîndu-mă ca să mă feresc de gloanțe, l-am văzut pe Harney ochindu-l pe Buck. Apoi l-am văzut cum se întoarce pe aceeași potecă, de bună seamă ca să-și ia pălăria. Nu ne-am oprit din fugă pînă acasă. Cînd ne văzu, ochii bătrînului scăpărară o clipă — cred că de plăcere — apoi se înseninâ puțin și spuse, oarecum cu blîndețe în glas :

— Nu-mi place să tragi dindărătul unui tufiș. De ce n-ai ieșit pe potecă, băiete ?

— Shepherdsonii n-au obiceiul ăsta, tată. Ei nu scapă niciodată asemenea prilejuri.

În timp ce Buck povestea ce se-ntîmplase, duduia Charlotte își ținea capul sus ca o regină, nările i se umflau, iar ochii îi scînteiau. Ceilalți doi frați păreau cătrăniți și nu scoteau o vorbă. Duduia Sofia pălise, dar cînd află că omul nu fusese rănit, se îmbujoră iar la față.

De îndată ce l-am putut trage deoparte pe Buck (sub copaci, lîngă niște pătule de porumb), l-am întrebat :

— Voiai să-l omori, Buck ?

— Ba bine că nu !

— Da' ce ți-a făcut ?

— Cine, el ? Nu mi-a făcut nimic !

— Atunci de ce voiai să-l omori ?

— Păi uite-așa, din pricina dihoniei.

— Ce-i aia dihonie ?

— Mă, da' din ce fund de lume ai ieșit că nu știi ce-i aia o dihonie ?

— N-am mai auzit pîn-acu' ! Spune-mi tu !

— Ei bine — începu Buck — o dihonie e cam așa : Un om are o socoteală c-un altul și-l omoară. Atunci fratele ăluia îl omoară pe el. Apoi ceilalți frați, de o parte și de alta, se bat între ei. P-ormă își vîră nasul și verii lor și încetul cu încetul fiecare din ei e omorît și atunci dihonia s-a terminat. Dar ține mult de tot și merge al dracului de încet.

— Dar dihonia asta a voastră ține de mult, Buck ?

— Hm ! Cred și eu ! A început acu' treizeci de ani sau cam așa ceva. Nu știu ce neînțelegere a fost la mijloc, p-ormă

s-a lăsat cu proces. Ăl care-a pierdut procesu' l-a împușcat pe ăl care l-a cîștigat. Oricare-ar fi făcut la fel, să fi fost în locul lui.

— Da' ce neînțelegere a fost, Buck ? Pe chestia vreunei moșii ?

— Tot ce se poate, nu sînt sigur.

— Și cine-a tras mai întîi ? Un Grangerford sau un Shepherdson ?

— De unde vrei să știu ? E tare mult de-atunci !

— Nu știe nimeni ?

— Ba da, tăticu cred că știe, ca și ceilalți bătrîni din familie, dar nici ei n-au habar pe ce chestie s-a pornit cearta.

— Da' ia zi, Buck, au fost omorîți mulți ?

— Da. Au fost ceva înmormîntări. Dar nu totdeauna se lasă cu omor. Tăticu are cîteva gloanțe în el, da' nu-i pasă, că tot n-are el cine știe ce greutate. Cît despre Bob, l-au cam scrijelit c-un jungher, iar Tom a fost rănit o dată sau de două ori.

— Anul ăsta a fost omorît careva, Buck ?

— Da. Unul de-al nostru și unul de-al lor. Acum vreo trei luni, vărul meu Bud, care avea pai'șpe ani, trecea călare prin pădure, pe malul celălalt. Nu era înarmat, tîmpitul ! Într-un loc pustiu, aude el tropot de cai în spatele lui și deodată îl vede pe moș Baldy Shepherdson care-l urmărea cu flinta în mînă și cu chica-i albă fluturînd în vînt. Și-n loc să sară de pe cal și să se-ascundă într-un tufiș, Bud și-a zis că ăla n-o să-l ajungă din urmă. Dar babalîcu' l-a fugărit așa vreo cinci-șase mile, și se tot apropia de el. Pîn' la urmă, văzînd Bud că totul e-n zadar, s-a oprit și s-a întors, ca să nu fie împușcat pe la spate, mă-nțelegi, iar moșul a tras în el și l-a curățat. Numai că nu s-a bucurat el prea mult de norocul ăsta, fiindcă n-a trecut nici o săptămînă și ai noștri i-au făcut de petrecanie.

— Ce laș și moșul ăla, Buck !

— N-aș crede că era laș. Da' de unde ! Printre Shepherdsoni n-ai să găsești nici un laș. Și nici printre Grangerforzi. Odată, bătrînul ăla a fost atacat de trei Grangerforzi, da' le-a ținut piept jumate ceas și i-a bătut pîn' la urmă, măcar că ei erau călări. Moșu'-a descălecat, s-a ascuns după o stivă de lemne și și-a pus calul în față, ca să-l ferească de gloanțe. Grangerforzii, care rămăseseră călări, s-au învîrtit în jurul bătrînului, trăgînd într-una în el. Dar nici el nu s-a lăsat mai prejos.

Bătrînul și calul lui au ajuns acasă ciuruiți și schilodiți ca vaf de capul lor, dar pe Grangerforzi au trebuit să-i ducă alții, pe sus. Unul dăduse ortu' popii, iar altul a crăpat a doua zi. Nu, frățioare, află de la mine că-și pierde vremea de pomană ăl de caută lași printre Shepherdsoni. Nu se naște așa sculă în neamul lor.

Duminica următoare ne-am dus cu toții la biserică, pe cai, fiindcă era cam departe, la vreo trei mile de casă. Bărbații, pînă și Buck, au luat cu ei flintele, iar în biserică le-au ținut între genunchi sau rezemate de perete, ca să le aibă la îndemînă. Shepherdsonii tot așa.

Predica n-a fost cine știe ce, ia acolo niște povești despre iubirea aproapelui și alte asemenea parascovenii nesărate. Toată lumea a zis însă că a fost o predică faină și în drum spre casă nu s-a vorbit decît despre asta. La toți le turuia gura despre credință despre fapte bune, despre harul dumnezeiesc, despre antepredestinare și mai știu eu ce, încît mă gîndeam cu jale: mai rar o duminică plicticoasă ca asta. Cam la vreo oră după prînz, ațipiseră cu toții, unii în jilțurile lor, alții prin odăi. Începusem să mă cam plictisesc. Buck dormea tolănit pe iarbă, lîngă un dulău. M-am dus în odaia noastră, cu gîndul să trag și eu un pui de somn. Drăgălașa domnișoară Sofia stătea în ușa odăii ei, care era alături de-a noastră. Cum mă văzu, mă trase înăuntru, închise ușa încetișor și mă întrebă dacă țin la ea. I-am răspuns că da. Apoi mă întrebă dacă vreau să-i fac un bine, dar fără să spun nimănui. I-am zis că vreau. Îmi spuse atunci că și-a uitat biblia în biserică, între alte două cărți, și mă roagă să mă duc într-ascuns acolo și să i-o aduc înapoi, fără să suflu nimănui o vorbă. Am primit. M-am strecurat afară și am pornit spre biserică. Acolo nu mai era nimeni, în afară de vreo doi-trei porci, care pătrunseseră înăuntru, găsind ușa descuiată. Vara, porcii se dau în vînt după pardoselile de lemn, fiindcă țin răcoare. Ați băgat de seamă că mai toți oamenii se duc la biserică doar de nevoie, în vreme ce porcii se duc de plăcere?

„O fi ceva la mijloc — îmi ziceam. Nu-i firesc ca o fată să tremure atîta pentru o biblie!" Am scuturat cartea și, ce să vezi, din ea căzu un bilețel pe care cineva scrisese c-un plaivaz: „Două și jumătate". Am mai cercetat eu, dar n-am mai găsit nimic. Nu pricepeam ce-i cu bilețelul, așa că l-am pus la loc în carte și m-am întors acasă. Domnișoara Sofia,

care mă aştepta în pragul odăii ei, mă trase înăuntru şi închise uşa. Apoi frunzări cartea pînă găsi bileţelul. Cum îl citi, se lumină la faţă şi, pînă să mă dumeresc, mă luă în braţe şi mă strînse tare, zicîndu-mi că-s cel mai bun băiat din lume şi să nu spun nimănui unde am fost. Se aprinsese la faţă şi ochii îi străluceau, ce mai, era grozav de frumoasă. Am rămas uluit. Cînd mi-am venit în fire am întrebat-o ce-i cu bileţelul ăla. „L-ai citit ?“ mă luă ea la rost. I-am răspuns că nu. Atunci mă întrebă dacă ştiu să citesc. I-am răspuns că ştiu doar buchiile mari. Răsuflă uşurată şi, lămurindu-mă că bileţelul nu-i decît un semn de carte, îmi spuse că acum pot să mă duc la joacă.

Am luat-o încetişor spre rîu, gîndindu-mă la cele întîmplate. Curînd, am băgat de seamă că negrul meu mă urmăreşte. Cînd casa nu se mai zări, îşi roti o clipă privirile, apoi veni în fugă şi-mi spuse :

— Domnu' Jorj, vino în baltă, să-ţi arăt un cuib mare de şerpi.

„Curios lucru — mi-am zis. Mi-a mai spus-o şi ieri. S-ar cuveni să ştie că nimănui nu-i plac şerpii în aşa hal, încît să umble după ei. Dar ce-o fi urmărind ?“

— Bine, ia-o 'nainte ! i-am spus.

M-am ţinut după el vreo jumătate de milă ; apoi a luat-o prin baltă şi-a mai mers încă vreo jumătate de milă, cu picioarele-n apă pînă la glezne. Am ajuns la un mic grind uscat şi plin de copaci, tufişuri şi liane. Negrul îmi spuse :

— Mai mergi cîţiva paşi, domnu' Jorj. Acolo este. Eu i-am văzut şi nu mai vreau să-i văd.

Şi merse mai departe, pînă ce pieri după nişte copaci.

Tot umblînd, am dat de o poieniţă mare cît un iatac şi împresurată de liane. În mijlocul ei dormea un om — Dumnezeule ! era bunul meu Jim !

L-am trezit, fiind sigur că n-o să-şi creadă ochilor cînd m-o vedea iarăşi, dar nici vorbă de aşa ceva. Aproape că i-au dat lacrimile de bucurie, însă mirat nu era. Mi-a povestit că în noaptea aia a înotat după mine ; îmi auzise strigătele, dar nu cutezase să răspundă, de teamă să nu fie prins şi dus din nou în robie.

— M-am julit niţel şi n-am putut înota repede, de-aia am rămas mult în urma ta. Cînd tu ai ieşit din apă, mi-am zis c-o să te ajung poate pe mal, fără să te strig, da' cînd am văzut casa aia, am mers mai încet. Eram prea departe ca

s-aud vorbele ălora, şi mi-era frică de cîini. Cînd s-a făcut iar linişte, am ştiut că tu eşti în casă, aşa că am intrat în pădure, ca s-aştept pîn-a doua zi. În zori, am văzut nişte negri, care se duceau la cîmp. Ei m-au adus în locul ăsta, unde cîinii nu mă pot mirosi, din pricina apei. Noaptea, negrii mi-aduc demîncare şi-mi spun ce mai face Huck.

— De ce nu i-ai zis lui Jack al meu să m-aducă aici mai curînd, Jim ?

— N-avea rost să te chem înainte de-a putea face ceva. Dar acum, totu-i bine ! Cum a putut, Jim a cumpărat oale, şi crătiţi, şi mîncare, şi-a dres pluta noaptea, cînd...

— Care plută, Jim ?

— Pluta noastră a veche.

— Nu cumva vrei să spui că pluta noastră n-a fost făcută ţăndări ?

— Nu, n-a fost. A fost ea rău paradită, mai ales la un capăt, dar paguba nu-i mare, decît că ni s-au pierdut mai toate lucrurile. Dacă nu ne dădeam aşa la fund şi nu înotam sub apă, şi dacă n-ar fi fost aşa întuneric, iar noi n-am fi fost aşa speriaţi, şi-aşa nişte nătăfleţi, am fi putut scăpa şi pluta. Da' şi-aşa e bine, fiindcă acum pluta-i ca nouă-nouţă, şi-avem şi-o grămadă de lucruri noi în locul ălora pierdute.

— Dar, Jim, cum de-ai pus iar mîna pe plută ? Ai prins-o ?

— Cum să prinzi o plută în pădure ? Nişte negri au găsit-o pe-o stîncă, în cotu' rîului, şi-au ascuns-o într-o gîrlă, sub sălcii. Pe urmă, s-au ciondănit atîta pentru ea, că am prins de veste curînd şi atunci i-am împăcat pe toţi, zicîndu-le că pluta nu-i a lor, ci a lui Jim şi Huck. „Ce, vreţi să mîncaţi papară pentru c-aţi jefuit un tînăr gentleman alb ?" P-ormă le-am dat zece cenţi de căciulă şi-au fost foarte mulţumiţi. Ziceau că n-ar fi rău să dibuie cît mai multe plute, ca să fie şi mai bogaţi. Negrii ăştia-s tare buni cu mine şi nu trebuie să le cer de două ori ceva, că-mi dau numaidecît. Jack ăsta e un negru cumsecade şi mare pişicher.

— Da, aşa-i. Nici nu mi-a spus că eşti aici. Mi-a zis să vin să-mi arate o grămadă de şerpi de baltă. Dacă se-ntîmplă ceva, el nu-i amestecat cu nimic. Poate să spună că nu ne-a văzut niciodată împreună, şi chiar aşa e.

Nu vreau să vorbesc mult despre cele întîmplate în ziua următoare. Am să fiu foarte scurt. M-am trezit în zori şi mă

pregăteam să mă-ntorc pe partea ailaltă şi să-mi văd de somn, dar am băgat de seamă că în jur era o tăcere neobişnuită. Nu se simţea nici o mişcare. Pe urmă am văzut că Buck nu era acolo. Mirat din cale-afară, m-am sculat din pat şi am coborît. Nu se vedea ţipenie de om, nicăieri. Era o linişte de mormînt. La fel şi afară. „Ce să fie?" mă întrebam.

Lîngă stiva de lemne, am dat peste Jack al meu.

— Ce se-ntîmplă pe-aici ? zic eu.

El, de colo :

— Nu ştiţi, dom' Jorj ?

— Nu, nu ştiu.

— Miss Sofia a fugit ! Zău aşa ! A fugit noaptea, nimeni nu ştie cînd. A fugit să se mărite cu tînărul ăla Harney Shepherdson, aşa se spune. Familia a băgat de seamă abia acu' jum'ate ceas şi de-atunci n-a pierdut vremea, zău. N-am pomenit oameni să se înarmeze şi să-ncalece mai iute. Cucoanele s-au dus să dea de veste la rude, iar Saul, bătrînu' şi băieţii au pornit călări, cu flintele, pe mal în sus, ca să-l prinză pe tînăru' ăla şi să-l omoare înainte ca el să treacă rîul cu duduia Sofia. O să fie tămbălău mare, zău !

— Hm ! Buck a plecat fără să mă trezească.

— Nu-i de mirare. N-au vrut să te amestece şi pe matale. Dom' Buck şi-a încărcat flinta şi-a zis că ori pune mîna pe un Shepherdson, ori se curăţă. Acolo-s atîţia Shepherdsoni, că pune şi el mîna pe unu', dac-are noroc.

Am luat-o la fugă pe cărarea de pe mal. Deodată am auzit împuşcături, undeva, departe. Cînd am ajuns în apropierea cabanei şi a stivei de lemne de lîngă debarcader, m-am furişat printre copaci şi tufişuri pînă mi-am găsit un loc bun şi m-am căţărat într-o răchită, de unde puteam privi fără să fiu văzut. Nu departe de ascunzătoarea mea, era o stivă înaltă de lemne. Întîi m-am gîndit să m-ascund în spatele ei, dar poate că-i mai bine că n-am făcut-o.

În faţa cabanei se-nvîrteau vreo patru-cinci oameni călări, zbierînd şi înjurînd de mama focului şi-ncercînd zadarnic să se apropie de doi băieţi ascunşi îndărătul stivei de lemne de lîngă debarcader. De cîte ori vreunul din ei încerca să se apropie de stivă, venind dinspre mal, cei doi băieţi trăgeau asupra lui, dindărătul stivei, unde se ghemuiseră spate-n spate ca să se apere şi dintr-o parte şi din cealaltă.

În curînd, călăreţii încetară să se mai rotească şi să strige şi porniră spre cabană. Atunci unul din băieţi se ridică şi ochi bine pe deasupra grămezii de lemne : unul din călăreţi se prăvăli din şa. Ăilalţi descălecară, îl apucară pe rănit şi se îndreptară cu el spre cabană. În aceeaşi clipă însă, băieţii o luară la goană şi pînă să bage de seamă călăreţii, ei şi făcuseră jumătate din drumul ce-i despărţea de copacul în care mă cocoţasem. Văzîndu-i, ăilalţi săriră pe cal şi ţuşti ! după ei.

Se apropiau repede, dar ăi doi aveau un avans prea mare ca să mai poată fi ajunşi din urmă. Băieţii erau acum lîngă stiva de lemne din faţa copacului meu. Se ascunseră îndărătul ei, aşa că acum iar stăteau mai bine ca urmăritorii lor. Unul din băieţi era Buck, iar ălălalt un flăcău subţirel, de vreo nouăsprezece ani.

Călăreţii se-nvîrtiră ce se-nvîrtiră, apoi îşi văzură de drum. De îndată ce nu s-au mai zărit, l-am strigat pe Buck. Auzindu-mi glasul, Buck nu ştiu ce să creadă. Părea mirat din caleafară. În cele din urmă îmi spuse să fiu cu ochii-n patru şi să-i dau de veste cînd călăreţii se vor ivi din nou. De bună seamă că puneau ceva la cale şi că n-aveau să zăbovească mult. Aş fi dat orice să nu mai fiu în răchita aia, dar nu îndrăzneam să cobor. Buck începu să zbiere şi să înjure, zicînd că el şi văru-su Joe (ăsta era celălalt băiat) nu încheiaseră încă socotelile pe ziua aceea. Mi-a mai zis că taică-su şi cei doi fraţi fuseseră omorîţi, la fel şi vreo doi-trei din tabăra duşmană. Cică Shepherdsonii le întinseseră o cursă. Buck spunea că taică-său şi ăi doi fraţi ar fi trebuit să aştepte sosirea rudelor, fiindcă aşa Shepherdsonii erau prea tari. L-am întrebat ce se întîmplase cu tînărul Harney şi cu domnişoara Sofia ; mi-a răspuns că trecuseră pe malul celălalt şi scăpaseră. Mi-a părut tare bine. Dar să-l fi văzut pe Buck cum spumega de ciudă că nu izbutise să-l omoare pe Harney în ziua în care trăsese în el ! Era ceva nemaipomenit !

Deodată se auzi poc ! poc ! poc ! Călăreţii se furişaseră prin pădure şi veneau acum pe la spatele lor, fără cai. Băieţii, răniţi amîndoi, o luară la goană spre fluviu şi se aruncară în apă. În timp ce înotau la vale, ăilalţi alergau pe mal trăgînd după ei şi urlînd :

— Moarte lor ! Nu-i lăsaţi !

Simţeam că mi se face rău şi era cît pe ce să cad jos. N-am de gînd să povestesc tot ce s-a întîmplat, de teamă să nu mi

se facă iarăşi rău. Mai bine n-aş mai fi ajuns la mal în noaptea aia de pomină, decît să văd asemenea grozăvii ! N-am să le pot uita niciodată. Mă urmăresc şi-n vis !

Am rămas în copac pînă a-nceput să se-ntunece. Mi-era frică să cobor. Din cînd în cînd auzeam împuşcături, departe în pădure. De vreo două ori am văzut mici cete de oameni înarmaţi pînă-n dinţi, trecînd în goana cailor, dincolo de cabană. „Va să zică — mă gîndeam — bătălia nu s-a isprăvit încă." Eram tare abătut şi-mi pusesem în gînd să nu mă mai apropii niciodată de casa aia, nu de alta, da' mă simţeam niţeluş vinovat şi eu. Acum îmi dădeam seama că în bileţelul ce-l adusesem scria că duduia Sofia urma să se întîlnească cu Harney undeva, la ora două şi jumătate, ca să fugă cu el. Şi mă gîndeam c-ar fi trebuit să-i povestesc tatălui Sofiei despre bileţel şi despre purtarea ei ciudată ; poate c-atunci ar fi încuiat-o în odaie şi prăpădul ăsta n-ar mai fi avut loc niciodată.

În cele din urmă, am coborît din ascunzătoare şi m-am tîrît niţel pe malul apei, pînă ce am dat de cele două trupuri care zăceau lîngă mal. Le-am tras afară, le-am acoperit feţele şi am şters-o cît am putut mai iute. Mi-au dat lacrimile cînd am acoperit faţa lui Buck, nu de alta, dar se purtase frumos cu mine !

Între timp se întunecase. Nu m-am apropiat de casă, ci am luat-o prin pădure spre baltă. Văzînd că Jim nu era pe grind, am zbughit-o spre gîrlă, croindu-mi drum printre sălcii : ardeam de nerăbdare să mă sui pe plută şi să scap odată de locul ăla blestemat. Dar pluta nu era acolo ! Tii, ce spaimă am tras ! A trecut aproape un minut pînă să-mi vin în fire. Am început să strig ; un glas îmi răspunse, la vreo douăzeci de paşi de mine :

— Dumnezeule ! Tu eşti, Huck ? Nu face zgomot !

Era glasul lui Jim şi mă bucuram din cale-afară să-l aud. Am mai alergat puţin pe mal şi-am sărit pe plută. Jim mă luă în braţe şi mă strînse la piept, fericit că mă vede.

— Domnu' să te binecuvînteze, băiete ! Eram sigur că tu iar ai murit. Jack a venit aici şi mi-a spus c-ai fost împuşcat, fiin'că nu te-ai mai întors acasă. Eram gata să plec cu pluta pîn' la capătu' gîrlei, ca s-o iau din loc îndată ce vine Jack şi-mi spune că tu chiar ai murit. Doamne, ce bine că te-ai întors, Huck !

— Da— îi răspunsei — bine că s-a isprăvit. N-au să mă găsească şi-au să-şi închipuie că am fost omorît şi că m-a dus apa la vale. Colo sus e ceva care-o să-i facă să creadă asta. Nu mai sta, Jim, dă-i drumul cît poţi mai repede !

M-am simţit la largul meu abia cînd pluta a ajuns cu vreo două mile mai jos, pe Mississippi. Atunci am scos felinarul şi l-am agăţat, socotindu-ne din nou liberi şi la adăpost. Cum nu mai pusesem nimic în gură de ieri, Jim îmi aduse nişte turte de mălai cu smîntînă şi o costiţă de porc cu varză şi verdeţuri ; nimic nu-i mai bun pe lumea asta cînd e bine gătit.

Am petrecut de minune, înfulecînd şi sporovăind cu Jim. Eram fericit că scăpasem de dihoniile alea. Cît despre Jim, nu mai putea de bucurie că scăpase de baltă. Amîndoi eram de părere că nu-i pe lume casă mai bună ca pluta. În alte locuri oamenii trăiesc înghesuiţi, claie peste grămadă, dar pe o plută e cu totul altfel. Te simţi slobod şi la largul tău.

CAPITOLUL XIX

Trecură vreo două-trei zile. Mai bine zis se scurseră — atît de liniştite, senine şi frumoase au fost. Iată cum ne-am petrecut vremea. Prin părţile acelea, fluviul era grozav de mare, să tot fi avut o milă şi jumătate lărgime. Noaptea pluteam, iar ziua stăteam ascunşi. Cum mijea de ziuă, ne opream şi priponeam pluta — de obicei în apa liniştită de lîngă un ostrov. Găseam acolo răchite şi sălcii, tăiam niscaiva crengi şi acopeream pluta. Apoi puneam undiţele, intram în apă şi înotam, ca să ne mai răcorim. După aia, ne aşezam pe fundul nisipos — în locurile unde apa ne venea pînă la genunchi — şi aşteptam răsăritul. Nu se auzea nici un zgomot, totul era tăcut, de parcă ar fi dormit întreaga lume. Cînd şi cînd se auzea doar orăcăitul broaştelor. Primul lucru pe care-l zăreai cînd îţi aruncai ochii peste întinderea apelor era fîşia întunecată a pădurilor de pe celălalt mal. Altceva nu puteai desluşi. Apoi pe bolta cerului se ivea un zbenghi alb, care creştea din ce în

ce. În depărtare fluviul se limpezea, iar apa nu mai era neagră, ci cenușie. Începeai să zărești niște pete fumurii, care pluteau pe apă. Erau tot felul de vaporașe. Mai vedeai și niște dungi negre — plutele. Uneori auzeai scîrțîitul unei lopeți sau larmă de glasuri învălmășite ; era atîta liniște, că sunetele se auzeau de hăt de departe.

Nu trecea mult și zăreai pe apă o dîră, și, după cum arăta, îți dădeai seama că acolo-i o stîncă de care se spărgeau valurile de lăsau dîra aia. Vedeai pe urmă cum ceața se ridică de pe apă în vălătuci, dezvăluind privirilor fluviul și zarea de foc a răsăritului. Pe malul celălalt, la marginea pădurilor, se deslușea atunci o cabană, de bună seamă un depozit de cherestea, din care niște hoțomani furaseră cît putuseră, stivuind restul lemnelor în așa fel, încît prin deschizăturile dintre ele ar fi încăput și un cîine. Apoi se stîrnea dintr-acolo o boare plăcută, care te-nviora și-ți umplea nările cu miresmele dulci ale copacilor și florilor. E drept că uneori aducea și cîte o duhoare grea de pește putred, de-ți venea să-ți iei lumea-n cap. Da' p-ormă se făcea ziuă de-a binelea, toate cele rîdeau în soare și păsărelele ciripeau de zor. Nu se mai zărea nici o dîră de fum. Ne duceam și scoteam niscaiva pești din cei prinși în undițe, și ne încropeam prînzișorul. După aceea ne uitam la apa pustie și leneveam așa pînă ne fura somnul. Ne trezeam apoi fără să știm de ce, și ne uitam să vedem. Uneori zăream un vapor care venea la deal, huruind pe lîngă celălalt mal, dar așa de departe, că nu puteai spune despre el decît că are roata la spate sau într-o latură. Vreme de-o oră după aceea n-auzeai și nu vedeai nimic — o pustietate fără margini. În sfîrșit, se zărea hăt-departe o plută pe care vreun coblizan spărgea lemne, după obiceiul plutașilor ; vedeai cum lucește toporul care izbea, dar n-auzeai nimic ; apoi vedeai cum se ridică iar și abia cînd se afla din nou deasupra capului, auzeai izbitura — poc ! Zgomotul zăbovise nițeluș deasupra apei pîn' s-ajungă la noi ! Și uite-așa ne petreceam ziua, lenevind și ascultînd liniștea.

Odată se lăsă o ceață deasă și pe toate plutele și bărcile oamenii începură să bată toba în tinichele, ca să nu dea peste ei vreun vapor. O mahună [1] sau o plută trecu atunci atît de aproape de noi, că am putut desluși vorbele, sudălmile și rîsetele oamenilor, fără să-i vedem de loc. Ți se făcea părul mă-

[1] Șalupă mică cu pînze.

ciucă, zău aşa ! Parcă treceau năluci prin văzduh. Jim zicea chiar că-s strigoi.

— Vezi-ţi de treabă — i-am spus. Un strigoi n-ar zice : „Mama ei de ceaţă !"

De cum se-ntuneca, o porneam. Cînd ajungeam în mijlocul rîului, lăsam pluta să lunece în voie, apoi ne aprindeam lulelele şi ne bălăceam picioarele în apă, vorbind despre cîte-n lună şi-n stele. Stăteam despuiaţi zi şi noapte (bine-nţeles, cînd ne dădeau pace ţînţarii), fiindcă straiele noi pe care mi le dăduseră ăi din neamul lui Buck erau prea frumoase ca să mă simt bine în ele, şi-apoi nu prea-mi plăcea mie să umblu înţolit. Uneori se întîmpla ca tot rîul să fie al nostru ceasuri întregi. În depărtare se zăreau malurile şi ostroavele. Cînd şi cînd licărea cîte o luminiţă : cine ştie, poate era vreo lumînare ce pîlpîia în ferestruica vreunei cabane. Alteori vedeai pe întinsul apei o lumină aprinsă pe-o plută sau într-o mahună, şi venea dintr-acolo zvon de scripcă sau de cîntec. Să tot trăieşti pe-o plută ! Deasupra noastră se întindea cerul spuzit de stele ; stăteam tolăniţi pe spate şi le priveam, întrebîndu-ne dacă le făcuse cineva dinadins sau erau acolo dintotdeauna. Jim zicea că le făcuse cineva, da' eu socoteam că erau de cînd lumea acolo — prea erau multe ca să fi avut cineva vreme să le facă. Jim îşi dădu cu părerea că le-o fi ouat luna. Ei, aşa mai mergea, aşa că n-am mai zis nimic. La urma urmelor, tot ce se poate. Ce, nu văzusem eu mai demult o broască, lepădînd aproape tot atîtea ouă ?

Ne uitam şi la stelele care cădeau, urmărindu-le dîra de lumină. Jim zicea că stelele căzătoare se stricaseră şi d-aia erau azvîrlite din cuib.

O dată sau de două ori pe noapte zăream cîte un vapor lunecînd prin beznă şi slobozind din cînd în cînd pe coşuri o ploaie de stele care cădeau în apă. Era o minunăţie ! Apoi vaporul pierea după un cot al fluviului, luminile nu i se mai zăreau şi huruitul contenea. Peste ape se aşternea din nou liniştea. Şi iată că multă vreme după ce vaporul pierise, valurile stîrnite de el ajungeau pîn' la noi, hurducînd un pic pluta, şi dup-aceea nu mai auzeam nici un zgomot, afară doar de orăcăitul broaştelor.

După miezul nopţii, cei de pe uscat se duceau la culcare şi atunci, vreme de două-trei ceasuri, malurile rămîneau negre, nu se mai zărea nici o lumină în ferestrele caselor. Luminile alea

erau ceasornicul nostru : cînd se ivea cea dintîi, însemna că dimineaţa-i aproape, aşa că ne căutam un cotlon, în care să ne putem ascunde cu pluta.

Într-o dimineaţă, pe la cîntători, am găsit o barcă şi m-am dus cu ea la mal. Nu era departe, doar vreo două sute de metri, dar trebuia să treci printr-o bulboană.

Ajuns la mal, am luat-o în sus cale de vreo milă, pe o gîrlă străjuită de o pădure de chiparoşi ; voiam să văd de nu-s pe-acolo niscaiva fragi. Tocmai cînd treceam printr-un fel de vad, am zărit doi oameni care coborau în goana mare poteca. „S-a zis cu mine !“ m-am gîndit, fiindcă ori de cîte ori vedeam pe cineva alergînd, îmi închipuiam că aleargă după mine sau după Jim. Mă pregăteam să-mi iau tălpăşiţa, dar ăia erau prea aproape acum şi se rugau de mine să le vin în ajutor. Ziceau că sînt urmăriţi, deşi nu făcuseră nimănui nici un rău ; după ei gonea, cică, o ceată de oameni cu cîini. Ţineau morţiş să sară în barcă, da' nu i-am lăsat.

— Staţi, nu săriţi ! Nu se-aud încă nici cîinii, nici caii oamenilor. Mai aveţi vreme să mergeţi prin desiş, ca să ieşiţi la gîrlă ceva mai încolo ; p-ormă veniţi încoace prin apă şi vă suiţi în barcă. În felul ăsta cîinii au să vă piardă urma.

Mi-au ascultat povaţa. De îndată ce s-au suit în barcă, am pornit cu ei spre insuliţa noastră. După vreo cinci-zece minute se auziră de departe lătrături şi strigăte. Urmăritorii se apropiau de gîrlă, dar nu-i puteam vedea. Părea că se opriseră cîteva clipe ca să cerceteze de jur împrejur. Depărtîndu-ne, abia mai auzeam larma. Cînd am intrat în matca fluviului, lăsînd în urmă atîta pădure, n-am mai auzit nimic — peste tot era linişte. Am vîslit spre insuliţă şi ne-am ascuns în desişul de răchite. Primejdia trecuse.

Unul din fugari avea vreo şaptezeci de ani, poate şi mai mult. Era chelbos şi avea favorite cărunte. Purta o pălărie ponosită, o cămaşă albastră de lînă, slinoasă, şi nişte nădragi albaştri de dril, jerpeliţi, vîrîţi de-a dreptul în bocanci. Mai avea şi o pereche de ghetre împletite — ba nu, n-avea decît una. Pe braţ îi atîrna un gheroc jerpelit, tot de dril, cu nasturi lustruiţi, de alamă. Amîndoi duceau cîte o traistă mare, pîntecoasă şi mîncată de molii.

Celălalt avea vreo treizeci de ani şi era îmbrăcat la fel de fistichiu.

După ce am îmbucat ceva, ne-am așezat la vorbă și mi-am dat seama numaidecît că ăi doi nu se cunoșteau.

— Ce pățiși ? îl întrebă chelul pe celălalt.

— Vindeam un articol care scoate piatra de pe dinți... și încă cum o mai scoate, cu smalț cu tot, zău ! S-a întîmplat însă să zăbovesc o noapte mai mult decît se cuvenea. Tocmai mă pregăteam să dispar, cînd te-am întîlnit în partea ailaltă a tîrgului. Mi-ai zis că ești urmărit și m-ai rugat să te ajut să scapi din încurcătură. Ți-am răspuns atunci că și eu sînt la strîmtoare și ți-am propus s-o ștergem împreună. Asta-i toată povestea. Dar mătăluță ce-ai pățit ?

— Păi, să vezi. De vreo săptămînă eram acolo într-o misie de propagandă contra alcoolului Muierile, și alea tinere și alea bătrîne, nu mai puteau după mine, fiindcă-i mustruluiam grozav pe bețivani, zău așa, și nu le luam mai mult de cinci-șase dolari pe seară, zece cenți de căciulă, iar copiii și negrii pe daiboj. Afacerea a mers strună tot timpul, pînă aseară, cînd nu știu cine-a răspîndit zvonul că trag la măsea pe ascuns, ca să-mi treacă vremea. Azi-dimineață m-a trezit un negru și mi-a zis că oamenii se strîng pe tăcute, cu cîini și cu cai, și că într-o jumătate de ceas au să fie gata și-au să pornească după mine ca să mă-nhațe. Și de-au să pună mîna pe mine, au să mă tăvălească-n catran și în fulgi și au să mă plimbe prin tîrg, călare pe-o prăjină. N-am mai stat să-mi beau cafeluța, îmi trecuse foamea.

— Ascultă, bătrîne ! spuse celălalt. Ce-ai zice să ne asociem ? Ne-am potrivi de minune.

— Nu zic ba. În ce branșă lucrezi... de obicei ?

— De meserie sînt tipograf. Mă ocup nițel și cu hapurile. P-ormă sînt și actor de teatru, mai ales tragedian. La o adică, sînt hipnotist [1] și frenolog [2]. Dau lecții de canto și geografie, așa din cînd în cînd, pentru variație, mai țin și conferințe uneori, ehei ! fac o sumedenie de lucruri, orice-mi pică la îndemînă, numai muncă să nu fie. Dar matale cu ce te ocupi ?

---

[1] În vremea în care se petrece acțiunea, numeroși escroci pretindeau că practică hipnotismul, provocînd adică o stare asemănătoare cu somnul, în timpul căreia acțiunile celui hipnotizat sînt supuse voinței hipnotizatorului. Mai tîrziu, hipnoza a început să fie folosită și în medicină.

[2] Frenologia e o teorie idealistă, conform căreia calitățile psihice ale omului pot fi recunoscute după conformația craniului.

— Pe vremuri, am fost doftor. Am lucrat mult în branşa asta. Al mai bine mă pricep să pun mîinile pe cap ălora loviţi de dambla, de cancer sau de alte boleşniţe. Mă pricep şi la ghicit, cînd am pe cineva care să afle dinainte cîte ceva din viaţa clientului. La nevoie, sînt şi predicator, ştiu să pun pe roate o întrunire religioasă, şi o fac şi pe misionarul.

O vreme tăcură amîndoi. Apoi ăl mai tînăr începu să ofteze :

— Vai, ce-am ajuns !

— Ce te vaieţi ? întrebă chelbosul.

— Cînd mă gîndesc ce viaţă-am dus, ca acu' să mă înjosesc cu o asemenea tovărăşie !

Şi începu să-şi şteargă colţul ochiului cu o cîrpă.

— Bată-te Dumnezeu ! Ce, nu ţi-e destul de bună tovărăşia mea ? se sumeţi chelul, cu arţag.

— Ba da, e destul de bună pentru unu' ca mine. Aşa-mi trebuie. Fiindcă de ce-am decăzut aşa, cînd eram aşa de sus ? Din cauza mea. Dumneavoastră n-aveţi nici o vină, domnii mei, nu, departe de mine asemenea gînduri. Nu dau vina pe nimeni. Aşa-mi trebuie. Facă-se voia lumii ăsteia păcătoase. Dar ştiu un lucru : undeva s-o mai găsi o groapă şi pentru mine. Dă-i 'nainte, lume, nu te lăsa, ia-mi totul, totul, pe ăi dragi, avutul, ia-mi totul, dar mormîntul nu, pe ăsta nu mi-l poci lua. Într-o bună zi, am să mă lungesc în groapă şi-am să uit de toate, iar biata-mi inimă zdrobită o să se odihnească şi ea în sfîrşit !

Şi zicînd acestea, îşi şterse iar ochii.

— La naiba cu inima ta zdrobită ! rosti chelul. Ce tot îi dai zor cu ea ? Noi nu ţi-am făcut nimic.

— Ştiu că nu mi-aţi făcut nimic. Nu dau vina pe voi, domnilor. Mi-am făcut-o cu mîna mea, da, cu mîna mea ! De-aia e bine că sufăr, e foarte bine şi nici nu mă plîng !

— Da' ce-ţi făcuşi, nene ? Ce-ai fost de nu mai eşti ?

— Vai, n-o să mă credeţi. Aşa e lumea, nu crede niciodată. Dar ce contează ? Nu-mi pasă ! Taina naşterii mele...

— Taina naşterii tale ? Vrei să spui că...

— Domnii mei — zise celălalt, foarte serios — am să v-o dezvălui, căci simt că pot avea încredere în dumneavoastră. Ei bine, aflaţi că sînt duce !

La auzul acestor cuvinte, lui Jim i se bulbucară ochii şi cred că şi mie tot aşa.

— Nu, e cu neputinţă ! izbucni chelul.

— Ba da ! Străbunicul meu, feciorul ăl mai mare al ducelui de Bridgewater, a emigrat în ţara asta cam pe la sfîrşitul veacului trecut, ca să respire aerul curat al libertăţii. S-a căsătorit aici şi, la moartea sa, a lăsat un fiu. Părintele lui a murit cam în aceeaşi vreme. Al doilea fecior al răposatului duce a pus mîna pe titlurile de noblеţe şi pe moşiile lui, nesocotind pe adevăratul duce, pe-atunci un prunc. Eu mă trag de-a dreptul din pruncul ăla. Sînt adevăratul duce de Bridgewater. Şi iată-mă acum părăsit, jefuit de întinsele mele moşii, prigonit de oameni, dispreţuit de lumea hapsînă, umblînd în zdrenţe, trudit, cu inima zdrobită şi înjosindu-mă în tovărăşia unor răufăcători pe o plută !

Lui Jim i se făcu milă de el. Şi mie la fel. Am încercat noi să-l ogoim, dar ne-a zis că e-n zadar, că-i în veci nemîngîiat. Dacă i-am recunoaşte titlul, asta ar fi pentru el cea mai mare mîngîiere. I-am răspuns că o să i-l recunoaştem, numai să ne spuie în ce fel. Ne-a arătat că trebuie să-i facem temenele cînd îi vorbim şi să-l luăm cu „alteţă", „stăpîne" sau „excelenţă". Nu se supără chiar dacă-i spunem „Bridgewater", fiindcă, oricîcît, ăsta-i un titlu, nu un nume oareşcare. Ne-a mai zis că unul din noi trebuie să-l servească la masă şi să-i facă toate hatîrurile.

Toate astea nu erau mare lucru, aşa că i-am făcut pe plac. La prînz, Jim stătu în preajma lui şi-l servi, vorbindu-i cam aşa : „Alteţa voastră doreşte din felul ăsta sau din felul ăla ?" Se vedea limpede că Jim era încîntat de treaba asta.

Bătrînul însă era cam mahmur şi nu scotea o vorbă ; se vedea că-l sîcîie răsfăţul de care se bucura ducele nostru. Şi parcă punea ceva la cale. Deodată, după prînz, spuse :

— Ascultă, Bilgewater [1], îmi pare rău de tot pentru dumneata, da' să nu crezi că numai mătăluţă ai avut necazuri de-astea.

— Nu zău ?

— Ba chiar aşa. Nu eşti singuru' care te-au lucrat alţii ca să-ţi ia locu' !

— Nu mă-nnebuni !

— Nu numai naşterea matale e învăluită în taină. Şi zicînd acestea, Dumnezeule ! începu să bîzîie.

---

[1] În limba engleză, Bilgewater înseamnă apă stătută din cala unui vapor (n.t).

— Ascultă, ce vrei să spui ?

— Bilgewater, pot avea încredere-n dumneata ? întrebă bătrînul, suspinînd.

— Pînă la moarte ! răspunse celălalt, apucînd mîna bătrînului şi strîngîndu-i-o cu putere. Spune-mi care ţi-e taina, vorbeşte !

— Bilgewater, eu sînt răposatu' Delfin !

Vă închipuiţi ce ochi am făcut eu şi Jim.

— Ce-ai zis că eşti ? bîigui ducele.

— Da, amice, din păcate aşa e. Ai în faţa matale pe bietul Delfin dispărut, pe Ludovic al şap'şpelea, feciorul lui Ludovic al şai'şpelea şi al Mariei Antoaneta.

— Dumneata ? La vîrsta dumitale ? Vezi-ţi de treabă ! Vrei să spui că eşti împăratul Carol cel Mare, răposatu'. Trebuie că ai pe puţin şase-şapte sute de ani !

— Din pricina necazurilor, Bilgewater, numai necazurile-s de vină, ele mi-au albit părul şi m-au făcut să chelesc aşa de timpuriu. Da, domnilor, în faţa ochilor dumneavoastră se află în pantaloni albaştri de dril şi în mare mizerie pribeagu', surghiunitu' şi greu încercatu' rege al Franţei !

Şi începu să bocească aşa de tare, că eu şi Jim nu mai ştiam ce să facem ; ne era milă, dar totodată ne părea bine şi eram mîndri că-l aveam printre noi.

Am încercat să-l ogoim şi pe el, la fel cum îl ogoisem şi pe duce, ceva mai 'nainte.

— Degeaba vă osteniţi — zise el — numai moartea mă mai poate ogoi, ca să se isprăvească odată cu toate necazurile. Totuşi, dacă stau să mă gîndesc, mă simt ceva mai uşurat cînd oamenii mă tratează potrivit rangului meu, îngenunchind în faţa mea, spunîndu-mi „maiestate", servindu-mă ăl dintîi la masă şi aşezîndu-se pe scaun numai cu îngăduinţa mea.

Jim şi cu mine am început să-i spunem „maiestate" şi să-i facem tot felul de hatîruri : la masă rămîneam în picioare pînă ce ne spunea că putem să ne-aşezăm. Toate astea îi priiră nespus de mult, astfel încît se înveseli şi păru mai mulţumit. Dar ducele îl privea cam chiorîş : nu părea de loc bucuros de ceea ce se întîmplă, cu toate că regele era prietenos cu el şi zicea că străbunicul ducelui şi toţi ceilalţi duci de Bilgewater fuseseră foarte stimaţi de taică-său, care-i primea adeseori în palat. Ducele rămase însă multă vreme posac. La un moment dat, regele îi spuse :

— În tot cazu', să ştii, Bilgewater, că o să mai stăm multă vreme împreună pe pluta asta. Ce rost are să fii bosumflat? Ne-am otrăvi viaţa. Ce-s eu de vină că nu m-am născut duce şi ce eşti mătăluţă de vină că nu te-ai născut rege? De ce să-ţi mai faci sînge rău? Deviza mea e: ia lucrurile aşa cum sînt şi trage cît mai multe foloase de pe urma lor. Şi-apoi, nu-i chiar aşa de rău aici; haleală-i berechet şi viaţa-i uşoară. Hai, fă-te-ncoa', bate laba, duce, să fim prieteni!

Ducele primi, spre bucuria mea şi a lui Jim. Ni s-a luat o piatră de pe inimă, fiindcă altfel, cu o duşmănie ca asta ar fi fost o nenorocire. Pe-o plută, mai presus de orice, trebuie ca tot omul să fie mulţumit şi să se poarte bine cu ăilalţi.

Nu mi-a trebuit mult ca să-mi dau seama că mincinoşii ăştia nu erau nici regi, nici duci, ci nişte potlogari de rînd. Dar n-am spus nimic şi nici n-am lăsat să se vadă că ştiu. Am păstrat taina pentru mine — e ăl mai bun mijloc ca să scapi de tămbălău şi de bucluc. N-aveau decît să ne ceară să le spunem regi şi duci dacă de asta atîrna liniştea familiei. Am socotit că n-are rost să-i spun nici lui Jim, mai bine să nu ştie. Atîta lucru am învăţat şi eu de la taică-meu, că ăl mai bun mijloc ca s-o scoţi la capăt cu asemenea oameni e să-i laşi în voia lor.

CAPITOLUL XX

Ne puseră o sumedenie de întrebări. Voiau neapărat să ştie de ce acopeream pluta cu crengi şi de ce ziua stăteam, în loc să ne vedem de drum. Nu cumva Jim e un negru fugar?

Eu, de colo:

— Doamne fereşte! Aţi mai văzut vreun negru să fugă spre miazăzi?

— Nu prea — încuviinţară ei.

În tot cazu', trebuia să lămuresc lucrurile într-un fel.

— Ai mei — începui eu — locuiau în judeţul Pike din Missouri, acolo m-am născut şi eu. Au murit toţi afară de mine, de taică-meu şi de frate-meu Ike. Babacu' şi-a pus atunci în

gînd să desfacă gospodăria şi să se ducă să stea pe capul lu' unchi-meu Ben, care are un petic de moşie pe malul fluviului, cu vreo patruzeci şi patru de mile mai jos de New Orleans. Babacu' era sărac lipit pămîntului şi pe deasupra mai era şi înglodat în datorii. După ce le-a plătit, n-au mai rămas decît vreo şaisprezece dolari, başca negrul nostru Jim. Cu averea asta n-am fi putut merge nici pe jos, darămite să facem cu vaporul drumul ăsta de peste o mie patru sute de mile. Ei, şi-aşa, într-o bună zi, cam pe vremea cînd crescuseră apele, babacu' avu norocul să găsească pluta asta. Ce ne-am zis noi ? Hai să mergem cu ea pîn'la New Orleans. Numai că norocul tatii n-a ţinut mult. Într-o noapte, un vapor a trecut peste botul plutei noastre. Am sărit cu toţii în apă, sub roata vaporului. Eu şi cu Jim am ieşit teferi, dar babacu', care era cam afumat, şi Ike, care n-avea decît patru anişori, n-au mai ieşit. O zi-două după aceea, am avut mult de furcă cu oamenii care veneau cu bărcile ca să mi-l ia pe Jim, socotindu-l un negru fugar. De-aia nu mai plutim ziua. Noaptea nu se leagă nimeni de noi.

— Las' pe mine — spuse ducele. Aranjez eu ceva ca să putem pluti şi ziua dacă vrem. Am să mă gîndesc şi-am să găsesc eu un clenci. Dar azi o să fie la fel ca'nainte ; nu de alta, dar n-avem nici un interes să trecem ziua-n amiaza mare prin faţa orăşelului de colo. N-ar fi de loc sănătos.

Spre seară vremea se posomorî. Mirosea a ploaie. Fulgerele sfîşiau poalele cerului, iar frunzişul începuse să freamăte. Ce mai, se vestea o vreme tare urîtă.

Ducele şi regele se apucară să ne cerceteze wigwamul, ca să vadă ce fel de culcuşuri avem. Al meu era un mindir de paie, dar era aur pe lîngă patul lui Jim, care era făcut din coceni de porumb. Cînd te culci pe-un pat ca ăsta, nu se poate să nu-ţi intre-n coaste vreun cocean, iar cînd dai să te întorci pe-o parte, pănuşele uscate încep să fîşîie de parcă te-ai rostogoli pe-un maldăr de frunze veştede, şi-atunci te trezeşti. Ducele hotărî să se culce în patul meu, dar regele se împotrivi :

— Credeam că deosebirea de rang o să te facă să-ţi dai seama că nu se cuvine ca eu să dorm pe un pat de coceni. Fă bine, alteţă, şi culcă-te mătăluţă în el.

Pe mine şi pe Jim ne trecură iar năduşelile, de teamă că cei doi au să se ciorovăiască din nou. Dar peste cîteva clipe, ne veni inima la loc, auzindu-l pe duce :

— Soarta destinului meu e să fiu veşnic strivit în noroi sub călcîiul de fier al tiraniei. Nenorocul mi-a zdrobit sufletul, atît de semeţ odinioară. Poftim, mă supun. Asta mi-e ursita. Sînt singur pe lume, nu-mi rămîne decît suferinţa. Voi şti s-o îndur.

Cînd se întunecă de-a binelea, am dat drumul plutei. Regele ne porunci să n-o abatem din sforul apei şi să nu aprindem nici o lumină, pînă ce n-om lăsa mult în urmă orăşelul.

Curînd am zărit un şirag de lumini — era orăşelul — şi-am lăsat pluta s-alunece aşa vreo jumătate de milă. Cînd am ajuns cu vreo trei sferturi de milă mai jos, am agăţat felinarul, la vedere.

Pe la zece seara se porni ploaia, cu nişte vîntoase şi nişte trăsnete nemaipomenite. Regele ne porunci la amîndoi să stăm de veghe pînă s-o mai îndrepta vremea. Dup-aceea, se furişă împreună cu ducele în wigwam, ca să doarmă. Cartul meu începea abia la miezul nopţii, dar n-aş fi intrat înăuntru chiar de-aş fi avut pe ce să dorm ; nu de alta, da' n-ai în toate zilele prilejul să vezi o furtună ca asta. Tii, cum mai urla vîntul ! În fiece clipă ţîşnea cîte un fulger, care lumina crestele valurilor, vreo jum'ate milă jur împrejur, şi-ţi dezvăluia ostroavele fumurii prin sita ploii şi copacii care se frîngeau sub smuciturile vîntului. Deodată auzeai : bum ! şi tunetul se rostogolea bolborosind prin văzduh, p-ormă scăpăra iar un fulger şi iar tevatură. Uneori venea cîte un val, mai-mai să mă mături de pe plută, dar nu-mi păsa, tot n-aveam nici o ţoală pe mine.

Cu stîncile nu prea aveam bătaie de cap, fiindcă la lumina fulgerelor care nu mai conteneau le puteam zări la timp ca să le ocolim, strecurîndu-ne pe lîngă ele.

Pe la miezul nopţii, cînd îmi veni rîndul să stau de veghe, eram aşa de adormit, încît Jim îmi spuse că stă el în locul meu, prima jumătate. Bunul meu Jim ! Totdeauna se purta aşa.

M-am furişat aşadar în wigwam, dar văzînd că n-am loc de picioarele regelui şi-ale ducelui, m-am culcat afară. Nu-mi păsa de ploaie, fiindcă era cald şi valurile se mai potoliseră. Pe la vreo două, însă, începură iarăşi să crească. Jim dădu să mă cheme, dar se răzgîndi, văzînd că nu-s chiar aşa de mari ca să facă vreo stricăciune. Numai că se cam înşelase în privinţa asta, fiindcă nu trecu mult şi un val uriaş mă aruncă peste

bord. Jim, să se prăpădească de rîs, nu alta. N-am mai pomenit negru să rîdă aşa uşor ca el.

L-am schimbat în cart, iar Jim se culcă şi începu numaidecît să tragă la aghioase.

Curînd, furtuna se potoli de-a binelea. Cum am zărit cea dintîi lumină pe mal, l-am trezit şi ne-am apucat amîndoi să vîrîm pluta într-o ascunzătoare.

După gustarea de dimineaţă, regele scoase din buzunar nişte cărţi de joc soioase şi începu să joace tabinet cu ducele, pe cinci parale partida. Cînd se plictisiră, se hotărîră să întocmească „un plan de bătaie". Ducele scotoci prin tăgîrţa lui şi scoase din ea un teanc de afişe mici, tipărite, pe care începu să le citească cu glas tare.

Unul din afişe spunea că „Vestitul doctor Armand de Montalban, de la Paris", va ţine „ o conferinţă despre ştiinţa frenologiei", în locul cutare, în ziua şi luna cutare, intrarea zece cenţi, şi că „va întocmi fişe de caracter, la preţul de douăzeci şi cinci de cenţi bucata".

Ducele ne lămuri că el era doctorul de Montalban. Pe-un alt afiş, el era „Celebrul tragedian shakespearian Garrick [1]-junior, de la teatrul Drury Lane [2] din Londra". În altele apărea sub nume diferite şi săvîrşea fel de fel de minuni : găsea apă şi aur cu o „baghetă magică", alunga „duhurile rele" şi aşa mai departe.

— Dar — zise el — amorul meu cel dintîi şi de pe urmă e muza teatrului. Ascultă, măria ta, te-ai suit vreodată pe-o scenă ?

— Nu — răspunse regele.

— Atunci, află de la mine, rege detronat, că pîn-ai să fii mai bătrîn cu trei zile, ai să te sui. În cel dintîi tîrg mai de doamne-ajută care ne-o ieşi în cale, închiriem o sală şi jucăm scena duelului din „Richard al III-lea", şi scena balconului din „Romeo şi Julieta". Ce zici de asta ?

— Ce să zic ? Fac orice, numai parale să iasă, Bilgewater. Dar îţi spun drept, nu mă pricep de loc la actorlîc şi n-am prea umblat pe la teatru. Eram prea mic cînd taică-meu aducea actori la palat. Crezi c-ai putea să mă-nveţi ?

— E simplu ca bună ziua !

---

[1] David Garrick fusese în realitate un mare actor englez, cunoscut mai ales pentru creaţiile lui în dramele shakespeareane (1717—1779).

[2] Celebru teatru londonez, întemeiat în secolul al XVII-lea.

— Atunci, s-a făcut. Tot aveam eu poftă de ceva nou. Hai să-ncepem chiar acum.

Ducele îl lămuri cine era Romeo și cine Julieta și-i spuse că de obicei el îl juca pe Romeo, așa că regele putea fi Julieta.

— Dar, duce, dacă zici că Julieta-i o fetișcană, nu crezi că favoriții mei cărunți și chelia asta au să pară cam nelalocul lor ?

— Da' de unde ! Să n-ai nici o grijă. Mocîrțanii ăia nici n-au să bage de seamă. Unde mai pui c-ai să fii costumat, ceea ce schimbă totul. Julieta stă la balcon și se uită la lună, înainte de-a merge la culcare. E în cămașă de noapte și poartă pe cap o boneţică plisată. Uite costumele pentru roluri.

Scoase două-trei costume din pînză de perdele — astea cică erau armurile *midivale* pentru Richard al III-lea și celălalt tip — apoi o cămașă lungă de noapte, din pînză albă, și o bonetă plisată. Văzînd că regele-i mulțumit, ducele își scoase cartea și citi rolurile cu un glas mărcț, umflîndu-se în pene și schimonosindu-se, ca s-arate cum trebuie jucat. Apoi îi dădu regelui cartea, spunîndu-i să-și învețe rolul pe dinafară.

Cu vreo trei mile mai la vale era un tîrgușor prizărit. După prînz, ducele ne înștiință că născocise ceva ca să putem pluti și ziua, fără nici o primejdie pentru Jim. Urma să se ducă în tîrgușor ca să pregătească totul.

Regele se hotărî să-l însoțească, nu de alta, dar voia să vadă dacă-i rost de vreo pricopseală pe acolo. Și fiindcă ni se isprăvise cafeaua, Jim îmi zise c-ar fi bine să merg și eu cu ei, ca să fac rost de niște cafea.

Cînd am ajuns în tîrgușor, nu se zărea nici țipenie de om. Ulițele erau pustii și tăcute, ca-n zi de duminică. Un negru bolnav, care se prăjea la soare într-o curte dosnică, ne spuse că toată lumea, afară de ăi prea tineri, prea bolnavi sau prea bătrîni, era dusă la o întrunire religioasă, undeva în pădure, la vreo două mile de-acolo.

Regele îl întrebă cam pe unde vine și se hotărî să se ducă la întrunire ca să vadă dacă-i rost de vreo învîrteală. Puteam veni și eu dacă voiam.

Ducele căuta o tipografie. În cele din urmă am găsit una : era o chichineață deasupra unui atelier de tîmplărie. Tîmplarii și tipografii plecaseră la întrunire și lăsaseră ușile deschise. În încăperea murdară era un talmeș-balmeș nemaipomenit. Pe pereți se vedeau pete de cerneală și afișe înfă-

țișînd cai și negri fugari. Ducele își scoase haina și ne spuse că acum are tot ce-i trebuie, așa că am pornit cu regele spre întrunirea religioasă.

Am ajuns într-o jumătate de ceas, leoarcă de sudoare, fiindcă era o zăpușeală grozavă. Am găsit în pădure vreo mie de oameni din tîrgușor și din împrejurimi. Unii dintre ei străbătuseră vreo douăzeci de mile ca s-ajungă acolo.

Pădurea gemea de căruțe și de cai care mozoleau fîn din chilnele căruțelor bătînd din copite ca s-alunge muștele. Oamenii înjghebaseră niște dughene din bulumaci acoperiți cu crengi. În dughenele astea vindeau limonadă, turtă dulce, pepeni, porumb tînăr și alte bunătăți.

Pentru predici pregătiseră tot niște hardughii de-astea, numai că erau ceva mai mari și înăuntru încăpeau o grămadă de oameni. Băncile erau făcute din niște lobde proptite pe cîte patru țăruși înfipți în găuri anume tăiate. Spătare n-aveau. Ai care predicau stăteau pe niște podini înalte, în fundul dughenelor. Femeile purtau pălării de soare, rochii de pînză ieftină sau de bumbac ; doar vreo cîteva dintre alea mai tinere aveau rochii de stambă.

Unii flăcăi erau desculți, iar cîțiva copii n-aveau pe ei decît o cămășuică de pînză. Mai toate bătrînele împleteau, iar flăcăii făceau ochi dulci fetelor.

În prima dugheană în care am intrat, predicatorul tocmai începea o cîntare.

Cîntă mai întîi două antifoane, pe care toată lumea le îngînă cu evlavie. Ți-era mai mare dragul să-i auzi ! Erau mulți și cîntau cu atîta osîrdie !

După ce isprăviră, predicatorul mai cîntă două irmoase, iar ei le îngînară și pe astea — și uite-așa mereu. Oamenii erau din ce în ce mai însuflețiți și cîntau tot mai tare, dar pîn' la urmă unii începură să mormăie, iar alții să zbiere.

Atunci predicatorul își începu predica, da' cu foc, nu așa. Trecea de la un capăt la celălalt al podinei, apoi se apleca spre mulțime, bălăbănindu-și brațele și răcnind cît îl ținea gura. Cînd și cînd, își ridica deasupra capului biblia, o deschidea și zbiera învîrtind-o în dreapta și-n stînga :

— Iată șarpele viclean din pustie ! Priviți-l și temeți-vă pentru viața voastră !

La care oamenii răspundeau :

— Slavă ție, Doamne ! A-a-m-i-n !

Iar dînsul îi dădea înainte, în vreme ce oamenii se tînguiau, gemeau şi ziceau : „amin".

— Veniţi, veniţi, la strana pocăiţilor ! Veniţi, voi, păcătoşilor (amin !), voi, cei bolnavi şi suferinzi ! (amin !) Veniţi, ologilor, schilozilor şi orbilor ! (amin !) Veniţi, sărmanilor şi oropsiţilor, care în hulă trăiţi ! (a-amin !) Veniţi toţi cei ce sînteţi osteniţi, pîngăriţi şi îndureraţi ! Veniţi cu sufletul pocăit şi inima smerită ! Veniţi cu zdrenţele, cu păcatele şi cu murdăria voastră ! Apa curăţitoare e fără bani, iar vămile văzduhului sînt deschise, intraţi şi hodiniţi-vă ! (a-amin ! Slavă ţie, Doamne, aleluia !)

Şi dă-i şi dă-i, tot aşa. Numai că din pricina gemetelor şi strigătelor nu se mai putea înţelege nimic din predică.

Din toate părţile se ridicau oameni care-şi făceau loc cu coatele şi cu pumnii prin mulţime, ca s-ajungă la strana pocăiţilor. Şi cînd toţi pocăiţii, cu obrajii şiroind de lacrimi, se strînseră buluc în faţa podinei, începură să cînte, să urle şi să se tăvălească pe jos ca nişte apucaţi.

Într-acestea, regele se şi pusese pe treabă ; zbierînd mai tare ca toţi, îşi croi drum spre podină, iar predicatorul îl rugă să vorbească mulţimii. Nu se lăsă mult rugat şi începu să le spună că-i de meserie pirat şi că făcuse slujba asta vreme de treizeci de ani, în Oceanul Indian.

— Echipajul meu — urmă el — a fost căsăpit primăvara trecută, într-o bătălie grozavă. De-aia m-am întors acasă, ca să caut alţi oameni, dar, mulţumită Domnului, aseară am fost jefuit şi dat jos de pe corabie, făr-o lăţcaie. Acu' sînt fericit. În viaţa mea n-am fost mai bucuros, fiindcă mă simt alt om şi fiindcă abia acum ştiu ce-i fericirea. Aşa sărac cum sînt, am să pornesc de îndată înapoi spre Oceanul Indian : am de gînd să-mi petrec restul zilelor încercînd să-i aduc pe piraţi pe calea cea bună. Nimeni nu-i mai nimerit pentru o treabă ca asta, căci cunosc toate bandele de piraţi din Oceanul Indian şi, cu toate că, neavînd un sfanţ, o să-mi trebuiască multă vreme pîn' s-ajung acolo, tot am s-ajung, şi de cîte ori am să convertesc vreun pirat, am să zic : „Să nu-mi mulţumeşti mie, căci n-am nici un merit ; mulţumeşte-le iubiţilor tăi semeni din Pokeville, fraţilor şi binefăcătorilor neamului, precum şi scumpului predicator de-acolo, ăl mai bun prieten al piraţilor !"

Şi zicînd acestea, izbucni în plîns o dată cu toţi ceilalţi. Deodată cineva strigă :

— Să facem o chetă ! O chetă, fraţilor !

Vreo şase inşi se repeziră, gata-gata să înceapă cheta, dar altcineva spuse :

— Mai bine să treacă el pe la toţi cu pălăria !

— Să treacă, să treacă ! ziseră toţi ceilalţi, în cap cu predicatorul.

Regele porni cu pantahuza prin mulţime, ştergîndu-şi lacrimile, binecuvîntînd în dreapta şi-n stînga şi mulţumind tuturora pentru bunătatea ce-o arătau sărmanilor piraţi din Oceanul Indian. Cîte o fetişcană nurlie venea la el cu lacrimi în ochi şi-l ruga să-i dea voie să-l pupe, ca să nu-l uite niciodată. Puşlamaua nu zicea nu, ba pe cîte unele le săruta şi le îmbrăţişa de cinci-şase ori. Îl rugară să mai stea o săptămînă în tîrguşor : toţi voiau să-l găzduiască — ar fi fost, cică, o mare cinste pentru ei.

Dar el le zise că, din păcate, nu le poate îndeplini dorinţa, fiindcă întrunirea avea să ia sfîrşit chiar în ziua aceea şi, pe deasupra, ardea de nerăbdare s-ajungă în Oceanul Indian ca să-şi împlinească datoria faţă de piraţi.

De îndată ce ne-am întors la plută, regele începu să numere bănişorii. Strînsese la un loc optzeci şi şapte de dolari şi şaptezeci şi cinci de cenţi, băşca o vadră de rachiu, pe care o găsise sub o căruţă, cînd se întorcea prin pădure.

— Una peste alta — spuse el — de cînd sînt eu misionar, n-am avut o zi mai bună ca asta. Orice s-ar zice, piraţii-s mai dihai decît păgînii, cînd e vorba să îmbrobodeşti cu ei o întrunire religioasă.

Cît despre duce, pînă la întoarcerea regelui, se ţinuse tare fudul cu isprăvile lui, dar acum începu s-o lase mai moale. Nu-i vorbă, nu stătuse nici el cu mîinile-n sîn. Se aşezase în tipografia aia şi primise o comandă de la doi ţărani care-i dăduseră patru dolari ca să le tipărească nişte afişe pentru caii lor furaţi. Primise şi o comandă de zece dolari pentru anunţuri la ziar, dar fiindcă oamenii plăteau dinainte, le făcuse rabat şi-ncasase patru dolari.

Un abonament pe un an la ziar costa doi dolari, dar ducele nu se sfiise să primească trei abonamente a jumătate dolar bucata, cu condiţia să i se plătească pe loc. Oamenii

ar fi vrut să-i plătească abonamentele în lemne şi ceapă, după obiceiul pămîntului, dar el le închisese gura spunîndu-le că abia cumpărase firma şi că ieftinise cît putuse preţul, cu gîndul să lucreze numai contra bani peşin.

În sfîrşit, scrisese cu mîna lui o poezioară de trei stihuri, duioasă şi melancolică, intitulată: „*O, lume crudă, sfarmă-mi zdrobita inimioară!*“ şi o lăsase, gata culeasă, spre a fi tipărită în ziar, fără nici o taxă.

Una peste alta, agonisise nouă dolari şi jumătate şi spunea că pentru o singură zi de lucru nu era de loc rău.

Ne arătă apoi un alt afiş, pe care-l tipărise pe gratis, fiindcă era pentru noi. Avea pe el poza unui negru fugar, care purta pe umăr o boccea prinsă de un băţ, iar dedesubt scria: „200 dolari recompensă“.

Era vorba de Jim şi-i dădea chiar toate semnalmentele, arătînd că fugise iarna trecută de pe plantaţia St. Jacques, aflată cu vreo patruzeci de mile mai jos de New Orleans, şi că pornise, de bună seamă, spre miazănoapte. Mai zicea că oricine-l va prinde şi-l va trimite înapoi va putea încasa recompensa şi cheltuielile de drum.

— Începînd de mîine — spuse ducele — putem pluti şi ziua, dacă vrem. Cum vedem că se apropie careva, îl legăm pe Jim de mîini şi de picioare, îl băgăm în wigwam şi le arătăm afişul ăsta, zicînd că l-am prins undeva pe rîu şi, neavînd bani de vapor, am împrumutat pluta asta de la nişte prieteni şi acum ne ducem în Sud, ca să-ncasăm recompensa. Firește că lui Jim i-ar sta şi mai bine în lanţuri şi cătuşe, da' nu s-ar potrivi cu povestea că sîntem săraci. Prea ar semăna lanţurile cu nişte giuvaericale. Cel mai nimerit lucru e frînghia, trebuie să respectăm regula celor trei unităţi, cum zicem noi în teatru.

Am fost cu toţii de părere că ducele-i tare deştept şi că de aci-nainte puteam pluti şi ziua fără nici o teamă.

Ne gîndeam c-ar fi bine ca în noaptea aia să ne depărtăm cît mai mult de tîrguşor, ca să scăpăm de tărăboiul pe care aveau să-l stîrnească isprăvile făcute de duce în tipografia de acolo. După aia, puteam pluti liniştiţi la vale.

Pînă la zece seara am stat ascunşi, fără să scoatem o vorbă. Apoi am dat drumul plutei, depărtîndu-ne de tîrguşor. Abia cînd acesta nu se mai zări, am aprins felinarul.

La patru dimineața, cînd veni să mă scoale ca să-l înlocuiesc în cart, Jim îmi spuse :

— Huck, tu crezi c-o să mai întîlnim și alți regi pe drum ?

— Cred că nu — îi răspunsei.

— Atunci e bine. Unu-doi mai merge, da' nu mai mulți. Regele ăsta-i beat turtă, și ducele nu-i mai breaz.

Am aflat că Jim îl rugase pe rege să vorbească franțuzește, ca s-audă și el cum sună, dar regele-i spusese că, fiind de atîta amar de vreme în țara asta și trecînd prin atîtea necazuri, uitase limba.

CAPITOLUL XXI

Soarele răsărise, dar noi ne-am urmat drumul fără să ne oprim. Regele și ducele se arătară în cele din urmă. Păreau frînți de oboseală, dar după ce s-au scăldat în rîu, s-au mai înviorat.

După prînzișor regele se așeză într-un colț al plutei, își scoase ghetele, își sumese nădragii și-și vîrî picioarele în apă, ca să-i fie mai plăcut. Apoi își aprinse luleaua și se apucă să-și învețe pe dinafară rolul din „Romeo și Julieta".

Cînd socoti că-i intrase bine-n căpățînă, începu să repete împreună cu ducele. Ducele trebui să-l învețe de zeci de ori cum să rostească fiece tiradă, cum să suspine și cum să-și ducă mîna la inimă. După un timp, se arătă mulțumit, dar ținu să adauge :

— Nu trebuie să ragi ca un bivol cînd spui „Romeo !" Trebuie să-l rostești cu blîndețe, duios și cu sfîrșeală în glas, uite-așa : „Roo-meo !" Pricepi ? Nu uita că Julieta e o copiliță dulce și scumpă... nu poate să zbiere așa, ca un măgar.

Scoaseră apoi două săbii lungi, pe care ducele le meșterise dintr-o scîndură de stejar, și începură să repete scena duelului. Ducele zicea că el e Richard al III-lea. Era o plăcere să-i vezi țopăind și învîrtindu-se pe plută. Numai că nu

trecu mult şi regele se poticni şi căzu în apă. După aia se aşezară să se odihnească şi-şi povestiră o sumedenie de păţanii care li se întîmplaseră odinioară, pe fluviu.

După prînz, ducele spuse :

— Ascultă, Capeţinule, trebuie să facem din numărul nostru un spectacol clasa una. De-aia cred c-ar fi bine să mai pregătim ceva. În tot cazu', ne trebuie ceva pentru bisuri.

— Ce-s alea bisuri, Bilgewater ?

Ducele îl lămuri.

— Am găsit — spuse el apoi. Am să le dansez învîrtita scoţiană, sau rumba marinarilor. Iar mătăluţă, hm... stai niţel ...a, am găsit, ai să reciţi monologul lui Hamlet.

— Ce, cum ?

— Monologul lui Hamlet, cum, nu-l ştii ? Chestia a mai celebră din Shakespeare ! E sublim, pe onoarea mea că-i sublim. Ridică sala în picioare. Nu-l am în carte, n-am la mine decît un volum, dar cred că pot să mi-l amintesc. Am să mă plimb niţel ca să văd dacă pot să-l rechem din beciurile amintirii.

Şi începu să umble de colo pînă colo, cu o mutră îngîndurată, încreţindu-şi din cînd în cînd fruntea, ceva de speriat. Apoi înălţă din sprîncene, îşi duse mîna la frunte şi se clătină gemînd. Nu trecu mult şi începu să suspine, ba chiar vărsă o lacrimă. Făcea să-l vezi, zău aşa !

În cele din urmă îşi aduse aminte şi ne rugă să fim atenţi.

Luîndu-şi aerul cel mai nobil cu putinţă, întinse un picior, îşi desfăcu larg braţele şi privi spre cer, cu capul dat pe spate.

Începu apoi să scrîşnească din dinţi, să se scălîmbăie şi să aiureze. În tot timpul monologului nu încetă o clipă să zbiere, umflîndu-şi pieptul şi fîţîindu-se mai abitir ca toţi actorii pe care i-am văzut vreodată.

Iată monologul, pe care l-am învăţat destul de lesne, în timp ce-l repeta cu regele :

A fi sau a nu fi, ăsta-i pumnalul
Ce schimbă lunga viaţă-ntr-o năpastă ;
Căci cine-ar duce greul, pîn' ce de Dunsinane s-o apropia pădurea,
Cînd teama de ceva-ul ce vine după moarte
Ucide somnul fără de prihană,

A doua cale-a Firii minunate,
Făcîndu-ne mai bine să azvîrlim săgeata prea cruntei noastre soarte,
Decît să căutăm alta pe care n-o cunoaştem.
Să ne oprim o clipă la astă meditaţie :
O, de-ai putea pe Duncan să-l trezeşti, lovindu-l !
Căci cine-ar vrea să-ndure al Timpului dispreţ şi-a sale bice,
Fărădelegea tiranului, ocările trufaşului,
A legilor zăbavă şi liniştea ce poate durerea să aline,
Într-un pustiu de moarte şi-n miezul nopţii, cînd
În straiele-i funebre, tot cască cimitirul ?
Dar nedescoperitul ţinut de unde călătorul
În veci nu se întoarce, în lume-şi răspîndeşte miasma
Şi de-aceea, culoarea hotărîrii, ca mîţa din zicală
Vegheată e cu grijă.
Iar norii ce scoboară pe-a noastre coperişuri
Se zăpăcesc şi pleacă de-a-ndoaselea, pierzînd
Chiar numele de faptă.
Deznodămîntul ăsta e de dorit fierbinte.
Dar stai niţel, Ofelia, frumoaso,
Nu, nu deschide-a tale masive fălci de marmur.
Te du la mănăstire, fetiţo, hai, te cară !" [1]

Bătrînului îi plăcu mult tirada asta şi-o învăţă repede pe de rost. Ai fi zis că se născuse anume pentru ea. Era o plăcere să-l vezi cum se zbuciumă şi se foieşte, înfierbîntat la culme ; cînd ajungea la ultimele cuvinte, se tăvălea pe jos, nu alta. La prima ocazie, ducele tipări nişte afişe. Două-trei zile după aia, pluta a fost pentru noi un adevărat teatru. Tot timpul aveam ducluri şi repetiţii — cum spunea ducele. Într-o dimineaţă, cu mult după ce intrasem în statul Arkansas, am ajuns în apropierea unui tîrguşor într-un cot mare al rîului. Ne-am oprit cu vreo trei sferturi de milă mai sus de tîrguşor, la vărsarea unui rîuleţ acoperit de chiparoşi. Ne-am suit în barcă, toţi afară de Jim, şi ne-am dus să vedem dacă-i rost să dăm spectacolul în tîrgul acela.

Nimerisem tocmai bine. În după-amiaza aia, urma să sosească acolo o trupă de circ şi începuseră să vină de prin împrejurimi oameni călări sau în tot felul de căruţe hodorogite.

[1] Amestecătură de versuri din diferite piese ale lui Shakespeare, citate fără nici o noimă

Circul urma să plece mai departe, în aceeaşi seară, aşa că spectacolul nostru pica la ţanc. După ce ducele închirie sala judecătoriei, ne-am dus cu toţii prin tîrg să lipim afişele, pe care se putea citi :

FESTIVAL SHAKESPEARE !!!

Atracţie unică ! O singură seară !
Tragedienii cu renume mondial :
David Garrick-junior de la Teatrul Drury Lane din Londra, şi Edmund Kean[1]-senior de la teatrul regal din Haymarket[2] şi de la teatrele din Whitechapel, Pudding Lane, Piccadilly (Londra) şi de la Teatrele Regale de pe Continent.
În sublimul lor spectacol Shakespearian

Scena balconului
din
ROMEO ŞI JULIETA ! ! !
Romeo . . . . . Dl. Garrick
Julieta . . . . . Dl. Kean
asistaţi de toată trupa !
Costume noi, decoruri noi, aranjamente noi !

Ca supliment :
Pasionantul, senzaţionalul, zguduitorul

DUEL

din

RICHARD al III-lea !!!

Richard al III-lea . . . . Dl. Garrick
Richmond . . . . . Dl. Kean
Al doilea supliment
(la cererea generală)
Nemuritorul monolog al lui Hamlet !!!

Interpretat de ilustrul Kean !
300 de reprezentaţii consecutive la Paris !
O singură reprezentaţie, astă-seară, din cauza unor urgente angajamente în Europa !

Intrarea 25 cenţi —
Copiii şi servitorii 10 cenţi

---

[1] Edmund Kean murise în 1833.
[2] Celebru teatru londonez, datînd din sec. al XVII-lea.

După aia am dat o raită prin tîrgușor. Mai toate dughenele și casele erau niște dărăpănături, cu pereții putrezi, de lemn, care nu cunoscuseră niciodată zugrăveala. Se-nălțau la trei-patru picioare deasupra pămîntului, pe un fel de catalige, ca să nu intre la apă cînd se revarsă fluviul. Pe lîngă fiecare casă era cîte o grădiniță, în care nu vedeai însă decît bălării, floarea-soarelui, mormane de cenușă, ghete scîlciate, sticle sparte, zdrențe și fel de fel de tinichele. Ulucile erau înjghebate din răzlogi de toate mărimile, bătuți alandala și aplecați în toate părțile. Porțile atîrnau într-o singură balama — de piele. Unele din uluci fuseseră văruite cîndva, dar ducele zicea că asta trebuie să fi fost pe vremea lui Columb. Prin grădini vedeai porci și oameni care-i fugăreau.

Toate dughenele erau înșirate pe o singură uliță. În fața fiecăreia era cîte o apărătoare de pînză albă, de stîlpul căreia țăranii își priponeau caii. Sub aceste apărători se vedeau lăzi goale pe care-și făceau veacul o mulțime de derbedei. Scrijeleau lăzile cu briceagul, mestecau tutun, căscau și se întindeau într-una — ce mai, o gașcă de puștamale! Mai toți purtau pălării galbene, de pai, mari cît o umbrelă, da' n-aveau pe ei nici haine, nici pieptare. Își ziceau unul altuia Bill, Buck, Hank, Joe sau Andy și vorbeau cu glas tărăgănat și leneș, înjurînd de mama focului. De fiece stîlp al apărătoarelor era rezemat cîte un golan din ăștia, care nu-și scotea mîinile din buzunare decît ca să-și vîre în gură un dumicat de tutun sau ca să se scarpine.

Trecînd pe lîngă ei, n-auzeai decît vorbe de-acestea :

— Arde-mi un chistoc, Hank.

— Canci. N-am decît unu'. Cere-i lu' Bill.

Bill ori îi dădea, ori îl mințea, zicîndu-i că nu mai are. Multe din haimanalele astea n-au o para chioară și nici măcar o foaie de tutun. Duhănesc pe veresie. Îl auzeai pe cîte unul zicînd :

— Jack, fă-te-ncoa' c-o foaie ; adineauri i-am dat lui Ben Thomson a din urmă care-o aveam.

Minciuni d-astea nu se prind decît la un străin, dar cum Jack nu era străin, îi zicea :

— Îi dăduși o foaie, ai ? Asta să i-o spui lu mutu' ! Fă bine și dă-mi înapoi tutunul care ți l-am dat, Lafe Buckner, și-o să-ți împrumut p-ormă o tonă-două, fără dobîndă.

— Ba mai deunăzi ți-am dat ceva înapoi.

— Da, mi-ai dat vreo şase foi. Te ştiu eu ! Iei împrumut tutun de prăvălie şi dai înapoi mahorcă !

Tutunul de prăvălie se vinde în pătrăţele negre, presate, dar haimanalele astea mestecă mai mult foi creţe, d-alea care cresc pe cîmp. Cînd împrumută o foaie, nu stau s-o taie c-un cuţit, ci şi-o vîră între dinţi şi trag de ea cu amîndouă mîinile, pînă se rupe-n două. Al care a dat tutunul se uită cu jale la ce i-a mai rămas şi spune tăios :

— Ascultă, dă-mi mie mestecuşul şi opreşte-ţi tu restul.

Toate uliţele tîrgului erau pline de glod, un glod negru ca smoala, în care piciorul se scufunda uneori pînă la ţurloaie. Peste tot umblau razna porcii, grohăind. Cîte-o scroafă gloduroasă se ivea în capul uliţei, însoţită de o droaie de godaci, şi trecea drept prin mijloc, iar oamenii trebuiau să-i facă loc ; se lungea acolo şi dădea să sugă godacilor, închizînd ochii de plăcere şi mişcînd din urechi, cu o mutră fericită de parcă ar fi primit leafă pentru treaba asta.

Unul din derbedei striga atunci :

— Şo pe ea, n-o lăsa, Leule ! Şi-atunci, scroafa o lua la goană, guiţînd amarnic, încolţită de un duluu sau doi, cu o haită întreagă de jigodii pe urmele lor. Toţi derbedeii se ridicau în picioare ca să privească şi făceau mare haz, încîntaţi de hărmălaie. Se întorceau apoi la locurile lor şi aşteptau să se încaiere cîinii. Nimic nu-i înviora şi nu-i fericea mai mult. Poate doar cînd ungeau cu gaz un cîine de pripas şi-i dădeau foc, sau cînd îi atîrnau de coadă o tinichea şi-l fugăreau pînă-i ieşea sufletul, să se mai fi bucurat aşa.

Pe malul fluviului erau nişte maghernite lăsate într-o rînă, gata-gata să se prăvale. Oamenii se mutaseră din ele. Malul fusese mîncat de ape şi pe sub temeliile altor case, care acum atîrnau în gol. Mai locuia totuşi cîte cineva în ele, dar era primejdie. Uneori se întîmpla să se surpe o bucată de pămînt cît o casă. Alteori, vara, se năruia în apă cîte o limbă de pămînt, lungă de un sfert de milă. Un tîrguşor ca ăsta trebuie să se tragă mereu îndărăt, fiindcă apa-l macină fără încetare.

Mai rămăsese puţin pînă la amiază şi uliţele gemeau de căruţe şi cai, care nu mai conteneau să sosească. Familii întregi se ospătau în căruţe, cu merindea adusă de acasă, de la ţară. Mulţi trăgeau la măsea. Am fost de faţă la vreo trei încăierări. Deodată am auzit pe cineva strigînd :

— Uite-l și pe moș Boggs ! Vine de la țară să-și ia porția de băutură, ca-n fiecare lună. Ia priviți-l, băieți !

Derbedeii păreau încîntați, pesemne că erau obișnuiți să facă haz pe socoteala lui Boggs.

— Tare-aș vrea să știu pe cine-o să omoare de data asta — spuse unul din ei. De i-ar fi omorît pe toți ăia de-i amenință de douăzeci de ani încoace, acu' i-ar merge vestea în toată țara.

Altul spuse :

— Tare-aș vrea ca moș Boggs să m-amenințe și pe mine ; aș ști atuncea că n-am să mor nici peste-o mie de ani !

Boggs se ivi în treapădul calului, răcnind și chiuind ca o piele roșie.

— Faceți loc, bă, că-s cu capsa pusă și-am auzit că sicriele or să se scumpească !

Era beat și se bălăbănea în șa. Părea trecut de cincizeci de ani și-avea o față roșie ca focul. Toți îl luau în răspăr și se strîmbau la el, iar Boggs la răspundea că le-arată el lor, că nimeni n-o să scape, dar că acum n-are vreme, fiindcă-a venit în tîrg anume ca să-i zboare creierii colonelului Sherburn. „Întîi carnea p-ormă ciorba, asta mi-e deviza !" spunea el.

Văzîndu-mă, se apropie de mine și-mi zise :

— De unde vii, băiețaș ? Te săturași de viață, ai ? Și porni mai departe. Mi se făcuse inima cît un purice, dar unul mă liniști :

— Nu te teme ! Așa-i el cînd se-mbată. E-un prostănac bătrîn, da' nu găsești în tot Arkansasul suflet mai bun ca al lui. Beat sau treaz, n-ar omorî nici o muscă.

Boggs se opri înaintea celei mai mari prăvălii din tîrg și, după ce se aplecă să privească pe sub poalele apărătoarei, începu să strige :

— Fă-te-ncoa', Sherburn ! Te-așteaptă omu' pe care l-ai jecmănit. Pe tine te caut, cîine, și-am să-ți vin eu de hac !

În vreme ce-i dădea înainte cu gura ocărîndu-l pe Sherburn în fel și chip, ulița se umpluse de oameni. Îl ascultau și se prăpădeau de rîs.

În curînd ieși din dugheană un bărbat de vreo cincizeci și cinci de ani, țanțoș și sclivisit ca nimeni altul din tîrg. Mulțimea se dădu înapoi ca să-i facă loc, iar el merse liniștit cîțiva pași și spuse :

— Sînt sătul de toate astea, dar am să rabd pîn' la ora unu. Bagă de seamă, pîn' la unu, nici o clipă mai mult. Dacă după aia mai cîrteşti ceva împotrivă-mi, să ştii că pun mîna pe tine chiar de te-ai duce la capătul pămîntului.

Şi zicînd acestea se întoarse în dugheană. Mulţimea încremenise. Nu mai rîdea nimeni acum. Boggs dădu pinteni calului şi porni, injurîndu-l pe Sherburn cît îl ţinea gura. Ajuns în capătul uliţei, se întoarse şi se opri iar în faţa dughenei, înjurînd într-una. Cîţiva se îmbulziră în jurul lui şi încercară să-l potolească, dar degeaba. Îi arătară că pîn' la ora unu mai erau doar vreo cincisprezece minute şi-i spuseră că trebuie să plece acasă de îndată. Dar îşi răceau gura de pomană. Boggs îi dădu înainte cu înjurăturile. Apoi trînti pălăria în glod şi trecu peste ea călare ; după cîteva clipe se năpusti iar în lungul uliţei, cu pletele-i cărunte fluturînd în vînt. Cîţiva încercară să se apropie de el şi să-l dea jos de pe cal, ca să-l poată închide undeva, pînă şi-o veni în fire. Dar nu izbutiră. Ajuns la capătul uliţei, Boggs se întoarse în goana calului şi începu iar să-l facă albie de porci pe Sherburn.

— Căutaţi-o pe fiică-sa ! strigă cineva. Repede, aduceţi-o ! Pe ea o mai ascultă din cînd în cînd. Numai ea e-n stare să-l înduplece.

Un om dădu fuga s-o caute. Cît despre mine, am mai mers cîţiva paşi în josul uliţei şi m-am oprit. După vreo cinci-zece minute Boggs se ivi iar, dar fără cal. Venea taman spre mine, clătinîndu-se pe picioare şi în capul gol, adus de doi prieteni care-l ţineau fiecare de cîte un braţ. Nu scotea o vorbă, dar părea tulburat. Acum nu se mai lăsa tîrît, parcă se grăbea şi el.

— Boggs ! se auzi un glas.

M-am întors să văd cine-l strigase : era colonelul Sherburn. Stătea liniştit în mijlocul uliţei, ţinînd în mîna dreaptă un pistol cu ţeava îndreptată spre cer. În aceeaşi clipă am zărit o faţă care se apropia în fugă, însoţită de doi inşi. Boggs şi cei doi prieteni ai săi se întoarseră să vadă cine strigase ; cînd văzură pistolul, cei doi se feriră în lături, în timp ce ţeava pistolului cobora încet şi sigur spre ţintă.

— Dumnezeule ! Nu trage ! se milogi Boggs, ridicîndu-şi mîinile deasupra capului.

Dar în aceeaşi clipă se auzi o detunătură. Era primul glonte ; Boggs se clătină, bătînd aerul cu braţele. Poc ! pornise al doilea glonte. Boggs se prăbuşi pe spate, greoi şi ţeapăn, cu braţele întinse. Fata scoase un ţipăt. Se repezi spre tatăl ei şi i se aruncă la picioare, plîngînd :

— Văleu, l-a omorît, l-a omorît !

Oamenii se îmbulzeau în jurul lor, îmbrîncindu-se şi întinzîndu-şi gîturile ca să vadă ce se întîmplă, în vreme ce ăi din mijloc încercau să-i dea îndărăt, strigîndu-le :

— Înapoi, înapoi ! Are nevoie de aer !

Colonelul Sherburn azvîrli cît colo pistolul şi, răsucindu-se pe călcîie, plecă.

Oamenii îl duseră pe Boggs într-o dugheană mică — spiţeria. Mulţimea se înghesuia la fel ca-nainte — părea că tot tîrguşorul ieşise pe uliţă. Cu chiu cu vai mi-am găsit şi eu un locşor în faţa galantarului, de unde puteam vedea bine. Îl întinseră pe podea şi-i puseră sub cap o biblie cît toate zilele, apoi îi aşternură pe piept o altă biblie, larg deschisă. Prin cămaşa ruptă se vedea gaura unui glonte. Boggs horcăi de vreo douăsprezece ori ; de cîte ori trăgea aer în piept, biblia sălta, şi cobora la loc cînd răsufla. Pe urmă rămase nemişcat : murise. Oamenii o traseră de lîngă mort pe fată, care plîngea şi se căina. Să tot fi avut şaisprezece ani, sărmana ; era tare drăgălaşă, dar groaznic de palidă şi speriată.

În curînd se strînse acolo tot orăşelul. Oamenii se împingeau, se-nghionteau şi se-mbrînceau, dornici să ajungă la vitrină ca să privească, dar cei care ocupaseră locuri în faţă nu voiau să renunţe la ele. Cei din spatele lor le tot strigau :

— Ajunge cît aţi privit, fraţilor ! Nu-i frumos şi nu-i drept să staţi numai voi acolo ! Mai lăsaţi şi pe alţii, toată lumea are dreptul să privească, nu numai voi !

Era o hărmălaie nemaipomenită, aşa că am şters-o, de teamă să nu se lase cu bătaie. Uliţele erau pline de oameni, care mai de care mai înfierbîntaţi. Cei ce fuseseră de faţă la omor povesteau cum se întîmplase ; în jurul fiecăruia dintre ei se strînsese roată sumedenie de oameni care ascultau, lungindu-şi gîturile. Un lungan costeliv, cu chică şi cu-o căciulă albă ţuguiată dată pe ceafă, însemna pe pămînt, c-un toiag cu mînerul îndoit, locurile unde stătuseră Boggs şi Sherburn. Oamenii se ţineau după el, urmărindu-i mişcările şi dînd din

cap în semn că pricep. Apoi se aplecau, cu mîinile în şold, ca să vadă semnele făcute de ăla cu toiagul.

Cînd ajunse în locul unde stătuse Sherburn, lunganul îşi îndreptă spinarea, îmbăţoşîndu-se, se încruntă şi-şi trase căciula pe ochi. „Boggs !“ strigă el, coborînd încet toiagul. Apoi, cu un „poc !“, se clătină şi după încă un „poc !“ se prăbuşi pe spate. Cei care văzuseră tărăşenia ziceau că taman aşa se-ntîmplase. Drept răsplată, cîţiva scoaseră nişte clondire din buzunar şi-l cinstiră.

După cîtva timp, cineva spuse că Sherburn ar trebui să fie linşat. În cîteva clipe toată lumea fu de aceeaşi părere. Atîta le-a fost. Urlînd ca nişte smintiţi, o zbughiră înşfăcînd în drum toate frînghiile de rufe pe care le găsiră, ca să aibă cu ce să-l spînzure pe Sherburn.

CAPITOLUL XXII

Se năpustiră spre casa lui Sherburn, zbierînd şi chiuind ca pieile roşii, gata-gata să calce-n picioare pe oricine li s-ar fi ivit în cale. Era ceva de speriat. În fruntea gloatei alergau o droaie de copii, ţipînd cît îi ţinea gura şi-ncercînd să se dea la o parte. La ferestre se strînseseră ciorchine capete de femei ; în copaci se căţăraseră o sumedenie de băieţi negri, iar pe după garduri, în lungul uliţei, stăteau şi priveau alţi flăcăi şi fete, care-o luau la goană şi se tupilau cînd gloata se apropia de ei. Multe femei şi fete plîngeau şi ţipau, îngrozite.

Gloata se strînse buluc în faţa gardului casei lui Sherburn, făcînd un tărăboi de nu-ţi mai puteai auzi nici gîndurile. „Spargeţi gardul, fraţilor !“ strigară cîţiva. Apoi se auziră trosnete şi pîrîituri şi gardul se prăbuşi. Cei din faţă se rostogoliră peste el, ca un val, dînd buzna în ograda nu prea încăpătoare.

În clipa aceea, Sherburn se ivi în cerdac, ţinînd în mînă o flintă cu ţeavă dublă. Rămase acolo, liniştit şi semeţ, fără

să scoată o vorbă. Gălăgia se potoli, iar valul se trase niţel înapoi. Sherburn stătea neclintit şi se uita la ei în tăcere. Tăcerea asta te scotea din minţi. Sherburn îşi plimba tacticos privirile peste mulţime şi-n locul unde şi le oprea, oamenii încercau să-l înfrunte, dar se lăsau păgubaşi numaidecît, coborîndu-şi pleoapele şi privind chiondorîş.

Sherburn începu deodată să rîdă, dar într-un fel ciudat, neplăcut, care te făcea să scrîşneşti, de parc-ai fi muşcat dintr-o pîine plină cu nisip. Apoi rosti rar şi cu dispreţ:

— Va să zică, aşa? V-a venit chef să linşaţi pe careva? Să mori de rîs, nu alta! Vă închipuiţi că aveţi destul curaj ca să linşaţi un bărbat? Fiindcă sînteţi îndeajuns de viteji ca să vă legaţi de nişte biete muieri părăsite şi să le tăvăliţi în catran şi-n fulgi, credeaţi c-o să vă meargă să vă atingeţi şi de un bărbat?! Haida-de! Un bărbat sadea n-are de ce să se teamă nici de zece mii de-alde voi, cîtă vreme nu loviţi pe la spate şi mai e şi lumină pe-afară. Ştiu eu ce vă poate pielea! M-am născut şi am crescut aici, în Sud, şi am umblat şi prin Nord, aşa că mă cam pricep la oameni. Mai toţi sînt nişte fricoşi. Ăi din Nord se lasă călcaţi în picioare de primul venit şi p-ormă se duc acasă şi se roagă Domnului să le dea harul răbdării. În Sud, un bărbat, unul singur, a oprit ziua-n amiaza mare o diligenţă plină de oameni şi i-a jefuit pe toţi. Gazetele vă tot spun că sînteţi viteji nevoie-mare şi v-a intrat în cap că sînteţi mai breji ca alţii, cînd, de fapt, sînteţi toţi o apă şi-un pămînt. De ce nu-i spînzură pe ucigaşi juraţii voştri? Fiindcă li-e teamă ca nu cumva să primească noaptea un glonţ în ceafă de la prietenii ucigaşilor. Şi au dreptate să se teamă; de-aia juraţii îi achită întotdeauna pe ucigaşi. Ei, şi-ntr-o noapte se găseşte un bărbat care se duce însoţit de vreo sută de fricoşi şi-l linşează pe netrebnic. Rău aţi făcut că n-aţi adus cu voi măcar un bărbat; şi-n al doilea rînd, rău aţi făcut că nu v-aţi pus măştile şi n-aţi venit pe întuneric. Aţi adus cu voi o jumătate de bărbat, pe Buck Harkness, şi dacă nu l-aţi fi avut nici pe-ăsta, v-aţi fi pierdut vremea sporovăind de-a surda. Nu prea aveaţi chef să veniţi încoace, aşa-i? Omul de rînd nu trage la hartă şi la primejdie. Şi voi aşijderea. Dar cînd o jumătate de om ca Buck Harkness ăsta se apucă să strige: „Linşaţi-l! Linşaţi-l!", vi-e frică să daţi înapoi, ca nu cumva să se vadă că sînteţi

niște lași, și-atunci urlați ca bezmeticii, vă atîrnați de pulpana neisprăvitului și veniți valvîrtej, jurînd c-o să faceți și-o să dregeți. O gloată e tot ce poate fi mai vrednic de plîns. Iar armata ce-i ? Tot o gloată, care se luptă nu fiindcă oamenii ei ar fi curajoși din fire, ci fiindcă-s mulți, și fiindcă li-e frică de ofițeri. Dar o gloată care n-are nici un bărbat în fruntea ei e și mai vrednică de plîns. Și-acum, hai, luați-vă călcîiele la spinare și căraţi-vă acasă, tîrîturilor ! Aici, în Sud, dacă vrei să linșezi pe cineva, nu se poate decît pe întuneric, cu măști pe obraji și sub comanda unui bărbat. Căraţi-vă și luați cu voi și jumătatea de om care v-a adus ! încheie el ridicînd amenințător flinta, cu degetul pe trăgaci.

Oamenii se dădură numaidecît înapoi, risipindu-se care încotro. Buck Harkness se tîra în urma tuturor, cu o mutră plouată. Cît despre mine, aș fi putut să mai stau, da' n-aveam nici un chef.

M-am dus la circ și m-am tot învîrtit pe-acolo, pîn-a trecut paznicul — și-atunci, țușt ! m-am strecurat pe sub cort. Aveam la mine piesa de un pol și ceva mărunțiș, dar mă gîndeam că nu strică să păstrez banii, fiindcă niciodată nu știi ce ți se poate întîmpla cînd te afli departe de casă, printre străini. Oricît de prevăzător ai fi, tot nu-i destul. Nu zic, face să cheltuiești banii pe circ, cînd n-ai încotro, da' n-are nici un rost să fii mînă spartă.

Era un circ în toată legea. Să-i fi văzut pe artiști ! Cînd au intrat în arenă, n-am pomenit ceva mai frumos : veneau călări, perechi-perechi, cîte un domn și-o doamnă, cot la cot ; bărbații, vreo douăzeci la număr, purtînd doar izmene și tricouri, călăreau desculți și fără scări, cu mîinile lipite de coapse. Femeile, frumoase foc, semănau cu niște regine și purtau rochii scumpe, bucșite cu diamante. Cine știe cîte milioane de dolari costau rochiile astea ! În viața mea n-am văzut ceva mai grozav. Rînd pe rînd s-au ridicat în picioare pe cai și-au început să se învîrtă în jurul arenei, înmlădiindu-se cu grație. Bărbații, înalți și zvelți, își aplecau ușor capetele sub pînza cortului, iar femeile, cu rochii de mătase ce li se înfoiau în jurul coapselor ca petalele trandafirilor, păreau niște umbrele minunate. Alergau din ce în ce mai repede, dansînd și ridicînd în aer cînd un picior, cînd celălalt, în timp ce caii se aplecau tot mai mult, iar starostele trupei se învîrtea mereu

în jurul sulpului din mijlocul arenei, plesnind din biciuşcă şi strigînd: Hi! Hi! În spatele lui, clovnul făcea fel de fel de ghiduşii, care mai de care mai năstruşnice.

Curînd, toţi călăreţii slobozirä hăţurile. Femeile îşi lipirä mîinile de coapse, iar bărbaţii îşi încrucişarä braţele pe piept. Să fi văzut ce se mai aplecau caii! Şi-aşa, unul după altul, intrau în arenă şi ieşeau, după ce făceau o plecăciune grozavă în faţa spectatorilor, care aplaudau înnebuniţi de plăcere.

Pe arena circului se săvîrşeau adevărate minuni. Publicul se tăvălea de rîs privind năzdrăvăniile clovnului, care n-avea astîmpăr. N-apuca bine starostele să-i spună o vorbă, că el îi şi trîntea în obraz una din glumele lui fără pereche. Nu puteam pricepe cum naiba-i treceau prin cap atîtea deodată şi cum de le brodea aşa de repede şi aşa de bine. Mie nu mi-ar fi trecut prin cap atîtea glume nici într-un an întreg.

După cîtva timp, un beţiv încercă să intre în arenă, zicînd că vrea şi el să călărească, cică se pricepea de minune. Degeaba încercarä să-l oprească, nici nu voia să audă. Reprezentaţia încetase din pricina lui. Spectatorii începurä să-l huiduiască şi să-şi rîdă de el. Scos din fire, beţivanul făcu gălăgie, întărîtîndu-i şi mai mult pe spectatori. Cîţiva dintre ei se ridicarä de pe bănci şi se repeziră spre arenă, strigînd: „Daţi-i una! Afară cu el!" Vreo două muieri începurä să ţipe. Atunci starostele trupei se simţi dator să rostească un mic discurs, zicînd că speră că spectacolul nu va mai fi tulburat şi că dacă beţivanul făgăduieşte să nu mai facă scandal, o să-i dea voie să-ncalece, numai să se poată ţine pe cal. Publicul încuviinţă rîzînd, iar zurbagiul se sui pe un cal, care numaidecît începu să sară şi să dea din copite, tîrînd după el doi grăjdari ai circului care i se agăţaserä de hăţuri, ca să-l oprească. Beţivanul se atîrnase de greabănul animalului şi, la fiece săritură, picioarele i se bălăbăneau în aer. Spectatorii, care se ridicaserä de la locurile lor, aclamau şi rîdeau cu lacrimi.

În cele din urmă, în ciuda grăjdarilor care tot trăgeau de hăţuri, calul scăpă din strînsoare şi porni valvîrtej jur împrejurul arenei, cu nătărăul ăla agăţat de greabănul lui, bălăbănindu-şi pînă la pămînt cînd un picior, cînd celălalt. Publicul să înnebunească, nu alta. Pe mine însă treaba asta nu mă

îndemna de loc să rîd. Tremuram pentru viaţa lui. Deodată însă beţivanul se opinti, apucă hăţurile şi sări în picioare pe spinarea calului, apoi dădu drumul hăţurilor şi rămase aşa, în vreme ce calul gonea ca turbat. Se ţinea drept şi cu atîta uşurinţă, de parcă în viaţa lui nu pusese rachiu în gură. Fără veste, începu să-şi smulgă ţoalele de pe el, azvîrlindu-le în aer, de se făcu întuneric. Una peste alta, lepădă vreo şaptesprezece rînduri de haine. Acum părea zvelt şi chipeş, îmbrăcat într-un costum fain şi pestriţ de-ţi lua ochii. După ce-şi domoli armăsarul cu pleasna biciului, sări jos, făcu o plecăciune de toată frumuseţea şi porni ţopăind spre vestiar, în vreme ce spectatorii urlau de plăcere şi uimire.

Să fi văzut ce mutră a făcut starostele trupei cînd şi-a dat seama că fusese dus de nas — şi încă de unul din oamenii lui ! Şmecherul ăla scornise totul din capul lui, fără să spună nimănui o vorbă ! Drept să spun, nu-mi venea nici mie la socoteală că mă prinsesem, dar ştiu că n-aş fi vrut să fiu în pielea starostelui nici pentru o mie de dolari.

Pe legea mea, or fi fiind pe lume circuri mai de soi ca ăsta, dar eu unul nu le-am văzut pîn-acum. Oricum, pentru mine era un circ grozav şi ori de cîte ori mi-o mai ieşi în cale, s-a asigurat de un client.

În aceeaşi seară am dat şi noi o reprezentaţie. N-a venit multă lume, doar vreo duzină de persoane — cît să-ţi scoţi cheltuielile. Au rîs tot timpul, scoţîndu-l din sărite pe duce. Nu-i vorbă, spectatorii n-au avut răbdare să stea pînă la sfîrşit şi-au plecat cu toţii, afară de un băieţaş care adormise. Ducele zicea că bădăranii ăştia din Arkansas nu-s în stare să-l guste pe Shakespeare şi că le trebuie cu totul altceva — nişte comedioare ieftine, ba poate chiar ceva şi mai rău. „Ştiu eu care-i genul lor !“ spuse el.

A doua zi de dimineaţă ducele făcu rost de nişte coli mari de hîrtie de împachetat şi de niţică vopsea neagră şi mîzgăli cîteva afişe pe care le lipi pe zidurile caselor din tîrg. Pe afişe scria :

ÎN SALA JUDECĂTORIEI !
Numai trei seri ! ! !
Tragedienii cu renume mondial

DAVID GARRICK-JUNIOR
şi
EDMUND KEAN-SENIOR
De la teatrele din Londra şi de pe Continent
în
zguduitoarea lor tragedie
GIRAFA REGELUI
sau
MINUNEA REGEASCĂ !!!
Cinzeci de cenţi intrarea

În josul afişului stătea scris cu litere uriaşe :

INTRAREA FEMEILOR ŞI COPIILOR INTERZISĂ

— Dacă nici chestia asta nu i-o aduce în sală, se cheamă că eu nu cunosc Arkansasul ! spuse ducele.

CAPITOLUL XXIII

Ducele şi regele se canoniră toată ziua să înjghebeze o scenă, o cortină şi o rampă — adică un şir de lumînări. În schimb, în seara aceea sala se umplu vîrf, cît ai bate din palme. Cînd văzu că nu mai încape nimeni, ducele plecă de la uşa de intrare şi trecu prin culise în scenă. Proţăpindu-se în faţa cortinei, rosti o scurtă cuvîntare în care-şi lăudă marfa, zicînd că tragedie senzaţională ca asta nu s-a văzut încă pe lume. După ce trăncăni despre piesă şi despre Kean-senior, care juca rolul ăl mai principal, ducele ridică cortina, taman în clipa cînd socoti că publicul e aţîţat la culme şi nu mai poate de nerăbdare. În clipa următoare apăru şi regele, tîrîndu-se în patru labe, gol-puşcă şi vopsit din cap pînă-n picioare în toate culorile curcubeului. Şi... dar mai bine să lăsăm restul înfăţişării sale. Arăta ceva de speriat, dar şi grozav de caraghios. Oamenii se prăpădeau de rîs. Cînd isprăvi cu scălîmbăielile şi se rostogoli afară din scenă, spectatorii aplaudară şi zbierară aşa de tare, că regele trebui să se întoarcă şi s-o

ia de la-nceput, nu o dată, ci de două ori. Şi o vacă s-ar fi tăvălit de rîs văzînd giumbuşlucurile tontului ăluia bătrîn.

În cele din urmă, ducele trase cortina şi, după ce se înclină în faţa publicului, spuse că din pricina angajamentelor urgente pentru teatrul Drury Lane din Londra, unde s-au şi vîndut toate biletele, marea tragedie avea să mai fie jucată doar de două ori în localitate.

După ce mai făcu o plecăciune, le spuse că în caz că a izbutit să-i distreze şi să-i înveţe cîte ceva, le-ar rămîne îndatorat dacă ar binevoi să-şi îndemne prietenii să vină şi ei la spectacol.

Vreo douăzeci de voci zbierară :

— Ce, s-a şi terminat ? Asta-i tot ?

— Da — răspunse ducele.

A urmat o tevatură nemaipomenită.

— Ne-au tras pe sfoară ! urlau spectatorii, scoşi din minţi. Apoi se ridicară în picioare şi se repeziră spre scenă şi spre vestiţii tragedieni.

Dar un găligan chipeş sări de pe o bancă şi răcni mai tare ca toţi :

— Fraţilor, staţi niţel ! Vreau să vă spun doar o vorbă. (Oamenii se opriră s-asculte.) Aşa-i, am fost traşi pe sfoară, şi-ncă cum ! Dar n-are rost s-ajungem de rîsul tîrgului şi să nu ne putem spăla de ruşinea asta cît om trăi. Eu zic să plecăm în linişte de-aici şi să le vorbim şi celorlalţi despre spectacol, ca să vină şi ei. Aşa, o să fim cu toţii în aceeaşi oală. Nu-i mai cuminte aşa ?

— Aşa-i, aşa-i ! Are dreptate judele ! strigară ceilalţi într-un glas.

— Atunci, aşa rămîne. Nu spuneţi nimănui c-am fost traşi pe sfoară. Duceţi-vă acasă şi sfătuiţi pe ficcare să vină să vadă tragedia.

A doua zi, tot tîrgul nu vorbi decît despre frumuseţea spectacolului, iar seara, sala se umplu din nou pînă la refuz şi publicul înghiţi găluşca, la fel ca la prima reprezentaţie.

După spectacol, m-am întors cu regele şi cu ducele şi-am cinat pe plută ; cam pe la miezul nopţii, ăi doi ne poruncirăm, mie şi lui Jim, să pornim cu pluta la vale şi s-o ascundem cu vreo două mile mai jos de tîrg.

A treia seară, sala se umplu şi mai vîrtos, de data asta cu oamenii care văzuseră spectacolul în primele două seri. Aflîndu-mă la intrare, lîngă duce, am băgat de seamă că toţi cei care intrau aveau buzunarele burduşite sau ascundeau sub haină ceva ce nu mirosea de loc a odicolon, ci mai degrabă a ouă clocite, varză stricată şi alte alea. Puteam să jur că-n sală intraseră şi nişte pisici moarte — le ştiu eu bine mirosul. Să tot fi fost vreo şaizeci şi patru de bucăţi.

M-am strecurat în sală, dar n-am putut rămîne mai mult de un minut; amestecul de duhori era prea tare pentru nasul meu.

Cînd văzu că sala era arhiplină, ducele dădu cîţiva gologani unui flăcău, rugîndu-l să-i ţină puţin locul la uşă, apoi porni spre ieşire.

Eu după el. Cînd am ajuns afară, îmi zise, pe întuneric:

— Ia-o la picior pînă ieşi din tîrg şi p-ormă tuleşte-o la plută. Închipuie-ţi că te fugăreşte diavolul, auzi?

Am luat-o la fugă, iar el m-a urmat. Am ajuns împreună la plută. În mai puţin de două secunde, pluta porni la vale, spre mijlocul rîului. Era o noapte întunecoasă şi liniştită. Nimeni nu scotea o vorbă. Mă gîndeam că nenorocitul ăla de rege are acum de furcă cu publicul. Cînd colo, peste cîteva clipe îl văzui tîrîndu-se afară din wigwam.

— Ei, cum a mers treaba de data asta, duce? întrebă el.

Nici nu dăduse prin tîrg, pezevenghiul.

Am aprins felinarul abia cînd am ajuns cu vreo zece mile mai jos de tîrg. Ne-am aşezat să cinăm, iar ducele şi regele s-au tăvălit de rîs, amintindu-şi de festa pe care le-o jucaseră tîrgoveţilor.

— Ce mocofani! Ce tembeli! spunea ducele. Puteam să jur că prima serie o să-şi ţină gura ca să-i bage şi pe ăilalţi la apă. Şi ştiam că a treia seară au de gînd să ne umfle, socotind că le-a venit şi lor rîndul. Ce n-aş da să le văd mutrele, acu' că le-a venit rîndul! Aş da oricît ca să văd şi eu ce-au să facă. Te pomeneşti c-au să tragă un chef, că provizii şi-au adus destule!

În cele trei seri, potlogarii agonisiseră patru sute şaizeci şi cinci de dolari! În viaţa mea n-am văzut atîta bănet strîns cu japca în felul ăsta.

După ce adormiră şi-ncepură să tragă la aghioase, Jim rupse tăcerea :

— Ascultă, Huck, pe tine nu te miră cum se poartă regii ăştia ?

— Nu mă miră de loc.

— De ce, Huck ?

— Păi, aşa li-e firea. Cred că toţi sînt la fel.

— Bine, Huck, dar regii ăştia ai noştri sînt nişte pramatii, zău !

— Asta zic şi eu. Pe cîte ştiu, toţi regii sînt nişte pramatii.

— Zău ?

— N-ai decît să citeşti despre ei în orice carte de istorie, şi-o să-ţi dai seama. Uită-te la Henric al optulea [1] ; al nostru-i un înger pe lîngă ăla. Uită-te şi la Carol al doilea, la Ludovic al paiş'pelea, la Ludovic al cin'şpelea, la Iacob al doilea, la Eduard al doilea, la Richard al treilea şi la alţi patruzeci de regi, şi la toate heptarhiile saxone, care-au făcut atîta tărăboi pe vremuri. Tii, să-l fi văzut pe Henric al optulea cînd era flăcău ! Era o grădină de băiat, nu alta ! Nu trecea zi fără să-şi ia o nevastă şi-a doua zi poruncea să i se taie capul, cu nepăsarea cu care ar fi cerut nişte jumări. Zicea : „Aduceţi-o pe Nell Gwynn !" I-o aduceau, iar a doua zi dimineaţa spunea : „Tăiaţi-i capul !" Şi i-l tăiau. „Aduceţi-o pe Jane Shore !" zicea el. Şi ea venea. „Tăiaţi-i capul !" spunea el, a doua zi. Şi i-l tăiau. „Chemaţi-o pe frumoasa Rozamunda" — şi frumoasa Rozamunda se înfăţişa numaidecît. A doua zi dimineaţa regele striga : „Tăiaţi-i capul !" Le silea pe fiecare din ele să-i spună cîte o poveste şi nu s-a lăsat pînă n-a strîns o mie şi una de poveşti din astea, pe care le-a pus p-ormă într-o carte de-i zicea *Judecata de apoi*.[2] Drept să-ţi spun, mai potrivit nume nici că se putea. Mă Jim, tu nu-i cunoşti pe regi, da' eu îi ştiu bine. Boşorogu' ăsta al nostru e unul dintre ăi mai de treabă regi din toată istoria. Uită-te la Henric ăla. Într-o bună zi i se năzăreşte dumnealui să se-ncontreze cu ţara noastră. Şi ce crezi că face ? Îi dă cumva de ştire ca să-i lase timp să se pregătească ? Da' de unde ! Hodo-

[1] În tot pasajul care urmează, Huck amestecă în chip fantezist ficţiunea cu realitatea istorică, punînd pe seama regilor citaţi fel de fel de năzdrăvănii.

[2] De fapt, *Cartea Judecăţii de apoi* e titlul cărţii în care sînt consemnate rezultatele recensămîntului populaţiei din Anglia, efectuat în 1086.

ronc-tronc, azvîrle-n mare tot ceaiul de pe corăbiile din portul Boston[1], îi trage o declarație de independență și-și poftește dușmanul să vină, dacă-i dă mîna. Așa lucra dumnealui, nu dădea niciodată răgaz adversarului. Pe tat-su, ducele de Wellington, începuse să-l cam bănuiască de ceva. Da' crezi că i-a spus-o sau că i-a cerut socoteală? Da' de unde! L-a înecat ca pe-un pisoi, într-un poloboc cu poșircă. Ce crezi că făcea cînd careva își uita banii lîngă el? Îi șterpelea numaidecît. Să zicem că-l plăteai pentru o treabă oarecare și se întîmpla să nu te ții de capul lui: făcea totul pe dos. Cînd deschidea gura, era jale: dacă n-o închidea repede la loc, minciunile ieșeau buluc, una după alta. Vezi ce fel de păduche era Henric ăla? Să fi fost el în locul ăstor doi, le-ar fi tras tîrgoveților o păcăleală și mai și. Nu zic c-ai noștri-s niște mielușei, fiindcă, dacă stai să le judeci isprăvile, nu-s de loc niște mielușei, dar pe lîngă *ăla* sînt aur. Ce mai încolo-ncoace, regii sînt regi și trebuie să le-nghiți cîte unele. Toți sînt niște pramatii. De, așa au fost crescuți, ce să le faci!

— Dar bine, Huck, ăsta pute al dracului!

— Toți put la fel, Jim. N-ai ce-i face. Istoria nu ne arată cum poate fi schimbat mirosul regilor.

— Ducele mai merge, oarecum...

— Da, un duce e altceva. Da' nu-i cine știe ce deosebire. Ăsta al nostru nu-i prea de soi. Cînd se-mbată, nici cu lupa nu l-ai putea deosebi de-un rege.

— Să știi, Huck, că-s sătul de ei, mi s-a urît să-i tot văd.

— Și mie la fel, Jim. Dar cu ăștia doi n-avem încotro. Trebuie să ne amintim că sînt ce sînt și să-i răbdăm. Cîteodată, aș vrea s-aud de-o țară care-a scăpat de regi!

La ce bun să-i spun lui Jim că ăștia nu erau rege și duce sadea? Ar fi fost zadarnic. Și apoi, între noi fie vorba, ăștia nu se deosebeau cu nimic de ăi adevărați.

M-am dus la culcare și Jim nu m-a sculat cînd mi-a venit rîndul să stau de veghe. De la o vreme făcea destul de des

---

[1] E vorba de unul din incidentele care au precipitat războiul de independență dus de cele 13 colonii engleze din America de Nord împotriva Metropolei; pentru a protesta împotriva unei decizii luate de aceasta în 1773 cu scopul de a menține o taxă asupra ceaiului importat, un grup de patrioți americani, deghizați în indieni, a năvălit pe un vas al companiei engleze a Indiilor, ancorat în rada portului Boston, și a aruncat în mare toată încărcătura.

treaba asta. Cînd m-am trezit în zori, şedea acolo cu capul între genunchi şi se căina amarnic. M-am făcut că nu bag de seamă. Ştiam eu ce-l doare : se gîndea la nevastă şi la copii, care rămăseseră hăt-departe. I se rupea inima de dorul lor. Nu mai fusese niciodată atît de departe de-ai lui, şi sînt sigur că ţinea la ei la fel ca oamenii albi. Poate să vi se pară curios, dar eu unul aşa socot. I se întîmpla deseori să se văicărească şi să ofteze, mai ales noaptea, cînd credea că dorm. Îl auzeam spunînd : „Sărmana mea Lizabeth ! Bietu' meu Johnny ! Sărăcuţii de voi ! E tare greu ! N-o să vă mai văd poate niciodată, niciodată !"

Jim ăsta era un negru tare de treabă.

Fără să vreau, am adus vorba de nevastă-sa şi de copii, iar el mi-a răspuns :

— Mi-e inima aşa grea fiindcă mai adineauri am auzit ceva pe malu' ălălalt, un zgomot, o izbitură, care mi-a amintit de ziua cînd m-am purtat aşa urît cu Lizabeth. Ea avea doar patru anişori, cînd a căzut bolnavă de scarlatină. A fost greu bolnavă, dar s-a făcut bine ; şi într-o zi, cînd se-nvîrtea prin odaie, i-am zis : „Închide uşa !" Ea a stat pe loc şi s-a uitat la mine, zîmbind. Atunci am strigat la ea, scos din sărite : „Ce, n-auzi ? Închide uşa !" Dar ea nu s-a mişcat, şi-a urmat să zîmbească, iar eu fierbeam. „Ţi-arăt eu ţie !" i-am strigat şi i-am dat una în cap. Fetiţa a căzut lată, iar eu m-am dus în odaia de-alături, şi-am stat acolo vreo zece minute. Cînd m-am întors, uşa tot deschisă şi fetiţa-n mijloc, cu ochii în jos şi cu faţa scăldată-n lacrimi. Plin de ciudă, am pornit spre ea, dar atunci (uşa se deschidea din afară), chiar în clipa aia vîntul a trîntit uşa în spatele ei — trosc ! şi, doamne, fetiţa nu s-a mişcat din loc. Am simţit că-mi iese sufletu' şi... şi... nu mai ştiu ce-am simţit. M-am tîrît afară, tremurînd tot, am ocolit casa şi-am deschis uşa încet, apoi am vîrît capul în uşă, înapoia fetiţei, şi-am strigat deodată la ea, tare de tot, dar ea nu s-a clintit din loc ! O, Huck, am plîns atunci în hohote şi-am luat-o în braţe şi am zis : „Săracuţa de ea, Dumnezeu să-l ierte pe bietu' Jim, căci el nu-şi iartă cît o trăi !"

Da, Huck, fetiţa era surdă şi mută ca o stană de piatră, iar eu m-am purtat aşa urît cu ea !

CAPITOLUL XXIV

A doua zi, spre seară, ne-am oprit în mijlocul rîului, sub un mic ostrov acoperit de sălcii, de unde se vedea cîte un tîrguşor pe fiece mal. Regele şi ducele se apucară să ticluiască un plan pentru cele două tîrguşoare. Jim îi spuse ducelui că nădăjduieşte că treaba asta n-o să le ia decît cîteva ore, fiindcă tare se plictisea şi se chinuia cînd era nevoit să zacă în wigwam, legat cu o funie. Într-adevăr, cînd îl lăsam singur, trebuia să-l legăm, altminteri, dac-ar fi dat cineva peste el, slobod şi neînsoţit de nimeni, l-ar fi luat la ochi. Ducele recunoscu şi el că nu-i nici o plăcere să stai legat fedeleş toată ziulica, şi-i făgădui c-o să născocească el ceva ca să-l scutească de chinul ăsta.

Ducele era tare isteţ la minte, aşa că născoci degrabă ceva. Îl îmbrăcă pe Jim în costumul regelui Lear (un halat lung de stambă, o perucă albă şi favorite din păr de cal). P-ormă luă fardul de teatru şi-i vopsi lui Jim obrajii, mîinile, urechile şi gîtul, făcîndu-i-le albastre-vineţii, întocmai ca ale unui om înecat de vreo nouă zile. De cînd sînt n-am văzut ceva mai îngrozitor. Ducele luă apoi o tăbliţă şi scrise pe ea :

„Arap bolnav, dar neprimejdios dacă-i lăsat în pace".

Bătu în cuie tăbliţa de o şipcă, pe care o înfipse în faţa wigwamului. Jim era mulţumit. Zicea că-i mult mai bine aşa, decît să stea legat în fiece zi şi să tremure ca varga de cîte ori auzea vreun zgomot : i se părea că trec ani pînă ne-ntorceam să-l dezlegăm. Ducele-i spuse să stea liniştit şi-l sfătui ca la caz de-şi bagă cineva nasul pe-acolo, să iasă din wigwam şi să se scălîmbăie puţin, scoţînd un urlet-două, ca o sălbăticiune ; musafirii nepoftiţi au să se cărăbănească mai mult ca sigur, lăsîndu-l în plata Domnului.

Socoteala era foarte bună. Eu însă cred că un om cu scaun la cap nici n-ar mai fi aşteptat să-l audă urlînd : Jim arăta ca un mort, ba chiar mai urît, pe legea mea !

Potlogarii ăia aveau de gînd să încerce din nou „Minunea regească" ce le adusese atîtea parale, dar pîn' la urmă se răzgîndiră, zicînd c-ar fi primejdios, deoarece între timp vestea

se putea lăți pîn-aici. Nu găsiră însă ceva mai bun, iar ducele spuse că se retrage pentru o oră-două, ca să-și frămînte creierii, doar-doar o găsi ceva potrivit pentru tîrgușorul de pe malul dinspre Arkansas. Cît despre rege, spuse că se duce în celălalt tîrgușor, fără nici un plan de bătaie, dar încredințat că pronia — mai bine zis diavolul — o să-i arate calea cea mai nimerită.

În tîrgul unde ne oprisem ultima oară, ne cumpărasem cu toții haine noi. Regele și le îmbrăcă pe-ale sale și-mi spuse să mă-nțolesc și eu. Se-nțelege că l-am ascultat. Regele își luase un costum negru și arăta acum ferchez și spălățel. Nu-mi închipuiam că haina poate schimba așa de mult un om. Înainte, arăta ca un boșorog răpciugos, dar acum, cînd își scotea pălăria nouă și albă de pîslă și făcea o plecăciune, zîmbind, părea atît de nobil, bun și cucernic, c-ai fi jurat că scăpase de-a dreptul din Arca lui Noe, sau că-i moș Leviticus[1] în carne și oase.

Jim curăță barca, iar eu mă așezai la vîsle. Cu vreo trei mile mai sus de tîrg se zărea un vapor mare, care trăsese la mal de vreo două ore, ca să încarce niște marfă.

— Cu toalele astea pe mine — îmi spuse regele — ar fi mai bine să se creadă că vin de la Saint Louis sau de la Cincinnati, sau dintr-alt oraș mare. Du-mă la vapor, Huckleberry. O să sosim cu el în tîrg.

Nu trebuia să mă roage de două ori ca să merg cu vaporul. Am adus barca la mal, cu vreo jumătate de milă mai sus de tîrg, apoi am luat-o în lungul malului rîpos, prin apa lină. Curînd, am trecut pe lîngă un flăcău cu o înfățișare copilărească, care ședea pe-un butuc și-și ștergea nădușeala de pe obraji, că era o arșiță de te topeai. Alături de el se vedeau doi desagi cît toate zilele.

— Oprește-aici ! îmi porunci regele. Încotro mergi, băiete ? îl întrebă el pe flăcău.

— La vapor. Mă duc la Orleans.

— Sui-te-aici ! zise regele. Stai nițel, valetul meu o să te-ajute să-ți cari sacii. Adolf, du-te și ajută-l pe domnu' — adăugă el, întorcîndu-se spre mine.

---

[1] Leviticul e una din cărțile Vechiului Testament, dar Huck o confundă cu un personaj biblic.

Şi-aşa am pornit tustrei. Flăcăul nu mai ştia cum să ne mulţumească. Zicea că-i al naibii de greu să umbli cu calabalîcul în spate pe-o vreme ca asta. Îl întrebă pe rege încotro se duce, iar el îi răspunse că venea de la deal şi că se oprise de dimineaţă în celălalt tîrg, iar acum se ducea la ferma unui vechi prieten, cu cîteva mile mai sus.

— Cînd v-am văzut — îi spuse flăcăul — m-am gîndit: „Na, iacătă-l şi pe domnu' Wilks, era cît pe ce să pice la ţanc". Da' p-ormă mi-am zis: „Nu cred să fie el, că dac-ar fi, n-ar merge-n susu' apei". Aşa-i că nu sînteţi dumnealui?

— Numele meu e Blodgett. Alexander Blodgett, mai bine zis, cuviosia sa Alexander Blodgett, căci sînt unul din slujitorii prea plecaţi ai Domnului. Asta nu mă împiedică să-mi pară rău că domnul Wilks n-a sosit la timp, dar nădăjduiesc că nu pierde nimic prin această întîrziere.

— De pierdut, nu pierde nici o avere, pentru că oricum tot o să-i pice lui, n-am eu grijă de-asta, dar a pierdut prilejul să-l mai vadă pe frate-su Peter în viaţă. S-ar putea să nu-i pese, cine ştie! Da' frate-său ar fi dat orice ca să-l vadă înainte de a-şi da duhul. În ultimele trei săptămîni n-a vorbit decît despre asta, nu-l văzuse din copilărie! Cît despre celălalt frate, William, pe ăla nu l-a văzut niciodată. Ăla-i surdomut şi n-are mai mult de treizeci-treizeci şi cinci de ani. Singurii din familie care-au hălăduit pîn locurile astea au fost George şi Peter. George era căsătorit, da' şi el şi nevastă-sa şi-au dat sufletu' anu' trecut. Harvey şi William sînt singurii care-au mai rămas. Şi cum vă spusei, n-au sosit la vreme.

— Le-a trimis vorbă careva?

— Păi, sigur! Acu' o lună-două, cînd Peter a căzut întîiaşi dată la pat. Zicea atunci că n-are să se mai scoale. Ştiţi, era cam bătrîior, iar fetele lui George erau prea tinere ca să-i ţină tovărăşie, afară de Mary Jane, roşcovana. De-aia, după moartea lui George şi-a nevesti-si, a rămas cam singur şi nu prea mai avea chef de viaţă. Dar tînjea să-i vadă pe Harvey şi pe William, nu de alta, da' era dintre ăi care nu le vine uşor să-şi facă testamentul. A lăsat o scrisoare pentru Harvey, în care-i spune unde-a ascuns banii şi cum vrea să-şi împartă restu' averii, ca să nu ducă lipsă de nimic fetele lui George, nu de alta, da' George nu le-a lăsat nici o leţcaie. Altceva în afară de răvaşul ăla n-a vrut să scrie.

— Şi ce crezi, de ce n-o fi venit Harvey ? Unde stă cu casa ?

— Ehei, taman în Anglia, la Sheffield. E pastor acolo. N-a pus niciodată picioru' în ţara asta. Înainte, n-a prea avut vreme, şi poate că n-o fi primit nici scrisoarea.

— Ce păcat că n-a mai apucat să-şi vadă fraţii, bietul de el ! Şi zici că mergi la Orleans ?

— Ba chiar şi mai departe. Miercurea viitoare plec cu vaporul la Rio de Janeiro. Am un unchi acolo.

— E o călătorie cam lungă, dar o să-ţi placă. Şi mie mi-ar plăcea. Ia spune, Mary Jane e cea mai mare ? Dar alelalte ce vîrstă au ?

— Mary Jane are nouăşp'ce ani, Suzana are cin'şpe, iar Joanna vreo pai'şpe. Asta împarte pomeni la săraci şi are o buză de iepure.

— Sărăcuţele ! Singure pe lumea asta haină !

— Putea să le fie şi mai rău. Bătrînul Peter avea mulţi prieteni şi-au să aibă ei grijă să nu li se-ntîmple nimic rău fetelor. E acolo Hobson, preotu' baptist, diaconu' Lot Hovey, p-ormă Ben Rucker şi Abner Shackleford, şi Levi Bell, avocatu', p-ormă doctoru' Robinson, şi nevestele lor, şi văduva Bartley şi... da, o mulţime de prieteni. Da' cu ăştia Peter era prieten la toartă şi pomenea uneori de ei în scrisorile sale, aşa că Harvey o să ştie de unde să-şi aleagă prietenii, cînd o să sosească aici.

Bătrînul îl tot descusu pe flăcău, pînă cînd acesta îşi deşertă întreg sacul. Pezevenghiul voia să ştie tot ce se întîmplă în tîrgul ăla afurisit : şi ce-i cu familia Wilks, şi ce meserie avusese Peter (fusese tăbăcar), şi cu ce se îndeletnicise George (ăla fusese dulgher), şi ce-nvîrteşte Harvey (ăsta era pastor reformat), şi cîte şi mai cîte, de nu mai isprăvea. În cele din urmă-l întrebă :

— Da' de ce voiai să te duci pe jos pînă la vapor ?

— Fiin'că-i un vapor mare, care merge la Orleans, şi mi-era teamă că n-o să oprească aici. Vapoarele mari nu opresc cînd le fluieri. Alea din Cincinnati opresc, dar ăsta-i din Saint Louis.

— Ia spune, Peter Wilks era bogat ?

— Da, da, avea ceva avere. Avea case şi pămînt şi umblă vorba c-ar fi ascuns pe undeva vreo trei-patru mii de dolari bani gheaţă.

— Cînd zici c-a murit ?

— N-am zis, da' a murit aseară.

— Îl îngroapă mîine, de bună seamă.

— Da, pe la amiază.

— Mare nenorocire, da' ce să-i faci ? Mai devreme sau mai tîrziu toți sfîrșim așa. Totul e să fii pregătit. Atunci mori cu cugetul împăcat.

— Așa-i, dom'le. E ăl mai bine. Tot așa-mi zicea și maică-mea.

Cînd am ajuns la vapor, era aproape gata cu încărcarea, așa că în curînd porni, însă fără noi. Plimbarea mea a căzut baltă, fiindcă regele își schimbase gîndul. După ce plecă vaporul, regele îmi porunci să vîslesc cale de încă o milă, pînă la un loc pustiu ; cînd am ajuns acolo, sări pe mal și-mi zise :

— Dă fuga înapoi și adu-mi-l pe duce ! Adu-mi și geamantanele alea noi. Dacă s-a dus cumva pe malul celălalt, du-te acolo și adu-l încoace. Spune-i să lase totul, orice-ar fi. Hai, mișcă-te !

Am priceput eu ce punea la cale, da' n-am scos o vorbă, firește. După ce m-am întors cu ducele, am ascuns barca, iar ei s-au așezat pe un buștean și regele i-a povestit de-a fir-a-păr tot ce-i spusese flăcăul ăla, fără să uite nici un cuvințel. Se silea tot timpul să vorbească la fel ca un englez sadea și zău că pentru un mocofan ca el nu era rău de loc. N-aș fi în stare să-l imit și nici nu-ncerc. Da' zău, era destul de bine.

— Ce-ai zice ca tu să fii ăla surdomut, Bilgewater ? îl întrebă el deodată.

— Las' pe mine ! zise ducele și-i mărturisi că jucase cîndva pe scenă rolul unui surdomut.

Așteptară apoi să se ivească un vapor. Pe la vreo cinci după-amiază, trecură prin fața noastră două vaporașe, dar nu păreau să vină de departe. În cele din urmă se ivi un vapor mare și-i făcură semn. O barcă veni să ne ia și ne suirăm pe bord. Vaporul venea tocmai de la Cincinnati și cînd căpitanul află că mergeam doar vreo patru-cinci mile, începu să facă spume la gură și să ne înjure, amenințîndu-ne că n-o să ne debarce. Dar regele nu-și pierdu cumpătul :

— Dacă unor gentlemeni le dă mîna să plătească cîte un dolar de fiece milă, ca să fie primiți pe vapor și duși cu barca la mal, socot că și vaporul își poate îngădui să-i ducă.

Ai de pe vapor se mulară auzind cuvintele astea. Cînd am ajuns în dreptul tîrgului, ne-au trimis cu barca la mal. Vreo douăzeci de oameni se adunaseră acolo văzînd că se apropie barca

— Domnilor — îi întrebă regele — poate cineva dintre domniile voastre să-mi spună unde locuieşte Peter Wilks ?

Oamenii se uitară unul la altul şi dădură din cap, părînd să spună : „Ce ţi-am zis eu ?“ Apoi unul din ei rosti cu blîndeţe şi mîhnire în glas :

— Îmi pare rău, domnule, dar nu vă putem spune decît unde a locuit pînă aseară.

Intr-o clipită, pezevenghiul se prăbuşi peste omul ăla, proptindu-şi bărbia de umărul lui, şi bolborosi printre lacrimi :

— Vai ! Bietul nostru frate ! S-a dus şi n-am mai apucat să-l vedem ! O, ce soartă vitregă !

Apoi se întoarse sclifosindu-se şi făcîndu-i tot felul de semne prosteşti ducelui, care vă jur c-a scăpat un geamantan din mînă şi-a izbucnit şi el în plîns.

N-am mai văzut în viaţa mea asemenea pramatii.

Oamenii se strînseră în jurul lor şi încercară să-i ogoiască, spunîndu-le o mulţime de drăgălăşenii. Apoi le cărară în spinare geamantanele, la deal. Cei doi hoţomani se sprijineau de ei şi plîngeau de mama focului, iar oamenii îi povesteau regelui despre ultimele clipe ale lui frate-său. Regele maimuţări în faţa ducelui această poveste, dînd din mîini ca un bezmetic, iar după aceea amîndoi se jeliră şi-l plînseră pe răposatul tăbăcar de parcă i-ar fi pierdut pe cei doi'şpe apostoli.

Negru să mă fac dac-am mai pomenit aşa ceva ! Îţi venea să roşeşti pentru tot neamul omenesc.

CAPITOLUL XXV

În două minute vestea dădu ocol tîrgului. Din toate părţile vedeai alergînd oameni, unii trăgîndu-şi din mers cămaşa pe ei. În curînd, ne-am pomenit în mijlocul unei mulţimi, care tropăia ca un regiment în marş.

Vedeai la ferestre şi în pragul caselor puzderie de oameni şi nu trecea un minut făr' să auzi pe cîte unul spunînd peste gard :

— Ei să fie ?

— Sigur că-s ei — răspundea cineva din mulţime.

Cînd am ajuns în faţa casei, uliţa gemea de lume. Cele trei fete stăteau în prag. Mary Jane era într-adevăr roşcovană, dar cu toate astea era frumoasă foc. De bucurie că-i sosiseră unchii, ochii şi obrajii îi străluceau ca soarele. Regele îşi desfăcu larg braţele, iar Mary Jane i se agăţă de gît, în vreme ce fata cu buza de iepure sărea în braţele ducelui.

A fost ceva ca-n basme ! Mai toţi cei de faţă — în orice caz toate muierile — plîngeau de bucurie văzîndu-i în sfîrşit laolaltă şi cuprinşi de-o asemenea fericire.

Deodată, am băgat de seamă că regele-l împunge cu cotul pe duce şi-şi roteşte privirile prin încăpere. Zărind coşciugul aşezat într-un colţ, pe două scaune, porniră amîndoi într-acolo, ţinîndu-se pe după umeri cu-o mînă şi ducîndu-şi-o pe cealaltă streaşină la ochi. Mergeau încet, cu paşi apăsaţi, iar oamenii se dădeau înapoi, ca să le facă loc, şi încremeneau fără să scoată o vorbă. Ici-colo se auzea cîte un „sst !". Bărbaţii îşi scoaseră pălăriile şi rămaseră cu capetele plecate, într-o tăcere deplină. Cînd ajunseră lîngă sicriu, cei doi se aplecară şi priviră puţin, apoi izbucniră într-un hohot de plîns pe care puteai să-l auzi tocmai de la Orleans. Dup-aceea, se luară de gît şi, proptindu-şi fiecare bărbia în umărul celuilalt, bociră aşa vreo trei-patru minute. În viaţa mea n-am văzut oameni să verse atîta apă pe ochi. Plîngeau şi ceilalţi, făcînd în odaie o igrasie nemaipomenită. Iar cînd cei doi trecură de o parte şi de cealaltă a coşciugului şi îngenunchează acolo, rezemîndu-şi frunţile de capacul lui şi bolborosind fiecare cîte o rugăciune, toată lumea începu să plîngă cu sughiţuri, topindu-se de atîta jale.

Plîngeau şi bietele fete, iar mai toate muierile veneau la ele şi, fără să scoată o vorbă, le sărutau solemn pe frunte. Apoi, punîndu-le mîna pe creştet, îşi înălţau spre cer ochii şiroind de lacrimi şi se depărtau suspinînd şi smiorcăind, ca să le facă praf pe celelalte. Ţi se-ntorceau maţele pe dos cînd le vedeai.

În cele din urmă, regele se ridică, înaintă cîţiva paşi şi, scremîndu-se niţel, îi trase un discurs, plin de lacrimi şi aiu-

reli, zicînd că ce încercare grea e pentru el şi pentru sărmanul lui frate pierderea răposatului, pe care n-au mai apucat să-l vadă în viaţă, după o călătorie aşa de lungă, de patru mii de mile.

— Dar binecuvîntatele voastre lacrimi de compătimire — urmă el — ne alină şi ne sfinţesc durerea.

Le mai spuse că el şi frate-su le mulţumesc din inimă, fiin'că din gură n-ar fi în stare, vorbele fiind prea palide şi prea reci ca să dea glas acestei recunoştinţe, şi tot felul de nerozii de-astea, de ţi se făcea şi silă să le-asculţi. La urmă bolborosi un prea cucernic : amin ! şi iar se porni pe plîns, de-ţi venea să crezi c-o să se prăpădească de-atîta durere.

Abia apucase să-şi închidă pliscul, că unul din mulţime trase o cîntare, pe care-o îngînară cu toţii în cor. Te-ncălzea să-i auzi şi te simţeai ca la biserică, în toiul slujbei. Mare lucru-i şi muzica asta ! După toate dulcegăriile şi lăturile alea greţoase, zău că împrospăta aerul şi suna frumos şi cinstit.

Dar regele începu din nou să dea din fălci, zicînd că el şi nepoatele sale s-ar bucura nespus dacă cei mai apropiaţi prieteni ai familiei ar binevoi să rămîie la cină cu ei, ca să privegheze împreună rămăşiţele pămînteşti ale răposatului.

— Ah, dacă bietul meu frate din coşciug ar putea vorbi, ar şti pe cine să numească, fiindcă numele astea îi erau dragi şi le pomenea ades în scrisorile sale !

Şi zicînd acestea, pomeni pe pastorul Hobson, pe diaconul Lot Hovey, pe Ben Rucker, pe Abner Shackleford, pe Levi Bell, pe doctorul Robinson şi pe nevestele lor, precum şi pe văduva Bartley. Sfinţia sa pastorul Hobson şi doctorul Robinson se aflau împreună tocmai în celălalt capăt al tîrguşorului, „la vînătoare", adicătelea doctorul trimitea un bolnav pe lumea ailaltă, iar popa îi dădea o mînă de ajutor. Avocatul Bell era plecat la Louisville, după nu ştiu ce daraveri. Dar toţi ceilalţi erau de faţă, aşa că veniră şi-i strînseră regelui mîna, mulţumindu-i şi stînd oleacă de vorbă cu el. Apoi îi strînseră şi ducelui mîna, însă în tăcere, zîmbindu-i şi dînd din cap ca nişte smintiţi, în vreme ce el le făcea tot felul de semne cu mîinile, gîngurind într-una ca un prunc care încă nu poate vorbi.

Cît despre rege, îi dădea înainte cu gura ; întreba de fiecare om şi de fiece cîine din tîrg, spunîndu-le pe nume şi amintind de tot felul de istorii petrecute cîndva în localitate,

în familia lui George sau în cea a lui Peter, fără să uite, bineînțeles, să spună că toate astea i le scrisese chiar răposatul. Mințea cu nerușinare, fiindcă aflase toate istoriile astea de la zevzecul ăla pe care-l dusesem cu barca pîn' la vapor.

Apoi Mary Jane aduse testamentul lăsat de unchiu-su, iar regele îl citi cu glas tare, aghezmuindu-l cu lacrimi. Răposatul lăsa fetelor casa și trei mii de dolari aur; tăbăcăria (care aducea un venit bunicel) o dădea lui Harvey și William, împreună cu alte case și pămînturi (în valoare de aproape șapte mii de dolari), bașca trei mii de dolari aur. Scrisoarea mai arăta că cei șase mii de dolari erau ascunși în pivniță. Cei doi potlogari spuseră că se duc să aducă banii ca să facă împărțeala în văzul tuturor, iar mie îmi porunciră să vin după ei c-o lumînare. Cînd am ajuns în pivniță, am închis bine ușa după noi. Dibuind sacul, ăi doi îl deșertară pe podea. Ți-era mai mare dragul să vezi atîția galbeni. Tii, ce-i mai străluceau ochii regelui! Bătîndu-l pe umăr pe duce, îi spuse:

— Zi că nu-i grozav! Pe legea mea, Bilge, e mai abitir ca „Minunea regească"!

Ducele încuviință. Își vîrîră amîndoi mîinile în grămada de galbeni, care-ncepură să le curgă printre degete și să cadă zornăind pe podea.

— Ce să mai vorbim — zise regele — e taman ce ne trebuia, mie și ție, Bilge, să fim frații unui mare bogătaș mort și moștenitorii lui din străinătățuri. Vezi ce-nseamnă să te-ncrezi în pronie? E ăl mai bun mijloc, zău. Le-am încercat pe toate, așa că știu.

Alții s-ar fi mulțumit să pună mîna pe-o comoară ca asta și s-o ia pe încredere. Da' ei nu, zor nevoie să numere banii! Se apucară așadar să-i numere, dar ce să vezi, lipseau patru sute cincisprezece dolari.

— Să-l ia dracu'! zise regele. Mă-ntreb ce-o fi făcut cu ăi patru sute cin'șpe dolari?

Se zbuciumară nițel din pricina asta și scotociră peste tot, dar degeaba. Pîn' la urmă ducele spuse:

— Ei, săracu', era cam bolnav, se vede c-o fi greșit socoteala. Asta trebuie să fie. Mai bine să lăsăm lucrurile așa cum sînt și să nu suflăm o vorbă despre asta. Avem destul, ne dă mîna să ne lipsim de cîteva sutare.

— Sigur că ne dă mîna. Nu la bani mă gîndesc, e vorba de socoteală. Aici trebuie să lucrăm pe față, cinstit, pricepi?

O să cărăm bănetul sus şi-o să numărăm în faţa tuturor, ca să nu bată la ochi. Da' dacă mortul zice că-s şase mii de dolari, n-ar trebui să...

— Ascultă ! îi tăie vorba ducele. Ce-ar fi să acoperim deficitul ?

Şi începu să scoată galbeni din buzunar.

— Ai avut o idee grozavă, duce ! Halal de tine, ce deştept eşti ! Al dracului să fiu dacă nu ne scapă tot „Minunea" ! zise regele şi începu să scoată şi el bani şi să-i strîngă în fişicuri.

Îşi cam goliră buzunarele, dar împliniră suma de şase mii de dolari.

— Ascultă — zise ducele — mai am o idee. Mergem sus şi numărăm banii, pe urmă-i luăm şi-i dăm pe toţi fetelor.

— Bravos ! Vin' să te pup, duce ! E ceva colosal ! Ai o devlă deşteaptă cum nu se mai află. E-o lovitură de maestru, pe onoarea mea, n-are nici un cusur. Dacă cumva mai au vreo bănuială în privinţa noastră, chestia asta o să-i curarisească.

Cînd ne-am întors sus, toată lumea se strînse în jurul mesei, iar regele numără banii şi-i aşeză pe masă în fişicuri de cîte trei sute de dolari — la un loc douăzeci de fişicuri de toată frumuseţea. Oamenii se uitau cu jind la ele, lingîndu-şi buzele. Pe urmă regele puse banii la loc în sac şi începu să se umfle-n pene — pasămite ca să mai ţină o cuvîntare.

— Dragii mei prieteni — începu el — bietul meu frate, care zace acolo, s-a gîndit cu filotimie la cei pe care-i lasă după sine în această vale a plîngerii. El nu le-a uitat pe aceste sărmane mioare pe care le-a iubit şi le-a crescut sub acoperămîntul lui şi care acum au rămas orfane de tată şi de mamă. Da, da. Iar noi, care l-am cunoscut, ştim că ar fi fost şi mai mărinimos cu ele, dacă nu i-ar fi fost teamă să nu ne jignească pe mine şi pe scumpul său William. Oare nu-i aşa ? Eu unul nu mă îndoiesc de loc c-aşa a gîndit el. Dar ce fel de fraţi ar fi cei care s-ar pune împotriva gîndurilor sale, în asemenea clipe ? Şi ce fel de unchi ar fi ăi care într-o astfel de împrejurare ar jefui, da, ăsta-i cuvîntul, aceste mioare la care el ţinea aşa de mult ? Pe cît îl cunosc pe William, şi cred că-l cunosc foarte bine, el... el... Staţi niţel să-l întreb...

Şi zicînd acestea, se-ntoarse spre duce şi-ncepu să-i facă tot felul de semne cu mîna ; ducele se uită o clipă la el, c-o mutră neghioabă şi năucă, apoi, deodată, păru că înţelege despre

ce era vorba şi-l strînse la piept de vreo cincisprezece ori, gîngurind de bucurie.

— Eram sigur ! zise regele, smulgîndu-se din îmbrăţişarea lui. Cred că aţi înţeles cu toţii ce-i în sufletul lui. Hai, Mary Jane, Suzana şi Joanna, luaţi-vă banii, luaţi-i pe toţi ! Vi-i dăruieşte cel care zace acolo, rece dar fericit.

Mary Jane îi sări de gît, iar Suzana şi fata cu buza de iepure îl îmbrăţişară pe duce. De cînd sînt n-am văzut asemenea pupături şi îmbrăţişări.

Toţi cei de faţă se înghesuiră, cu lacrimi în ochi, în jurul pungaşilor şi începură să le strîngă mîinile, mai-mai să le smulgă din umeri.

— Ah ! Ce suflete nobile ! ziceau toţi. Ce frumos ! Ce minunat !

În curînd se apucară iar să vorbească despre răposatu', că ce bun era, că ce pierdere grea e pentru ei, şi-aşa mai departe. Nu trecu mult şi un vlăjgan cu nişte fălci de fier îşi croi drum în încăpere şi rămase locului, ascultîndu-i şi privindu-i fără să scoată o vorbă. Nimeni nu-i dădu nici o atenţie, pentru că toată lumea îl asculta pe rege, care se afla tocmai în mijlocul unei tirade :

— ...erau prietenii ăi mai buni ai răposatului. De-aia sînt poftiţi aici astă-seară. Da' mîine vrem să vină toată lumea, că el ţinea la toţi şi avea respect pentru fiecare şi de-aia se cuvine ca orgia funebră să fie obştească.

Şi dă-i, şi dă-i pe chestia asta, că tare-i mai plăcea să se-audă vorbind. Din cînd în cînd pomenea de „orgia funebră", pînă ce ducele îşi pierdu răbdarea şi-i scrise pe o bucăţică de hîrtie : „ceremonia, dobitocule !" Împături hîrtiuţa şi i-o întinse peste capetele oamenilor, fără să se oprească din gîngurit.

Regele citi bileţelul, îl vîrî în buzunar şi spuse :

— Bietul William ! Chiar zdrobit de durere, inima lui tot bună rămîne ! Má roagă să invit toată lumea la ceremonia funebră, vrea ca nimeni să nu lipsească. Dar n-avea de ce să se teamă, tocmai asta voiam şi eu să spun.

Şi-i dădu înainte cu gura, ca şi cînd nu s-ar fi întîmplat nimic, strecurînd pe ici, pe colo cîte o „orgie funebră", la fel ca pînă atunci. Şi după ce o pomeni de vreo trei ori, spuse :

— Zic „orgie", nu fiin'că e cuvîntul obişnuit, tocmai că nu e (ceremonie e cuvîntul obişnuit), ci pentru că orgie e cuvîntul cel mai potrivit. În Anglia nu se mai spune ceremonie

funebră, cuvîntul s-a demodat. Noi englezii zicem acum orgie. E un cuvînt mai bun, fiin'că arată mai limpede despre ce e vorba. Cuvîntul ăsta vine de la grecescul *orgo,* care-nseamnă : afară, deschis, peste hotare, şi din ebraicul *gis,* a ascunde, a acoperi, va să zică a înmormînta. Aşa că, vedeţi, orgie funebră înseamnă o înmormîntare deschisă tuturor, sau obştească.

N-avea pereche potlogarul ăsta. Dar deodată vlăjganul cu fălci de fier îi rîse în nas, spre uimirea întregii adunări.

— Ce-i asta, doctore ? strigară cîţiva, iar Abner Shackleford spuse :

— Ce-i cu tine, Robinson, n-ai auzit vestea ? Dumnealui e Harvey Wilks.

Regele rînji şi-i întinse laba :

— Dumneata eşti doctorul şi prietenul drag al bietului meu frate ? Eu...

— Nu pune mîna pe mine ! se burzului doctorul. Şi zi, vorbeşti ca un englez, ai ? În viaţa mea n-am pomenit maimuţăreală mai grosolană. Dumneata, fratele lui Peter Wilks ? Eşti un potlogar, asta eşti !

Să fi văzut ce mutre au făcut toţi ! Se strînseră buluc în jurul doctorului şi-ncercară să-l potolească, zicîndu-i că Harvey le dovedise în fel şi chip că era Harvey, că ştia numele fiecăruia dintre ei, ba chiar şi pe-al cîinilor, şi-l rugară din tot sufletul să nu jignească simţămintele lui Harvey şi ale bietelor fete.

Dar degeaba. Doctorul îi dădea înainte cu ale lui, zicînd că cineva care se dă drept englez şi nu-i în stare să vorbească englezeşte ca lumea e un şarlatan şi un mincinos. Sărmanele fete plîngeau, agăţate de gîtul regelui.

Deodată, doctorul se întoarse spre ele :

— Am fost prietenul tatălui vostru şi sînt prietenul vostru. Ca prieten sincer, care vrea să vă ocrotească şi să vă ferească de rele şi nenorociri, vă sfătuiesc să-i întoarceţi spatele ticălosului ăstuia şi să nu mai aveţi nimic de-a face cu el, cu haimanaua asta analfabetă, cu nătărăul ăsta care cică ştie greaca şi ebraica ! E limpede ca lumina zilei că nu-i decît un şarlatan, care ne-a venit aici cu o grămadă de nume şi poveşti adunate de nu ştiu unde şi pe care voi le luaţi drept dovezi, lăsîndu-vă amăgite, cu ajutorul acestor prieteni neghiobi, care s-ar cuveni să aibă mai multă minte. Mary Jane Wilks, mă ştii că-ţi sînt prieten şi că n-am nici un interes să te mint. Ascultă-mă ! Dă-l afară pe ticălosul ăsta, te rog din suflet !

Mary Jane își îndreptă trupul (frumoasă mai era !).

— Iată răspunsul meu ! zise ea ridicînd sacul cu bani și punîndu-l în mîinile regelui : Ia, te rog, acești șase mii de dolari și fă cu ei ce vei crede de cuviință pentru mine și surorile mele. Și nu ne da nici o adeverință !

Apoi își petrecu brațul pe după mijlocul regelui, iar Suzana și fata cu buza de iepure îl apucară de mijloc de partea ailaltă.

Toată lumea aplaudă și bătu din picioare, de-ai fi zis că-i furtună, iar regele își înălță capul, cu un zîmbet plin de trufie.

— Treaba voastră ! spuse doctorul. Nu-mi pasă ! Dar vă atrag atenția că o să vină o vreme cînd pînă și amintirea acestei zile o să vă întoarcă pe dos !

Și plecă.

— Prea bine, doctore — spuse regele, batjocoritor. În ziua aceea o să trimitem după dumneata !

Rîseră cu toții, spunîndu-i că „i-a zis-o bine".

CAPITOLUL XXVI

După ce plecă toată lumea, regele o întrebă pe Mary Jane cum stă cu odăile de dormit. Ea îi răspunse că în camera de oaspeți o să-l culce pe nenea William, iar în camera ei, care era cea mai încăpătoare, o să doarmă nenea Harvey. Cît despre ea, o să se ducă în odaia surorilor ei și-o să doarmă pe-o canapeluță.

Aflînd de la ea că sus în pod mai era o chichineață, c-o saltea înăuntru, regele îi spuse că chichineața aia e tocmai bună pentru valetul lui, adică pentru mine.

Mary Jane ne însoți pînă sus și ne arătă odăile, care erau mobilate simplu, dar plăcut.

Dădu să-și ia rochiile și celelalte bulendre din odaie, dar nenea Harvey o opri, spunîndu-i că nu-l stînjenesc de fel. Rochiile erau atîrnate pe pereți, după o perdea lungă de pînză. Într-un ungher era un cufăr vechi de piele, iar în alt ungher se zărea o cutie de chitară. Jur împrejur erau împrăștiate tot felul de bagateluri și nimicuri din alea cu care-și împodobesc fetele

odăile. Regele își dădu cu părerea că toate marafeturile astea fac mai plăcută și mai prietenoasă odaia, așa că mai bine să le lase acolo.

Odaia ducelui era foarte mică, dar tocmai bună pentru el. La fel și chichineața mea.

În seara aceea dădură o masă pe cinste, la care fură poftiți o sumedenie de bărbați și femei ; eu stăteam în spatele regelui și ducelui și-i serveam, iar ceilalți oaspeți erau serviți de negri.

Mary Jane ședea în capul mesei, alături de Suzana. Se văieta mereu că pîinișoarele nu-s bune, că nu-s cine știe ce nici murăturile, că puii fripți nu-s destul de fragezi — și alte bazaconii d-astea, pe care muierile au obiceiul să le spună ca să te silească să le lauzi bucatele.

Oaspeții îi răspundeau că totul e fain : „Cum de vă ies așa de bine rumenite pîinișoarele ?", „De unde-ați făcut rost de castraveciorii ăștia minunați ?" și fel de fel de mofturi d-astea, care se aud de obicei pe la mese.

Cînd isprăviră de înfulecat, eu și cu fata cu buza de iepure ne-am hrănit în bucătărie cu rămășițele ospățului, în vreme ce celelalte fete dădeau o mînă de ajutor negrilor să strîngă masa.

Fata cu buza de iepure începu să-mi pună o mulțime de întrebări despre Anglia. O cam băgasem pe mînecă și simțeam că-mi fuge pămîntul de sub picioare.

— La-i văzut vreodată pe rege ? mă întrebă ea.

— Pe care ? Pe William al patrulea ? Sigur că da, vine mereu la biserica noastră.

Știam că murise cu ani în urmă, da' nu i-am spus-o.

— Cum așa ? Merge mereu la biserica voastră ? mă-ntrebă fata.

— Da, în fiece duminică. Stă în strana din fața noastră, de cealaltă parte a amvonului.

— Credeam că trăiește la Londra...

— Firește. Da' unde vrei să trăiască ?

— Bine, dar tu locuiai parcă la Sheffield ?

Văzînd că o scrîntisem, m-am prefăcut că mă-neac cu un os-cior de pui, ca să cîștig timp și să mă gîndesc cum să ies din încurcătură.

— Voiam să spun că vine mereu la biserica noastră ori de cîte ori e în Sheffield. Asta se-ntîmplă numai vara, cînd vine acolo pentru băile de mare.

— Ce tot vorbești ? Păi Sheffield nu e pe țărmul mării...

— Da' cine-a spus că e ?
— Chiar tu.
— Eu ? ! Da' de unde !
— Ba da !
— Ba nu !
— Ba da !
— N-am zis așa ceva.
— Atunci ce-ai zis ?
— Am zis că venea să facă băi de mare, atîta tot.
— Păi bine, unde să facă băi de mare dacă nu la mare ?
— Ascultă, ai văzut vreodată apă de Colonia ?
— Da.
— Ei, și te-ai dus la Colonia ca s-o iei ?
— Firește că nu.
— Păi, nici William al patrulea n-are nevoie să se ducă la mare ca să facă băi de mare.
— Și-atunci ce face ?
— I se aduce apa în butoaie, întocmai ca apa de Colonia. În palatul din Sheffield sînt multe cazane, fiindcă regele ține morțiș ca apa să fie fierbinte. Pe malul mării n-ar putea fierbe toată apăraia care-i trebuie lui. N-au cazane acolo, pricepi ?
— Aha, acum pricep. Da' de ce n-ai spus de la început ? N-ai fi pierdut atîta vreme.

Cînd am auzit-o vorbind așa, m-am simțit iar la largul meu. Am răsuflat ușurat.

— Ascultă — spuse ea — și tu te duci la biserică ?
— Da, regulat.
— Și unde stai cînd te duci ?
— Păi, în strana noastră.
— A cui strană ?
— A noastră, hm ! a lui nen'tu Harvey.
— A lui ? Da' ce-are el nevoie de strană ?
— Păi, ca să șadă, ca tot omul. Da' ce credeai ?
— Eu credeam că stă în amvon.

Să-l ia dracu', uitasem că-i popă ! Văzînd că iar o făcusem fiartă, m-am mai înecat cu un oscior și după ce-am chibzuit temeinic, i-am spus :

— Știi că ești bine ? Ce, crezi că într-o biserică nu-i decît un popă ?
— Da' de ce-ar fi nevoie de mai mulți ?

— Auzi ! Cînd e vorba să predici în faţa unui rege ?! Zău, n-am mai pomenit o fată ca tine ! Află că-s pe puţin şaptesprezece popi.

— Şaptesprezece ?! Dumnezeule ! N-aş îndura una ca asta, să ştiu de bine că nu mai ajung în rai. Pesemne că predica ţine o săptămînă întreagă !

— Aş, de unde ! Nu predică toţi deodată. Cîte unul pe zi.

— Şi ceilalţi ce fac ?

— Hm ! Nu prea fac mare lucru. Se foiesc prin biserică, umblă cu talgerul, lucruri d-astea. Da' mai tot timpul nu fac nimic.

— Şi-atunci, de ce stau acolo ?

— Păi, de podoabă. Văd că nu ştii nimic.

— Nici nu vreau să ştiu asemenea prostii. Ia spune, cum se poartă englezii cu slugile ? Mai bine decît ne purtăm noi cu negrii ?

— Nu ! Acolo o slugă nu-i de loc luată-n seamă. Se poartă cu ei mai rău decît cu cîinii.

— Şi nu li se dă liber de Crăciun, de Anul nou şi de 4 iulie [1], ca la noi ?

— Fii serioasă ! Se vede că n-ai fost în Anglia niciodată. Ascultă, Buză de... adică Joanna, află că n-au nici măcar o zi de odihnă pe an. Nu se duc niciodată la circ, nici la teatru, nici la spectacolele cu negri, ce mai, nicăieri...

— Nici la biserică ?

— Nici.

— Păi, ziceai că te duci regulat la biserică...

Hait ! iar o făcusem de oaie ! Uitasem că-s valetul bătrînului. Dar într-o clipă am găsit o explicaţie : i-am spus că un valet nu-i totuna cu o slugă şi că, vrînd-nevrînd, trebuia să mă duc la biserică şi să stau cu familia, potrivit obiceiului. Dar se vede treaba că n-am lămurit-o prea bine, fiindcă nu păru mulţumită de ce-i spusesem.

— Pe cuvînt de onoare că nu mi-ai turnat la minciuni ?

— Pe cuvînt de onoare.

— Nici o minciună ?

— Nici una, zău !

— Pune mîna pe cartea asta şi jură.

---

[1] Sărbătoarea naţională a Statelor Unite, în care se aniversează proclamarea, în 1776, a *Declaraţiei de independenţă*.

Văzînd că nu-i decît un slovar, am jurat cu mîna pe el. Fata păru ceva mai mulţumită şi-mi zise :

— Aşa, încep să mai cred cîte ceva din ce mi-ai spus, dar unele n-am să le cred nici în ruptul capului.

— Ce n-ai să crezi, Jo ? o întrebă Mary Jane, care tocmai intrase pe uşă, urmată de Suzana. Nu se cade şi nu-i frumos din partea ta să vorbeşti aşa unui străin, care-i atît de departe de ai săi. Ţie ţi-ar plăcea ca cineva să se poarte aşa cu tine ?

— Uf, Mary ! Totdeauna sări în apărarea cuiva, fără să fie nevoie ! Nu i-am făcut nimic. Mi-a turnat nişte gogoşi şi i-am zis că n-am să le-nghit pe toate. Altceva nu i-am spus şi cred că din atîta lucru n-o să i se facă rău.

— Nu-mi pasă ce şi cît i-ai spus. E un străin în casa noastră şi nu se cuvenea să-i spui nimic. Să fi fost tu în locul lui, ai fi murit de ruşine. Unui străin nu se cade să-i spui nimic jignitor.

— Dar bine, Mary, spune că...

— N-are a face ce spune, nu despre asta-i vorba. E vorba că trebuie să te porţi bine cu el şi să nu-i spui lucruri care să-i aducă aminte că nu se află în ţara lui şi printre ai săi.

În gîndul meu îmi ziceam : „Şi pe-o fată ca asta o las eu să fie jefuită de scorpia aia bătrînă ? !“

Suzana se amestecă şi ea în vorbă, ţinîndu-i isonul ; tii, ce perdaf i-a tras Buzei de iepure ! Mi-am zis atunci : „Încă una pe care-o las jefuită de tîlharul ăla !“

Mary Jane îi mai trase şi ea o praftură, în felul ei drăgălaş şi blajin, de-o făcu praf pe sărmana Buză de iepure, care izbucni în plîns.

— Hai, linişteşte-te ! îi spuseră celelalte două. Cere-i iertare !

Ea se supuse şi-mi ceru iertare, spunîndu-mi vorbe aşa de frumoase, că-mi venea să-i torn un car cu minciuni, numai s-o aud înc-o dată. Şi-mi ziceam în gînd : „Şi pe-asta o las eu s-o jefuiască de bani hoţomanul ăla !“

După ce isprăvi, se străduiră tustrele să mă îmbuneze, ca să mă simt ca la mine-acasă şi între prieteni. Îmi venea să intru în pămînt de ruşine şi mă simţeam aşa de prost, încît m-am hotărît să le-aduc banii îndărăt, fie ce-o fi.

Le-am spus că mă duc la culcare. Nu era o minciună, fiindcă tot aveam de gînd să mă culc odată şi-odată. Rămas singur, am căzut pe gînduri.

„Ce să fac ? îmi spuneam. Să mă duc în taină la doctorul ăla şi să-i dau în vileag pe tîlhari ? Nu, nu e bine. S-ar putea să spuie de unde-a aflat şi-atunci regele şi ducele au să mă scarmene zdravăn. Să mă duc să-i spun lui Mary Jane, între patru ochi ? Nu, nici aşa nu-i bine. Au să ghicească după faţa ei şi au să-şi ia tălpăşiţa, cu bani cu tot. Şi dacă fata o să ceară ajutor, pînă să se termine povestea o să fie vai de pielea mea. Nu, nu-i decît o cale : să fur banii fără ca ei să mă bănuiască. Au găsit aici o comoară şi n-au să se care pînă n-au să stoarcă tot ce-or putea din familia şi din tîrgul ăsta, aşa că timp am berechet. O să fur banii şi-o să-i ascund. Şi cînd o să fiu departe, o să-i scriu lui Mary Jane un răvaş, în care o să-i arăt unde i-am ascuns. Cel mai bine-ar fi să-i iau la noapte. Nu de alta, dar s-ar putea ca doctorul să nu fie aşa de nepăsător cum se lăuda că e, şi te pomeneşti că-i bagă-n sperieţi, silindu-i s-o şteargă la iuţeală de-aici."

Va să zică, mă duc să cotrobăiesc prin odăile lor, mi-am spus. Coridorul de sus era cufundat în întuneric, dar am dibuit odaia ducelui şi-am început să-mi caut drumul cu mîinile. M-am răzgîndit însă şi am intrat în odaia regelui, socotind că pe ăsta nu l-ar răbda inima să lase banii pe mîna altuia. Am început să cotrobăi pe-acolo, dar mi-am dat seama că n-am să fac nici o brînză pe întuneric. Se-nţelege însă că n-avea rost să aprind o lumînare, aşa că m-am hotărît să fac altceva : să-i pîndesc şi să trag cu urechea. Peste cîteva clipe, le-am auzit paşii şi m-am repezit să m-ascund sub pat. Dar patul nu se afla unde credeam eu, aşa că, dînd de perdeaua care acoperea rochiile lui Mary Jane, m-am furişat îndărătul ei ; ghemuindu-mă printre rochii, am stat smirnă acolo.

Ăia intrară în odaie şi închiseră uşa. Prima grijă a ducelui a fost să se uite sub pat, aşa că mi-a părut tare bine că nu-l găsisem cînd îl căutasem. (Şi cu toate astea, cînd nu ţii să fii văzut, nimic nu-i mai firesc decît să te uiţi sub pat.)

Apoi se-aşezară amîndoi, iar regele spuse :

— Ei, ce e ? Zi, da' pe scurt, fiindcă-i mai bine să ne ducem jos ca să ne vedem de boceală, decît să stăm aici, la cucurigu. Cine ştie ce-or fi zicînd ăia despre noi.

— Uite despre ce-i vorba, Capeţinule. Nu-i plăcut şi nici uşor de spus : doctorul ăla nu-mi iese din minte. Vreau să ştiu ce-ai de gînd. Eu am o idee şi socot că-i bună.

— Zi-o, duce !

— Cred c-ar fi mai sănătos să ne luăm tălpăşiţa pînă la trei dimineaţa şi s-o pornim pe rîu cu ce-avem. Nu uita ce uşor am pus mîna pe banii ăştia, ni i-au dat înapoi, sau mai bine zis ni i-au aruncat în braţe, cînd noi socoteam c-o să trebuie să-i furăm. Sînt de părere să lichidăm şi s-o tulim.

Chestia asta nu mi-a plăcut de loc. Cu o oră-două înainte, ar fi fost cu totul altceva, dar acum eram tulburat şi dezamăgit.

— Ce faaace ? izbucni regele. Fără să punem mîna pe restul moştenirii ? Să ne cărăbănim ca nişte fraieri, lăsînd în urma noastră marfă de opt-nouă mii de dolari pentru cin' s-o nimeri să o strîngă? Şi-ncă marfă ca asta, aşa de fainâ şi uşor de vîndut !

Ducele îi răspunse, bodogănind, că se mulţumeşte cu sacul cu galbeni şi că nu-i trebuie mai mult, nu vrea să fure toată averea unor orfeline.

— Ce tot vorbeşti ? se burzului regele. N-o să le furăm decît banii ăştia. Au să sufere doar ăi care-au să cumpere casele şi pămînturile, fiin'că de îndată ce-au să afle că nu noi sîntem apropitarii, şi-au să afle asta foarte curînd după plecarea noastră, vînzarea n-o să mai stea-n picioare şi totu' o să revină moştenitorilor. Orfelinele tale au să-şi recapete casa şi asta le-ajunge. Sînt tinere şi vioaie şi pot să-şi cîştige uşor existenţa. N-au să sufere. Păi, gîndeşte-te, pe lumea asta sînt mii şi mii de oameni care n-o duc aşa de bine ca ele. Fii pe pace, n-au să aibă de ce să se plîngă.

Regele îl duse astfel cu vorba, pînă ce ducele încuviinţă, dar adăugă că, după părerea lui, ar fi o prostie să mai rămînă, cu doctorul ăla pe urmele lor.

— Dă-l dracului de doctor ! se răţoi regele. Ce ne pasă nouă de el ? N-avem oare de partea noastră pe toţi neghiobii din tîrg ? Şi nu-s ăştia grosul în orice oraş din lume ?

Dădură să coboare, dar ducele mai avea ceva pe limbă.

— Cred că n-am ascuns banii unde trebuie.

Asta mă mai înveseli. Începusem să cred că n-am să aflu nimic de la ei.

— De ce ? întrebă regele.

— Fiindcă Mary Jane o să poarte doliu începînd de mîine şi, pînă să ne trezim, negrul care deretică prin odăi o să primească poruncă să împacheteze toate ţoalele astea. Ai mai văzut negru care să găsească bani şi să nu ia şi el niscaiva cu împrumut ?

— Bravo, duce, văd că ţi-a venit mintea la cap — spuse regele şi începu să scotocească pe sub perdea, la cîţiva paşi de locul unde mă ascunsesem. M-am lipit de perete şi mi-am ţinut răsuflarea ; ce-i drept, tremuram ca varga. Mă-ntrebam ce mi-ar spune dacă m-ar prinde şi mă gîndeam pe unde să scot cămaşa, la o adică. Dar în doi timpi şi trei mişcări regele trase sacul, fără să simtă că eram pe-aproape. Apucară sacul, îl vîrîră într-o gaură a mindirului de paie de sub salteaua de fulgi şi, îndesîndu-l bine, spuseră că totul e în regulă, fiindcă un negru nu se-atinge decît de salteaua de fulgi, iar pe aia de paie n-o întoarce decît de vreo două ori pe an, aşa încît nu mai era nici o primejdie ca sacul să facă picioare.

Eu însă ştiam mai bine ca ei. L-am scos de-acolo înainte să fi ajuns ei jos. M-am urcat pe bîjbîite în chichineaţa mea şi l-am ascuns acolo, pîn-oi putea să-i găsesc un loc mai bun... Îmi ziceam c-ar fi mai bine să-l pitesc undeva pe-afară, fiindcă ăia aveau să scotocească toată casa, văzînd că le lipseşte sacul. Puteam să jur că aşa o să se-ntîmple. M-am culcat cu ţoalele pe mine, dar să fi vrut şi tot n-aş fi putut adormi, atît de nerăbdător eram să isprăvesc treaba.

Nu trecu mult şi cei doi se întoarseră. M-am dat jos din culcuş şi m-am lungit pe scăriţă, cu bărbia proptită de marginea ei, aşteptînd să văd ce se-ntîmplă. Spre norocul meu, nu s-a întîmplat nimic.

Cînd s-au stins ultimele zgomote ale nopţii şi pînă să-nceapă acelea ale dimineţii, am coborît tiptil pe scăriţă.

CAPITOLUL XXVII

M-am strecurat pînă la uşile odăilor lor şi am tras cu urechea. Sforăiau. Am mers mai departe în vîrful picioarelor, şi am ajuns cu bine jos. Nu se auzea nici un zgomot, nicăieri. Uitîndu-mă printr-o crăpătură a uşii de la sufragerie, am văzut că oamenii care privegheau mortul dormeau duşi în jilţurile lor. Uşa care dădea în salonul unde se afla mortul era deschisă şi

în amîndouă încăperile ardea cîte o candelă. Am intrat cu băgare de seamă în sufragerie și de-acolo în salon ; nu era nimeni acolo, afară de rămășițele lui Peter. Am încercat să merg mai departe, dar am văzut că ușa-i încuiată și că nu-i nici o cheie în broască. În clipa aceea am auzit zgomot de pași care coborau scara, drept în spatele meu. Am fugit în salon și, aruncînd o privire în jur, am văzut că singura ascunzătoare potrivită pentru sac era sicriul. Capacul era nițeluș tras și prin deschizătură se putea vedea fața mortului, acoperită cu un ștergar ud, iar deasupra giulgiul. Am vîrît sacul cu bani pe sub capac și l-am lăsat ceva mai jos, cam pe unde se încrucișau pe piept brațele răposatului. Brr ! ce reci erau ! Apoi am luat-o la fugă înapoi și m-am tupilat după ușă.

Pașii care se apropiau erau ai lui Mary Jane. Veni încet pînă aproape de sicriu, îngenunche și se uită la mort, apoi își duse batista la ochi și-ncepu să plîngă. N-o auzeam, fiindcă stătea cu spatele la mine. Mă furișai afară și, trecînd pe lîngă sufragerie, îmi veni în gînd să mă încredințez că cei care priveghează mortul nu mă văzuseră. M-am uitat prin crăpătura ușii și-am văzut că totul rămăsese neschimbat. Aia nu se clintiseră.

Ajuns sus, m-am culcat, ce-i drept cam necăjit de întorsătura pe care o luaseră lucrurile, după ce mă canonisem atîta și mă vîrîsem în atîtea primejdii. Ar fi bine dacă sacul ar rămîne acolo — îmi ziceam — fiindcă mai tîrziu, cînd o să fiu iar pe rîu cu vreo sută-două de mile mai jos, o să-i scriu lui Mary Jane să dezgroape mortul și să-și ia banii. Dar, din păcate, n-o să se întîmple așa, ci dimpotrivă : banii au să fie găsiți cînd or să vină să înșurubeze capacul — și atunci regele o să pună gheara pe ei și-o să cam treacă multă vreme pînă ce-o să mai dea el cuiva prilejul să i-i ia din mînă.

Tare-aș fi vrut să cobor și să-i scot de-acolo, dar nu îndrăzneam. Noaptea era pe sfîrșite și mă gîndeam că în curînd ce care priveghează mortul au să înceapă să se miște, și-atunci puteam să fiu prins ținînd în mînă șase mii de dolari pe care nu mi-i dăduse nimeni în grijă sau cu împrumut. N-are rost să fiu amestecat într-o treabă ca asta, îmi ziceam.

Dimineața, cînd m-am dus jos, salonul era închis și oameni nu mai erau acolo. Plecase toată lumea, afară de mine, de cei din familie, de văduva Bartely și de cei doi potlogari. M-am uitat la mutrele lor ca să văd dacă prinseseră de veste, dar n-am băgat de seamă nimic deosebit.

Pe la prînz veni dricarul cu un om de-al lui şi, după ce aşezară coşciugul în mijlocul încăperii, pe două scaune, puseră în jurul lui toate celelalte scaune, băşca alte cîteva împrumutate de prin vecini, încît acum veranda, salonul şi sufrageria erau pline.

Capacul coşciugului era întocmai cum îl văzusem mai înainte, dar nu-mi venea să mă uit înăuntru de faţă cu alţii.

În curînd începu să sosească lumea. Cei doi coţcari şi fetele se aşezară în rîndul din faţă, lîngă coşciug. Vreme de o jumătate de ceas oamenii se perindară unul cîte unul prin faţa sicriului, oprindu-se o clipă să privească chipul mortului. Cîte unii vărsau şi-o lacrimă.

Totul era tăcut şi solemn. Numai fetele şi ăia doi stăteau cu batistele la ochi şi gemeau înăbuşit, cu capetele plecate. Nu se-auzea decît tîrşîitul picioarelor pe podea şi, din cînd în cînd, smiorcăiala nasurilor suflate în batiste. Am băgat de seamă că nicăieri oamenii nu-şi suflă nasul mai des ca la o înmormîntare ; poate doar la biserică să şi-l mai sufle atîta.

Cînd nu mai încăpu nimeni în casă, dricarul îşi trase mănuşile negre şi începu să se foiască fără zgomot, cu mişcări mlădioase şi uşoare, ca de pisică, punînd rînduială în lucruri şi aşezîndu-i pe oameni aşa fel ca să se simtă bine fiecare. Fără să scoată o vorbă, îi muta pe unii dintr-un loc într-altul, le găsea loc celor întîrziaţi, îşi croia drum prin mulţime — şi pentru toate astea îi ajungea doar să clatine capul sau să facă un semn cu mîna. În cele din urmă, se statornici şi el, rezemîndu-se cu spatele de perete. N-am văzut în viaţa mea om mai tăcut şi mai lunecos ca ăsta. Pe deasupra, nu se lipea surîsul de el, cum nu se lipeşte de-o halcă de slănină.

Împrumutaseră un armoniu, cam hodorogit, şi cînd totul fu gata, o domnişoară se aşeză şi-ncepu să zdrăngăne şi să scîrţîie din el, de te-apuca la lingurică. Toată lumea se porni să cînte, încît singurul care cred că se distra era mortul.

Apoi cuvioşia sa, pastorul Hobson, începu să vorbească, domol şi ceremonios. Deodată, dinspre pivniţă se auzi un tărăboi grozav. Era un biet cîine, dar făcea gălăgie, nu glumă, şi nici gînd să se potolească. Pastorul fu nevoit să-şi întrerupă cuvîntarea şi rămase aplecat deasupra coşciugului, aşteptînd să contenească larma. Nu-ţi mai auzeai nici gîndurile ! Toată lumea se simţea stînjenită şi nimeni nu ştia ce să facă. Dar curînd lunganul ăla de dricar îi făcu preotului un semn ce părea

a spune : „Nu te teme, las' pe mine !“ Şi încovoindu-se niţel, o porni pîş-pîş de-a lungul peretelui ; nu i se vedeau decît umerii, lunecînd pe deasupra capetelor oamenilor. Între timp, gălăgia se înteţise. Dricarul îşi urmă drumul şi, după ce străbătu două laturi ale încăperii, dispăru pe scara ce ducea spre pivniţă. Nici două secunde nu trecură şi se auzi un pocnet, după care cîinele îşi isprăvi concertul cu un schelălăit straşnic. Se aşternu din nou o tăcere de moarte şi pastorul îşi urmă cuvîntarea solemnă.

Peste cîteva clipe, spinarea şi umerii dricarului se arătară din nou, lunecînd pe lîngă perete. Se strecură aşa prin încăpere şi deodată se opri, se îndreptă din spate, îşi duse mîinile pîlnie la gură şi, lungindu-şi gîtul înspre pastor, îi şuieră pe deasupra capetelor celorlalţi : „Umbla să prinză un şobolan !“ Zicînd acestea, îşi îndoi iar spinarea şi se strecură înapoi, de-a lungul peretelui, spre locul lui.

Oamenii se arătară încîntaţi să afle ce se-ntîmplase, fiindcă erau curioşi de felul lor.

Lunganul nu făcuse mare lucru, dar tocmai cu asemenea lucruri mărunte cucereşti stima şi simpatia celorlalţi. Nu degeaba dricarul ăsta era omul cel mai iubit din tot tîrguşorul.

Pastorul a ţinut o predică pe cinste, dar cam plicticoasă şi lungă cît o zi de post. După aceea, regele a tras şi el un discurs, cu obişnuitele-i aiureli, şi cu asta basta. Dricarul se apropie, lunecînd, de coşciug, cu şurubelniţa lui. Mă uitam la el şi mă treceau năduşelile de atîta încordare. Nu se-atinse însă de nimic, mulţumindu-se să închidă cu mare băgare de seamă capacul şi să-l înşurubeze zdravăn.

Alta acum ! Nu ştiam dacă banii mai sînt sau nu în coşciug. Ce mă fac dac-a şterpelit careva sacul ? De unde să ştiu eu dacă e cazu' să-i mai scriu sau nu lui Mary Jane ? Dacă o să dezgroape sicriul şi n-o să găsească nimic înăuntru, ce-o să zică de mine ? La naiba, s-ar putea să fiu urmărit şi băgat la răcoare ! Mai bine tac mîlc şi nu-i scriu nimic. Grozav s-au mai încurcat iţele ! Căutînd să le descurc, am stricat totul. Mai bine nu m-amestecam de loc în povestea asta afurisită !

După înmormîntare ne-am întors cu toţii acasă şi m-am apucat din nou să cercetez feţele oamenilor. N-aveam astîmpăr şi nu mă puteam linişti. Dar degeaba mă uitam la feţele oamenilor, fiindcă tot nu-mi spuneau nimic.

Seara, regele merse în vizită la vecini şi cuceri inimile tuturor prin purtarea lui curtenitoare. Cu acest prilej le dădu a înţelege că enoriaşii lui din Anglia abia-l aşteaptă să se-ntoarcă în mijlocul lor aşa încît trebuie să se grăbească să-şi lichideze moştenirea, ca să poată pleca numaidecît acasă. Îi părea rău, cică, tare rău că trebuie să se grăbească ; oamenii ar fi vrut, firește, să-i mai aibă printre ei, dar îşi dădeau seama că nu se poate.

Regele le mai spuse că, bine-nţeles, el şi William le vor lua şi pe fete cu ei, ceea ce îi bucură nespus pe oameni, fiindcă în felul ăsta fetele aveau să scape de griji şi să se simtă bine, în sînul familiei. Fetele se arătară la rîndu-le foarte bucuroase şi, uitînd de toate necazurile, îl rugară pe rege să vîndă cît mai repede lucrurile, ca să poată pleca. Bietele fete erau aşa de fericite, că mă durea inima să le văd duse de nas şi batjocorite în felul ăsta, dar nu vedeam cum aş putea să mă amestec şi să schimb ceva, fără s-o păţesc.

Pramatia de rege lipi numaidecît un afiş în care spunea că va scoate la mezat casa, negrii şi celelalte lucruri, la două zile după înmormîntare, adăugînd că doritorii puteau cumpăra şi înainte de această dată, prin bună învoială.

A doua zi după înmormîntare, cam pe la amiază, bucuria fetelor primi cea dintîi lovitură. Doi negustori de sclavi se înfăţişară şi regele le vîndu negrii la un preţ bunicel, contra unei polite plătibile în trei zile. Şi duşi au fost negrii — cei doi fii în susul rîului, la Memphis, iar mama lor în josul rîului, la Orleans. Credeam că bietele fete şi nenorociţii de negri au să se prăpădească de inimă rea. Mă rupea la ficaţi văzîndu-i cum plîng şi se căinează. Fetele ziceau că nu şi-ar fi închipuit niciodată că negrii ar putea fi despărţiţi sau vînduţi undeva afară din oraş. N-am să uit în viaţa mea despărţirea dintre nenorocitele alea şi negri : se îmbrăţişau şi plîngeau de-ţi era mai mare jalea şi cred că mi-aş fi pierdut răbdarea şi i-aş fi dat pe faţă pe ticăloşi, ca să curm această ticăloşie, dacă n-aş fi ştiut că vînzarea nu face doi bani şi că într-o săptămînă sau două negrii au să se întoarcă acasă.

Afacerea asta stîrni mare vîlvă în tîrguşor şi mulţi veniră şi le spuseră verde-n obraz că-i ruşinos să desparţi în felul ăsta o mamă de copiii ei. Potlogarii o cam băgaseră pe mînecă, dar zgripţuroiul ăl bătrîn făcu mai departe pe nebunul, fără să-i pese de ameninţările ducelui, care era tare speriat, zău !

A doua zi urma să aibă loc scoaterea lucrurilor la mezat. Dimineaţa, nu prea devreme, regele şi ducele veniră în chichineaţa mea şi mă treziră. După mutrele lor, am ghicit că-i de rău.

— Ia ascultă — mă luă la rost regele — nu cumva ai fost în odaia mea alaltăieri seară ?

— Nu, măria ta ! (Aşa-i spuneam totdeauna cînd eram între noi.)

— Dar ieri seară ?

— Nu, măria ta !

— Pe onoarea ta că nu minţi ?

— Pe onoarea mea, măria ta, spun adevărul. N-am fost în odaia matale din ziua cînd duduia Mary Jane v-a arătat-o matale şi ducelui.

— Da' n-ai văzut pe altcineva intrînd ? mă descusu ducele.

— Nu, alteţă. Nu-mi amintesc să fi văzut pe cineva.

— Ia gîndeşte-te niţel !

Am stat puţin pe gînduri şi mi-a venit o idee :

— Da, mi se pare că i-am văzut pe negri intrînd acolo de cîteva ori.

Tresăriră amîndoi, ca şi cum nu s-ar fi aşteptat la una ca asta, dar privindu-i bine, mi se păru că totuşi se aşteptaseră.

— Ce, toţi trei ? întrebă ducele.

— Nu toţi, adică nu toţi la un loc ; cred că i-am văzut ieşind împreună numai o dată.

— Ia te uită ! Cînd a fost asta ?

— Păi, în ziua înmormîntării, dimineaţa. Da' nu prea devreme, fiindcă am dormit mai mult ca de obicei. Tocmai coboram scara cînd i-am văzut ieşind din odaie.

— Hi, zi mai departe ! Ce făceau ? Ce mutre aveau ?

— Nimic neobişnuit, pe cît mi-aduc aminte. Mergeau tiptil, aşa că mi-am zis că intraseră acolo ca să vă deretice odaia, crezînd că v-aţi trezit, dar cînd au văzut că mai dormiţi, au şters-o în vîrful picioarelor, ca să nu vă tulbure somnul, dacă nu cumva v-au şi trezit.

— Mii de draci, ne-au tras clapa ! izbucni regele.

Amîndoi păreau cam buimăciţi şi aveau nişte mutre plouate ca vai de lume. Rămaseră cîteva clipe pe gînduri, scărpinîndu-se în cap, apoi ducele începu să chicotească, cam hîrîit :

— Grozav ne-au mai dus de nas negrii ăia ! S-au prefăcut că le pare rău că pleacă din locurile astea şi i-am crezut şi noi, şi toţi ceilalţi. Să nu-mi mai spui al'dată că negrii nu se pricep să joace teatru. Păi ar fi putut duce de nas pe oricine cu purtarea lor ! Ascultă-mă pe mine, oamenii ăştia sînt o comoară ! De-aş avea capital şi-o sală de teatru, nu mi-aş dori un plasament mai bun.

— Şi cînd te gîndeşti că i-am vîndut pentru-o bagatelă, da, şi nici măcar n-avem dreptul s-o cîntăm deocamdată ! Ia zi, unde-i bagatela... vreau să zic poliţa ?

— La bancă, ne-aşteaptă s-o încasăm, unde vrei să fie ?

— Atunci e-n regulă, slavă Domnului.

— Da' ce s-a întîmplat ? am întrebat eu cam cu sfială.

Regele se repezi la mine furios :

— Nu te priveşte ! Vezi-ţi de treaba ta şi ţine-ţi gura ! Cît timp te afli în tîrgul ăsta, să nu uiţi ce-ţi spusei, ai priceput ?

Apoi către duce :

— Trebuie să-nghiţim găluşca şi să nu suflăm o vorbă. Mormînt, asta să ne fie deviza acum.

În vreme ce coborau scara, ducele spuse chicotind :

— Vînzare rapidă şi profit mititel ! Bună afacere, n-am ce zice !

Regele mîrîi la el :

— Am căutat să iasă cît mai bine, vînzîndu-i aşa de repede. Dacă nu ne-am ales cu nici un profit şi-am rămas în pagubă, crezi că numai eu sînt de vină ?

— Oricum, dacă sfaturile mele ar fi fost ascultate, negrii ar fi şi acum în casa asta, iar noi n-am mai fi aici...

Regele se răsti niţel la el, atît cît să nu-l calce pe coadă, apoi se întoarse sus şi-şi vărsă iar năduful pe mine. Mă făcu cu ou şi cu oţet, că de ce nu m-am dus să-i spun că-i văzusem pe negri ieşind aşa din odaia lui. Şi un tîmpit — spunea el — ar fi ştiut că-i ceva necurat la mijloc.

Apoi se luă singur în tărbacă, zicînd că totul se-ntîmplase din pricină că în dimineaţa aceea se sculase prea devreme şi nu se odihnise ca de obicei.

— Al dracului să fiu dacă mai fac aşa altă dată !

Şi plecară bodogănind, iar eu nu mai puteam de bucurie că ieşisem basma curată, dînd vina pe negri fără să le căşunez totuşi vreun rău.

CAPITOLUL XXVIII

Veni şi vremea să mă scol. Am coborît pe scăriţă, ca să mă duc jos, dar trecînd pe lîngă odaia fetelor, am văzut-o prin uşa deschisă pe Mary Jane, care şedea lîngă cufărul ei vechi de piele şi-ndesa în el tot felul de boarfe. Se pregătea, pasămite, să plece în Anglia.

Tocmai atunci se oprise, ţinînd pe genunchi o rochie împăturită, şi plîngea cu faţa în palme. Mă durea inima s-o văd în starea asta — şi cred că oricine ar fi simţit la fel.

— Duduie Mary Jane — i-am zis intrînd în odaie — ştiu că nu poţi răbda să vezi oameni care suferă. Ei bine, nici eu. Spune mi, ce-i cu dumneata ?

Îmi mărturisi că suferă din pricina negrilor. Bănuisem eu. Zicea că pentru ea călătoria în Anglia nu mai poate fi frumoasă, cum ar fi putut să fie. Ştiind că negresa aia a fost despărţită pentru totdeauna de copiii ei, se-ntreba cum ar mai putea fi fericită acolo. Şi izbucnind într-un plîns şi mai amarnic, ridică braţele spre cer :

— Doamne ! Doamne ! Cînd te gîndeşti că n-au să se mai vadă niciodată !

— Ba da, au să se vadă... şi încă pînă-n două săptămîni. Sînt sigur de-asta !

Hait ! Mă luase gura pe dinainte, dar pînă să-mi vin în fire, ea mă şi cuprinsese cu braţele pe după gît şi mă ruga să-i mai spun o dată.

Era limpede că vorbisem prea mult, dar nu mai puteam da înapoi. Am rugat-o să mă lase cîteva clipe să mă gîndesc. Mă uitam la ea : era nespus de frumoasă în tulburarea ei şi ardea de nerăbdare, dar arăta fericită şi uşurată ca un om căruia tocmai i s-a scos o măsea stricată. Tot privind-o aşa, mă zbuciumam să găsesc o ieşire. Mă gîndeam că unul care spune tot adevărul cînd e strîns cu uşa, este pîndit de multe primejdii. Mie aşa mi se părea, dar n-aş fi băgat mîna-n foc că-i aşa, fiindcă nu încercasem niciodată. Şi totuşi — îmi ziceam — iată un caz în care să mă ia naiba dacă adevărul nu-i de zece ori mai bun şi mai sigur decît o minciună ! Am să ţin minte treaba asta şi-am să cuget neapărat la ea mai tîrziu, că prea-i curioasă şi neobişnuită. E ceva nemaipomenit. Da, am să-ncerc, de data

asta am să spun adevărul, cu toate că e ca şi cum m-aş aşeza pe-un butoi cu pulbere şi i-aş da foc ca să văd cît de sus am să zbor.

— Duduie Mary Jane — i-am zis — ştii cumva vreun loc afară din orăşel, unde să poţi sta vreo trei-patru zile ?

— Da. La domnul Lothrop. Dar de ce mă întrebi ?

— Ai să vezi mai p-ormă. Ia spune, dacă am să-ţi dovedesc că ştiu că negrii au să fie iar împreună pînă-n două săptămîni aici, în casa asta, ai să te duci să stai vreo patru zile la domnul Lothrop ?

— Patru zile ? strigă ea. Aş sta şi-un an !

— Bine, nu-ţi cer decît cuvîntul de onoare ; pun mai mult preţ pe el decît pe vorbele unuia care jură cu mîna pe scriptură.

Fata zîmbi şi obrajii i se îmbujorară uşor.

— Dă-mi voie să-nchid uşa cu zăvorul — i-am zis şi, întorcîndu-mă, m-am aşezat la loc. Să nu ţipi. Stai liniştită şi ascultă bărbăteşte ce-am să-ţi spun. Am să-ţi destăinui adevărul şi trebuie să ai curaj, duduie Mary, fiindcă-i ceva urît şi cam greu de înghiţit, dar asta e, n-ai ce-i face. Unchii ăştia ai dumitale nu sînt de loc unchi, ci nişte potlogari, nişte borfaşi de rînd. Ei, asta-i, ce-a fost mai greu a trecut, ce-o să urmeze e mai uşor de îndurat.

Bineînţeles, a sărit ca arsă, dar trecusem hopul ăl mare, aşa că nu m-am mai oprit. Să fi văzut cum îi străluceau ochii în timp ce-i istoriseam în amănunt toată povestea, de la întîlnirea cu flăcăul ăla nătîng care se ducea la vapor, şi pînă în clipa cînd ea se aruncase la pieptul regelui, iar el o sărutase de şaisprezece-şaptesprezece ori. Deodată, fata sări în picioare şi spuse, cu obrajii roşii ca focul :

— Ticălosul ! Hai, vino, n-avem nici o clipă de pierdut, o să-i tăvălim în catran şi-n fulgi şi-o să-i azvîrlim în fluviu !

— Sigur — i-am zis. Da' parcă era vorba că te duci mai întîi la domnu' Lothrop, sau...

— Vai ! Ce-mi trecu prin cap ? izbucni ea şi se aşeză repede la loc. Uită ce-am spus, uită, te rog ! Ai să uiţi, nu-i aşa ?

Şi-şi puse palma catifelată pe mîna mea, încît am jurat că mai bine mor decît să nu-i fac pe plac.

— Eram atît de tulburată, încît am uitat făgăduiala. Spune mai departe şi-ţi jur că n-am să mai uit. Spune-mi ce să fac, şi-o să mă supun, orice mi-ai cere.

— Bine. Uite ce e : potlogarii ăştia sînt daţi dracului şi vrînd-nevrînd trebuie să mai merg o bucată de vreme cu ei, mai bine să nu afli de ce. Şi dacă te-ai apuca să-i dai în vileag, ştiu că oamenii m-ar scăpa din ghearele lor, dar mi-e de altcineva, de unul pe care nu-l cunoşti şi care-ar fi în mare primejdie. Trebuie să-l salvăm şi pe-ăsta, nu-i aşa ? Aşa că deocamdată nu-i putem da în vileag.

Vorbindu-i astfel, mi-a venit o idee grozavă : Jim şi cu mine am putea scăpa de tîlharii ăia doi, dac-ar fi băgaţi la puşcărie chiar în tîrgul ăsta, însă n-avea rost să pornim cu pluta pe lumină, fără să mai fie cineva în afară de mine, care la o adică să poată răspunde la întrebări. Aşa încît nu-mi convenea să-mi pun planul în aplicare decît noaptea tîrziu.

— Uite ce e, duduie Mary Jane — i-am zis. N-o să mai fie nevoie să rămîi aşa de mult la domnu' Lothrop. Stă departe?

— Cale de vreo patru mile de-aici, în plin cîmp.

— Nu-i rău. Te duci şi stai acolo pînă la nouă, nouă şi jumătate seara, pe-urmă îl rogi să te-aducă înapoi acasă, fiindcă ai ceva treabă ; dac-ajungi înainte de unsprezece, aprinde o lumînare la fereastra asta. Aşteaptă pînă la unsprezece şi dacă vezi că eu nu m-arăt, înseamnă c-am plecat şi că-s departe de orice primejdie. Te duci apoi şi dai sfoară-n ţară şi-i pui pe ticăloşi la popreală.

— Bine — zise ea. Aşa am să fac.

— Şi dacă se-ntîmplă să nu pot fugi şi să fiu prins o dată cu ei, spune-le oamenilor că eu ţi-am dezvăluit totul dinainte şi ia-mi apărarea.

— Mai e vorbă ? Sigur c-o să te apăr. N-au să se-atingă nici de-un fir de păr din capul tău — spuse ea, cu nările fremătînd şi cu ochii strălucitori.

— Dacă izbutesc să plec, n-am să fiu de faţă ca să dovedesc că ticăloşii ăştia nu-s unchii voştri, şi chiar de-aş fi aici, tot n-aş fi în stare. Aş putea doar să jur că-s nişte pungaşi şi nişte trîntori. Atîta tot, măcar că nu-i de lepădat nici asta. Dar sînt alţii care pot face mai mult şi pe care lumea o să-i creadă mai degrabă decît pe mine. Am să-ţi spun unde-i găseşti. Dă-mi un plaivaz şi o bucăţică de hîrtie. Uite : „Minunea regească, Bricksville". Pune-o bine, vezi să n-o pierzi. Dacă judecătorii vor voi să ştie ceva despre ăi doi, să trimită pe careva la Bricksville ca să spună că tîlharii care-au jucat „Minunea regească" au fost prinşi şi să aducă vreo cîţiva mar-

tori. Pînă să zici pis, tot tîrgul ăla are să fie aici, domnişoară Mary. Cu o falcă-n cer şi cu una-n pămînt au să vie, zău aşa!

Socotind că acum totul e-n regulă, i-am zis:

— Să nu-ţi pese de licitaţie, lasă-i s-o ţină. Pînă mîine, n-au să poată cere nimănui bani pentru lucrurile vîndute, c-aşa-i obiceiul, şi n-au să se care ei de-aici fără bani, fii pe pace! Şi după cum am brodit noi lucrurile, vînzarea nu face două parale, iar ăia n-au să pună mîna pe nici un gologan. La fel şi vînzarea negrilor, nu-i o vînzare după lege, iar negrii au să se-ntoarcă în curînd, iar pînă una alta, pungaşii n-au să poată încasa banii. Zău, domnişoară Mary, au intrat rău de tot la apă, tîlharii!

— Bine — zise ea — acum mă duc la masă şi numaidecît după aia plec la domnul Lothrop.

— Nu, aşa nu-i bine, domnişoară Mary Jane. Trebuie să pleci înainte de masa de dimineaţă.

— De ce?

— Da' de ce crezi că vreau să te duci acolo, domnişoară Mary?

— Păi nu ştiu, nu m-am gîndit la asta. Ia spune, de ce?

— Pentru că n-ai obrazul de toval, ca alţii. Pe chipul matale se poate citi ca-ntr-o carte şi slovele-s aşa de groase, că le poate citi oricine de la o poştă. Crezi cumva că ai putea da ochi cu unchii matale cînd vor veni să-ţi spună bună dimineaţa şi să te sărute, fără ca...

— Taci, taci! Bine, am să plec înainte de masa de dimineaţă, cu dragă inimă! Dar să-mi las surorile cu ăştia?!

— Lasă, nu te gîndi la ele! Trebuie să mai rabde puţin. Dacă aţi pleca tustrele, ăia ar intra la bănuială. Nu vreau să-ţi vezi nici surorile, nici pe ăia, pe nimeni din tîrguşor. Dacă vreun vecin te-ar întreba ce mai fac unchii, ar vedea după faţa matale că s-a-ntîmplat ceva. Du-te repede, domnişoară Mary Jane, şi am să am eu grijă de tot. Domnişoarei Suzana am să-i cer să-ţi sărute unchii şi să le spună că te-ai dus să te odihneşti cîteva ceasuri şi să mai schimbi aerul, sau să vezi o prietenă, şi c-ai să te întorci acasă seara, sau mîine dimineaţă.

— N-am nimic împotrivă să le spună că m-am dus la o prietenă, da' nu vreau să-i sărute din partea mea.

— Bine, fie şi-aşa — am liniştit-o eu, gîndindu-mă că hatîrul ăsta nu mă costă nimic. Era o nimica toată, dar tocmai nimicurile astea au darul de a-i linişti pe oameni şi de a-i face

să se simtă mai bine. Mai e ceva — adăugai — sacul ăla cu bani.

— Păi, e la ei. Ah, mor de necaz cînd mă gîndesc cum au ajuns să pună mîna pe el !

— Aici te-nşeli. Nu-l mai au.

— Cum aşa ? Atunci la cine e ?

— Tare-aş vrea să ştiu şi eu ! Într-o vreme, îl aveam chiar eu, după ce-l şterpelisem de la ei ca să ţi-l dau matale. Ştiu unde l-am ascuns, dar mă tem că nu mai e acolo. Îmi pare nespus de rău, domnişoară Mary Jane, crede-mă, dar am făcut tot ce-am putut, îţi jur. Erau cît pe ce să mă prindă şi de-aia l-am ascuns unde s-a nimerit şi-apoi am şters-o. Dar nu era o ascunzătoare bună.

— Ah, încetează, nu te mai învinovăţi atîta, nu-ţi dau voie ! Nu eşti tu de vină, n-aveai încotro. Dar spune-mi, unde l-ai ascuns ?

Nu voiam să-i aduc iar aminte de durerea ei şi nu mă răbda inima să rostesc o vorbă care i-ar fi amintit iarăşi de mortul ăla aşezat în coşciug, cu sacul de bani pe pîntec.

— Domnişoară Mary Jane — i-am zis, după cîteva clipe — mai bine nu-ţi spun unde l-am ascuns. Dar am să-ţi scriu pe o bucăţică de hîrtie şi, dacă vrei, o poţi citi în drum spre domnu' Lothrop. Ce zici, e bine aşa ?

— Da, da.

M-am apucat şi am scris cele ce urmează : „L-am ascuns în coşciug. Se afla acolo ieri noapte, cînd ai venit să-l boceşti pe mort. Eu eram după uşă şi mi se rupea inima văzîndu-te, domnişoară Mary Jane".

Mi s-au umezit ochii amintindu-mi cum plînsese acolo, singură în noapte, sub acelaşi acoperiş cu împieliţaţii ăia care-şi băteau joc de ea şi o jefuiau. Cînd i-am dat hîrtiuţa împăturită, am văzut că şi ochii ei erau plini de lacrimi. Îmi strînse mîna cu putere şi-mi zise :

— La revedere ! Am să fac întocmai cum mi-ai spus şi dacă nu ne vom mai vedea niciodată, să ştii că n-am să te uit. Mă voi gîndi adesea la tine şi mă voi ruga pentru sufletul tău !

Şi plecă. Auzi, să se roage pentru sufletul meu ! Dacă m-ar fi cunoscut cît de cît, nu şi-ar mai fi luat pe cap o asemenea corvoadă. Dar cred c-ar fi făcut-o şi-n cazul ăsta, fiindcă aşa-i era felul. Ar fi fost în stare să se roage şi pentru Iuda; cînd îşi punea în gînd ceva, s-a isprăvit, n-o mai puteai opri nici în

ruptul capului. Orice-ați spune, eu unul zic c-avea mai mult coraj decît toate fetele pe care le-am văzut vreodată. Era plină de coraj ! Ce spun eu miroase a tămîie, dar să știți că n-o tămîiez de loc. Cît despre frumusețe și bunătate, să nu mai vorbim... era cu un cap mai sus ca toate fetele. N-am mai văzut-o de-atunci, din clipa cînd a ieșit pe ușa aceea, dar cred că m-am gîndit de milioane și milioane de ori la ea și la făgăduiala ei c-o să se roage pentru sufletul meu. Și, zău așa, dacă mi-ar fi dat vreodată prin gînd că ar folosi la ceva să mă rog pentru ea, să mor că m-aș fi rugat !

Mary Jane a ieșit pesemne pe ușa din dos, nu sînt sigur, fiindcă nimeni n-a văzut-o cînd a plecat. Cum am dat ochii cu Suzana și Buza de iepure, le-am zis :

— Cum îi cheamă pe ăia de peste rîu, la care vă duceți uneori în vizită ?

— Care din ei, că-s mai mulți ? Dar mai des mergem la Proctori — răspunseră ele.

— Da, ăsta-i numele. Mai-mai să-l uit. Domnișoara Mary Jane m-a rugat să vă spun că s-a dus degrabă acolo, fiindcă unul din ei s-a îmbolnăvit.

— Care din ei ?

— Nu știu, adică am uitat. Da' cred că-i...

— Doamne păzește, nu cumva-i Hanna ?

— Îmi pare rău, dar chiar despre ea e vorba.

— Dumnezeule ! Și era sănătoasă tun săptămîna trecută ! E rău bolnavă ?

— Nici nu vă închipuiți. Domnișoara Mary Jane zicea c-au stat la căpătîiul ei toată noaptea și se crede că n-o mai duce decît vreo cîteva ceasuri.

— Vai, ce groaznic ! Da' ce-are ?

Nu mi-a dat prin gînd nimic serios, așa că le-am spus :

— Gîlci.

— Să i-o spui lu' mutu ! Nu se stă la căpătîiul unuia bolnav de gîlci.

— Nu zău ! Ce tot vorbiți ? Aflați că se stă cînd e vorba de gîlci de-astea. Sînt gîlci de-un soi nou, așa zicea domnișoara Mary Jane.

— De ce-i un soi nou ?

— Păi, fiindcă-s amestecate și cu alte socoteli.

— Ce socoteli ?

— Păi, cu pojar, tuse măgărească, brîncă, oftică, gălbinare, meningită şi cîte şi mai cîte.

— Dumnezeule ! Şi asta se numeşte gîlci ?

— Aşa spunea domnişoara Mary Jane.

— Bine, da' de ce-i zice gîlci, pentru numele lui Dumnezeu ?

— Păi, fiin'că tocmai de gîlci e vorba. Cu asta şi începe.

— Prostii ! E ca şi cum cineva şi-ar scrînti degetul ăl mare de la picior, ar lua otravă, ar cădea într-un puţ, şi-ar frînge gîtul şi-apoi şi-ar zbura creierii, iar altcineva, întrebînd cine l-a omorît, ar afla de la un neghiob că omul a murit fiindcă şi-a scrîntit degetul. Ar fi o nerozie. Tot aşa şi cu gîlcile astea. Ia zi, se ia ?

— Dacă se ia ? Auzi întrebare ! Dar o grapă se ia de tine cînd dai peste ea noaptea ? Dacă nu te-agăţi de unul din dinţii ei, te-agăţi de altul, aşa-i ? Şi nu poţi scăpa de dintele ăla fără să răstorni grapa peste tine. Aşa-i şi cu gîlcile, şi zău că-s o grapă parşivă de tot : cînd te-agăţi de ea, nu mai scapi.

— E groaznic ! oftă Buza de iepure. Mă duc la nenea Harvey şi...

— Da, da, du-te repede ! i-am spus. Să fiu în locul matale, n-aş mai zăbovi o clipă.

— De ce spui asta ?

— Gîndeşte-te puţin şi-ai să pricepi. Nu-i aşa că unchiul matale trebuie să se înapoieze cît mai degrabă în Anglia ? Şi crezi că sînt aşa de hapsîni încît să plece, lăsîndu-vă să veniţi singure dup-aceea ? Doar ştii c-au să v-aştepte. Pîn-aici e bine. Unchiul Harvey e preot, nu-i aşa ? Foarte bine. Credeţi oare că un preot ar fi în stare să-l mintă pe căpitanul unui vapor, pe căpitanul unui mare vapor ? Şi pentru ce, mă rog ? Ca să-l înduplece s-o primească pe bord pe domnişoara Mary Jane ? Ştiţi bine că n-ar fi în stare de aşa ceva. Şi atunci, ce-o să facă ? O să spună : „Îmi pare rău, dar biserica mea va trebui să se descurce cum ştie, căci nepoată-mea s-a molipsit poate de gîlcile astea extra şi sînt dator să rămîn aci şi s-aştept trei luni, pînă ce-o să se poată vedea dacă s-a molipsit sau nu cu adevărat". Dar nu face nimic, dacă crezi că-i mai bine să te duci să-i spui lui nenea Harvey...

— Ce tot vorbeşti ? Cînd am putea petrece de minune în Anglia, să ne pierdem vremea aici aşteptînd să vedem dacă Mary Jane s-a molipsit sau nu ? ! Da' nerod mai eşti !

— N-ar fi mai bine să daţi de veste prin vecini ?

— Alta acum ! N-ai pereche de tont ce eşti. Nu-ţi dai seama că ar umple tot tîrgul ? Al mai bine e să nu spunem nimănui nimic.

— S-ar putea s-aveţi dreptate. Da, aşa e.

— Cred totuşi, c-ar trebui să-i spunem unchiului Harvey că Mary a ieşit să se plimbe puţin, nu de alta, dar s-ar putea să fie îngrijorat.

— Da, da, domnişoara Mary Jane mi-a zis : „Roagă-le pe fete să-i sărute pe nenea Harvey şi pe nenea William şi să le spună că m-am dus pe malu' ălălalt la domnu..." cum naiba le zice bogătaşilor ălora de care tot pomenea unchiul vostru Peter ? E vorba de ăia care...

— Aha, poate familia Apthorp, aşa-i ?

— Da, da. Ce pacoste-i şi cu numele astea, una-două îţi ies din cap ! Da, zicea să le spuneţi că s-a dus să-i roage pe Apthorpi să vină la licitaţie şi să cumpere ei casa, nu alţii, fiindcă aşa ar fi vrut şi unchiul Peter. Şi mai zicea că o să stăruie, pînă ce ăia au să primească să vină şi p'ormă, dacă n-o să fie prea obosită, o să se-ntoarcă acasă. Iar dacă o să fie prea obosită, o să se-ntoarcă abia mîine dimineaţă. Şi vă mai roagă să nu pomeniţi nimic despre Proctori, ci numai despre Apthorpi ; şi n-o să fie nici o minciună, fiindcă, tot o să se ducă acolo ca să le vorbească în legătură cu casa. Chiar ea mi-a spus-o, zău !

— Bine — ziseră ele şi se duseră după unchii lor, ca să-i sărute şi să le spună povestea.

Acum totul era în regulă. Ştiam că fetele n-au să sufle o vorbă, pentru că mureau să plece în Anglia, iar regelui şi ducelui le convenea ca Mary Jane să fie cît mai departe şi să se ocupe de vînzarea casei, decît să stea pe-aici, aproape de doctorul Robinson. Eram foarte mulţumit, gîndindu-mă că potrivisem lucrurile cum se putea mai bine. Nici Tom Sawyer nu le-ar fi brodit mai straşnic. Firește că el ar fi pus ceva mai mult „stil", dar eu unul nu prea mă pricep la asta, fiindcă-mi lipseşte deprinderea.

Vînzarea a avut loc în piaţa tîrgului şi-a ţinut mult de tot, lungindu-se pînă către seară. Bătrînul stătea lîngă preţăluitor, mai smerit ca oricînd, şi din cînd în cînd trîntea cîte-un cuvîntel din evanghelie sau cîte o cugetare pioasă, în vreme

ce ducele se foia pe lîngă el şi gîngurea necontenit, ca să înduioşeze lumea. Se vedea că-şi dă toată osteneala.

În curînd nu mai rămase nimic de vînzare, afară de un petic de pămînt din cimitir. Nu s-au lăsat pînă nu l-au vîndut şi pe-acela. N-am pomenit căpcăun mai hulpav ca regele ăsta ; voia să înghită totul. Încă nu isprăviseră vînzarea, cînd un vaporaş trase la mal şi peste două-trei minute se apropie un cîrd de oameni care urlau, chiuiau şi rîdeau.

— Iată şi concurenţa ! strigau ei. Bietul Peter Wilks are-acum două rînduri de moştenitori ! Alegeţi, înainte de a plăti banii !

CAPITOLUL XXIX

Duceau în mijlocul lor un om mai în vîrstă, foarte simpatic, şi unul mai tînăr, cu braţul drept prins într-o eşarfă. Tii, cum mai urlau şi rîdeau oamenii ! Eu însă nu vedeam ce-i de rîs, şi cred că ducele şi regele tot aşa simţeau. Mă aşteptam să-i văd pălind la faţă, dar nici gînd. Făcîndu-se că nu ştie ce se-ntîmplă, ducele îşi văzu de-ale lui şi dondăni mai departe, fericit şi încîntat, ca o putinică din care se scurge zerul. Cît despre rege, se uita lung şi cu jale la noii veniţi, ca şi cum gîndul că pămîntul rabdă asemenea potlogari l-ar fi secat la ficaţi. Se pricepea de minune s-o facă pe prostul. În jurul regelui se strînseră o mulţime de fruntaşi ai tîrgului, ca să-i arate că sînt de partea lui. Domnul ăla bătrîn, care abia sosise, părea ieşit din cale-afară. De îndată ce deschise gura, mi-am dat seama că vorbea ca un englez sadea, nu ca regele, cu toate că nici englezeasca ăstuia nu era de lepădat, aşa de bine se fandosea.

N-aş fi în stare să repet cuvintele bătrînului şi nici să-l maimuţăresc. Întorcîndu-se cu faţa spre mulţime, vorbi cam aşa :

— Aceasta este pentru mine o surpriză la care nu m-am aşteptat şi-am să vă mărturisesc cinstit şi deschis că nu prea

sînt pregătit să-i fac față. Fratele meu și cu mine am avut mari neplăceri. El și-a rupt brațul, iar ieri noapte bagajele noastre au fost debarcate, din greșeală, în tîrgul dinaintea acestuia. Eu sînt Harvey, fratele lui Peter Wilks, iar acesta e fratele nostru William, care-i surdomut, și-acum, că are o mînă betegită, nu mai poate să facă nici semne ca lumea. Sîntem ceea ce spunem că sîntem, și într-o zi-două, cînd au să ne sosească bagajele, voi putea dovedi acest lucru. Dar pînatunci n-am să mai spun nimic. Am să mă duc la han și-am să aștept.

Și spunînd acestea, plecă împreună cu mutul numărul doi. Regele izbucni în rîs.

— Și-a rupt brațul, nu zău? E foarte lesnicios, nu zic ba, mai ales pentru un șarlatan care trebuie să facă semne și nu se pricepe. Ha-ha! Și-au pierdut bagajele! Nu e rău! Ba e chiar grozav într-o ocazie ca asta!

Și-ncepu iar să rîdă. Rîseră și ceilalți, afară de vreo trei-patru, cel mult șase oameni, printre care și doctorul. Mai era unul care nu rîdea: un tip cu o mutră isteață, care purta o tașcă de pîslă cam veche. Coborîse și el de pe vapor și vorbea acum pe șoptite cu doctorul, uitîndu-se din cînd în cînd spre rege și dînd din cap. Era Levi Bell, avocatul, care fusese plecat la Louisville. Mai era acolo și un zdrahon de bărbat, care se ținuse scai de bătrîn și ascultase tot ce spusese acesta, iar acum trăgea cu urechea la ce spunea regele. După ce regele isprăvi, zdrahonul îl luă din scurt:

— Ia ascultă, dacă zici că ești Harvey Wilks, cînd ai sosit în tîrgul ăsta?

— În ajunul înmormîntării, prietene — răspunse regele.

— Dar la ce oră?

— Spre seară, cu o oră-două înainte de apusul soarelui.

— Și cum ai venit?

— Am venit cu vaporul „Susan Powell", de la Cincinnati.

— Dar cum se face că-n dimineața aia te aflai într-o barcă, la cotul rîului?

— N-am fost acolo dimineața.

— Minți!

Cîțiva dintre cei de față săriră la el și-l rugară să nu vorbească așa unui om bătrîn, care pe deasupra mai era și preot.

— Pe dracu, preot! E un pungaş şi-un mincinos. În dimineaţa aia era la cotul rîului. Mă ştiţi că locuiesc în partea aia. Ce mai, am fost acolo şi eu, şi dumnealui. L-am văzut. Sosise cu o barcă împreună cu Tim Collins şi-un băieţaş.

Doctorul se amestecă şi el în vorbă :

— Dacă l-ai vedea pe băieţaş l-ai recunoaşte, Hines ?

— Cred că da, dar nu garantez. Ba uite-l colo, el e ! L-am recunoscut dintr-o privire.

Şi arătă cu degetul spre mine.

— Oameni buni — rosti doctorul — nu ştiu dacă noii veniţi sînt nişte şarlatani sau nu. Dar dacă ăştialalţi doi nu-s şarlatani, se cheamă că eu sînt un dobitoc. Socot că e de datoria noastră să nu-i lăsăm să fugă de-aici pînă nu se lămuresc bine lucrurile. Vino, Hines, veniţi şi voi, ceilalţi. O să-i ducem pe dumnealor la han ca să-i confruntăm cu cealaltă pereche. Cred c-o să aflăm noi ceva pîn' la urmă.

Mulţimea sări în sus de bucurie, dar se-nţelege că amicii regelui nu erau de loc bucuroşi. Am pornit cu toţii. Era pe la asfinţit. Doctorul mă ţinea de mînă şi se purta destul de bine cu mine, dar nu-mi dădea drumul nici o clipă. Ajunşi la han, am intrat cu toţii într-o odaie mare. După ce aprinseră cîteva lumînări, îi aduseră înăuntru şi pe cei doi noi veniţi. Cel dintîi vorbi doctorul :

— N-aş vrea să fiu prea aspru cu aceşti doi domni, dar cred că-s nişte şarlatani şi s-ar putea să aibă părtaşi pe care nici nu-i ştim. În cazul ăsta, se prea poate ca părtaşii să dispară cu sacul cu galbeni lăsat de Peter Wilks. Dacă nu-s nişte şarlatani, aceşti domni n-au să aibă nimic împotrivă să trimită după banii ăia şi să ni-i încredinţeze nouă pînă se va dovedi că n-au nici o vină, nu-i aşa ?

Toată lumea fu de aceeaşi părere. Ce mai, coţcarii erau strînşi zdravăn cu uşa, de la bun început. Regele spuse însă, cu o mutră plouată :

— Domnii mei, aş trimite bucuros după bani, fiindcă nici prin gînd nu-mi trece să pun beţe-n roate unei cercetări cinstite, deschise şi temeinice asupra acestei nenorocite afaceri. Dar, din păcate, banii nu mai sînt acolo. Puteţi să vă încredinţaţi şi singuri, dacă doriţi.

— Dar atunci, unde sînt ?

— Cînd nepoată-mea mi i-a dat în păstrare, i-am luat şi i-am ascuns sub salteaua de paie din patul meu ; socoteam

că n-are rost să-i depun la bancă pentru cele cîteva zile cît aveam de stat aici și credeam că patul e un loc sigur, nu de alta, dar nefiind obișnuiți cu negrii, ne-nchipuiam că sînt oameni cinstiți, ca servitorii de la noi, din Anglia. Ei bine, negrii au furat banii chiar a doua zi dimineața, de îndată ce-am coborît în salon. Nu mi-am dat seama că-mi lipsesc banii decît după ce i-am vîndut pe negri și între timp ei au fugit cu banii. Valetul meu vă poate spune totul, domnilor, dacă doriți.

— Baliverne ! strigară cîțiva, în frunte cu doctorul.

Era limpede că nimeni nu-l credea pe rege. Unul din ei mă întrebă dacă-i văzusem pe negri furînd banii. I-am răspuns că nu, dar că-i văzusem ieșind tiptil din odaie și depărtîndu-se în grabă, ceea ce mă făcuse să cred că li-era teamă că l-au trezit pe stăpînul meu și-ncercau s-o șteargă de acolo, ca să nu-i mușmuluiască.

Altceva nu mă mai întrebară. Dar deodată doctorul se întoarse spre mine, spunîndu-mi :

— Și *tu* ești englez ?

— Da.

— Se și vede ! zise el, în rîsetele celorlalți.

După aceea trecură la anchetă. O făcură pe-ndelete, temeinic, fără să se uite la ceas. Orele treceau și nimeni nu pomenea o vorbă despre cină, parcă nici nu le dădea prin gînd să mănînce. Ai fi zis că n-o să se sfîrșească niciodată. În viața mea n-am văzut bramburească mai mare. Îl puseră pe rege să-și spună povestea, apoi ascultară povestea domnului ăla bătrîn. Trebuia să fii bătut în cap și de rea-credință ca să nu-ți dai seama că bătrînul spunea adevărul, pe cînd celălalt turna la minciuni. La un moment dat mă puseră și pe mine să spun tot ce știu. Regele mă privi cu coada ochiului, dîndu-mi a-nțelege să spun doar ce trebuie. Am început să vorbesc despre viața noastră la Sheffield, despre familia Wilks din Anglia, și-așa mai departe, dar n-apucai să spun prea multe, că doctorul izbucni în rîs, iar Levi Bell, avocatul, îmi zise :

— Stai jos, băiete ! În locul tău nu m-aș osteni atît. Se vede treaba că nu prea ești obișnuit să minți. De ! Nu-i așa de ușor, ai nevoie de practică. Minți cu destulă stîngăcie.

Complimentul ăsta mă lăsă rece, dar în sinea mea mă bucuram c-am scăpat cu-atîta.

Doctorul începu să vorbească, întorcîndu-se cu faţa la avocat :

— De-ai fi fost aici de la-nceput, Levi Bell...

Regele îi tăie vorba, întinzînd mîna spre avocat :

— Cum, acesta-i oare vechiul prieten al sărmanului meu frate, despre care-mi scria atît de des ?

Regele îi strînse mîna, iar avocatul zîmbi încîntat. Sporovăiră un timp, apoi trecură într-un colţ şi vorbiră în şoaptă.

— Perfect — rosti avocatul în cele din urmă. Am să trimit mandatul dumitale o dată cu cel al fratelui, şi-atunci o să se vadă că totul e-n ordine.

Făcură rost de nişte hîrtie şi de-un condei, iar regele se aşeză, îşi răsuci capul într-o parte şi, învîrtindu-şi limba în gură, începu să mîzgălească ceva. Apoi îi dădură condeiul ducelui, care păli pentru prima oară în cariera lui, dar mîzgăli şi el ceva. Avocatul se întoarse atunci spre domnul ăl bătrîn şi-i spuse :

— Scrieţi, vă rog, şi dumneata, şi fratele dumitale, un rînd-două şi iscăliţi-vă !

Domnul ăl bătrîn scrise cîteva cuvinte, dar nimeni nu le putu citi. Avocatul izbucni, mirat din cale-afară :

— Nemaipomenit ! şi scoţînd din buzunar un pachet de scrisori vechi, începu să le cerceteze ; apoi se uită la hîrtia mîzgălită de bătrîn şi iarăşi la scrisori. Aceste scrisori sînt de la Harvey Wilks — spuse el. Oricine poate vedea după scrisul acestor doi domni că nu ei sînt autorii scrisorilor. (Să fi văzut ce mutre au făcut regele şi ducele cînd şi-au dat seama ce capcană le întinsese avocatul !) De asemenea, oricine poate vedea cu uşurinţă, după scrisul acestui domn venerabil, că nici el nu le-a scris. De fapt, nici nu se poate vorbi de scris, văzînd mîzgăliturile astea. Iată aici şi alte scrisori, de la...

— Daţi-mi voie să vă explic — îi tăie vorba domnul ăl bătrîn. Nimeni nu-mi poate desluşi scrisul în afară de fratele meu, care-mi copiază, de altfel, scrisorile pe curat. Asta e scrisul lui, nu al meu.

— Aha, va să zică aşa stau lucrurile ! Uite, am aici şi cîteva scrisori de-ale lui William. N-ar fi rău să aştearnă şi el un rînd-două, ca să putem com...

— Nu poate să scrie cu mîna stîngă ! îl întrerupse bătrînul. Dac-ar putea să se folosească de mîna lui dreaptă, aţi

vedea că el a scris scrisorile astea, și pe-ale mele, și pe-ale lui. Uitați-vă la ele, vă rog, sînt scrise de aceeași mînă.

Avocatul se uită la scrisori și spuse :

— Da, cam așa se pare. Oricum, seamănă ceva mai mult decît băgasem de seamă la început. Măi, să fie ! Credeam că sîntem pe cale să găsim o soluție, și iată că n-a rămas mai nimic în picioare. Totuși, un lucru e limpede — urmă el, întorcîndu-se spre rege și spre duce. Nici unul din ăștia doi nu e din familia Wilks.

Ce credeți că s-a întîmplat ? Pezevenghiul cu cap de catîr n-a vrut să recunoască nimic. Nici nu voi s-audă de așa ceva. Le spuse că asta nu-i nici o dovadă, că frate-su William, care era, cică, un mucalit și jumătate, nici măcar nu-ncercase să scrie și că își dăduse seama că William are de gînd să facă o șotie, chiar în clipa cînd îl văzuse punînd condeiul pe hîrtie. Tot vorbind așa, se înfierbîntă pînă ce ajunse să creadă în minciunile lui. Dar domnul cel bătrîn îi tăie vorba :

— Am o idee. Se află oare pe-aici cineva care a ajutat la îngroparea fra... la îngroparea răposatului Peter Wilks ?

— Da — rosti cineva. Eu și Ab Turner. Sîntem amîndoi aici.

Bătrînul se întoarse atunci spre rege :

— Ați putea să-mi spuneți ce tatuaj avea pe piept răposatul ?

Luat așa pe neașteptate, regele trebui să-și țină bine balamalele, altminteri s-ar fi năruit ca un mal mîncat de ape ; o întrebare ca asta ar fi doborît pe oricine, fiindcă, zău, de unde naiba să știe ce tatuaj avea mortul ? Regele păli, fîstîcindu-se nițel. Toată lumea aștepta în tăcere, zgîindu-se la el.

„Hait ! Acum se dă bătut, nu mai are nici o scăpare !" îmi ziceam. Dar el, nici gînd. N-o să mă credeți, da' pehlivanul nu s-a lăsat. Voia, pesemne, să lungească povestea, nădăjduind că pînă la urmă ăia au să obosească și-au să plece, iar el și ducele au să-și poată lua tălpășița. Deodată spuse, rînjind :

— Ha ! Grozavă întrebare ! Da, domnule, îți pot spune ce tatuaj avea pe piept. O mică săgeată subțire și albastră, asta e. Și dacă nu te uiți cu băgare de seamă, nici n-o poți vedea. Acum ce mai ai de zis ?

N-am pomenit om să mintă cu atîta neobrăzare.

Domnul ăl bătrîn se întoarse spre Ab Turner şi tovarăşul său şi le spuse, cu ochii strălucind de bucurie, ca şi cum de data asta era sigur că l-a-nfundat pe rege :

— Aţi auzit ce-a zis. Ia spuneţi, pe pieptul lui Peter Wilks se afla vreun astfel de semn ?

— N-am văzut asemenea semn — răspunseră amîndoi într-un glas.

— Bine ! zise bătrînul. Acu' ia spuneţi, nu cumva aţi văzut pe pieptul lui un mic P, aproape şters, un B (asta-i o iniţială pe care n-a mai folosit-o din tinereţe) şi un W, cu liniuţe între ele, aşa : P-B-W ? Nu-i aşa că asta aţi văzut ? întrebă el, scriind literele alea pe o bucăţică de hîrtie.

— Da' de unde ! N-am văzut nici un fel de semne ! răspunseră cei doi.

Toţi cei de faţă rămaseră cu gura căscată. Începură să strige :

— Toţi sînt nişte pungaşi ! Să-i înecăm în rîu, să-i spînzurăm !

Urlau şi zbierau ceva de speriat, dar avocatul sări pe masă şi răcni, mai tare ca toţi :

— Domnilor ! Domnilor ! Numai o vorbă, ascultaţi, vă rog ! Mai e o cale : să mergem să dezgropăm mortul, şi-atunci o să vedem.

Asta le plăcu.

— Ura ! strigară oamenii, gata-gata s-o pornească. Dar avocatul şi doctorul îi opriră :

— Staţi niţel ! Legaţi-i de mîini pe ăştia patru şi pe băiat. Să-i luăm şi pe ei !

— Da ! Da ! urlară oamenii. Şi dacă n-o să vedem semnele, o să linşăm toată banda.

Acum intrase frica-n mine de-a binelea, da' nu era chip să scap. Ne înhăţară pe toţi cinci şi porniră cu noi de-a dreptul spre cimitir, care se afla cu vreo milă şi jumătate mai jos, pe malul apei. Întreg orăşelul venea pe urmele noastre, fiindcă făceam destulă gălăgie, şi-apoi nu era decît nouă seara.

Cînd am trecut prin faţa casei noastre, mi-a părut rău că o alungasem pe Mary Jane din tîrguşor, fiindcă acum, dacă i-aş fi trimis vorbă, ar fi venit să mă scape, dîndu-i în vileag pe cei doi potlogari.

Oamenii coborîră poteca ce ducea spre fluviu, zbierînd ca nişte mîţe turbate. Şi parcă înadins ca să mă bage şi mai mult

în sperieți, începu să fulgere, cerul se acoperi de nori și frunzișurile fremătară, zgîlțîite de vînt. În viața mea nu trecusem printr-o primejdie mai mare. Eram năucit de-a binelea. Totul îmi ieșise pe dos. În loc să mă bucur și eu, la o adică, de toată comedia asta, avînd-o în spate pe Mary Jane care să mă scape și să-mi dea drumul cînd s-o îngroșa gluma, iată că acum, între subsemnatu' și moarte nu se mai afla decît tatuajul ăla. Iar de n-au să vadă nici urmă de tatuaj...

N-aveam putere să mă gîndesc la chestia asta, dar nu știu cum se face că la altceva nu mă puteam gîndi.

Era din ce în ce mai întuneric. Ar fi fost prilejul cel mai nimerit ca să-mi iau valea, dar vlăjganul ăla de Hines mă ținea strîns ; pas de-ncearcă să scapi din strînsoarea mîinii lui Goliat ! Mă tîra înainte și trebuia s-alerg ca să țin pasul cu el.

Intrînd în cimitir, mulțimea se revărsă ca un puhoi. Cînd ajunseră la mormîntul cu pricina, își dădură seama că aveau de o sută de ori mai multe cazmale decît era nevoie, dar că nimănui nu-i trecuse prin gînd s-aducă un felinar. Totuși se apucară să sape la lumina fulgerelor și trimiseră totodată pe cineva să împrumute un felinar la casa cea mai apropiată, cu o jumătate de milă mai încolo.

Oamenii săpau de zor, într-o beznă înfricoșătoare. Nu trecu mult și se porni ploaia. Vîntul bătea cu putere, fulgerele cădeau tot mai amenințătoare, iar tunetul bubuia ceva grozav. Dar ălora nici nu le păsa, atît de prinși erau. Din cînd în cînd puteai vedea deslușit fiece chip din mulțimea aceea uriașă, ca și bulgării de pămînt azvîrliți afară din groapă, dar numaidecît după aia întunericul înghițea din nou totul și nu mai vedeai nimic.

În cele din urmă scoaseră afară sicriul și începură să-i deșurubeze capacul.

A urmat o îmbulzeală și o înghesuială nemaipomenită. Oamenii se îmbrînceau ca să-și facă loc pînă-n față și să vadă sicriul. Era ceva de speriat, mai ales pe o noapte ca asta. Hines mă trăgea după el cu atîta putere, că-mi suci mîna — cred că uitase că mai sînt și eu pe lume, atît de ațîțat era.

Deodată, fulgerul slobozi deasupra noastră o lumină orbitoare și cineva strigă :

— Dumnezeule, sacul cu galbeni e colo, pe pieptul lui !

Hines îmi dădu drumul și se repezi chiuind, o dată cu toți ceilalți, ca să vadă și el.

Ei, şi-atunci am zbughit-o ca vîntul din cimitir, alergînd prin întuneric spre potecă. Nefiind altcineva pe potecă, zburam, nu alta, atît cît îmi îngăduiau bezna, fulgerele, răpăiala ploii, palele de vînt şi tunetele asurzitoare. Fugeam de-mi sfîrîiau călcîiele.

În tîrg nu era nici ţipenie de om, din pricina furtunii. Am luat-o aşadar pe strada mare, în loc să mă strecor prin uliţele lăturalnice.

Cînd m-am apropiat de casa noastră, am privit cu luare-aminte. Nu se zărea nici o lumină, toată casa era cufundată în întuneric. Mi se rupea inima de jale, fără să ştiu de ce. Dar deodată, tocmai cînd treceam prin faţa casei, la fereastra lui Mary Jane se aprinse o lumină şi inima mi se umplu de bucurie. În aceeaşi clipă, casa şi toate celelalte pieriră în beznă, înapoia mea, pentru totdeauna. Ce păcat ! îmi spuneam. În viaţa mea n-am întîlnit fată mai bună şi mai inimoasă ca Mary Jane !

Cînd am ajuns destul de departe de orăşel ca să pot porni spre insuliţă, m-am oprit să caut o barcă de împrumut şi, punînd mîna pe prima barcă slobodă pe care mi-o dezvălui fulgerul, am sărit în ea şi dus am fost. Era o luntre uşoară, legată doar c-o frînghie. Insuliţa era departe-al naibii, taman în mijlocul fluviului, dar nu m-am mocoşit de loc. Cînd am ajuns în sfîrşit la plută, eram aşa de sleit, că de-ar fi fost după mine, m-aş fi lungit să-mi trag sufletul. Dar nu era vreme de pierdut. Am sărit pe plută şi-am strigat :

— Hei, Jim, dă drumul plutei ! Domnul fie lăudat, am scăpat de ăia !

Jim ieşi din wigwam şi cînd mă văzu, veni spre mine cu braţele deschise. Nu mai putea de bucurie. Dar cînd scăpără odată un fulger şi-i lumină faţa, mi se făcu inima cît un purice şi căzui bîldîbîc în apă. Uitasem că era îmbrăcat ca regele Lear şi că arăta ca un arap înecat şi, văzîndu-l, era să mor de frică. Jim mă pescui din apă şi începu să mă îmbrăţişeze şi să mă binecuvînteze, bucuros că mă-ntorsesem şi că scăpasem de rege şi de duce.

— Nu acum — i-am zis — lasă asta pentru desert. Dă drumul plutei !

Peste cîteva clipe pluteam la vale. Tii ! Ce bine era să fim iarăşi liberi, numai noi doi, pe rîul acela mare, fără nimeni pe capul nostru ! Săream în sus de bucurie, ţopăiam şi băteam din

călcîie, dar tocmai cînd mă pregăteam să sar pentru a treia oară, am auzit un zgomot pe care, din păcate, îl cunoșteam prea bine. Mi-am ținut răsuflarea și-am așteptat, cu urechea la pîndă. Nu mă-nșelasem : cînd fulgerul despică bezna de deasupra apei, i-am văzut cum se apropie vîslind de zor, în barca lor sprintenă. Ei erau — regele și ducele !

M-am trîntit pe plută și m-am dat bătut. Abia-abia mi-am putut stăvili lacrimile.

CAPITOLUL XXX

Cum puseră piciorul pe plută, regele se repezi la mine și mă luă de guler.

— Voiai să scapi de noi, ai, mucosule ? Ți se urîse cu noi, ai ?

— Nu, măria ta, nu ! Aoleu ! mă doare, măria ta !

— Atunci zi-ne repede ce-aveai de gînd. Dacă nu, să știi că scot untul din tine.

— Da, măria ta. Zău c-am să vă spun tot, întocmai cum s-a întîmplat. Omul care mă ducea de mînă se purta foarte drăguț cu mine. Îmi tot zicea că avusese un băiat de vîrsta mea, care a murit anul trecut, și că-l doare inima să vază un băiat ca mine într-o asemenea dandana. Și cînd toată lumea s-a repezit spre coșciug ca să vază sacul cu galbeni, el mi-a dat drumul, șoptindu-mi : „Șterge-o acum, altminteri să știi c-au să te spînzure !“ Se-nțelege c-am șters-o. N-avea nici un rost să rămîn, tot nu puteam fi de folos nimănui, și p-ormă, n-aveam chef să fiu spînzurat : de ce să mă spînzure dacă puteam să fug ? Am alergat într-un suflet pînă am dat de o barcă. Cînd am ajuns aici, i-am spus lui Jim să se grăbească, altminteri au să pună mîna pe mine și-au să mă spînzure ; și i-am mai spus că mă tem că matale și ducele nu mai sînteți în viață la ora asta. Mi se rupea inima de durere, și lui Jim tot așa, și de-aia cînd v-am văzut venind, n-am mai putut de bucurie. Zău, întrebați-l pe Jim, să vă spuie și el !

Jim adeveri spusele mele, dar regele îi porunci să-şi ţină gura şi-mi zise :

— Da, desigur, mă grăbesc să te cred ! şi-ncepu iar să mă zgîlţîie, ameninţîndu-mă că mă îneacă. Dar ducele îl opri :

— Ia lasă-l în pace pe băiat, dobitoc bătrîn ce eşti ! Ce, tu ai fi făcut altfel în locul lui ? Tu te-ai întrebat ce-i cu el cînd ai şters-o ? Nu-mi amintesc de aşa ceva.

Regele îmi dădu drumul şi-ncepu să-njure tîrgul şi pe toţi locuitorii lui.

— Mai bine te-ai înjura chiar pe tine — îi spuse ducele. Tie ţi se cuvin cele mai multe înjurături. De la bun început n-ai făcut nimic cu cap, afară de chestia aia cu săgeata albastră, pe care le-ai spus-o cu atîta neobrăzare şi sînge rece. Asta a fost o idee bună, prima-ntîi, şi ne-a şi salvat. Fiindcă de n-ar fi fost chestia asta, ne-ar fi băgat la răcoare pînă să soscască bagajele englejilor ălora, şi p-ormă ocna ne mînca ! Dar trucul ăla i-a îndemnat să meargă la cimitir şi-acolo galbenii ne-au fost de şi mai mare folos, fiindcă dacă nătărăii ăia turbaţi nu ne-ar fi dat drumul ca să se repeadă să privească, azi-noapte am fi dormit cu cravatele la gît, cu nişte cravate mai trainice decît ne trebuie nouă.

Tăcură cîteva clipe, apoi regele spuse, dus pe gînduri :

— Hm ! Şi cînd te gîndeşti că noi credeam că negrii au furat sacul !

Îmi venea să intru-n pămînt.

— Da, eam aşa credeam — zise ducele, tărăgănîndu-şi vorba, a zeflemea.

Regele tăcu cîteva clipe, apoi spuse :

— Eu unul aşa credeam.

— Ba din contră, nu tu, ci eu credeam — răspunse ducele, cu acelaşi glas tărăgănat.

— Ascultă, Bilgewater — se burzului regele — ce vrei să spui?

— Dacă-i vorba pe-aşa, te-ntreb cu ce-ai vrut să spui — zise ducele înţepat.

— Scîrţ ! îl repezi regele, batjocoritor. Te pomeneşti că adormiseşi şi habar n-aveai ce făceai.

Ducele îşi ieşi din fire de-a binelea :

— Ascultă, lasă-te de goange ! Ce, crezi că-s bătut în cap ? Crezi că nu ştiu cine-a ascuns banii în coşciugul ăla ?

— Ba da, nenicule, ştiu că ştii, doar tu i-ai ascuns !

— Minţi ! răcni ducele repezindu-se la el.

Regele începu să zbiere :

— Jos labele ! Ia mîna de pe gît ! Retrag tot ce-am spus.

— Mai întîi, mărturisește că tu ai ascuns banii acolo, cu gîndul să te cărăbănești și să te-ntorci într-o bună zi ca să-i dezgropi și să-i păstrezi numai pentru sufletelul tău.

— Stai niţel, duce, răspunde-mi drept și cinstit la o întrebare. Spune-mi că n-ai pus banii acolo și-am să te cred, și-am să-mi iau înapoi toate vorbele.

— Potlogar bătrîn, știi bine că nu eu i-am ascuns !

— Bine, atunci te cred. Da' răspunde-mi la încă o întrebare, numai una... hai, nu te pierde cu firea ! N-aveai cumva de gînd să pui mîna pe bani și să-i dosești ?

Ducele tăcu cîteva clipe, apoi spuse :

— Ei, și ce dac-aveam de gînd ? Chestia e că nu i-am dosit, pe cînd mătăluță nu numai c-aveai de gînd, dar i-ai și dosit !

— Duce, să-mi sară ochii dacă i-am dosit ! Nu zic că n-aveam de gînd, ar fi să mint. Dar tu, adică cineva, mi-a luat-o înainte.

— Minți ! Tu i-ai ascuns și dacă nu mărturisești, te...

Regele începu să horcăie și bîigui cu mare greutate :

— Bine, mărturisesc !

Îmi părea tare bine să-l aud vorbind așa, parcă-mi lua o piatră de pe inimă. Ducele îi dădu drumul :

— Dacă mai tăgăduiești, să știi că te-nec ! Grozav de bine îți șade să miorlăi ca un sugaci, ți se potrivește de minune, după tot ce-ai făcut. N-am mai pomenit un asemenea struț bătrîn care să vrea să înghită totul. Și eu care mă-ncredeam în tine ca într-un tată ! Cum de n-ai intrat în pămînt de rușine cînd ai auzit că dădeau vina pe niște negri nenorociți și tu n-ai scos o vorbă ca să-i aperi ? Mă apucă pandaliile cînd mă gîndesc c-am fost așa de neghiob să cred în baliverne le tale. Lua-te-ar naiba, acu' văd eu de ce mă tot zoreai să acopăr deficitul : voiai să pui mîna și pe gologanii pe care-i cîștigasem cu „Minunea regească" și cu alte socoteli, ca să-i înhați pe toți.

— Păi bine, duce — îl întrerupse regele cu sfială, sclifosindu-se — tu ai spus să acoperim deficitul, nu eu.

— Gura ! Ajunge cît ai vorbit ! îl repezi ducele. Și acum vezi bine cu ce te-ai ales. Aia și-au luat înapoi toți banii, bașca bănișorii noștri ; abia de ne-a mai rămas un gologan-doi. Hai,

cară-te la culcare şi nu-mi mai cînta despre deficituri, că-i vai de pielea ta !

Regele se furişă în wigwam şi-şi căută alinarea în clondirul cu rachiu. În curînd, ducele îşi găsi şi el clondirul, aşa că, după vreo jumătate de ceas, se băteau iar pe burtă. De ce se-mbătau, de-aceea se iubeau mai mult, pînă ce adormiră, sforăind, unul în braţele celuilalt.

Amîndoi erau turtă, dar am băgat de seamă că oricît de beat era, regele nu uita nici o clipă că n-are voie să mai spună că nu el a ascuns sacul. Aveam de ce să mă simt uşurat şi mulţumit ! Firește că de îndată ce i-am auzit trăgînd la aghioase, m-am aşezat cu Jim la taifas şi i-am povestit totul de-a fir-a-păr.

CAPITOLUL XXXI

Zile-ntregi nu ne-am mai oprit în nici un tîrguşor. Tot plutind la vale pe rîu, intrasem adînc în sudul cel călduros, hăt-departe de locul nostru de baştină. Pe maluri se zăreau acum copaci năpădiţi de muşchi spaniolesc, care atîrna de crengi ca nişte bărbi lungi şi sure. În viaţa mea nu mai văzusem aşa ceva. Pădurile aveau acum ceva măreţ şi înfricoşător totodată.

Cei doi potlogari începură din nou să bată tîrgurile, socotind că primejdia trecuse. Mai întîi ţinură o conferinţă despre temperanţă, dar nu le ieşi nici măcar de-o beţie. Într-alt tîrg deschiseră o şcoală de dans, dar cum nu se pricepeau să danseze nici cît un cangur, publicul îi petrecu pîn-afară din tîrg, la primii paşi pe care-i făcură. Încercară apoi să dea lecţii de oratorie, dar n-apucară bine să deschidă gura, că oamenii îi şi puseră pe fugă, huiduindu-i de mama focului. Se apucară să facă pe misionarii, pe hipnotizatorii, pe doftorii, pe ghicitorii şi cîte şi mai cîte, dar degeaba, nu se lipea norocul de ei. În cele din urmă, rămaseră lefteri de-a binelea. Toată ziulica zăceau lungiţi pe plută, cufundaţi în gînduri, abătuţi şi dărîmaţi, fără să scoată o vorbă.

În curînd însă se petrecu o schimbare : începură să-şi vorbească în taină, pe şoptite. Uneori rămîneau cîte două-trei ore în wigwam. Eu şi cu Jim începusem să ne cam temem. Nu mirosea a bine : eram siguri că pun la cale o blestemăţie mai diavolească decît toate cele de pînă atunci. Ne-am tot întrebat noi ce să fie şi pîn' la urmă ne-am gîndit că pramatiile se pregătesc să spargă o casă ori o prăvălie, sau să fabrice bani falşi. Gîndul ăsta ne-a cam îngrozit şi-am jurat amîndoi să nu ne băgăm pentru nimic în lume în afaceri de-astea şi să ne luăm adio de la ei, lăsîndu-i în plata domnului, la ăl dintîi semn necurat.

Într-o dimineaţă, în zori, ne-am oprit cu vreo două mile mai jos de-un tîrguşor prăpădit, pe nume Pikesville. Regele ne spuse să stăm ascunşi cît se duce să dea o raită prin tîrguşor, ca să vadă dacă oamenii de pe-acolo aflaseră ceva de „Minunea regească". În gîndul meu îmi ziceam : „Vrei să spui că te duci să cauţi o casă bună de jefuit. Şi cînd ai să te-ntorci, după jaf, ai să te-ntrebi ce s-a întîmplat cu mine, cu Jim şi cu pluta, dar poţi să te-ntrebi pînă poimarţi !" Regele ne mai zise că dacă nu se-ntoarce pînă la amiază, înseamnă că totul e-n ordine şi ducele şi cu mine putem veni după el.

Am stat şi-am aşteptat. Ducele se învîrtea de colo pînă colo, cu o mutră tare acră. Ne lua la rost pentru orice fleac şi ne-njura că facem totul anapoda. Nimic nu-i plăcea. De bună seamă că punea ceva la cale.

M-am bucurat nespus la amiază văzînd că regele nu se arăta.

Oricum, se vestea o schimbare şi, cine ştie, poate chiar schimbarea cea mare.

M-am dus aşadar cu ducele în tîrguşorul acela : tot căutîndu-l pe rege, am dat de el în odaia din dos a unei crîşme murdare. Era beat criţă şi-n jurul lui o ceată de trîntori se distrau aţiţîndu-l, iar el îi suduia şi-i ameninţa cum îi venea la gură. Dar nu le putea face nimic, fiindcă, de beat ce era, abia se mai ţinea pe picioare.

Ducele începu să-l înjure, că-i un „bou bătrîn", dar nici regele nu se lăsă mai prejos. Cînd am văzut că iese cu ceartă, am şters-o repede şi-am gonit ca un cerb pe poteca ce cobora spre rîu. Alergam de-mi sfîrîiau călcîiele, fiindcă n-aş fi vrut să scap prilejul, şi-mi spuneam că de data asta s-a ispră-

vit, n-au să ne mai vadă așa curînd, nici pe mine, nici pe Jim. Cînd am ajuns la plută, abia mai răsuflam, dar nu mai puteam de bucurie.

— Dă-i drumul, Jim ! strigai. Acu' am scăpat !

N-auzii însă nici un răspuns și nu ieși nimeni din wigwam. Jim plecase ! Am tras un chiot, și-ncă unul, și iar așa. M-am dus apoi în pădure, chiuind, și cercetînd în toate părțile, dar degeaba — Jim nu se zărea nicăieri.

M-am așezat și, fără să vreau, am început să plîng. Dar n-aveam răbdare să stau locului. Am ieșit pe potecă, chibzuind ce-ar fi mai bine să fac. Deodată mi-a ieșit în cale un băiat ; l-am întrebat dacă nu cumva văzuse un negru îmbrăcat așa și pe dincolo.

— Da — îmi răspunse el.

— Unde l-ai văzut ?

— Cu vreo două mile mai jos, pe moșia lui Silas Phelps. Au pus mîna pe el, e un negru fugar. Îl căutai ?

— Da' de unde ! Am dat de el în pădure, acu' o oră-două, și zicea că dacă strig, mă-njunghie. Mi-a poruncit să stau locului, fără să mă mișc. Ce era să fac ? Mi-era teamă, așa c-am rămas aici.

— Acu' nu mai ai de ce să te temi, fiindcă l-au prins. Fugise de undeva, din Sud.

— Bine că l-au prins !

— Cred și eu ! Au pus un preț de două sute de dolari pe capul lui. Bani picați din cer, nu alta !

— Da, așa-i. Să fi fost cu ceva mai zdravăn, mie mi-ar fi picat, fiin'că eu l-am văzut al dintîi. Da' cine l-a turnat ?

— Un babalîc, care nu-i de pe-aici ; a vîndut pe patruzeci de dolari dreptul la recompensă, că se grăbea s-o pornească pe rîu în sus și n-avea timp s-aștepte. Ei, ce spui de asta ? Să fi fost în locul lui, aș fi așteptat și șapte ani.

— Și eu la fel — i-am zis. Da' te pomenești că l-a vîndut așa ieftin, fiindcă nu era sigur de afacere. Cine știe, poate c-o fi ceva necurat la mijloc.

— Da' de unde ! Am văzut cu ochii mei afișul despre negru. Îl zugrăvea întocmai, ca o poză. Pomenea și plantația de unde fugise, undeva, mai jos de New Orleans. Nu, frățioare, afacerea e-n regulă, fii pe pace. Ascultă, n-ai niței tabac?

Aflînd că n-aveam nici un pic, băiatul plecă. M-am dus la plută și m-am așezat în wigwam ca să chibzuiesc. Dar de-

geaba mi-am frămîntat eu creierii, că tot n-am văzut nici o ieşire. După atîta amar de drum şi după tot binele ce li-l făcusem ălor doi potlogari, totul se dusese de rîpă. Şi de ce, mă rog ? Fiindcă-i răbdase inima să-l vîndă pe Jim pentru patruzeci de dolari murdari, osîndindu-l să fie din nou rob pe viaţă, şi încă printre străini !

„Dacă-i e dat să cadă din nou în robie — îmi ziceam — ar fi de o mie de ori mai bine pentru Jim să fie rob acasă la el, împreună cu ai lui." Mă gîndeam să-i trimit lui Tom Sawyer o scrisoare, în care să-l rog să-i spună domnişoarei Watson unde se află Jim. Dar m-am lăsat repede păgubaş din două pricini : întîi, fiindcă domnişoara Watson, scîrbită şi furioasă pe Jim din pricina ticăloşiei şi-a nerecunoştinţei sale, ar fi în stare să-l vîndă iarăşi undeva, în josul fluviului. Şi chiar dacă nu l-ar vinde, un negru nerecunoscător e dispreţuit de toată lumea, şi lui Jim i-ar crăpa obrazul de ruşine văzînd că oamenii i-o scot mereu pe nas.

Şi-apoi, gîndiţi-vă şi la mine ! Numaidecît s-ar da sfoară în ţară că Huck Finn l-a ajutat pe-un negru să-şi dobîndească libertatea, şi dacă m-aş mai vedea vreodată cu cineva din tîrgul meu, mi-ar fi aşa de ruşine, c-aş fi în stare să-i cad în genunchi şi să-i ling tălpile. Aşa se întîmplă totdeauna : cînd cineva săvîrşeşte o faptă rea şi nu se sinchiseşte de urmările ei, crede că nu-i nici o ruşine cîtă vreme o poate ascunde. Taman într-o asemenea încurcătură mă vîrîsem şi eu. Cu cît mă gîndeam mai mult, cu atît mai tare mă mustra cugetul şi mă simţeam mai ticălos şi mai netrebnic. Şi deodată am îngheţat de frică la gîndul că providenţa îmi trage o palmă şi-mi arată că sus, în cer, se ştie că-s un ticălos şi c-am răpit pe negrul unei biete bătrîne, care nu-mi căşunase niciodată vreun rău. „Da, da — îmi ziceam — e cineva care stă mereu de veghe şi nu rabdă multă vreme asemenea ticăloşii !" M-am căznit din răsputeri să mă mîngîi cu gîndul că nu eu, ci felul în care fusesem crescut era de vină pentru toate astea. Dar un glas lăuntric îmi tot şoptea neîndurător : „Te puteai duce la şcoala de duminică, pentru ce nu te-ai dus ? De te-ai fi dus, ai fi învăţat acolo că oamenii care fac ce-ai făcut tu cu negrul ăla ajung de-a dreptul în iad". Tremuram de spaimă. M-am hotărît să mă rog, doar-doar oi înceta să mai fiu băiatul rău de pîn-acu' şi m-oi face mai bun. Am îngenuncheat, dar vorbele nu-mi veneau. De ce oare ? N-avea rost să-ncerc să-l pă-

călesc pe Al de Sus — şi nici pe mine, de altfel. Ştiam prea bine de ce nu-mi veneau vorbele : fiindcă nu mă trăgea de loc inima, fiindcă nu eram cinstit, fiindcă umblam după doi iepuri. Mă prefăceam că mă lepăd de păcat, dar în sinea mea săvîrşeam cel mai mare dintre păcate. Încercam să spun din gură că am să mă îndrept, c-am să-i scriu stăpînei negrului şi-am să-i arăt unde se află Jim, dar în adîncul sufletului ştiam că-i minciună, iar Al de Sus de asemenea ştia. Mi-am dat seama că nu merge să minţi într-o rugăciune. Stăteam ca pe ace şi nu ştiam ce să fac. În cele din urmă îmi veni o idee : da, am să scriu răvaşul, iar după aia o să văd dacă mă pot ruga. Ei bine ! În clipa aceea m-am simţit uşor ca un fulg şi cu cugetul împăcat. Nu-mi venea să cred !

Am luat o bucăţică de hîrtie şi-un căpătîi de creion şi, beat de fericire, am scris cele ce urmează :

„Domnişoară Watson, negrul dumitale fugar Jim se află aici, cu două mile mai jos de Pikesville. Domnul Phelps a pus mîna pe el şi o să vi-l dea înapoi dacă trimiteţi recompensa.

Huck Finn“

Pentru prima oară-n viaţa mea m-am simţit bine şi izbăvit de păcate. Acu' ştiam că pot să mă rog, dar nu m-am apucat de îndată, ci am pus hîrtiuţa deoparte şi m-am aşezat, gîndindu-mă ce bine că lucrurile se întîmplaseră aşa, fiindcă nu lipsise mult ca să nimeresc de-a dreptul în iad.

Mi-am amintit apoi de călătoria noastră pe apă, la vale. Jim era nelipsit din toate amintirile astea. Îl vedeam şi ziua şi noaptea, uneori în bătaia lunii, alteori pe furtună. Mă vedeam plutind împreună cu el, sporovăind, cîntînd şi rîzînd. Nu ştiu cum se face, da' nu găseam nici atîtica să mă supăr pe el, ba din contră. Îl vedeam stînd de veghe şi pentru mine, după ce-şi făcuse partea lui, în loc să mă trezească din somn ; îmi aminteam cum se bucurase în ziua aia cu ceaţă, cînd m-am întors pe plută, şi cum ne-am întîlnit din nou în smîrcul ăla, în ziua „dihoniei“, şi alte întîmplări asemănătoare. Şi cum îmi spunea mereu „puişorule“ şi mă răsfăţa, şi nu ştia cum să mă mai cocoloşească, în marea lui bunătate. La urmă mi-am amintit

cum îl scăpasem de oamenii ăia, zicîndu-le că pe pluta noastră erau bolnavi de vărsat ; cît de recunoscător mi-a fost Jim atunci ! Zicea că-s cel mai bun prieten pe care l-a avut vreodată şi singurul lui prieten de astăzi. Tot gîndindu-mă aşa, privirile îmi căzură asupra răvaşului pe care-l scrisesem. Mare belea pe capul meu ! Am luat hîrtia. Tremuram ca o frunză-n vînt, fiindcă trebuia să mă hotărăsc o dată pentru totdeauna. Am chibzuit nitel, ţinîndu-mi răsuflarea, apoi mi-am zis :

„Fie ! Mă duc în iad !“ şi-am rupt hîrtia.

Erau gînduri şi vorbe îngrozitoare, dar nu le mai puteam lua înapoi. Ce-am spus a rămas bun spus şi nu m-am mai gîndit să mă-ndrept. Mi-am scos din cap ideea asta, zicîndu-mi c-am să fiu iarăşi ticălos, fiindcă aşa mi-era felul şi aşa fusesem crescut, pe cînd cealaltă cale nu era de mine. Şi, pentru început, mi-am pus în gînd să-l scap din nou pe Jim din robie ; să fi putut scorni ceva şi mai rău, aş fi făcut-o, nu de alta, dar de vreme ce tot apucasem pentru totdeauna pe calea asta, puteam să merg şi pîn’ la capăt.

Am început aşadar să-mi bat capul şi m-am gîndit la fel de fel de lucruri, pînă s-ajung în sfîrşit la un plan care-mi convenea. Am dibuit ceva mai la vale un ostrov împădurit şi, de îndată ce s-a întunecat, am pornit cu pluta spre el, am ascuns-o şi-am rămas să dorm acolo. M-am trezit înainte de revărsatul zorilor, am mîncat, mi-am pus straiele de oraş şi, după ce mi-am vîrît alte cîteva lucruşoare într-o legăturică, am pornit cu barca la mal. M-am oprit ceva mai jos de locul unde socoteam că se afla moşia lui Phelps, mi-am ascuns legăturica undeva în pădure şi, umplînd apoi barca cu apă şi bolovani, am scufundat-o într-un loc unde s-o pot găsi la nevoie, cam la un sfert de milă mai jos de un mic joagăr.

Pe urmă am pornit-o la drum. Trecînd prin faţa joagărului, am zărit o tăbliţă pe care scria „Ferăstrăul lui Phelps“. Cu vreo cîteva sute de paşi mai încolo se zăreau clădirile fermei. Mi-am dus mîna streaşină la ochi, dar n-am văzut pe nimeni, deşi se luminase bine de ziuă. Da’ nu-mi păsa, că tot n-aveam eu chef să mă-ntîlnesc cu careva. Voiam doar să pipăi terenul. Planul meu era să mă arăt acolo dinspre tîrg, nu dinspre fluviu. După ce-am cercetat bine locul, am pornit-o întins spre tîrg. Şi, ce să vezi, primul om peste care-am dat acolo a fost ducele. Tocmai lipea un afiş pentru „Minunea regească“ — urmau s-o joace trei seri la rînd, ca şi data trecută.

Nu-i întrecea nimeni în neobrăzare ! Pînă să mă mişc, ducele mă văzu. Păru cam mirat :

— Iote-l ! De unde răsărişi ? Şi adăugă, chipurile bucuros şi grijuliu : Unde-i pluta ? Ai ascuns-o într-un locşor bun ?

— Păi tocmai despre asta voiam să vă-ntreb şi eu, alteţă. Vorbele astea nu prea-i plăcură.

— Da' de ce voiai să mă-ntrebi ?

— Păi, cînd l-am văzut ieri pe rege în cîrciuma aia, mi-am zis că pînă s-o trezi din beţie, ca să-l putem aduce acasă, o să mai treacă cîteva ceasuri, aşa că m-am gîndit să dau o raită prin tîrg. Un cetăţean mi-a zis că-mi dă zece cenţi dacă-l ajut să treacă cu luntrea pînă dincolo şi-napoi, ca s-aducă o oaie rătăcită. M-am învoit şi m-am dus cu el, dar cînd să băgăm oaia în luntre, omul mă lăsă singur la funie şi se apucă să-mpingă oaia de la spate. Dar oaia asta era prea voinică pentru unu' ca mine, aşa că s-a smuls din strînsoare şi-a luat-o la fugă. Noi, după ea. N-aveam nici un cîine cu noi, aşa că a trebuit s-o fugărim cale lungă, pînă i-am scos sufletul. Am prins-o abia spre seară ; am adus-o-ncoace, iar după aceea eu m-am întors la plută. Dar ia-o de unde nu-i. Ce mi-am zis eu : „Să ştii c-au dat de bucluc şi-au fost nevoiţi să plece, luîndu-l cu ei şi pe Jim, singuru' negru pe care-l am pe lume. Şi-acu', iată-mă printre străini, fără nici o avere şi fără putinţa de a-mi cîştiga pîinea". Mi-au dat lacrimile, zău. Şi-am dormit în pădure toată noaptea. Dar spuneţi-mi, ce-i cu pluta ? Şi cu Jim, sărmanul meu Jim ?

— Să mă ia dracu' dacă ştiu, adică dacă ştiu ce s-a-ntîmplat cu pluta. Boşorogul ăla tembel a cîştigat patruzeci de dolari din nu ştiu ce afacere şi cînd am dat de el în crîşma aia, derbedeii îi şi luaseră toţi banii la rămăşaguri, afară de ăi pe care apucase să-i dea pe băutură. Ieri noapte, cînd l-am dus acasă şi-am văzut că pluta e lipsă, ne-am zis : „Să ştii că mucosul ăla ne-a furat pluta şi s-a dus cu ea la vale, lăsîndu-ne de căruţă".

— Cum să-mi las negrul, singuru' negru pe care-l am pe lume, singura mea avere ?

— La asta nu ne-am gîndit. La urma urmelor, cînd stai să te gîndeşti, negru' ăla era al *nostru*. Aşa-l socoteam, că de ! Dumnezeu ştie că am avut destulă bătaie de cap cu el. Ei, şi cînd am văzut noi că pluta nu mai e, iar noi am rămas tinichea, ne-am gîndit că altă scăpare n-avem, decît să mai încercăm o

dată „Minunea". De atunci mă tot perpelesc, uscat ca un butoi de pulbere. Ia zi, unde-s ăi zece cenţi ? Dă-i încoace !

Aveam bani berechet, aşa că i-am dat zece cenţi, rugîndu-l însă să cumpere cu ei ceva demîncare şi să-mi dea şi mie, fiindcă alţi bani nu mai aveam şi nu pusesem nimic în gură de ieri. Nu-mi răspunse nimic.

După cîteva clipe, se întoarse deodată spre mine şi-mi zise :

— Ascultă, crezi că negrul ăla o să ne toarne ? L-am jupui de viu, dac-ar îndrăzni !

— Cum să vă toarne ? Da' ce, n-a fugit ?

— Aş, de unde ! L-a vîndut boşorogul ăla ! Mie nu mi-a dat nimic, şi banii s-au topit !

— Ce ? L-a vîndut ? spusei eu, plîngînd. Era negrul meu, averea mea ! Unde-i ? Îl vreau înapoi !

— Află că nu-i chip să-l capeţi înapoi, aşa că degeaba miorlăi. Ascultă, nu cumva ai de gînd să ne torni ? Al naibii să fiu dacă pot avea încredere în tine ! Să ştii că dacă ne dai de gol...

Se opri şi se uită aşa de urît la mine, că i-am zis, sclifosindu-mă :

— Nu vreau să dau de gol pe nimeni şi nici n-aş avea timp de-aşa ceva. Mă duc să-mi caut negrul...

Ducele făcu o mutră plictisită şi rămase pe gînduri, încruntat, cu afişele pe braţ.

— Uite ce e — zise el. Trebuie să rămînem aici trei zile. Dacă făgăduieşti că nu ne torni şi c-ai să-l înduplecî şi pe negru să-şi ţină gura, am să-ţi spun unde-l poţi găsi.

I-am făgăduit.

— Un fermier, cu numele de Silas Ph... — începu el, dar se opri. Voise să-mi spună adevărul, dar cînd l-am văzut că se opreşte şi cugetă, mi-am dat seama că şi-a schimbat gîndul. Şi chiar aşa era. N-avea încredere în mine. Voia să fie sigur că n-o să le stau în cale zilele astea. — Omul care l-a cumpărat — spuse el — e unul Abram Foster, Abram C. Foster, şi trăieşte la ţară, la vreo patruzeci de mile de aici, pe drumul spre Lafayette [1].

— Bine — zic eu. În trei zile am s-ajung eu acolo ; şi-am să pornesc chiar azi după-prînz.

---

[1] Oraş în statul Louisiana, în apropiere de ţărmul Golfului Mexic.

— Nu, nu ! Ai să pleci chiar acum. Vezi, nu zăbovi o clipă şi nu flecări cu nimeni pe drum ! Ţine-ţi gura şi mergi drept înainte, altfel să ştii că ai de-a face cu noi !

Altă poruncă nici nu voiam de la el. Voiam să mă lase-n pace, ca să-mi pot pune planul în aplicare.

— Hai, cară-te ! se burzului el. Domnului Foster poţi să-i îndrugi ce pofteşti. Cine ştie, te pomeneşti că pînă la urmă îl faci să creadă că Jim e negrul tău ; sînt unii prostănaci care n-au nevoie de patalamale, mi s-a spus c-ar fi de-alde ăştia pe aici, prin Sud. Cînd ai să-i spui că afişul şi recompensa sînt plăsmuite, poate c-o să te creadă, dac-ai să-l lămureşti de ce-a fost scornită toată povestea. Hai, du-te şi spune-i orice vrei, numai nu uita să-ţi ţii gura pîn-ajungi acolo.

Am luat-o la picior pe drumul arătat de duce. Mergeam fără să mă uit înapoi, dar simţeam că-i cu ochii pe mine. Nu-mi păsa, ştiam c-o să se plictisească privindu-mă. Am mers aşa pe cîmp vreo milă, fără să mă opresc. Apoi am luat-o înapoi prin pădure, spre ferma lui Phelps. Îmi ziceam că-i mai bine să-mi pun numaidecît planul în aplicare, fără să pierd vremea, fiindcă doream ca Jim să-şi ţină gura pînă la plecarea celor doi potlogari. Nu voiam să-i mai văd. Mi-era leahamite şi voiam să scap de ei pentru totdeauna.

CAPITOLUL XXXII

Cînd am ajuns la fermă, soarele dogorea. Totul era liniştit ca-ntr-o zi de duminică. Argaţii erau duşi la cîmp. În văzduh plutea bîzîitul surd al muştelor şi-al altor gîngănii, care, cînd îl auzi, ţi se pare c-ai rămas singur pe lume, părăsit de toţi. Te cuprindea jalea cînd începea să adie vreun vînticel prin frunzare, fiindcă freamătul stîrnit aducea cu şoapta duhurilor unor morţi de demult, care-ar fi vorbit despre tine. Cînd auzi aşa ceva, îţi vine să-ţi iei lumea-n cap, ca să se isprăvească o dată cu toate.

Phelps avea o mică plantație de bumbac, cum erau multe prin părțile astea. O ogradă de vreo două pogoane, împrejmuită cu un gard ; un pîrleaz înjghebat din butuci ferăstruiți în chip de trepte, ca niște țevi de lungimi felurite, pe unde puteai sări gardul și pe care se cățărau femeile ca să-ncalece pe cai. Ograda, smălțată cu smocuri de iarbă sfarogită, părea golașă și netedă ca o pălărie veche, cu pîsla roasă. Într-o clădire mare, de lemn, cu pereții dubli, locuiau albii ; golurile dintre grinzi erau astupate cu lut sau mortar, alcătuind un fel de fîșii care fuseseră cîndva văruite. O bucătărie din bîrne rotunde era legată de casă printr-o tindă largă, deschisă în părți, dar acoperită. În spatele bucătăriei era un șopron de scînduri, unde se afumau bucatele, iar alături, se înșirau trei magherniță, pentru negri. Lîngă gardul din fund, se zărea o colibă singuratică, iar ceva mai încolo, în cealaltă parte, se aflau cîteva șuri. Lîngă colibă, un cazan mare în care se fierbea săpun, și un jgheab pentru cenușă. Lîngă ușa bucătăriei, o lavită, un hîrdău și un urcior. Ici-colo, cîte un dulău moțăia la soare. Într-un colț, departe, se vedeau vreo trei copaci umbroși. Lîngă gard, într-un loc, creșteau niște tufe de agrișe și de coacăze, iar dincolo de gard, se vedea o grădiniță și un strat de pepeni. Apoi lanurile de bumbac și dincolo de ele pădurea.

După ce-am ocolit ograda, am sărit pîrleazul lîngă jgheab și am luat-o spre bucătărie.

După cîțiva pași, am auzit o vîrtelniță care ba scîrțîia, ba amuțea, de-ți venea să mori ascultîndu-i bocetul jalnic.

Am mers mai departe, fără un gînd anume, ci bizuindu-mă doar pe pronia cerească să-mi pună în gură vorbele nimerite, cînd o să fiu întrebat ce caut acolo ; băgasem de seamă că pronia asta, dacă mă lăsam în voia ei, mă scotea totdeauna din încurcătură.

La jumătatea drumului, se repezi la mine un dulău, apoi încă unul. Se-nțelege că m-am oprit și-am rămas nemișcat. Făceau un tărăboi nemaipomenit ! În cîteva clipe, se strînseră în jurul meu vreo cincisprezece potăi cu gîturile și boturile întinse spre mine. Și lătrau ! Aoleo, cum mai lătrau ! Eram, cum s-ar zice, ca osia unei roți, iar dulăii erau spițele. Și tot veneau din toate părțile, sărind peste gard și repezindu-se la mine.

Din bucătărie ieși atunci o negresă cu un făcăleț în mînă. „Piei, Tigrule ! Fugi de-aici, Grivei !“ strigă ea și după ce le

dădu cîte una zdravănă la fiecare, dulăii o luară la goană, schelălăind. În clipa următoare, vreo zece din ei se întoarseră dînd din coadă și gudurîndu-se pe lîngă mine. Cîinii nu-s de loc răi la suflet, zău.

În spatele negresei se iviseră o fetiță și doi băiețași negri, cu cîte o cămașă de pînză pe ei. Se agățaseră de fusta mămucăi lor și mă priveau sfioși, așa cum privesc întotdeauna copilașii negri.

Nu trecu mult și se ivi și stăpîna casei, o femeie de vreo patruzeci și cinci — cincizeci de ani, cu capul gol și ținînd în mînă un fus. În spatele ei veneau copiii ei albi, care se purtau întocmai ca negrișorii.

— Iată-te, în sfîrșit, tu ești, nu-i așa ? îmi strigă ea, rîzînd cu gura pînă la urechi.

— Da, doamnă ! i-am răspuns pe negîndite.

Atunci ea mă luă în brațe și mă strînse zdravăn, pe urmă îmi apucă mîinile și mi le zgîlțîi. Obrajii îi șiroiau de lacrimi și nu se mai sătura să mă îmbrățișeze și să mă strîngă, în vreme ce gura îi turuia fără-ncetare :

— Credeam că semeni mai mult cu maică-ta, dar zău, nu-mi pasă, sînt fericită că te văd. Mînca-l-ar mama, dragul de el ! Copilași, ăsta-i vărul vostru, Tom. Spuneți-i bun venit!

Copiii își lăsară însă capetele în jos și, băgîndu-și degetele în gură, se ascunseră în spatele ei.

— Liza — spuse ea — dă fuga și pregătește numaidecît ceva demîncare. Sau te pomenești c-ai mîncat pe vapor ?

I-am răspuns că da. Mă luă de mînă și porni cu mine spre casă, cu droaia de copii după noi. Cînd am ajuns înăuntru, mă puse să șed pe un jilț de nuiele împletite, iar ea se așeză pe un scăunel în fața mea, ținîndu-mi mîinile într-ale ei.

— Acum pot să te privesc pe-ndelete. De ani de zile aștept clipa asta și iată c-a sosit ! Te așteptam de vreo două zile. De ce-ai întîrziat ? S-a împotmolit cumva vaporul ?

— Da, doamnă, s-a...

— Zi-mi tușă Sally, nu mă mai domni atîta ! În ce loc s-a împotmolit ?

Habar n-aveam ce-să-i spun, fiindcă nu știam dacă vaporul venea de sus sau de jos. Dar mi-am ascultat ca de obicei inima și inima mi-a zis că vaporul trebuia să vină în susul apei, dinspre New Orleans. Numai că asta nu era de ajuns,

fiindcă nu cunoșteam numele vadurilor de pe acolo. Trebuia să le născocesc sau să zic c-am uitat numele aceluia în care ne împotmolisem sau... Deodată îmi veni o idee :

— N-am întîrziat din pricina împotmolirii, ci din pricina unui cazan care-a sărit în aer.

— Dumnezeule ! A fost rănit careva ?

— Nu ! Doar un negru a fost omorît.

— Mare noroc ați avut, fiindcă uneori se-ntîmplă să fie răniți și oameni. Acu' doi ani, de Crăciun, unchiu-tău Silas venea de la New Orleans cu vaporul „Lally Rook" și tot așa a explodat un cazan. Un om a fost schilodit și cred c-a murit curînd după aceea. Era baptist. Unchiu-tău Silas cunoaște o familie din Baton Rouge [1], care-i știa foarte bine neamurile. Da, acu' mi-amintesc, a murit, săracul ! Cangrena s-a-ntins și au trebuit să-i taie piciorul. Da' tot n-a scăpat. Da, da, cangrenă era. Se învinețise tot, săracu' ! A murit nădăjduind într-o înviere măreață. Oamenii ziceau că arăta ceva de speriat. De cîteva zile, unchiu-tău se duce mereu la oraș, ca să te-aducă încoace. Și azi s-a dus, acu' vreo oră ; trebuie să se-ntoarcă din clipă-n clipă. Nu te-ai întîlnit cu el pe drum ? Un bătrînel cu un...

— Nu, n-am văzut pe nimeni, tușă Sally. Vaporul a sosit în zori, așa că mi-am lăsat cufărul pe ponton și m-am plimbat prin tîrg și prin împrejurimi, ca să nu ajung prea devreme aici. Așa c-am venit pe alt drum...

— Cui i-ai lăsat în grijă cufărul ?

— Nimănui.

— Vai, copile, o să ți-l fure !

— Nu, că l-am ascuns bine.

— Dar cum se face c-ai luat masa pe vapor așa devreme ?

O cam sfeclisem, dar i-am răspuns :

— Căpitanul m-a văzut că mă-nvîrt pe-acolo și mi-a zis că n-ar strica să îmbuc ceva înainte de-a coborî pe mal. Așa că m-am dus cu el în cabina unde iau masa ofițerii și mi-a dat tot ce mi-a poftit inima.

Mă simțeam așa de stînjenit, că nici n-auzeam bine. Tot timpul eram cu gîndul la copii : voiam să-i iau deoparte și să-i trag de limbă, ca să aflu drept cine mă ia. Nu se ivi însă nici un prilej, fiindcă Phelpoaia îi dădea înainte cu ale ei.

---

[1] Capitala statului Louisiana, din sudul Statelor Unite.

Am simțit că mă ia cu frig cînd am auzit-o că-mi spune:

— Dar uite că mă luai cu vorba și nu mi-ai spus încă nimic despre soră-mea și despre ceilalți. Ei, acu' să-mi hodinesc puțin limba, ca să te-ascult. Povestește-mi tot ce știi despre fiecare din ei. Cum o duc, ce mai fac și ce ți-au zis să-mi spui. Tot, tot, tot.

De data asta mi se-nfundase. Pronia mă ajutase pîn-aici, dar acum intrasem rău de tot la apă. Mi-am dat seama că n-are rost să merg mai departe și că-i musai să mă predau. Iată încă un loc unde trebuie să-ncerc cu orice preț să spun adevărul. Dar cînd să deschid gura, ea mă trase de pe scaun și mă împinse îndărătul patului, zicîndu-mi:

— Uite-l că vine! Bagă capul sub pat, așa... Acu' nu te mai poate vedea. Să nu știe că ești aici. Îi trag o păcăleală, cum nu s-a mai pomenit. Copii, să nu suflați o vorbă!

Alta acum! Dar n-avea rost să-mi fac sînge rău. Nu-mi rămînea decît să stau liniștit și s-aștept acolo unde eram izbitura trăsnetului.

L-am zărit pe bătrîn cînd a intrat în odaie, apoi tăblia patului mi l-a ascuns.

— A venit? îl întrebă Phelpoaia, sărind în întîmpinarea soțului ei.

— Nu — răspunse el.

— Doamne Dumnezeule, da' ce-o fi pățit?

— Nu-mi pot da seama — zise bătrînul. Drept să-ți spun, sînt tare îngrijorat.

— Îngrijorat? Eu simt că înnebunesc. Trebuie să fi venit, și se vede că nu l-ai întîlnit pe drum. Asta trebuie să fie, inima îmi spune că așa e.

— Dar, Sally dragă, știi prea bine că nu puteam trece pe lîngă el fără să-l văd.

— Vai, ce încurcătură! Ce-o să zică soră-mea? Trebuie să fi venit! Ai trecut pe lîngă el, asta e...

— Nu mă mai chinui, că-s destul de chinuit și-așa. Nu pricep ce-a putut să se-ntîmple. Mi se-nvîrte capul și nu mi-e rușine să spun că-s speriat de-a binelea. Dar nu-i nici o nădejde să fi venit. De-ar fi venit, cu siguranță că l-aș fi văzut. Sally, e îngrozitor, să știi că s-a întîmplat ceva cu vaporul!

— Hei, Silas, ia uită-te colo, parcă vine cineva pe drum!

Bătrînul se repezi spre fereastra de deasupra patului. Phelpoaia atîta aştepta : se aplecă şi mă trase repede de sub pat, iar cînd bătrînul se întoarse cu spatele la fereastră, o văzu stînd lîngă mandea, cu faţa toată numai un zîmbet şi strălucind ca o casă în flăcări. Mă treceau năduşelile şi aveam o mutră tare plouată.

Bătrînul strigă, cu ochii cît cepele :

— Cine-i ăsta ?

— Cine crezi că e ?

— N-am idee. Cine-i ?

— Tom Sawyer.

Pe legea mea, îmi venea să intru-n pămînt ! Dar nu era vreme de fleacuri. Bătrînul îmi strînse mîna şi începu să mi-o scuture, în vreme ce dumneaei ţopăia în jurul nostru, plîngînd de bucurie. Apoi mă copleşiră amîndoi cu întrebări despre Sid, Mary şi celelalte rubedenii.

Dar bucuria lor era nimica toată pe lîngă a mea — parcă mă născusem a doua oară, aşa de fericit eram că ştiu cine sînt. M-au pisat aşa vreo două ceasuri, pînă cînd mi-au înţepenit fălcile de atîta pălăvrăgeală, îndrugîndu-le despre familia mea, adică a lui Tom Sawyer, mai multe lucruri decît se puteau întîmpla în şase familii Sawyer. Le-am povestit, de asemenea, cum la gura Rîului Alb a sărit în aer un cazan şi cum am stat trei zile pînă l-au dres. I-am legat frumuşel la gard cu povestea asta, fiindcă habar n-aveau cum devine cazu'. Să fi vorbit despre explozia unui piron, ăia tot m-ar fi crezut.

Acum mă simţeam grozav de bine pe de o parte, dar pe de alta mă simţeam cam prost. Era plăcut şi uşor să fii Tom Sawyer, dar cînd am auzit pufăitul unui vapor ceva mai la vale, nu prea mi-a mai plăcut. Te pomeneşti că Tom Sawyer vine cu vaporul ăsta ! mi-am zis. Dacă intră fără veste în casă şi, pînă să-i fac eu semn să-şi ţină gura, îmi şi spune pe nume ?

Treaba asta nu-mi plăcea de loc. Trebuia să-i ies în întîmpinare şi să-l pun în gardă. Le-am spus Phelpsilor că mă duc în tîrg să-mi aduc calabalîcul. Bătrînul ar fi vrut să mă-nsoţească, dar i-am spus că nu-i nevoie, fiindcă ştiu să mîn calul şi singur, aşa că n-are rost să se oştenească.

CAPITOLUL XXXIII

Am pornit spre tîrg cu căruţa ; cam la jumătatea drumului, zărind o altă căruţă, m-am oprit şi-am aşteptat să se apropie.

— Opreşte ! strigai şi căruţa se opri. Era Tom Sawyer, firește ! Văzîndu-mă, căscă gura ca un cufăr şi, după ce înghiţi de două-trei ori în sec, izbuti în cele din urmă să îngaime :

— Ştii bine că nu ţi-am făcut nici un rău, niciodată. De ce te-ai întors de pe lumea ailaltă şi nu-mi dai pace ?

— Nu m-am întors de loc, fiindcă nici nu m-am dus.

Cînd îmi auzi glasul, se linişti puţin, dar nu de tot.

— Nu-ţi bate joc de mine, că nici eu nu mi-aş bate joc de tine să fiu în locul tău ! Pe onoarea ta că nu eşti strigoi ?

— Pe onoarea mea că nu-s.

— Ei, atunci se schimbă chestia. Da' tot nu pricep. Ascultă, n-ai fost de loc omorît ?

— Nu, de loc, m-am prefăcut doar, ca să-i duc de nas. Vino-ncoace şi pune mîna pe mine, dacă nu mă crezi.

Mă pipăi şi se încredinţă numaidecît. Şi se arătă atît de bucuros de revedere, că nu mai ştia ce să facă. Voia să afle de îndată tot ce se-ntîmplase, cică era o aventură grozavă, misterioasă, care-l răscolea pînă-n adîncul sufletului.

— Ai răbdare — i-am zis — avem tot timpul.

Şi spunîndu-i căruţaşului său să aştepte, m-am dus cu Tom ceva mai încolo şi i-am povestit în ce dandana mă băgasem.

— Ce crezi c-ar fi bine să facem ? l-am întrebat.

Mă rugă să-l las să se gîndească nitel în liniște.

Se gîndi ce se gîndi, apoi spuse :

— E-n regulă. Am găsit cheia. Ia-mi cufărul în căruţa ta şi zi că-i al tău. Te-ntorci iavaş-iavaş, aşa ca s-ajungi acasă la ora potrivită, iar eu o să dau o raită prin tîrg şi o să mă-ntorc, ca s-ajung cu vreun sfert sau jumătate de ceas după tine. La-nceput, te prefaci că nu mă cunoşti !

— Bine — zic eu — dar stai niţel. Mai e ceva, un lucru pe care nu-l ştie nimeni în afară de mine. E vorba de un negru, pe care vreau să-l scot din robie, unul Jim, ştii care, negrul domnişoarei Watson.

— Ce ? Păi Jim e...

Se opri şi căzu pe gînduri.

— Ştiu ce-o să spui. O să spui că-i o ticăloşie. Ei, şi ce ? Sînt un ticălos şi-am să-l răpesc. Te rog să-ţi ţii gura şi să nu mă pîrăşti. Ce zici, vrei ?

— O să te-ajut să-l răpeşti ! răspunse el, cu ochii strălucitori.

Parcă mă izbise în moalele capului ! Nu-mi venea să-mi cred urechilor şi zău că în clipa aia Tom Sawyer a scăzut mult în ochii mei. Era ceva de necrezut : Tom Sawyer să răpească un negru !

— Vezi-ţi de treabă ! Glumeşti !

— Nu glumesc de loc — spuse el.

— Bine. Glumă sau neglumă, dacă auzi de-un negru fugar, nu uita că nu ştii nimic despre el şi că nici eu nu ştiu nimic.

Apoi i-am luat cufărul, i l-am pus în căruţa mea şi am pornit înapoi, iar el spre tîrg, aşa cum ne înţelesesem. Dar eram aşa de bucuros şi cu capul atît de plin de gînduri, încît am uitat că trebuie să merg încet. Am ajuns acasă mult mai repede decît s-ar fi cuvenit după un drum aşa de lung. Bătrînul mă întîmpină în prag :

— Ia te uită ! Cine-ar fi crezut că gloaba asta e-n stare să alerge aşa de repede ! Bine-ar fi fost să cronometrez. Şi nici n-a năduşit, dar de loc ! Mare minunăţie ! Acu' n-aş mai vinde-o nici pentru o sută de dolari, zău ! Şi eu care credeam că nu merită mai mult de cincisprezece !

Altceva n-a mai zis. Ce om de treabă era bătrînul, şi-aşa de nevinovat ! Nu găseai altul ca el în toată lumea. Şi nu-i de mirare, fiindcă nu era numai fermier, ci şi predicator. Ridicase cu mîna lui şi pe cheltuiala lui o bisericuţă de lemn, în spatele plantaţiei. Era şi şcoală, şi biserică. Şi nu lua nici un ban pentru predică, măcar că predica făcea toate paralele. Prin Sud erau mulţi fermieri-predicatori dintr-ăştia, care tot aşa se purtau.

Peste vreo jumătate de ceas, căruţa lui Tom se opri în faţa porţii. Cînd o văzu, tuşa Sally, care stătea la fereastră, strigă :

— Vine cineva ! Cine-o fi ? S-ar zice că-i un străin. Jimmy (ăsta era unul din copii) du-te şi spune-i Lizei să mai pună un tacîm !

Se repeziră cu toţii spre uşa din faţă, fiindcă de ! nu pică în fiecare an un străin prin locurile astea şi cînd pică stîrneşte mai multă vîlvă decît frigurile de baltă. Tom sărise pîrleazul şi venea acum spre casă, iar căruţa pornise înapoi spre tîrg. Noi toţi ne strînsesem buluc la uşă şi aşteptam. Tom era îmbrăcat în straie de oraş şi avea lucrul pe care-l preţuia cel mai mult : un public care să caşte gura la el. În asemenea împrejurări, nu-i venea de loc greu să se poarte „cu stil". Nu era el omul care să străbată curtea sfios ca un mieluşel. Dimpotrivă, venea tacticos şi ţanţoş ca un ţap. Cînd ajunse în faţa noastră, îşi scoase pălăria cu atîta graţie, de parc-ar fi fost vorba de capacul unei cutii cu nişte fluturaşi adormiţi, pe care n-ar fi vrut să-i trezească.

— Dumneavoastră sînteţi domnul Archibald Nichols ? întrebă el.

— Nu, băiete — răspunse bătrînul — îmi pare rău, dar căruţaşul te-a amăgit. Nichols locuieşte cu vreo trei mile mai la vale. Dar poftim înăuntru.

Tom aruncă o privire peste umăr şi spuse :

— Prea tîrziu, nici nu se mai vede !

— Da, da, s-a dus, fiule. Vino în casă şi ia masa cu noi. După aia o să te ducem cu căruţa pînă la ferma lui Nichols.

— Nu, nu vreau să vă fac atîta deranj. Am să merg pe jos, nu-mi pasă că-i departe.

— Nu te putem lăsa să pleci aşa ; pe la noi, în Sud, oamenii sînt primitori şi nu vreau să călcăm obiceiul. Poftim înăuntru !

— Hai, vino — se amestecă în vorbă tuşa Sally. Nu-i nici un fel de deranj pentru noi. Trebuie să rămîi. Trei mile e un drum tare lung, şi-i plin de praf. Nu te putem lăsa să mergi pe jos pîn-acolo. Şi-apoi, cum te-am văzut venind, am şi poruncit să mai pună un tacîm. Nu ne refuza. Vino şi simte-te ca la dumneata acasă !

Tom le mulţumi frumos şi cu căldură şi catadicsi să intre. Făcu apoi o plecăciune şi spunîndu-le că-i din Hicksville (statul Ohio) şi că-l cheamă William Thompson, urmă să toarne la poveşti despre Hicksville şi despre locuitorii săi.

Auzindu-l, stăteam ca pe ace şi mă întrebam cum naiba o să mă scoată din încurcătură cu aiurelile astea. Deodată însă, în timp ce vorbea, se aplecă spre mătuşa Sally şi o sărută drept pe gură. Apoi se aşeză la loc şi urmă să povestească, de

parcă nu s-ar fi întîmplat nimic. Tuşa Sally însă a sărit ca arsă şi, ştergîndu-şi gura cu dosul palmei, s-a burzuluit la el :

— Marţafoi obraznic ce eşti !

— Mă mir de dumneavoastră, doamnă ! spuse el, făcînd pe jignitul.

— Te miri, ai, dar drept cine mă iei ? Îmi vine să te... Ascultă, ce-ţi veni să mă săruţi ?

— N-a fost cu gînd rău, doamnă — răspunse Tom cam spăsit. Vă rog să mă iertaţi. Credeam s-o să vă facă plăcere.

— Zurliule ! izbucni ea, înşfăcînd fusul şi abia stăpînindu-se să nu i-l azvîrle în cap. Ce-ţi veni să crezi una ca asta ?

— Păi, ştiu şi eu... De !... aşa mi s-a spus...

— E nebun cin' ţi-a spus. N-am mai pomenit aşa ceva. Cine ţi-a spus ?

— Păi, toată lumea. Toţi mi-au zis aşa, doamnă.

Tuşa Sally clocotea de mînie. Ochii îi scăpărau şi-şi sucea degetele de parcă voia să-l sfîşie.

— Care „toată lumea" ? Zi repede cum îi cheamă, că de nu, are să fie un nătărău mai puţin pe lume !

Tom se ridică de pe scaun cu o mutră plouată şi-i spuse, mototolindu-şi în mîini pălăria :

— Îmi pare rău, şi nu m-am aşteptat la una ca asta. Aşa mi s-a spus să fac. Toţi mi-au spus : „Sărut-o, c-o să-i facă plăcere". Aşa mi-au spus. Dar îmi pare rău, doamnă, şi pe-onoarea mea că altă dată n-o să vă mai sărut.

— Zău, ştii că eşti bine ! Cred şi eu că n-ai să mai îndrăzneşti !

— Da, doamnă, zău că n-am să vă mai sărut decît dac-o să mă rugaţi !

— Să te rog ?! N-am mai pomenit obrăznicie ca asta, de cînd mama m-a făcut ! Ai să ajungi la vîrsta lui Matusalem [1] pînă să te rog eu aşa ceva pe tine sau pe alţii de-o seamă cu tine !

— Doamnă, sînt de-a dreptul uluit ! Nu mai pricep nimic. Ziceau c-o să vă facă plăcere şi aşa credeam şi eu... dar...

Nu-şi sfîrşi vorba şi se uită în jur, ca şi cum ar fi vrut să întîlnească o privire prietenoasă. Ochii i se opriră asupra bătrînului.

---

[1] Personaj din mitologia biblică despre care legenda spune că a trăit 969 ani.

— Domnule, nu-i aşa că şi dumneavoastră credeaţi c-o să-i facă plăcere s-o sărut ?

— Nu, nu, da' de unde, eu... eu... nu credeam de loc...

Apoi se întoarse spre mine şi-mi spuse :

— Tom, nici *tu* nu credeai că tuşa Sally o să mă primească cu braţele deschise şi-o să-mi zică : „Sid Sawyer... ?"

— Dumnezeule ! izbucni ea repezindu-se la el. Mă, derbedeu obraznic ce eşti, nu ţi-e ruşine să-ţi baţi joc de oameni în felul ăsta ?

Şi dădu să-l îmbrăţişeze, dar el o îndepărtă :

— Nu, mai întîi roagă-mă să-ţi dau voie.

Ea îl rugă fără să stea pe gînduri, apoi îl strînse-n braţe şi-l sărută de o mie de ori. În cele din urmă, îl trecu bătrînului, care adună, cum s-ar zice, firimiturile.

— Doamne, ce surpriză ! spuse ea după ce se mai răcori. Nu ne-aşteptam de loc să vii şi tu. Soră-mea nu-mi scrisese decît de Tom.

— Aşa-i, trebuia să vină numai Tom — răspunse el — dar am rupt pielea de pe ea să mă lase şi pe mine să plec şi pîn' la urmă mi-a dat voie. Pe vapor, eu şi Tom ne-am gîndit c-ar fi o surpriză straşnică să sosească doar el aici, iar eu să zăbovesc pe drum şi să mă dau apoi drept un străin. Dar am săvîrşit o mare greşeală, tuşă Sally. Ăsta nu-i un loc potrivit pentru un străin.

— Firește că nu-i potrivit pentru nişte obrăznicături ca tine, Sid. Meritai să-ţi mut fălcile. N-am mai fost de nu ştiu cînd păcălită în halul ăsta. Dar nu-mi pasă. Ca să vă am aici, aş înghiţi şi o mie de păcăleli de-astea ! Hm ! Ce îndrăzneală ! Cînd m-ai pupat, era să-nlemnesc de uimire, zău aşa !

Am luat prînzul în tinda aia largă dintre casă şi bucătărie. Şapte familii s-ar fi putut hrăni cu mîncărurile aduse la masă ; toate erau fierbinţi şi nici pomeneală de carne de-aia fleşcăită şi aţoasă, care zace toată noaptea în dulăpior într-o cămară umedă şi-a doua zi dimineaţa are gustul unei fleici reci de canibal mort în ajun.

Unchiul Silas binecuvîntă îndelung bucatele, dar era o plăcere să-l asculţi, mai cu seamă că-n tot acest timp mîncarea nu se răcea de loc, cum se-ntîmplă de obicei în astfel de ocazii.

După ce ne-am pus burta la cale, ne-am aşezat cu toţii la taifas — şi firește că Tom şi cu mine am fost numai urechi. Dar degeaba, fiindcă ăia n-au pomenit nimic de vreun negru

fugar. Iar nouă ne-a fost frică să aducem vorba despre chestia asta. Dar seara, la cină, unul din băieţaşi spuse :

— Tăticule, ce-ar fi să mă duc la teatru cu Tom şi cu Sid ?

— Nu se poate — răspunse bătrînul. Cred că astă-seară nu joacă, şi chiar dac-ar juca, nu-ţi dau voie să te duci. Negrul fugar ne-a povestit, mie şi lui Burton, ce-i cu trupa aia de pungaşi. Burton zicea c-o să dea de veste tuturor, aşa că la ora asta cred că trîntorii ăia au şi fost alungaţi din tîrg.

Va să zică aşa stăteau lucrurile ! Dar nu mai puteam face nimic. Tom şi cu mine urma să dormim în aceeaşi odaie şi-n acelaşi pat. Fiind obosiţi, le-am spus noapte bună şi ne-am dus la culcare îndată după cină. Cum am ajuns sus, am ieşit pe fereastră, am coborît pe paratrăsnet şi-am pornit spre tîrg ; eram sigur că regele şi ducele n-aveau habar de ce-i aşteaptă şi, dacă nu mă grăbeam să-i previn, avea să fie vai de pielea lor.

Pe drum, Tom îmi povesti cum toată lumea crezuse c-am fost omorît şi cum nu mult după aceea babacu' a dispărut şi nu s-a mai întors de-atunci. Mi-a spus apoi ce vîlvă stîrnise fuga lui Jim, iar eu i-am povestit despre cei doi potlogari, despre „Minunea regească", şi despre călătoria noastră pe plută. Pînă să-mi deşert eu tot sacul, am ajuns în inima tîrgului — cam pe la vreo opt şi jumătate — şi deodată am zărit în faţa noastră o ceată de oameni cu făclii. Urlau şi zbierau, băteau darabana în nişte tingiri şi suflau în goarne.

Ne-am dat la o parte ca să le facem loc să treacă şi cînd s-au apropiat, am văzut că tîrau în mijlocul lor pe rege şi pe duce, călări pe o prăjină. Mai bine zis, am ghicit că ei erau, fiindcă de atîta smoală şi fulgi, nu mai aveau nimic omenesc în ei. Păreau o pereche de panaşe uriaşe.

Mi se întorceau maţele cînd mă uitam la ei, şi mi-era milă să-i văd în ce hal au ajuns, ticăloşii ! Nu mai puteam să le port nici o pică. Era o privelişte îngrozitoare ! Ce cruzi ştiu să fie oamenii cu semenii lor !

Era prea tîrziu ca să mai putem face ceva pentru ăia. Am întrebat pe cîţiva ce se-ntîmplase, şi-am aflat că oamenii se duseseră la teatru cu mutrele cele mai nevinovate, aşteptînd nemişcaţi pînă ce bietul rege a început cu schimonoselile. Atunci, la un semnal, spectatorii au tăbărît pe ei.

Am pornit înapoi spre casă. Nu mă mai simţeam aşa bine ca-nainte. Mi-era niţeluş ruşine şi silă, deşi nu săvîrşisem nimic rău. Aşa se-ntîmplă totdeauna: fie că faci bine, fie că faci rău, totuna e — conştiinţa omului n-are nici o noimă şi, oricum s-ar purta, tot în contra lui se-ntoarce. De-aş avea un cîine la fel de ageamiu ca o conştiinţă, i-aş da şoricioaică, zău aşa. Conştiinţa asta ocupă mai mult loc decît toate celelalte măruntaie ale omului, măcar că nu e de nici un folos. Tom Sawyer e de-aceeaşi părere.

CAPITOLUL XXXIV

Am lăsat vorba şi-am căzut pe gînduri. După cîtăva vreme, Tom rupse tăcerea:

— Mă Huck, ce tîmpiţi am fost că nu ne-am gîndit la asta mai înainte! Pun prinsoare că ştiu unde-i Jim!

— Nu cred! Unde-i?

— În coliba aia de lîngă jgheab. Ia ascultă, cînd eram la masă, n-ai băgat de seamă că un negru ducea acolo mîncare?

— Ba da.

— Pentru cine crezi că era mîncarea?

— O fi fost pentru vreun cîine.

— Aşa credeam şi eu, dar nu era pentru un cîine.

— De unde ştii?

— Fiindcă era şi o felie de pepene.

— Da, da, am băgat şi eu de seamă. Cum de nu m-am gîndit că un cîine nu mănîncă pepeni? Asta dovedeşte că poţi să te uiţi şi să nu vezi nimic.

— Cînd a intrat acolo, negrul a deschis lacătul, şi după ce a ieşit, l-a închis la loc. Cam pe la sfîrşitul mesei, i-a adus unchiului o cheie, pun rămăşag că era aceeaşi cheie. Pepene, va să zică om, lacăt, va să zică prizonier. Nu-mi vine să cred c-ar putea fi doi prizonieri pe-o plantaţie aşa de mică, unde oamenii sînt atît de cumsecade şi de buni la suflet. Sînt sigur că Jim e prizonierul, şi-mi pare bine c-am descoperit treaba asta ca nişte detectivi. Nu dau doi bani pe alte metode.

Şi-acuin, fă bine şi gîndeşte-te la un plan pentru răpirea lui Jim. Am să mă gîndesc şi eu şi-apoi o să-l alegem pe ăl mai bun.

Ce cap avea băiatul ăsta ! Păi, de-aş avea eu capul lui Tom Sawyer, nu l-aş da nici pentru rangul de duce, de secund de vapor, de clovn într-un circ sau mai ştiu eu ce. M-am apucat să ticluiesc un plan, mai mult ca să mă aflu în treabă. Ştiam prea bine al cui o să fie ăl mai bun.

— Gata ? mă întrebă Tom peste cîteva minute.

— Da.

— Ia să vedem !

— Uite ce m-am gîndit eu. O să ne fie uşor să aflăm dacă Jim e acolo. După-aceea, mîine seară, mă duc cu barca şi aduc pluta de la insuliţă încoace. În cea dintîi noapte întunecoasă şterpelesc cheia din buzunarul bătrînului, după ce s-o culca, şi-l duc pe Jim cu pluta la vale. Ziua o să stăm ascunşi, iar noaptea o să plutim, cum făceam şi-nainte. Ce zici, merge ?

— Nici vorbă că merge, dar e simplu ca bună ziua. E prea uşor. La ce-ţi foloseşte planu' dacă n-ai nici o primejdie în cale ? Apă de ploaie ! N-ar stîrni vîlvă nici cît o spargere la o fabrică de săpun.

Am tăcut chitic, fiindcă m-aşteptam la vorbele astea. Ştiam prea bine că odată ce-şi pune el în gînd ceva, nu-i chip să-l contrazici.

Mi-a vorbit apoi despre planul lui şi mi-am dat numaidecît seama că era de cincisprezece ori mai bun ca al meu în ce priveşte stilul, şi nu numai că-i asigura lui Jim libertatea, în aceeaşi măsură ca şi planul meu, dar putea să ne coste şi viaţa pe toţi trei. Am fost încîntat şi i-am zis c-ar fi bine să-ncepem. N-are rost să vă arăt despre ce era vorba, fiindcă tot n-avea să rămînă aşa pîn' la urmă. Ştiam eu că Tom o să-l schimbe pe ici pe colo, adăugînd la tot pasul cîte-un clenci nou. Şi chiar aşa a fost.

Un lucru era sigur : Tom Sawyer nu glumea de loc şi avea într-adevăr de gînd să mă ajute să-l răpesc pe negru din robie. Nu pricepeam în ruptul capului treaba asta. Îmi ziceam : „Uite un băiat bine-crescut, de familie bună, care are-un caracter de pierdut, nu ca mine ! E deştept, nu bătut în cap, învăţat, nu ageamiu, bun la suflet, nu josnic. Şi cu toate astea, lasă la o parte orice mîndrie şi cinste şi se apucă

de o treabă ca asta, care-o să-l facă de rîsul lumii şi pe el, şi pe-ai lui". Nu puteam pricepe nici să mă tai. Era prea din calc-afară şi, ca prieten adevărat, s-ar fi cuvenit să i-o spun şi să-l îndemn să se lase păgubaş cît mai e timp. Mă pregăteam chiar să-i spun, dar el îmi tăie vorba :

— Ce, îţi închipui că nu ştiu ce fac ? M-ai auzit tu vorbind vreodată aiurea ?

— Nu.

— N-am spus c-am să te-ajut să-l răpeşti pe negru ?

— Ba da.

— Şi-atunci ?

Altceva n-a mai spus, şi nici eu. N-avea nici un rost să-i mai spun ceva. Cînd zicea el c-o să facă o treabă, se ţinea totdeauna de cuvînt. Dar tot nu pricepeam ce-i venise să se vîre într-o treabă ca asta — aşa că l-am lăsat în pace, fără să-mi mai bat capul. Dacă ţinea neapărat la chestia asta, n-aveam cum să-l opresc. La urma urmelor, treaba lui.

Cînd ne-am întors, toată casa amuţise, învăluită în beznă. Ne-am furişat pînă la coliba de lîngă jgheab, ca s-o cercetăm. Am luat-o prin ogradă, ca să vedem cum au să se poarte dulăii. Ne cunoşteau, aşa că n-au lătrat mai mult decît latră de obicei cîinii de la ţară, cînd se-apropie cineva de ei, noaptea. Ajungînd lîngă colibă, am cercetat-o şi din faţă şi pe de laturi. În partea pe care n-o cunoşteam — cea dinspre miazănoapte — am văzut o ferestruică pătrată, foarte înaltă, cu o stinghie groasă bătută de-a curmezişş.

— Asta-i ce ne trebuie — am zis eu. Gaura asta-i destul de mare ca să treacă Jim prin ea, dacă scoatem stinghia.

— E simplu ca bună ziua şi uşor ca trasul la fit. Sper să găsim un mijloc ceva mai complicat, Huck Finn.

— Ce-ar fi atunci să tăiem stinghia cu ferăstrăul, aşa cum am făcut eu înainte de-a fi omorît ?

— Aşa mai vii de-acasă — zise el. E plin de farmec, de mister şi de primejdii. Dar pun rămăşag că putem găsi un mijloc de două ori mai complicat. Nu-i nici o grabă. Ia să mai vedem.

Între colibă şi gard era un şopron de scînduri în prelungirea acoperişului ; şopronul ăsta era la fel de lung ca şi coliba, dar ceva mai îngust — să tot fi avut vreo doi metri. Spre miazăzi avea o uşă încuiată c-un lacăt. Tom merse pînă la cazanul de săpun şi, după ce se uită cu băgare de seamă în jur, se întoarse cu drugul de fier cu care oamenii ridicau capacul cazanului.

Cu ajutorul drugului el smulse unul din belciuge şi lanţul căzu. Am deschis uşa şi-am intrat înăuntru, închizînd-o la loc. Am scăpărat apoi un chibrit şi-am văzut că şopronul era doar lipit de colibă, fără să comunice cu ea. Nu era podit şi înăuntru nu se vedea nimic afară de nişte gioarse ruginite : cazmale, sape, tîrnăcoape şi-un plug şchiop. Cînd chibritul s-a stins, am ieşit afară şi-am pus la loc belciugul, închizînd uşa la fel de bine cum fusese şi-nainte. Tom era încîntat :

— Acu' sîntem pe drumul ăl bun. Săpăm un tunel şi-l scoatem pe Jim afară. Săpatul o să ne ia vreo săptămînă.

Am pornit înapoi spre casă : eu am intrat pe uşa din dos, care se deschidea uşor, trăgînd de-o clampă de piele (în locurile astea uşile nu sînt zăvorîte), dar Tom, găsind că asta nu-i destul de romantic, ţinu morţiş să se caţăre pe paratrăsnet. După ce se urcă de trei ori pînă la jumătate şi căzu jos istovit, a patra oară fu cît pe ce să-şi spargă capul ; atunci se hotărî să se lase păgubaş. Dar după ce se odihni nitel, se apucă să-şi mai încerce norocul o dată şi izbuti să se caţăre pînă sus.

A doua zi, în zori, ne-am trezit şi ne-am dus la colibele negrilor ca să ne împrietenim cu cîinii şi să ne punem bine cu negrul care-i aducea demîncare lui Jim (dacă despre Jim era vorba).

Negrii tocmai sfîrşiseră masa de dimineaţă şi se pregăteau să plece la cîmp. Negrul lui Jim umplea o strachină cu pîine, carne şi alte merinde. În clipa cînd ceilalţi ieşeau, cineva aduse din casă cheia.

Negrul ăla avea o faţă blajină şi surîzătoare, şi-şi legase cu aţă, în ciucuraşi, părul lînos, pasămite ca s-alunge vrăjitoarele. Zicea că de la o vreme vrăjitoarele nu-i dădeau pace de loc, înfăţişîndu-i vedenii ciudate şi aducîndu-i în urechi tot felul de vorbe şi zvonuri năstruşnice. Cică în viaţa lui nu fusese vrăjit vreme atît de îndelungată.

Tot povestindu-şi necazurile, se înfierbîntă şi uită ce avea de făcut.

— Pentru cine-i mîncarea asta ? îl întrebă Tom. Pentru cîini ?

Negrul surîse şi faţa i se încreţi toată, ca o băltoacă în care arunci o piatră.

— Da, dom' Sid — spuse el — pentr-un cîine, un cîine grozav. Vreţi să-l vedeţi ?

— Da.

L-am înghiontit cu cotul pe Tom, şoptindu-i :

— Ce, te duci acolo, ziua-n amiaza mare ? Nu era în planu' nostru !

— Nu era, da-i acum.

Ce mai tura-vura, ne-am dus, dar mie nu-mi prea plăcea treaba asta. În colibă era întuneric beznă, nu vedeai nici la doi paşi. Jim era de bună seamă acolo şi ne văzuse, căci strigă :

— Huck ! Tu eşti ? Doamne ! Uite-l şi pe dom' Tom !

Eram sigur că aşa o să se întîmple. Nu ştiam ce să fac şi chiar de-aş fi ştiut, totuna era, căci negrul ăla strigă :

— Doamne sfinte ! Cunoaşte pe dumneavoastră ?

Acuma se vedea ceva mai bine. Tom se uită la negru fără să clipească şi spuse, cu mirare în glas :

— Cine să ne cunoască ?

— Negru' ăsta fugar.

— Nu cred că ne cunoaşte ! Cin' ţi-a băgat în cap aşa ceva ?

— Cum cine ? Păi n-a strigat el adineauri, ca şi cum vă cunoaşte ?

Tom zise atunci, şi mai nedumerit :

— Ce tot vorbeşti ? Cine-a strigat ? Cînd a strigat ? Ce-a strigat ?

Şi întorcîndu-se spre mine, îmi spuse cît se poate de liniştit :

— Ai auzit pe careva strigînd ?

Ce era să-i răspund ?

— Nu, n-am auzit pe nimeni.

Tom se întoarse apoi spre Jim şi-l întrebă, uitîndu-se la el de parcă nu l-ar mai fi văzut pîn-atunci :

— Ai spus ceva ?

— Nu, dom'le, n-am spus nimic.

— Nici o vorbă ?

— Nu, dom'le, nici o vorbă.

— Ne-ai mai văzut vreodată ?

— Nu, dom'le, nu ţin minte.

Atunci Tom se întoarse spre negru, care părea buimac şi speriat din cale-afară, şi-i spuse cu asprime în glas :

— Ce-ţi veni ? Ce te-a făcut să crezi c-a strigat cineva ?

— O, e vrăjitoarele alea afurisite ! Mai bine mor decît să trăiesc aşa ! O clipă nu mă lasă, dom'le, mă omoară cu zile, aşa de tare mă sperie. Vă rog să nu spuneţi la nimeni, că dacă află dom' Silas, mă ceartă. Dumnealui zice că nu se află pe

lume vrăjitoare. Aş vrea să fie şi dînsu' aici, ce-ar mai zice dacă le-ar vedea cu ochii lui ? N-ar mai putea să zică nimic de data asta ! Dar aşa se-ntîmplă mereu, omu-ncăpăţînat rămîne încăpăţînat toată viaţa, nu vrea să vază şi să afle singur nimic, iar cînd tu afli şi-i spui şi lui, nu te crede.

Tom îi făgădui că n-o să spună nimănui şi-i dădu un ban, sfătuindu-l să-şi mai cumpere nişte aţă ca să-şi lege părul. Apoi îmi spuse, uitîndu-se la Jim :

— Mă-ntreb dacă nenea Silas o să-l spînzure pe negrul ăsta. De-aş pune mîna pe un negru pe care l-ar răbda inima să fugă de la stăpîn nu l-aş da stăpînului, ci l-aş spînzura.

Negrul se duse la uşă, ca să vadă banul la lumină, şi începu să-l muşte, ca să se încredinţeze că-i bun. Tom îi şopti atunci lui Jim :

— Fă-te că nu ne cunoşti. Dac-ai să auzi noaptea zăngănit de cazmale, să ştii că noi sîntem. Vrem să te slobozim.

Jim abia avu timp să ne strîngă mîna, căci negrul se întoarse lîngă noi. I-am spus c-o să venim şi altă dată, dacă mai vrea. Negrul ne răspunse că i-ar face mare plăcere, mai cu seamă seara, fiindcă vrăjitoarele îl canoneau îndeosebi pe întuneric, şi atunci nu strica să aibă pe cineva în preajmă.

CAPITOLUL XXXV

Pînă la prînzişor mai rămăsese vreun ceas, aşa că ne-am dus în pădure. Tom era de părere că nu putem săpa fără puţină lumină. Şi cum un felinar ne-ar fi putut da de gol, ăl mai bun lucru era — zicea el — să adunăm nişte vreascuri putrede, care se cheamă „focul vulpii" şi care dau o pîlpîire slabă dacă le pui într-un loc întunecos. Am strîns un braţ de vreascuri dintr-astea şi le-am ascuns într-un tufiş. apoi ne-am aşezat să ne odihnim.

Tom nu prea era în apele lui :

— La naiba ! După mine, treaba asta e prea uşoară. E al dracului de greu să ticluieşti un plan complicat ! Nici tu

paznic ca să-l otrăvești, nici tu cîine ca să-i viri pe gît vreun hap adormitor ; și p-ormă, Jim e legat de-un picior cu un lanț de trei metri : ridici patul, scoți lanțul și gata povestea. Și mai e și nenea Silas ăsta, care după ce că se-ncrede în toată lumea, îl trimite cu cheia pe negrul ăla cu cap de bostan și nu pune pe nimeni să-l supravegheze ! De mult putea Jim să iasă din vizuină, de nu era legat cu lănțoiul ăla de picior ! Mă Huck, n-am văzut combinație mai tîmpită ca asta ! Ești silit să născocești singur toate piedicile. Dar n-avem încotro, asta-i marfa și trebuie să scoatem cît mai mult din ea. Numai că, să știi de la mine, e mai mare gloria dacă-l răpești trecînd printr-o sumedenie de greutăți și primejdii, cînd ăi care aveau datoria să ți le ridice în cale s-au lăsat pe tînjală și-a trebuit să le născocești singur, din capul tău. Uite, de pildă, chestia cu felinarul. Cînd stai să te gîndești, de fapt ne mințim cînd zicem că un felinar ar fi primejdios. Cred că am putea lucra și c-un alai de torțe, dac-am vrea. Uite ce zic eu : e musai să meșterim un ferăstrău, la prima ocazie.

— Ce să facem cu el ?

— Ce să facem ? ! Păi nu știi că trebuie să tăiem piciorul patului lui Jim, ca să putem scoate lanțul ?

— Dar adineauri spuneai c-ar fi de ajuns să ridicăm patul.

— Numai tu ești în stare să judeci așa, Huck Finn.

Vorbești ca un copil de grădiniță. Ce naiba, n-ai citit niciodată o carte despre baronul Trenk [1], despre Casanova [2], despre Benvenuto Cellini [3], despre Henric al patrulea [4] sau despre ăilalți eroi ? Unde s-a mai pomenit să slobozești un prizonier cu trucurile astea de fată bătrînă ? Nu, băiatule. Autorii ăi mai celebri ne învață că piciorul patului trebuie despicat în două și lăsat așa, după ce-ai înghițit, firește, talașul ca să nu mai poată fi găsit, și după ce-ai pus nițel pămînt și nițică unsoare în ju-

[1] *Friedrich Trenk*, aventurier austriac, celebru prin îndelungata sa captivitate. Decapitat în timpul Revoluției Franceze (1726—1794).

[2] Aventurierul italian Casanova de Seingalt a devenit celebru mai ales prin spectaculoasa lui evadare din închisoarea „Piombi" din Veneția (1725—1798).

[3] Ilustru gravor, sculptor și bijutier italian, întemnițat multă vreme la Florența (1500—1571).

[4] Henric al IV-lea, regele Franței între 1589 și 1610 ; pe cînd era rege al Navarrei, a fost întemnițat la Bastilia, de unde a evadat.

rul locului ferestruit, pentru ca nici cel mai ager majordom să nu poată vedea măcar o urmă şi astfel să creadă că piciorul patului e neatins. În noaptea evadării, te duci şi dai un bobîrnac patului, şi-ai terminat cu el ; desprinzi lanţul şi gata povestea. Nu-ţi mai rămîne decît s-agăţi de metereze scara de frînghie şi să cobori pe ea pînă jos, rupîndu-ţi fireşte piciorul în şanţ, fiindcă scara e cu vreo nouăsprezece picioare mai scurtă decît trebuie. Dar nu face nimic, fiin'că te-aşteaptă caii şi vasalii credincioşi, care te adună de pe jos şi te-aruncă-n şa. Şi iată că porneşti spre Languedocul [1] tău de baştină, spre Navarra [2] sau încotro pofteşti. E straşnic, Huck. Tare-aş vrea să fie un şanţ şi-n jurul colibei noastre. Să ştii că dacă ne mai rămîne timp, o să săpăm unul chiar în noaptea evadării.

— Ce nevoie-avem de un şanţ, cînd ne-am hotărît să-l scoatem pe sub colibă ? l-am întrebat eu.

Dar el n-auzea nimic. Uitase şi de mine şi de tot. Stătea cu bărbia-n palmă şi se gîndea. În curînd începu să ofteze şi să dea din cap :

— Nu, din păcate nu e neapărată nevoie de treaba asta.

— Care treabă ? zic eu.

— Adică, nu mai e nevoie să tăiem cu ferăstrăul piciorul lui Jim.

— Dumnezeule ! Cum o să fie nevoie de aşa ceva ? Da' ce-ţi veni să te gîndeşti să-i tai piciorul ?

— Unii din cei mai celebri autori aşa făceau. Neputînd să se descotorosească de lanţuri, îşi tăiau mîna ca să poată evada. C-un picior ar fi şi mai bine. Dar trebuie să renunţăm. În cazu' de faţă, nu-i musai, şi p-ormă Jim e negru şi n-ar pricepe de ce e nevoie de-aşa ceva şi c-aşa-i obiceiul în Europa. Aşa că treacă de la noi. Dar o scară de frînghie i-am putea da. Ştii ce ? Ne rupem cearşafurile şi-i însăilăm o scară. Nu-i mare lucru. I-o putem trimite într-o plăcintă. Aşa se obişnuieşte. Am mîncat eu şi plăcinte mai rele.

— Vorbeşti aiurea, Tom Sawyer ! Jim n-are nevoie de-o scară de frînghie.

— Ba da, are nevoie. Tu vorbeşti aiurea, Huck ! Habar n-ai. Musai să aibă o scară de frînghie ! Toţi prizonierii au.

---

[1] Provincie din vechea Franţă, aflată în sudul ţării.

[2] Regat feudal, aşezat în partea de apus al Pirineilor, pe ambele versante ale acestor munţi. În 1589, cînd Henric, fostul rege al Navarrei, a dobîndit tronul Franţei, a unit regiunea nordică a regatului cu Franţa.

— Ce naiba să facă cu ea ?

— Cum ce să facă ? O ascunde-n pat, ce, nu poate ? Toţi fac la fel. Trebuie să facă şi el ca toată lumea. Huck, văd că nu vrei de loc să ţii seama de reguli. Una-două, ai vrea să începi ceva nou. Să zicem că nu face nimic cu scara. Ei şi ? O să rămînă în pat, ca o urmă, după ce-o să fugă. Ce, crezi că ăia n-or să aibă nevoie de urme ? Oho, şi-ncă cum ! După tine, ar fi să nu le lăsăm nici o urmă. Frumos îţi şade, n-am ce zice ! Unde s-a mai pomenit una ca asta ?

— Bine — zic eu — dac-aşa-s regulile şi nu se poate altfel, să-i dăm o scară. Nu vreau să calc regulamentu'. Dar uiţi un lucru, Tom Sawyer : dacă rupem cearşafurile ca să-i croim lui Jim o scară de frînghie, pun mîna-n foc că ne găsim beleaua cu tuşa Sally. Uite ce cred eu : o scară din scoarţă de nuc nu costă nimic, nu aduce nici o pagubă şi poţi s-o îndeşi într-o plăcintă sau s-o vîri într-un mindir de paie, la fel de bine ca pe-o scară de cîrpă. Cît despre Jim, nu se pricepe de loc la socoteli d-astea, aşa că nu-i pasă ce fel de...

— Uf ! Măi, Huck, de-aş fi la fel de ageamiu ca tine, mi-aş ţine gura, măcar atît. Cine-a mai auzit ca un prizonier de stat să evadeze pe-o scară făcută din scoarţă de nuc ? Te rîd şi curcile !

— Bine, fă cum vrei, Tom. Dar te-aş sfătui să mă laşi să împrumut un cearşaf de pe frînghia de rufe.

— Asta mai merge — spuse el, fulgerat de o nouă idee. Împrumută şi-o cămaşă.

— Ce ne trebuie-o cămaşă, Tom ?

— Pentru Jim, ca să-şi ţină jurnalul.

— Pe dracu' jurnal ! Păi Jim nici nu ştie să scrie.

— Ei şi ? Da' ce, nu poate să facă semne pe cămaşă dacă-i dăm o pană cioplită dintr-o lingură veche de cositor sau dintr-un capăt de doagă ?

— Dar, Tom, n-ar fi mai bine să prindem o gîscă şi să-i smulgem o pană ? I-ar fi mai lesne să scrie cu ea.

— Mă, da' nătăfleţ mai eşti ! În temniţele fortăreţelor n-aleargă gîştele, ca prizonierii să le poată jumuli. Ei îşi fac totdeauna penele din sfeşnice vechi de alamă sau din alte asemenea lucruri grele şi butucănoase care le cad sub mînă. Şi trec săptămîni şi luni întregi pînă să le meştereasscă, fiindcă trebuie să le ascută de zid. Chiar de-ar avea o pană de gîscă, tot nu s-ar folosi de ea, n-ar fi după tipic.

— Bine, dar cerneala din ce-o să i-o facem ?

— Mulţi o fac din rugină de fier şi din lacrimi, dar ăsta-l obiceiul oamenilor de rînd şi-al muierilor. Aşii se folosesc de propriul lor sînge. Şi Jim o să poată. De cîte ori o să vrea să trimită vreun răvaş misterios, fie el cît de mic şi obişnuit, ca lumea să afle unde-i captivat, Jim o să poată să-l scrie cu furculiţa pe fundul unui talger de tinichea şi să-l arunce apoi pe fereastră. Aşa obişnuia şi Masca de Fier [1], e ăl mai bun clenci.

— Dar Jim n-are nici un talger de tinichea, i se aduce mîncarea într-o oală.

— Nu-i nimic, îi facem noi rost !

— Nimeni n-o să-i poată citi talgerele !

— Nu despre asta-i vorba, Huck Finn. Treaba lui e să scrie pe talgere şi să le-arunce afară. Nu-i musai să le poţi citi. De cele mai multe ori nu poţi citi nimic din ce-a scris prizonierul pe-un talger de tinichea sau pe alte lucruri.

— Atunci ce rost are să mai strici bunătate de talger ?

— La naiba, doar nu-s talgerele prizonierului !

— Bine, bine, da' sînt ale cuiva, nu ?

— Să zicem că da. Ei şi ? Ce-i pasă prizonierului ale cui sînt ?

Se opri, auzind clopoţelul care vestea masa de dimineaţă. Am pornit spre casă.

În aceeaşi dimineaţă am împrumutat de pe frînghia de rufe un cearşaf şi o cămaşă albă şi le-am băgat într-un sac vechi, pe care-l găsisem. Apoi ne-am dus în pădure, am scos din ascunzătoare vreascurile de „focul vulpii" şi le-am vîrît şi pe ele în sac. Zic c-am împrumutat, fiin'c-aşa obişnuia să spună babacu'. Tom însă zicea că ăsta nu-i împrumut, ci curată hoţie — numai că furam, cică, în numele unui prizonier, iar prizonierii, cînd au nevoie de ceva, nu se dau în lături de la nimic şi lumea nu-i osîndeşte pentru asta.

Nu-i nici o crimă dacă prizonierul fură lucrul de care are nevoie ca să poată evada. E dreptul lui — zicea Tom — aşa că atîta vreme cît noi lucram pentru un prizonier, aveam tot

[1] Personaj misterios, mort la Bastilia în 1703, după 24 ani de detenţiune, în care timp a fost obligat să poarte în permanenţă mască de fier. S-a susţinut că el ar fi fost frate geamăn al lui Ludovic al XIV-lea ; dar s-a demonstrat ulterior că el era un oarecare Mattioli, arestat pentru trădare. Povestea sa a inspirat lui Alexandre Dumas-tatăl romanul „Omul cu masca de fier" (1836).

dreptul să furăm tot ce ne trebuia ca să-l scoatem din pușcărie. Cu totul altceva ar fi dacă n-ar fi vorba de-un prizonier ; în cazul ăsta, numai un ticălos ar fi în stare să fure. Ne-am hotărît așadar să furăm tot ce ne-o cădea sub mînă. Și cu toate astea, într-o zi, după aceea, mi-a tras un perdaf numărul unu, cînd am șterpelit un pepene din grădina negrilor și l-am mîncat. Nu s-a lăsat pînă nu m-a silit să mă duc la negri și să le dau un gologan, fără să le spun pentru ce. Tom zicea că n-avem dreptul să furăm decît ceea ce ne trebuie. Și cînd i-am spus că mie-mi trebuia pepenele, mi-a răspuns că n-aveam nevoie de el pentru evadarea din temniță.

— Asta-i deosebirea — adăugă el. Dac-ai fi vrut să-l iei ca să ascunzi în el un pumnal și să i-l strecori în taină lui Jim, ca să aibă cu ce să-l omoare pe majordom, totul ar fi fost în regulă.

N-am mai zis nimic, cu toate că mă-ntrebam la ce-mi folosește că lucrez pentr-un prizonier, dacă-s nevoit să-mi frămînt creierii cu o sumedenie de fineţuri de-astea ori de cîte ori mi se iveşte ocazia să șterpelesc un pepene !

Ei, și cum spuneam, în dimineața aceea am așteptat pînă ce s-a dus fiecare la treaba lui și ograda s-a golit de oameni. Atunci Tom a dus sacul în șopron, iar eu am stat de caraulă ceva mai încolo. N-a zăbovit mult și, cînd s-a întors, ne-am așezat amîndoi pe stiva de lemne, să mai vorbim de una, de alta.

— Acum avem tot ce ne trebuie, afară de unelte — zise el. Da' n-o să fie greu nici cu ele.

— Unelte ? ! zic eu.

— Da.

— La ce ne trebuie ?

— Ca să săpăm. Doar n-o să scoatem pămîntul cu dinții !

— Da' ce, gioarsele alea de tîrnăcoape și sape din șopron nu-s de ajuns de bune, cînd e vorba de scos afară un negru ?

Se întoarse spre mine și-mi aruncă o privire plină de compătimire, să-ți dea lacrimile, nu alta.

— Huck Finn, ai auzit tu vreodată ca un prizonier să aibă în garderoba lui tîrnăcoape, sape și toate aparatele moderne, ca să-și poată săpa singur un tunel pîn-afară ? Ia zi, dacă ai în devlă măcar un dram de minte, ce fel de erou ar fi prizonierul ăla ? Spune și tu ! Atunci mai bine dă-i cheia, și gata ! Auzi !... Tîrnăcoape, sape... Păi, lucruri d-astea nu se dau nici măcar unui rege !

— Da' dacă n-avem nevoie de tîrnăcoape și de sape, ce naiba ne trebuie ?

— O pereche de bricege.

— Ca să săpăm la temelia colibei ?

— Da.

— Asta-i curată prostie, Tom !

— Prostie, neprostie, așa se cuvine să facem, așa scrie la carte ! Altă cale nu știu să fie și am cam citit toate cărțile în care e vorba de lucrurile astea. Prizonierii se folosesc totdeauna de bricege și, bagă de seamă, de multe ori nu ca să sape pămîntul, ci ca să taie în stîncă tare. Și asta le ia săptămîni întregi, de nu se mai termină. Gîndește-te, de pildă, la unul din prizonierii închiși în carcera a mai din fund a castelului Dif [1]. Cît crezi că i-a trebuit pîn' să iasă afară ?

— Habar n-am.

— Ghici !

— Nu știu... o lună jum'ate ?

— Treizeci și șapte de ani ! Și a ieșit taman în China. Așa se lucrează ! Ce bine era să fi fost de granit și temelia fortăreței noastre !

— Bine, dar Jim nu cunoaște pe nimeni în China !

— Ce legătură are una cu alta ? Nici tipul ăla nu cunoștea pe nimeni. Ei, dar văd că nu ți-e capul decît la fleacuri ! De ce nu te gîndești la lucrul ăl mai important ?

— Bine, fie. Nu-mi pasă unde o să iasă, totul e să iasă, și cred că nici Jim nu se sinchisește. Dar, ia zi, nu crezi că Jim e prea bătrîn ca să-l scoatem afară săpînd c-un briceag ? N-o să mai apuce ziua a mare, săracu' !

— Ba da. Ce, crezi că o să ne ia treizeci și șapte de ani ca să săpăm la niște temelii de lut ?

— Da' cît o să ne ia, Tom ?

— Din păcate, nu ne dă mîna să zăbovim cît s-ar cuveni la treaba asta, fiindcă s-ar putea ca-n curînd nenea Silas să afle de la ăi din New Orleans că Jim nu-i de prin părțile alea și-atunci o să se grăbească să dea sfoară-n țară, prin afișe sau mai știu eu cum. Așa că trebuie să ne cam grăbim cu săpatul. Normal, ar trebui să ne ia vreo doi ani, dar ar fi periculos. Avînd în vedere că situația e atît de nesigură, uite ce propun :

[1] E vorba de castelul d'If, închisoare clădită de Francisc I pe insula If, în apropiere de Marsilia. (n.t.)

să săpăm în linie dreaptă, cît mai repede cu putinţă. După aia, n-avem decît să zicem c-am muncit treizeci şi şapte de ani. Pe Jim îl scoatem de-acolo la prima alarmă. Cred că aşa-i cel mai bine.

— Da, aşa mai merge. Dacă-i vorba numai să zicem aşa, nu ne costă nimic. Din partea mea, dacă n-ai nimic împotrivă, n-avem decît să zicem c-am muncit la treaba asta şi-o sută cincizeci de ani, că vorba aia, tot n-o să ne doară palmele. Mă duc să fac rost de două bricege.

— Fă rost de trei — spuse Tom. Dintr-unul o să meşterim un ferăstrău.

— Tom, dacă-mi dai voie şi nu-i cumva contra regulamentului şi-a religiei, eu zic să ne folosim de custura aia veche şi ruginită, care zace colo, sub streaşină, în spatele afumătoarei.

Tom se uită la mine, cu jale şi deznădejde :

— Ei, Huck, Huck, degeaba se osteneşte omul cu tine să te-nveţe ceva ! Hai, du-te după bricege, fă rost de trei !

L-am ascultat fără să crîcnesc.

CAPITOLUL XXXVI

Cum am simţit că toată lumea doarme, ne-am dat jos pe paratrăsnet, ne-am închis în şopron şi ne-am pus pe lucru, la licărul vreascurilor putrede. Am curăţat podeaua pe o lungime de vreo doi metri de o parte şi de alta a bîrnei din mijloc. Tom îmi spuse că acum ne aflăm taman în spatele patului lui Jim şi c-o să săpăm dedesubtul lui şi nimeni n-o să poată şti că pe acolo-i un tunel, fiindcă pătura lui Jim atîrna pînă la pămînt. Ca să vezi groapa, trebuia să ridici pătura şi să te vîri sub pat. Am săpat noi aşa cu bricegele pînă pe la miezul nopţii ; eram morţi de oboseală şi mîinile ni-erau pline de băşici, dar gaura săpată abia se vedea.

— Tom Sawyer — i-am zis — asta nu-i treabă de treizeci şi şapte, ci de treizeci şi opt de ani.

Nu-mi răspunse nimic, dar oftă și în curînd se opri din săpat. Se vedea că-i muncit de gînduri.

— Nu mai merge așa — spuse el peste cîteva clipe — n-are nici un rost, Huck. Altceva ar fi dac-am fi prizonieri. Am avea atunci în fața noastră ani cu duiumul, n-ar fi nici o grabă. Și fiindcă n-am putea săpa decît cîteva minute pe zi, la schimbarea gărzii, mîinile nu ni s-ar mai bășica și am putea munci temeinic, cum scrie la carte, ani și ani de-a rîndul. Dar așa, n-avem vreme de pierdut, trebuie să-i dăm zor. Înc-o noapte ca asta de muncă pe brînci, și ieșim din circulație pe-o săptămînă, ca să ne tămăduim mîinile, altfel n-o să ne mai putem atinge de-un briceag.

— Atunci ce-i de făcut, Tom ?

— Îți spun numaidecît. Nu-i drept și nu-i cinstit, și nici n-aș vrea să se afle, dar n-avem altă cale : trebuie să săpăm cu tîrnăcoapele, dar o să zicem că-s bricege.

— Așa mai vii de-acasă ! Ei, Tom Sawyer, văd că a început să-ți vină mintea la cap ! Cinstit, necinstit, tîrnăcoape ne trebuie ! La drept vorbind, mie nici nu-mi prea pasă de cinste. Cînd m-apuc să fur un negru, un pepene sau o carte de religie, nu mă privește cum, ci ce anume iese, adică negrul, pepenele sau cartea. Și dacă tîrnăcopul e lucrul cel mai la-ndemînă, atunci cu el mă pun pe treabă. Nu dau doi bani pe ce spun învățații.

— În cazuri de-astea, e voie să te folosești de tîrnăcoape, și să zici că-s bricege. Altminteri, n-aș încuviința una ca asta și nici n-aș sta cu mîinile-n sîn, văzînd cum regulamentul e călcat în picioare, fiindcă ce-i rău e rău și ce-i bun e bun și n-are rost să faci totul anapoda, dacă nu ești ageamiu. Tu, de pildă, ai putea să-l scoți pe Jim săpînd cu un tîrnăcop, fără să zici că-i briceag, fiindcă tu nu te pricepi. Dar eu, care știu despre ce-i vorba, n-aș fi în stare. Dă-mi un briceag !

Avea și el unul, dar i l-am dat totuși pe al meu. Îl azvîrli cît colo :

— Dă-mi un briceag, zic !

N-am înțeles ce vrea, dar m-am gîndit nițel și, cotrobăind printre gioarsele alea, am găsit un tîrnăcop și i l-am dat. L-a luat și s-a pus pe treabă, fără să scoată o vorbă.

Așa-i era felul, de ! Era plin de prințipuri...

Am pus și eu mîna pe o cazma și dă-i bătaie, cînd cu cu cazmaua, cînd el cu tîrnăcopul. Treaba mergea strună. După

o jumătate de ceas, nu mai puteam de oboseală, dar groapa săpată era destul de măricică. Cînd am ajuns în odaia noastră, m-am uitat pe fereastră la Tom, care se căznea să se cațăre pe paratrăsnet, dar nu putea, așa de tare îl dureau mîinile.

— Nu-i chip ! îmi strigă el în cele din urmă. Ce mă sfătuiești să fac ? Ai vreo idee ?

— Da, dar cred că nu-i cum scrie la carte. Suie-te pe scări și zi că te-ai cățărat pe paratrăsnet.

El îmi urmă povața.

A doua zi, Tom șterpeli de prin casă o lingură de cositor și un sfeșnic de alamă, ca să-i meșterească lui Jim niscaiva pene de scris, precum și șase lumînări de seu. Cît despre mine, am dat tîrcoale pe lîngă colibele negrilor și, la primul prilej, am furgăsit trei blide de tinichea. Tom a fost de părere că n-o să fie de ajuns, dar l-am liniștit spunîndu-i că de vreme ce nimeni n-o să vadă blidele aruncate de Tom, fiindcă au să cadă în tufele de ciumăfaie și de dudău de sub ferestruie, o să le putem lua înapoi și Jim o să le folosească din nou. Lui Tom îi plăcu treaba asta.

— Acum — îmi spuse el — trebuie să ne gîndim cum să-i strecurăm lui Jim toate lucrurile astea.

— O să i le trimitem prin tunel, cînd va fi gata.

Îmi aruncă o privire disprețuitoare și după ce-mi spuse că n-a mai auzit în viața lui o gugumănie ca asta, căzu iar pe gînduri. Nu trecu mult și mă înștiință că i-au venit două-trei idei, dar că deocamdată nu-i nevoie să hotărîm. Mai întîi — zicea el — trebuie să-i dăm de știre lui Jim.

În noaptea aceea, pe la orele zece, ne-am dat jos pe paratrăsnet, luînd cu noi una din lumînări. Ne-am așezat sub ferestruică și-am tras cu urechea. Jim sforăia. Am zvîrlit lumînarea înăuntru, dar nu l-a trezit. Atunci ne-am apucat iarăși să săpăm cu tîrnăcopul și cazmaua și după vreo două ceasuri și jumătate, treaba a fost gata. Ne-am tîrît de-a bușilea pînă sub patul lui Jim, și de-acolo în încăpere. Am dibuit lumînarea, am aprins-o și-am stat nițel să-l privim pe Jim : arăta sănătos și voios. L-am trezit încetișor, cu blîndețe, ca să nu se sperie. Cînd ne-a văzut, i-a venit să plîngă de bucurie. Începu să ne alinte, cu toate vorbele de răsfăț care-i treceau prin cap. Ne rugă să facem numaidecît rost de-o daltă ca să-i tăiem lanțul de la picior, căci voia s-o șteargă cît mai repede. Tom îl lămuri însă că așa ceva n-ar fi de loc după tipic și după

ce-i povesti de-a fir a-păr planurile noastre, îi spuse că, de altminteri, la caz de alarmă le putem schimba numaidecît.

— Să nu-ţi fie frică, fiindcă tot o să te scoatem de-aici — adăugă el.

Jim se arătă mulţumit. După ce am sporovăit toţi trei despre vremurile bune de altădată, Tom începu iar să-l descoasă pe Jim. Cînd auzi că unchiul Silas vine zilnic sau odată la două zile ca să se roage împreună cu Jim, iar tuşa Sally vine şi ea să vadă dacă se simte bine şi are destulă mîncare, şi că amîndoi se purtau cum nu se poate mai frumos, Tom se lumină la faţă.

— Acum ştiu ce ne trebuie — îi zise el. O să-ţi trimitem prin ei unele lucruri.

— Nu cumva să faci o prostie ca asta ! i-am spus.

Dar el îşi urmă vorba, fără să mă bage-n seamă, aşa cum obişnuia ori de cîte ori îşi punea ceva în gînd. Îi spuse aşadar lui Jim că o să-i trimitem într-o plăcintă scara de frînghie şi alte lucruri, prin Nat, negrul care-i aducea de mîncare.

— Vezi să fii cu ochii-n patru şi să nu te arăţi mirat, pentru ca Nat să nu bage de seamă nimic. Lucrurile mai mici o să le punem în buzunarele hainei lui nenea Silas şi cînd o veni el, le iei de acolo. Dacă s-o putea, o să-ţi trimitem şi prin tuşa Sally ceva lucruri ; i le vîrîm în buzunarul şorţului sau le legăm de cordon.

Tom îl învăţă ce să facă cu toate lucrurile astea şi cum să-şi scrie cu sînge jurnalul pe cămaşă. Nu-l cruţă de nici un amănunt. Deşi nu pricepea ce rost au toate astea, Jim zicea că noi, fiind albi, ştim mai bine ca el, aşa că se arătă mulţumit şi-i făgădui lui Tom să-i urmeze întocmai poruncile.

Am petrecut de minune, mai ales că Jim avea o grămadă de tutun şi pipe de pănuşe. După aceea ne-am strecurat afară prin tunel şi ne-am întors în odaia noastră, cu mîinile rău julite. Tom părea însă încîntat. Zicea că în viaţa lui n-a avut parte de-o distracţie mai plăcută şi mai „interectuală".

— Ce bine ar fi dacă ne-am putea distra aşa toată viaţa, lăsînd pe seama copiilor noştri să-l elibereze pe Jim ! Cred că lui Jim o să-i placă din ce în ce mai mult treaba asta, pe măsură ce-o să se deprindă cu ea. În felul ăsta, povestea ar putea să ţină vreo optzeci de ani şi-ar fi cea mai grozavă din istorie, iar noi toţi, care am luat parte la ea, am ajunge celebri.

A doua zi dimineaţa ne-am dus la stiva de lemne şi-am tăiat sfeşnicul de alamă în bucăţele, pe care Tom le vîrî în buzunar, împreună cu lingura de cositor. Ne-am dus apoi la colibele negrilor. În vreme ce eu îl ţineam de vorbă pe Nat, Tom vîrî o bucată de sfeşnic într-o turtă de mălai din strachina cu merinde pentru Jim. L-am însoţit pe Nat, ca să vedem cum merge treaba. A mers de minune ! Cînd Jim a muşcat din turtă, era cît pe ce să rămînă ştirb : „Ce mai — îmi zise Tom — a mers cum nu se poate mai bine". Jim lăsă să se creadă că nu fusese decît o pietricică sau vreun grunz, din ăi care se găsesc mai totdeauna într-o pîine, dar de-atunci încoace n-a mai pus nimic în gură fără să-ncerce mai întîi cu furculiţa de vreo cîteva ori.

În vreme ce stăteam acolo pe întuneric, de sub patul lui Jim ţîşniră doi dulăi, apoi alţii şi alţii, pînă ce se-adunară vreo cincisprezece, c-abia mai puteai să răsufli. Drace ! Uitasem să închidem uşa şopronului. Cînd îi văzu, Nat strigă : „Vrăjitoarele !" şi se prăbuşi la pămînt în mijlocul dulăilor şi începu să geamă de-ai fi zis că se dă de ceasul morţii. Tom deschise repede uşa şi zvîrli afară o bucată de carne din porţia lui Jim. Cîinii o zbughiră după ea, iar în cîteva clipe Tom se repezi şi el afară şi se întoarse numaidecît, închizînd uşa. Am priceput că se dusese s-o închidă şi pe cealaltă. Trecu apoi la bietul Nat şi începu să-l alinte şi să-l îmbuneze, întrebîndu-l dacă i se năzărise iar vreo nălucă. Negrul se ridică şi spuse clipind din ochi :

— Dom' Sid, ai să spui că-s nebun, dar să mă lovească damblaua dacă nu mi s-a părut că văd un milion de cîini, diavoli sau nu ştiu ce. Nu mint, dom' Sid. I-am simţit şi i-am văzut lîngă mine. O, doamne, tare-aş vrea să pun mîna pe o vrăjitoare din astea, o dată, numai o dată ! Dar mai bine să-mi deie pace, nu mai vreau s-aud de ele !

— Uite ce zic eu — îi spuse Tom. Ce le aduce încoace taman cînd negru' ăsta fugar îşi ia masa de dimineaţă ? Foamea, asta-i pricina. Trebuie neapărat să le faci o plăcintă vrăjitorcască.

— Dar, domn' Sid, cum să fac eu aşa plăcintă ? Nu ştiu şi nici n-am auzit pîn-acu' de-aşa ceva !

— Atunci o s-o fac chiar eu.

— O, ce bine ! Nat o să sărute tălpile lu' dom' Sid !

— Aşa rămîne, am s-o fac de hatîrul tău, fiin'c-ai fost cumsecade şi ni l-ai arătat pe negrul fugar. Dar trebuie să bagi

bine de seamă : cînd o să venim cu plăcinta, tu să te-ntorci cu spatele şi să nu cumva să tragi cu ochiul, orice-am pune noi în strachină. Să nu te uiţi cînd Jim o să golească strachina, că e de rău, nu garantez ce poa' să se-ntîmple. Şi mai ales, nu te-atinge de lucrurile vrăjitoreşti.

— Eu să m-ating de ele, dom' Sid ? Ce tot vorbeşti ? Nu le-aş atinge nici c-un deget, chiar de mi-ai da zece sute de mii de milioane de dolari !

CAPITOLUL XXXVII

Totul era pus la punct. Ne-am dus de-am socotit prin mormanul de vechituri din fundul curţii, unde se aruncau ghetele scîlciate, zdrenţele, sticlele sparte, tinichelele şi alte asemenea nimicuri. Am găsit acolo un lighean vechi de cositor şi i-am astupat găurile cum ne-am priceput, ca să putem coace în el plăcinta. L-am cărat apoi în pivniţă şi după ce l-am umplut bine cu făină, am pornit spre casă, unde ne aşteptau cu gustarea de dimineaţă. Pe drum am găsit două piroane. Tom zicea că au să-i prindă bine prizonierului ca să-şi scrie cu ele numele şi păsurile pe pereţii închisorii. Strecură unul din piroane în buzunarul şorţului mătuşii Sally, care atîrna pe un scaun, iar pe celălalt îl înfipse în panglica pălăriei unchiului Silas, care se afla pe birou. (Copiii ne spuseseră că în dimineaţa aceea tăticu şi mămica lor au să se ducă să-l vadă pe negrul fugar.)

Apoi ne-am aşezat la masă. Tom vîrî lingura în buzunarul hainei unchiului Silas. Tuşa Sally încă nu venise, aşa că a trebuit să mai aşteptăm puţin. Cînd îşi făcu în sfîrşit apariţia, obrajii îi ardeau de mînie. Abia se putu stăpîni în timpul rugăciunii. Apoi, în vreme ce cu o mînă turna cafeaua şi cu cealaltă ciocănea capul copilului care stătea mai aproape, îi spuse lui nenea Silas :

— Am cotrobăit peste tot şi n-am dat de ailaltă cămaşă a ta. Parc-a intrat în pămînt !

Inima îmi căzu printre măruntaie şi o coajă tare de mălai porni după ea pe gîtlej, întîlnindu-se pe drum cu o tuse care o

repezi afară tocmai în celălalt capăt al mesei, de nimeri în ochiul unuia dintre copii, care se zvîrcoli ca o rîmă în undiță și slobozi un urlet mai grozav decît chiotul războinic al unei pieiroșii. Cît despre Tom, se făcuse verde. Vreme de un sfert de minut sau cam așa ceva a fost un teatru nemaipomenit, dar zău că mi-aș fi vîndut biletul pe jumătate preț, de s-ar fi ivit vreun cumpărător. Dar dup-aceea, ne-am venit în fire — numai surpriza ne luase piuitul.

— E foarte ciudat — zise unchiul Silas. Nu pot să pricep. Știu bine c-am dezbrăcat cămașa aia, fiindcă...

— Fiindcă n-ai decît una pe tine. Ce tot vorbești ? Știu că ai dezbrăcat-o, știu asta mai bine decît știi tu cu mintea ta de cîlți ; ieri mai era pe frînghie, am văzut-o acolo cu ochii mei. Dar acum nu mai e, asta-i socoteala, și pînă să-ți fac una nouă, ai s-o cam porți pe-aia roșie de flanelă. Asta-i a treia cămașă pe care ți-am lucrat-o în doi ani de zile. Ce dracu' faci cu ele ? Nu mai poate omul să răsufle de grija cămășilor tale ! La vîrsta ta ar fi cazul să ți le păzești și singur !

— Ai dreptate, Sally, dar zău că îmi dau toată silința ! Cred însă că nu-s numai eu de vină, fiindcă de obicei nu-mi văd cămășile și n-am de-a face cu ele decît cînd sînt pe mine. Nu știu să fi pierdut vreuna de pe mine pînă acum.

— Nu-i meritul tău, Silas. Să fi fost după tine, le-ai fi pierdut chiar și-așa. Dar stai să vezi, nu-i numai cămașa. Mai lipsește și o lingură. Și nu numai atît. Erau zece și-acum sînt doar nouă. Să zicem că vițelul a furat cămașa, dar pot să jur că nu el a luat lingura.

— Dar ce, a mai dispărut ceva, Sally ?

— Au dispărut șase lumînări. Să zicem că le-au mîncat șobolanii. Mă mir cum de n-au furat pîn-acuma toată casa, de cînd te tot lauzi că ai să le astupi găurile. Într-o bună zi, au să-și facă culcuș în părul tău, Silas, și tu nici n-ai să bagi de seamă. Dar sînt sigură că nu șobolanii au furat lingura.

— Da, Sally, recunosc că eu sînt de vină... am uitat, dar să știi că pînă mîine am să astup găurile.

— A, nu te grăbi ! Mai bine la anul ! Matilda Angelina Araminta Phelps ! strigă ea pocnind cu degetul în scăfîrlia copilului care răspundea la numele acesta și care se grăbi să-și tragă gheruțele din zaharniță. În clipa aceea, o negresă se ivi în pragul ușii, strigînd :

— Coniță, lipsește un cearșaf !

— Un cearşaf ? ! Dumnezeule !

— Am să astup găurile chiar azi, bolborosi unchiul Silas, cu o mutră plouată.

— Tacă-ţi gura ! Ce, crezi că şobolanii au luat cearşaful ? Unde-i cearşaful, Liza ?

— Liza nu ştie, coniţă Sally. Ieri mai era pe frînghie, dar acu' nu mai este, s-a dus.

— Să ştiţi că vine sfîrşitul lumii ! În viaţa mea n-am mai pomenit una ca asta ! O cămaşă, un cearşaf, o lingură, şase lu...

— Coniţă, lipseşte un sfeşnic de alamă ! spuse o mulatră tînără care tocmai intra pe uşă.

— Cară-te de-aici, că-ţi dau cu ceva în cap !

Fierbea, nu alta. Mă gîndeam s-o şterg în pădure, şi s-aştept pînă s-o mai potoli furtuna. Tuna şi fulgera, făcînd răzmeriţă de una singură, în timp ce toţi ceilalţi tăceau chitic, cu capetele plecate. În cele din urmă, unchiul Silas băgă mîna în buzunar şi, buimăcit, scoase de-acolo lingura. Tuşa Sally rămase cu gura căscată şi-şi ridică braţele spre cer. Cît despre mine, aş fi vrut să fiu la Ierusalim sau altundeva, dar, auzind-o, m-am liniştit.

— Eram sigură ! A fost tot timpul la tine în buzunar ; şi celelalte lucruri tot acolo sînt, de bună seamă. Cum de-a ajuns acolo ?

— Zău că nu ştiu, Sally ! se dezvinovăţi el. Dac-aş şti, ţi-aş spune ! Înainte de masă îmi pregăteam predica despre faptele apostolilor, capitolul şaptesprezece, şi cred că eu am pus-o în buzunar, fără să-mi dau seama, în loc să pun sfînta evanghelie. Acu' bag de seamă că sfînta evanghelie nu-i în buzunar. Mă duc să văd şi, dacă e la locul ei, înseamnă că nu am pus-o în buzunar şi că în schimb am pus lingura şi...

— Pentru numele lui Dumnezeu ! Isprăveşte-odată ! Hai, căraţi-vă toţi, blestemaţilor ! Şi să nu-mi mai ieşiţi în cale pînă nu-mi liniştesc sufletul !

I-aş fi ghicit gîndul şi fără să-l spună cu voce tare şi aş fi ascultat-o chiar din mormînt.

Tocmai cînd treceam prin salonaş, bătrînul îşi luă pălăria şi pironul căzu pe podea. El îl ridică şi-l puse pe policioara căminului, ieşind apoi fără să scoată o vorbă. Văzîndu-l ce face, Tom îşi aminti de lingură şi-mi spuse :

— Vezi, n-are rost să mai trimitem lucruri prin el, nu te poţi bizui. Cu toate astea, fără să vrea, moşul ne-a făcut un

bine în chestia cu lingura. Hai să-i facem şi noi un bine, fără ca el să ştie : să astupăm găurile de şobolani.

În pivniţă erau o sumedenie de găuri şi-am pierdut o oră întreagă cu astupatul lor, dar a ieşit o treabă pe cinste. La urmă, auzind zgomot de paşi pe scară, am stins lumînarea şi ne-am ascuns. Bătrînul se ivi, ţinînd într-o mînă o lumînare şi într-alta o legăturică. Bietul de el, părea cu gîndurile aiurea, ca de obicei.

Dădu ocol pivniţei, oprindu-se cîte puţin la fiece gaură, pînă ce le cercetă pe toate. Vreme de vreo cinci minute rămase pe gînduri, cojind lumînarea de grunjii de ceară topită.

Apoi o porni încet şi visător spre scară, bolborosind :

— Ei, drăcie, nu pot să-mi aduc aminte cînd am făcut treaba asta ! I-aş putea dovedi acum că nu eram eu de vină în privinţa şobolanilor. Dar treacă de la mine. Tot n-ar folosi la nimic.

Şi după ce urcă scările bodogănind, plecarăm şi noi. Tare drăguţ mai era bătrînul ăsta ! Şi mai e şi acum.

Tom era cam necăjit din pricina lingurii ăleia, fiindcă zicea că-i musai s-avem una.

După ce se gîndi niţel, mă lămuri cum o să ne descurcăm.

Ne-am dus amîndoi la coşul unde se ţineau lingurile şi ne-am învîrtit pe-acolo pînă ce s-a ivit tuşa Sally. Tom începu atunci să numere lingurile şi să le aşeze deoparte.

— Tuşă Sally — spuse el în timp ce eu vîram una în mînecă — văd că nu-s decît nouă linguri.

— Vezi-ţi de joaca ta şi nu-mi mai bate capul — se burzului ea. Ştiu eu mai bine ca tine, adineauri le-am numărat.

— Dar le-am numărat de două ori, tuşă, şi nu mi-au ieşit decît nouă.

Tuşa Sally veni firește să le numere, deşi se vedea că-i la capătul răbdării.

— Dumnezeule, aşa-i, sînt doar nouă ! Lua-le-ar dracu' de linguri ! Ia să mai număr o dată.

Am pus repede la loc lingura pe care o şterpelisem.

— Fir-ar ale dracului, acuma-s zece ! izbucni ea, cînd isprăvi de numărat. Părea năucită şi plictisită totodată.

— Nu cred că-s zece, tuşă — zise Tom.

— Mă zevzecule, n-ai văzut că le-am numărat ?

— Ştiu, dar...

— Bine, uite că le mai număr o dată.

Am dosit la repezeală una, aşa că iar au fost nouă, ca şi data trecută. S-o fi văzut în ce hal era : tremura toată de ciudă ; dar nu se lăsă şi numără într-una, pînă ce, de atîta zăpăceală, ajunse să numere şi coşul, luîndu-l drept lingură. De trei ori îi ieşi socoteala şi de trei ori ba. Pînă la urmă puse mîna pe coş şi-l azvîrli cît colo, pocnindu-l zdravăn pe motan. Apoi ne pofti afară, spunîndu-ne s-o lăsăm în pace şi amenințîndu-ne că ne jupoaie de vii dacă mai venim să-i batem capul pînă la prînz. Înainte de a pleca, în vreme ce ea ne dădea paşaportul, i-am strecurat în buzunarul şorţului lingura pe care o şterpelisem, aşa că Jim o primi înainte de prînz, o dată cu pironul. Eram foarte mulţumiţi de isprava noastră. Tom zicea că face să te osteneşti şi de două ori pe-atît pentru o treabă ca asta, fiindcă de-aci înainte tuşa Sally putea să numere lingurile mult şi bine, că tot n-ar fi numărat de două ori la fel. Chiar de i-ar ieşi la socoteală, tot nu i-ar veni să creadă, iar după vreo trei zile, avea să-i treacă pofta să mai numere. Ba chiar l-ar gîtui pe ăl de i-ar cere să le mai numere vreodată.

În seara aceea am pus la loc cearşaful pe frînghie şi am şterpelit altul din garderoba ei. Vreo două zile la rînd l-am tot luat şi l-am pus la loc, pînă ce n-a mai ştiut cîte cearşafuri are şi-a-nceput să spună că nici nu-i pasă, că n-o să-şi prăpădească ea sufletul pentru atîta lucru şi n-o să le mai numere nici moartă.

Cu cămaşa, cearşaful, lingura şi lumînările stăteam bine acum, mulţumită viţelului, şobolanilor şi numărătoarei bramburite. Cît despre sfeşnic, n-a mai pomenit nimeni de el şi ne ziceam că fără doar şi poate au să-l uite încetul cu încetul.

În schimb, cu plăcinta a mers mai greu şi ne-a dat mult de furcă. Ne-am dus departe, în pădure, ca s-o coacem acolo. Firește că pîn' la urmă ne-a ieşit destul de bine, însă nu într-o singură zi. A trebuit să umplem de trei ori ligheanul cu făină. În afară de asta, ne-am ales cu arsuri pe tot trupul, ba era să şi chiorîm de atîta fum. Ţineam morţiş s-o facem cu coajă şi nu ieşea de loc, se coflecea mereu, fir-ar a dracului ! Pînă la urmă am găsit clenciul : trebuia să coacem plăcinta cu scară cu tot. În seara următoare, ajutaţi de Jim, am rupt cearşaful în fîşii pe care le-am înnădit, aşa încît a doua zi, în zori, aveam o frînghie pe cinste, bună să spînzuri cu ea un om. Bineînţeles, ne-am zis c-am muncit nouă luni la ea.

Dimineaţa am dus scara în pădure, dar ce să vezi, nu intra în plăcintă. Fiind făcută din ditamai cearşaful, frînghia asta ar fi putut să umple şi patruzeci de plăcinte şi tot ar mai fi rămas destul şi pentru o supă, un salam sau mai ştiu eu ce. Cred c-ar fi ajuns şi pentr-un prînz întreg.

Nouă însă nu ne trebuia decît pentru o plăcintă, aşa că am aruncat restul. N-am copt plăcinta în lighean, de teamă să nu se topească lipitura. Nenea Silas avea însă o tigaie straşnică, de aramă, de care era tare mîndru, fiin'că fusese a unuia dintre strămoşii lui, care venise din Anglia o dată cu William Cuceritorul [1], pe „Mayflower" [2] sau pe una din primele corăbii ce străbătuseră Atlanticul [3]. Avea un mîner lung, de lemn, şi moşul o ţinea ascunsă în pod, laolaltă cu o grămadă de oale şi alte marafeturi scumpe — nu fiindcă ar fi fost de preţ, că nu făceau doi bani, ci pentru vechimea lor. Am scos-o în taină din pod şi am dus-o în pădure, dar am stricat cîteva aluaturi în ea, neştiind cum să coacem plăcinta. Pîn' la urmă, însă, ne-am descurcat noi. Am aşternut pe fundul tigăii un strat de cocă şi-am pus-o pe jeratic. Am vîrît în ea scara de cîrpe şi deasupra am pus alt strat de cocă. Dup-aceea, am pus capacul şi-am presărat deasupra tăciuni aprinşi. Ne-am tras apoi cu cîţiva paşi mai încolo, la răcoare, ţinînd de mînerul ăla lung. În cincisprezece minute a ieşit o mîndreţe de plăcintă, numai că de-ar fi vrut cineva s-o mănînce, ar fi trebuit să-şi facă rost de-o cutie întreagă de scobitori, fiindcă scara de cîrpe i-ar fi dat nişte crampe nemaipomenite, îmbolnăvindu-l de stomac pe vecie.

Nat nu s-a uitat cînd am pus plăcinta vrăjitorească în strachina lui Jim. Am mai vîrît acolo, la fund, sub mîncare, cele trei blide de tinichea. Toate lucrurile ajunseră, astfel, cu bine la Jim ; cînd rămase singur, el despică plăcinta şi ascunse scara de cîrpe în mindirul lui de paie, apoi scrijeli nişte semne pe un blid şi-l aruncă pe ferestruică.

---

[1] Duce al Normandiei care, în urma luptei victorioase de la Hastings (1066), a cucerit Anglia, unde a domnit între 1066 şi 1087.

[2] Numele corabiei pe care, în 1607, au sosit, pe coasta răsăriteană a Americii de Nord, primii colonişti englezi.

[3] Încă o dată, Huck amestecă aiurea o serie de evenimente istorice, în cazul de faţă : cucerirea Angliei de către normanzi, sub William Cuceritorul (1088) şi cea dintîi imigraţie a coloniştilor englezi în America întreprinsă pe corabia „Mayflower" (1620). (n.t.)

CAPITOLUL XXXVIII

Ne-a fost greu din cale-afară să meşterim penele alea şi ferăstrăul. Jim spunea însă că ăl mai greu lucru o să fie inscripţia, adică pisania pe care trebuie s-o mîzgălească pe zid orice prizonier. Tom zicea că fără asta nu se poate. Căci nu s-a mai văzut în toată istoria ca un prizonier de stat să nu lase în urmă o inscripţie şi-un blazon.

— Uită-te la lady Jane Grey [1], sau la Gilford Dudley [2], sau la bătrînul Northumberland [3] ! Să zicem c-o să fie prea greu, Huck. Dar tu ce-ai vrea ? Ce propui ? Jim trebuie să-şi lase inscripţia şi blazonul, ca toată lumea.

— Domnu' Tom — spuse Jim — da' eu n-am nici un blazon, am doar bluza asta veche, pe care ştii că trebuie să ţin un jurnal.

— Mă Jim, n-ai priceput ! Un blazon e cu totul altceva.

— Oricum — spusei eu — Jim are dreptate cînd zice că n-are nici un blazon, fiin'că n-are.

— Hop şi tu ! mă repezi Tom. Parcă eu nu ştiu ? Dar pe ce te prinzi c-o să aibă un blazon înainte de-a ieşi de-aici ? O să facă totul cum scrie la carte, fără nici o abatere.

În vreme ce eu şi Jim ascuţeam penele pe o bucată de cărămidă (Jim meşterea o pană din sfeşnicul de alamă, iar eu făceam alta din lingură), Tom se gîndea la blazon. Nu trecu mult şi ne spuse că se gîndise la atîtea blazoane bune, că nu mai ştia pe care să-l aleagă. E drept că era unul care-i făcea cel mai mult cu ochiul.

— Pe pajură — spuse el — o să avem un cîmp de aur cu baza dextră, cu o cruce maro la fascie şi un cîine culcat drept insemn ; sub piciorul lui, un lanţ încrenelat ca emblemă a sclaviei, cu o tresă verde cu capătul zimţat şi trei linii inversate pe un cîmp de azur, cu punctele buricului aşezate pe o dansetă

---

[1] Nepoată a lui Henric al VIII-lea, regele Angliei, executată de Maria Tudor al cărei tron încercase să-l cucerească (1537—1554).

[2] Soţul lui Jane Grey, executat şi el de Maria Tudor, în 1554.

[3] John Dudley, duce de Northumberland, socrul lui Jane Grey, decapitat pentru vina de a-şi fi sfătuit nora să lupte pentru cucerirea tronului Mariei Tudor (1502—1554).

crestată ; în creştet, un negru fugar, cu desaga pe umăr, cu bară senestră şi avînd drept suport două guri, adică tu şi cu mine. Deviza : *Maggiore fretta, minore atto.* Am citit-o într-o carte şi înseamnă : cu cît te grăbeşti, cu atît mai încet mergi.

— Ei, comedie ! Da' ce dracu înseamnă toate celelalte ?

— N-avem timp de pierdut cu chestia asta, trebuie să ne zorim cu inscripţia.

— Stai niţel, spune-mi măcar o parte ! Ce-i aia o *fascie ?*

— O *fascie*, hm ! O *fascie* este... nu-i nevoie să ştii ce e. Am să-i arăt eu cum devine cazu', cînd o ajunge acolo.

— Dă-o-ncolo, Tom, zi şi mie, dacă te rog ! Ce-i aia o *bară senestră ?*

— Nu ştiu, dar trebuie s-o aibă. Toţi nobilii au aşa ceva.

Uite-aşa era Tom : dacă nu-i convenea lui să-ţi lămurească un lucru, nu ţi-l lămurea nici mort. Puteai să-l pisezi o săptămînă şi tot degeaba era.

Acum, că isprăvise cu blazonul, se apucă de cealaltă treabă, întocmirea unei inscripţii funerare. Zicea că Jim trebuie neapărat să aibă o inscripţie, ca toată lumea. Scrise cîteva pe o bucată de hîrtie şi ni le citi :

1 *Aici a fost zdrobită o inimă captivă.*

2 *Aici şi-a trăit viaţa chinuită un biet prizonier, părăsit de lume şi de prieteni.*

3 *Aici s-a sfărîmat o inimă singuratică şi un suflet ostenit şi-a găsit hodina, după treizeci şi şapte de ani de captivitate.*

4 *Aici s-a stins, după treizeci şi şapte de ani de amară captivitate, departe de casă şi de prieteni, un nobil străin, fiul natural al lui Ludovic al XIV-lea.*

În timp ce citea, îi tremura glasul şi era cît pe ce să izbucnească în plîns. Nu se putea hotărî cu nici un chip pe care din inscripţiile astea s-o zgîrie Jim pe perete, toate i se păreau atît de frumoase ! În cele din urmă hotărî ca Jim să le scrie pe toate, dar Jim îi spuse că i-ar trebui un an pînă să zgîrie cu un piron atîtea semne pe nişte bîrne, mai ales că nici nu cunoştea buchiile. Tom îi răspunse însă că o să i le deseneze şi că n-o să aibă nimic altceva de făcut decît să le copieze întocmai.

— De fapt — adăugă el peste cîteva clipe — mă gîndesc că bîrnele nu prea se potrivesc. Într-o temniţă nu-s pereţi de lemn. Trebuie să crestăm în stîncă inscripţiile. O să aducem o stîncă.

Jim își dădu cu părerea că o stîncă ar încurca și mai mult lucrurile, fiindcă i-ar lua atîta vreme ca să cresteze inscripțiile în ea, încît n-ar mai ieși niciodată afară. După ce-l liniști, spunîndu-i c-o să-mi îngăduie mie să-i dau o mînă de ajutor, Tom aruncă o privire să vadă cum merge treaba cu penele. Era al dracului de greu și de plicticos, iar mîinile mi-erau numai răni. Pe deasupra, n-aveam de loc spor.

— Uite ce-o să facem — spuse Tom. Ne trebuie o stîncă și pentru blazon, și pentru inscripțiile funerare. În felul ăsta împușcăm doi iepuri deodată. Colo, lîngă moară, e un pietroi mare și pestriț. O să-l aducem aici, o să-l crestăm și, în afară de asta, o să-l folosim la ascuțirea penelor și a ferăstrăului.

Era o idee, nu glumă ! Și nici cu pietroiul nu era de glumit, dar ne-am hotărît să încercăm. Nu bătuse încă de miezul nopții, așa că ne-am dus spre moară, lăsîndu-l pe Jim să-și vadă de lucru.

Am urnit piatra de moară și am început s-o dăm de-a dura, dar mergea tare greu. Uneori ne scăpa din mîini și era gata-gata să ne zdrobească. Tom zise că pînă s-ajungem cu ea acasă, piatra o să-i vie de hac unuia din noi. Cînd am ajuns la jumătatea drumului, nu mai puteam de oboseală și eram leoarcă de sudoare. Văzînd că singuri n-o s-o scoatem la capăt, ne-am gîndit să-l aducem și pe Jim. Jim ridică patul, își desfăcu lanțul prins de piciorul patului și și-l trecu în jurul gîtului. Am ieșit unul cîte unul pe brînci prin tunel și am pornit spre moară. Cînd am ajuns, eu și Jim ne-am apucat să-mpingem pietroiul ; acum se rostogolea ca o minge. Tom ne supraveghea. N-am pomenit băgător de seamă mai grozav ca el. La toate se pricepea băiatul ăsta !

Tunelul săpat de noi era măricel, dar nu destul de mare pentru piatra de moară. Jim apucă tîrnăcopul și lărgi repede trecerea. Apoi Tom desenă cu pironul literele inscripției ăleia, și-l puse pe Jim să le scrijelească în piatră cu pironul în chip de daltă și c-un drug de fier, găsit printre vechiturile din șopron, în chip de ciocan. Îi porunci să muncească pînă ce lumînarea o să se mistuie toată. După aceea, avea voie să se culce, dar mai întîi trebuia să ascundă piatra sub mindir, la căpătîi. L-am ajutat apoi să-și lege lanțul la loc de piciorul patului și eram gata să ne ducem și noi la culcare, cînd lui Tom îi mai trecu prin minte ceva :

— Ia zi, Jim, ai niscaiva păianjeni pe-aici ?

— Nu, dom' Tom, mulțumesc lu' Dumnezeu, n-am.

— Bine, o să-ți facem noi rost de cîțiva.

— Dar, dom' Tom, nu vreau păianjeni ! Lu' Jim i-e frică de ei. Mai bine-un șarpe cu clopoței decît un păianjen !

După ce se gîndi vreo două minute, Tom spuse :

— Bună idee ! S-a făcut, sigur că da ! Tii ! E-o idee grozavă ! Unde-o să-l ții ?

— Ce să țin, dom' Tom ?

— Păi, șarpele cu clopoței !

— Sfinte Dumnezeule, dom' Tom, dacă văd un șarpe cu clopoței aici, sparg cu capu' peretele și fug, zău așa !

— Lasă, Jim, cu timpul n-o să-ți mai fie teamă, ai să te obișnuiești cu el. Ai să-l îmblînzești !

— Să-l îmblînzesc ?!

— Da, nu-i de loc greu. Orice animal e bucuros să-l mîngîi și să-l alinți și nu i-ar trece prin cap să facă rău unuia care-l alintă. Așa scrie în toate cărțile. Încearcă și-ai să-ți dai seama, încearcă măcar două-trei zile. N-o să treacă mult și-o să te placă, o să doarmă cu tine-n pat și n-o să te mai părăsească nici o clipă. Ba chiar o să te și lase să-l înfășori pe după gît și să-i pui capul în gura ta.

— Dom' Tom, nu mai vorbi așa ! Simt că mor ! Să mă lase pe mine să pun capul lui în gura mea, grozav hatîr ! Poa' s-aștepte mult pîn' să-i cer așa ceva ! Și-apoi, nu vreau să dorm cu el în pat.

— Jim, nu fi prost ! Un prizonier trebuie să aibă neapărat un animal care să-i țină de urît, și dacă un șarpe cu clopoței n-a mai fost încercat pînă acum, cu atît mai mare o să-ți fie gloria dac-ai să-l încerci tu ăl dintîi. O să fie ceva colosal, zău așa !

— Dar, dom' Tom, lu' Jim nu-i trebuie așa glorie. Dacă șarpele-l mușcă pe Jim de bărbie, ce fel de glorie-i asta ? Nu, dom'le, Jim nici nu vrea s-audă de-așa ceva.

— La dracu', ce, ți-e greu să-ncerci ? Asta-i tot ce-ți cer. Nu te silesc să-l ții dacă vezi că nu merge.

— Dar dacă șarpele mă mușcă atunci cînd încerc, s-a zis cu mine ! Dom' Tom, Jim este gata să facă tot ce trebuie, da' dacă 'mneata și Huck aduci aici șarpe cu clopoțel, ca să-l îmblînzesc pe el, Jim își ia tălpășița, așa să știți !

— Bine, fie, dacă eşti aşa de încăpăţînat. O să-ţi aducem cîţiva şerpi de casă şi-ai să le prinzi niscaiva nasturi pe cozi, ca să pară că-s şerpi cu clopoţei. Asta-i povestea.

— Aşa da, dom' Tom, da' zău că merge şi fără ei ! Nu ştiam că-i aşa bătaie de cap să fii prizonier.

— Aşa e, dacă faci totul cum scrie la carte. Spune, ai ceva şobolani pe-aici ?

— Nu, n-am văzut nici unu' !

— Atunci o să-ţi aducem noi cîţiva.

— Dar, dom' Tom, lu' Jim nu-i trebuie şobolan. Şobolanu' ăsta afurisit nu lasă omu' în pace, trece peste tine şi te muşcă de picior cînd vrei să dormi. Nu, dom'le, mai bine şerpi de casă, dacă-i musai, dar şobolani nu ! Nu-mi trebuie !

— Bine, Jim, dar nu se poate fără şobolani ! Toată lumea are. Ia nu mai face atîta gălăgie. Unde s-a mai văzut prizonier fără şobolani ? Eu unul nu cunosc nici un caz. Prizonierii îi dresează, îi răzgîie şi-i învaţă fel de fel de trucuri, pînă ajung să se simtă bine printre oameni, întocmai ca muştele. Numai că trebuie să le faci niţică muzică. Ai ceva la care să cînţi ?

— N-am decît un piepten vechi, o bucată de hîrtie şi o drîmbă. Da' Jim crede că drîmba nu le place.

— Ba cum de nu. Nu le pasă din ce le cînţi, numai muzică să fie. O drîmbă e destul de bună pentr-un şobolan. Toate jivinele astea se dau în vînt după muzică, mai ales într-o închisoare. Muzica tristă le place ăl mai mult, şi dintr-o drîmbă nu scoţi decît muzică tristă. Asta-i atrage totdeauna şi vin să vadă ce-i cu tine. Da, da, e foarte bine, te-ai procopsit. Uite cum o să fie. Seara, înainte de culcare, şi dimineaţa, devreme de tot, te-ntinzi pe pat şi cînţi din drîmbă. Cînţi, de pildă, „Totul s-a sfîrşit", şi cît ai bate din palme te şi pomeneşti cu un şobolan. După ce cînţi aşa vreo două minute, ai să vezi că toţi şobolanii, şerpii şi păianjenii vin să ia parte la necazurile tale. O să mişune în jurul tău şi-o să petreacă de minune.

— Cred şi eu, dom' Tom, da' Jim n-o să petreacă bine de loc. Zău dacă pricep ce rost are ! Da' dacă aşa trebuie, fie ! Mai bine să fie mulţumite jivinele, decît să am ceartă în casă.

Tom stătu niţel pe gînduri, să vadă dacă nu cumva uitase ceva, apoi spuse :

— A, da, era să uit ! Ia zi, ai putea să creşti o floare în hruba asta ?

— Nu ştiu, poate că da, dom' Tom. Numai că aici e tare întuneric, şi-apoi Jim n-are nevoie de floare, ar încurca şi mai mult lucrurile.

— Nu-i nimic, nu strică să încerci. Au mai făcut-o şi alţi prizonieri.

— Dom' Tom, Jim crede că o floare de coada-mîţei ar putea creşte aici, da-i păcat de-atîta bătaie de cap.

— Să nu spui asta. O să-ţi aducem una mică şi-ai s-o sădeşti colo-n colţ. Vezi să ai grijă de ea ! Şi ştii, să nu-i mai zici coada-mîţei, zi-i Pitchiola, aşa-i spune cînd creşte-ntr-o temniţă. Trebuie s-o stropeşti cu lacrimile tale.

— Da' de ce, cînd e atîta apă-n fîntînă ?

— Lasă apa de fîntînă, cu lacrimile tale trebuie s-o uzi, aşa se obişnuieşte.

— Păi, dom' Tom, lasă-mă pe mine să stropesc coada-mîţei cu apă din puţ, şi-o să crească de zece ori mai iute decît una udată cu lacrimi.

— Nu despre asta-i vorba. Trebuie s-o uzi cu lacrimi !

— Atunci, floarea se prăpădeşte în mîinile lu' Jim, dom' Tom, zău aşa, fiin'că Jim nu prea e plîngăreţ.

Tom păru încurcat. Se gîndi ce se gîndi, apoi spuse că în cazul ăsta Jim trebuie să se-ajute cu o ceapă. Îi făgădui c-o să fure o ceapă din colibele negrilor şi o să i-o pună pe ascuns în cana cu cafea, a doua zi dimineaţa.

— Mai bine pui la mine tutun în cafea — îi spuse Jim şi adăugă că i s-a urît pînă peste cap de toate astea, de floarea pe care trebuia s-o crească, de muzica pe care trebuia s-o cînte şobolanilor, de dresatul şi rîzgîiatul şerpilor şi păianjenilor, de truda cu penele, cu inscripţiile, cu jurnalul şi de toate celelalte cazne, care făceau ca meseria de prizonier să i se pară mai grea şi mai afurisită decît toate meseriile ce le încercase vreodată.

Auzindu-l, Tom îşi cam ieşi din fire şi-i răspunse că, după ce că nici un alt prizonier n-a avut un asemenea prilej strălucit de a ajunge celebru, nici măcar nu ştie să-l preţuiască.

— Stricăm orzul pe gîşte ! izbucni el înciudat, iar lui Jim îi păru rău şi-i făgădui că n-o să se mai poarte aşa.

După aceea, eu şi Tom ne-am dus la culcare.

CAPITOLUL XXXIX

A doua zi dimineaţa ne-am dus în tîrg şi-am cumpărat o cursă de şoareci. După ce-am adus-o acasă, am destupat cea mai grozavă gaură de şobolani. Într-o oră, am prins vreo cincisprezece bucăţi clasa-ntîi. Apoi am dus cursa în odaia mătuşii Sally, şi-am pus-o la loc sigur, sub patul ei. Din păcate, în vreme ce noi umblam după niscaiva păianjeni, piciul ăla de Thomas-Franklin-Benjamin-Jefferson-Alexander Phelps a dibuit cursa şi i-a deschis uşiţa, ca să vadă dacă şobolanii ies afară. Firește c-au ieşit, iar tuşa Sally a picat taman atunci în odaie. Cînd ne-am întors, am găsit-o cocoţată în pat şi urlînd ca o apucată în vreme ce şobolanii se sileau din răsputeri s-o distreze.

Ne-a luat la rost şi ne-a scărmănat pe-amîndoi cu nuiaua, iar după aia ne-au trebuit vreo două ceasuri pînă să prindem alţi cincisprezece-şaisprezece şobolani, şi nu de-aceeaşi calitate ca ăi dintîi, care erau crema. Fir-ar al dracului de mucos, ce i-o fi venit să-şi bage nasul ? N-am văzut în viaţa mea şobolani mai frumoşi ca ăi din prima serie.

În schimb, am pus mîna pe un sortiment bogat de păianjeni, cărăbuşi, broaşte, omizi şi alte gîngănii d-astea. Tare-am fi vrut să facem rost şi de-un cuib de viespi, dar n-a fost chip, fiindcă toată familia era în viespar. Nu ne-am dat însă bătuţi cu una cu două şi am rămas acolo cît am putut, crezînd că viespile au să oştenească înaintea noastră, numai că a ieşit taman pe dos. Ne-am frecat bine cu pătlagină locurile muşcate, pînă nu ne-a mai durut aproape de loc, doar atît că nu prea mai puteam şedea. Ne-am dus apoi după şerpi şi-am dibuit vreo două duzini de guşteri şi şerpi de casă, i-am vîrît într-un sac şi i-am adus aşa în odaia noastră.

Se lăsase seara şi vă-nchipuiţi că după o zi întreagă de muncă pe brînci ne era o foame de lup.

Cînd ne-am întors sus, după cină, am băgat de seamă că în sac nu mai era nici un şarpe. Se vede treaba că nu legasem bine sacul şi ăia făcuseră ce făcuseră şi ieşiseră afară. Da' nu ne-am necăjit prea mult, fiindcă ştiam că-s pe

undeva, pe aproape, aşa că puteam pune mîna măcar pe cîţiva. Pot să vă spun că multă vreme n-am dus lipsă de şerpi în casă! Îi vedeai din cînd în cînd ieşind de pe sub grinzi şi de prin alte locuri şi te pomeneai cu ei în farfurie sau pe după gît — de obicei acolo unde n-ai fi dorit să-i vezi. De altminteri, erau tare frumoşi, dungaţi şi cu totul nevătămători, dar tuşa Sally nu putea să-i sufere, de orice soi ar fi fost. Se ferea de şerpi ca dracul de tămîie. Ori de cîte ori se tîra vreunul după ea, lăsa totul baltă şi-o lua la fugă, scoţînd nişte zbierete ca la zidurile Ierihonului [1]. N-am pomenit femeie ca asta. Nici cu vătraiul nu voia să se atingă de ei şi dacă se ducea să se culce în odaia ei şi găsea un şarpe în pat, o zbughea pe uşă, răcnind de parc-ar fi luat casa foc. Atîta îl amărî pe bărbat-su din pricina asta, că bietul de el ajunse curînd să blesteme tot neamul şerpilor, zicînd că mai bine nu li s-ar fi ivit pe lume sămînţa. La o săptămînă după ce casa se goli de şerpi, tuşa Sally tot nu se potolise. Cînd şedea dusă pe gînduri şi-o gîdilai la ceafă cu o pană, sărea din papuci, nu alta. Ciudat lucru, îmi spuneam, dar Tom zicea că toate muierile sînt la fel, cică aşa le-a zămislit Al de Sus, nu se ştie din ce pricină.

De cîte ori îi ieşea în cale vreun şarpe de-al nostru, ne trăgea cîteva scatoalce, zicîndu-ne că asta nu-i nimic faţă de ce ne-ar aştepta dac-am umple iarăşi casa cu şerpi. Nu-mi păsa mie de scatoalce, fiindcă nu durea cine ştie ce, dar mă gîndeam ce greu o să ne fie să facem rost de-o altă colecţie de şerpi. Pîn' la urmă, am făcut noi rost şi de şerpi, şi de toate celelalte.

Să fi văzut ce trai era în chilioara lui Jim, cînd începea el să cînte şi toate dihăniile ieşeau din găurile lor şi tăbărau pe el!

Lui Jim nu-i plăceau păianjenii, şi nici ei nu-l plăceau pe el. Cînd se năpusteau asupră-i, era vai de viaţa lui!

Jim se plîngea că şobolanii, şerpii şi piatra de moară ocupă tot patul şi nu mai are unde să-şi pună capul. Şi cînd se nimerea să găsească puţin loc, nu putea închide ochii de atîta fojgăială. N-avea linişte nici o clipă din pricină că dihăniile nu dormeau toate odată, ci pe rînd, aşa că atunci

[1] Vechi oraş fortificat din Palestina pe care, conform legendei biblice, evreii întorşi din Egipt l-au cucerit scoţînd sirigăte puternice ce au făcut să se prăbuşească zidurile.

cînd picoteau şerpii erau pe covertă şobolanii, iar cînd şobolanii se duceau la culcare, ieşeau şerpii. În felul ăsta, Jim avea tot timpul un circ sub el, în vreme ce altă echipă juca tontoroiul deasupra lui, iar dacă se scula să-şi caute alt loc, tăbărau pe el păianjenii. Jim zicea că de-ar scăpa vreodată de-acolo, n-ar mai primi să fie prizonier nici măcar pentru o leafă.

Pe la sfîrşitul celei de-a treia săptămîni totul era gata. Cămaşa a fost trimisă la timp, în plăcintă. De cîte ori îl muşca vreun şobolan, Jim se scula şi mai scria un rînd în jurnal, cît era poaspătă cerneala. Penele erau ascuţite, aşa că inscripţiile şi toate celelalte au fost scrijelite pe piatra de moară. Piciorul patului fu despicat în două cu ferăstrăul, iar noi am înghiţit talaşul alegîndu-ne cu o durere de burtă grozavă. Credeam c-o să dăm ortu'popii, dar am scăpat. N-am pomenit talaş mai greu de înghiţit. Tom era de aceeaşi părere. Ei, şi cum spuneam, treaba era gata acum. Cît despre noi, eram cam dărîmaţi, mai cu seamă Jim.

Bătrînul le scrisese de vreo două ori ălora de pe plantaţia de lîngă Orleans, ca să vină să-şi ia în primire negrul fugar, dar nu căpătase nici un răspuns, fiindcă plantaţia aia nici nu exista. În cele din urmă, moşul se hotărî să dea un anunţ despre Jim în gazetele din Saint Louis şi New Orleans. Cînd l-am auzit pomenind de Saint Louis, m-au trecut fiori şi mi-am dat seama că nu era vreme de pierdut.

— E timpul să trimitem scrisorile 'nonime ! spuse Tom atunci.

— Ce mai e şi asta ? îl întrebai.

— Ceva cu care dai de veste cuiva că se pune ceva la cale. Uneori se face-ntr-un fel, alteori într-altul. Dar întotdeauna se găseşte cîte o iscoadă, care-l înştiinţează pe guvernatorul castelului. Cînd Ludovic al XVI-lea a vrut s-o tulească din palatul Tuleriilor, l-a pîrît jupîneasa. E un mijloc foarte bun. La fel şi scrisorile 'nonime. Vom folosi şi-un mijloc, şi celălalt. Se mai obişnuieşte ca mama prizonierului să schimbe hainele cu el : ea rămîne-n temniţă, iar el o şterge îmbrăcat în straiele ei. O să-ncercăm şi asta.

— Bine, Tom, dar ce rost are să dăm de veste că se pune ceva la cale ? Lasă-i să afle singuri, e treaba lor.

— Da, ştiu, dar nu te poţi bizui pe ăştia. De la bun început ne-au lăsat pe noi să facem totul. Sînt aşa de încrezători şi de nătîngi, că nu bagă de seamă nimic, aşa că dacă nu le

dăm noi de veste, n-o să ne stîrjeaneasca nimeni, iar după atîta caznă şi bătaie de cap, evadarea asta o să meargă ca-n brînză, şi n-o să mai facă doi bani.

— Drept să-ţi spun, Tom, mie aşa mi-ar plăcea.

— Eşti un prost ! spuse el, scîrbit.

— Bine, nu mai zic nimic. Cum spui tu, aşa să fie. Dar unde găseşti o jupîneasă ?

— Tu o să fii jupîneasa. La miezul nopţii, te strecori în odaia mulatrei şi-i şterpeleşti o rochie.

— Nu se poate, Tom, fiin'că fata n-are decît o rochie, mai mult ca sigur, şi-ar ieşi tămbălău a doua zi.

— Ştiu, dar n-o s-o ţii decît un sfert de ceas, cît să duci 'nonima, şi s-o vîri sub uşă.

— Aşa mai merge. Dar aş putea s-o duc tot aşa de bine şi îmbrăcat în ţoalele astea.

— N-ai mai arăta a jupîneasă atunci !

— Păi, tot n-o să vadă nimeni cum arăt !

— Nu contează. Trebuie să ne facem datoria, fără să ne pese dacă ne vede sau nu careva. Ce naiba, tu n-ai de loc principuri ?

— Bine, fie, nu mai zic nimic. Am să fiu şi jupîneasă. Dar cine-o să fie mama lui Jim ?

— Eu. Am să iau o rochie de la tuşa Sally.

— Asta-nseamnă c-o să rămîi în colibă după ce plec eu şi Jim.

— Da' de unde ! Am să umplu hainele lui Jim cu paie şi-am să le-ntind pe pat, aşa ca să semene cu mama lui Jim, iar el o să îmbrace rochia mătuşii Sally şi-o să evadăm împreună cu toţii. Cînd fuge un prizonier de soi, asta se numeşte evadare. De pildă, cînd e vorba de-un rege ori de-un fiu de rege, fie el naturel sau nenaturel.

Tom scrise aşadar 'nonima. În aceeaşi seară am furat rochia mulatrei, am pus-o pe mine şi-am strecurat scrisoarea sub uşa din faţă, întocmai cum mă învăţase Tom.

Scrisoarea zicea aşa :

„Păzea. Se pune ceva la cale. Fiţi cu ochii-n patru.
UN PRIETEN NECUNOSCUT"

În seara următoare, Tom desenă cu sînge pe uşa din faţă o tidvă şi două oase încrucişate, iar o seară după aceea, zugrăvi pe uşa din dos un coşciug. Toată familia începu să tre-

mure de frică. Dac-ar fi aflat că li-e casa plină de strigoi gata să se repeadă asupră-le din toate părțile, de sub paturi și din tavan, n-ar fi fost mai speriați. Cînd se trîntea vreo ușă sau cădea ceva pe jos, tușa Sally sărea în sus, zbierînd. Cînd ședea în jilț și-i puneai mîna pe umăr, tot așa. Nu mai avea liniște, săraca. Una-două, i se părea că-n spatele ei se mișcă ceva, așa că într-una sărea și țipa. N-apuca să facă doi pași și se repezea înapoi, zbierînd. Îi era teamă să se ducă la culcare, dar nici să stea trează nu-i venea. Tom zicea că treaba merge strună :

— În viața mea n-am văzut ceva mai strașnic, asta înseamnă că am lucrat cum scrie la carte. Și-acum — adăugă el — să dăm asaltul cel mare !

A doua zi, în zori, am pregătit o nouă scrisoare. Ne întrebam cum o să le-o ducem, fiindcă în ajun, la cină, Phelpșii spuseseră că vor să pună cîte un negru la fiece ușă să stea toată noaptea de veghe.

Tom coborî pe paratrăsnet ca să cerceteze locurile. Văzînd că negrul de la ușa din dos adormise, îi lipi scrisoarea de ceafă și se întoarse. Scrisoarea glăsuia :

„Nu mă trădați, vreau să vă fiu prieten. Astă-seară o bandă de ucigași desperați din Teritoriul Indian[1] *va sosi aici ca să vi-l răpească pe negrul fugar. Au încercat să vă bage-n sperieți ca să rămîneți în casă și să nu-i stînjeniți. Eu fac parte din bandă, dar mi-am păstrat credința-n Dumnezeu și vreau să părăsesc banda și să duc din nou o viață cinstită. De aceea vă dezvălui planul lor diavolesc. Taman la miezul nopții vor veni dinspre miază-noapte și, tîrîndu-se de-a lungul gardului, vor descuia c-un șperaclu coliba negrului, ca să pună mîna pe el. Mie mi s-a dat poruncă să stau de veghe ceva mai încolo și să suflu într-o trompetă la caz de pericol. În loc de asta, însă, o să bebăi ca o oaie de îndată ce bandiții vor intra în colibă ; în vreme ce ei vor dezlega lanțurile negrului, dați fuga și închideți-i acolo. Puteți să-i și omorîți*

[1] Regiune aridă din centrul Statelor Unite unde, în primele decenii ale sec. al XIX-lea, au fost împinși indienii băștinași, interzicîndu-li-se să o părăsească. Aici, foametea și mizeria au făcut ravagii îngrozitoare, nimicind aproape în întregime triburile de indieni.

dacă vreţi. Faceţi întocmai cum vă spun, altminteri au să intre la bănuială şi-au să dea iama-n voi. Nu cer nici o răsplată. Îmi ajunge să ştiu că mi-am făcut datoria.

UN PRIETEN NECUNOSCUT"

CAPITOLUL XL

După micul dejun, simţindu-ne în formă, ne-am dus cu barca la pescuit, luînd cu noi şi ceva demîncare pentru la prînz. Am petrecut pe cinste şi ne-am dus să vedem şi pluta : era la locul ei, nevătămată. Ne-am întors acasă tîrziu, la vremea cinei şi i-am găsit pe toţi într-un hal fără hal. Nu mai ştiau pe ce lume se află. Cum am isprăvit masa, ne-au trimis la culcare, fără să ne spună ce se-ntîmplă şi fără să pomenească de noua scrisoare. Noi însă ştiam mai bine ca ei despre ce e vorba, aşa că nu ne păsa. Ajunşi sus pe scări, de îndată ce tuşa Sally s-a întors cu spatele, ne-am strecurat pînă la cămară, am luat din dulăpior niscaiva merinde şi le-am dus în odaia noastră. Apoi ne-am culcat.

Ne-am trezit noaptea, pe la unsprezece şi jumătate. Tom îşi trase pe el rochia mătuşii Sally, pe care o furase, şi dădu să plece cu merindea.

— Unde-i untul ? mă-ntrebă el deodată.

— L-am pus pe-o bucată de mălai.

— Se vede c-ai uitat-o, că nu-i aici.

— Merge şi fără ea — i-am zis.

— Ba merge mai bine cu ea. Du-te-n cămară şi ad-o-ncoace. P-ormă coboară pe paratrăsnet. Pîn-atunci eu mă duc să umplu cu paie hainele lui Jim, ca să semene cu mă-sa în travesti. Cum ajungi şi tu acolo, începe să behăi ca o oaie, şi-apoi o-ntindem.

Şi ieşi, iar eu mă dusei în cămară. Felia de unt, groasă de-o palmă, era acolo unde-o lăsasem ; am luat bucata de mălai pe care unsesem untul, am stins lumînarea şi-am urcat tiptil

scările. Cînd am ajuns sus, deodată mi-a ieşit în faţă tuşa Sally, ţinînd în mînă o lumînare. Am vîrît repede mălaiul în pălărie şi mi-am îndesat-o pe cap. Tuşa Sally mă luă la rost :

— Ai fost în cămară ?

— Mda.

— Ce-ai căutat acolo ?

— Nimic.

— Nimic ?

— Îhî !

— Atunci ce-ţi veni să te duci acolo în puterea nopţii ?

— Nu ştiu.

— Nu ştii ? Ascultă, Tom, mie să nu-mi răspunzi în doi peri. Vreau să ştiu ce-ai căutat acolo ?

— N-am căutat nimic, tuşă Sally, să mă bată Dumnezeu dacă mint !

Nădăjduiam c-o să mă lase să plec, şi poate că m-ar fi lăsat, dar după toate năzdrăvăniile petrecute în ultima vreme, ajunsese să nu mai aibă încredere în nimic. Tremura pentru orice fleac.

— Marş în salon — îmi porunci ea — şi stai acolo pînă mă-ntorc. Iar ai făcut vreo boroboaţă ; da' aflu cu îndată şi ne răfuim noi dup-aceea !

Cînd mă văzu că deschid uşa salonului şi intru, porni mai departe. Dumnezeule ! Ce de lume era în salon ! Vreo cincisprezece fermieri şi fiecare cu o flintă ! M-a apucat ameţeala şi m-am prăbuşit într-un jilţ. Oamenii şedeau în jurul mesei şi unii din ei vorbeau în şoaptă. Toţi stăteau ca pe ace, tulburaţi, deşi se sileau să nu pară. Ştiam eu ce-i în sufletul lor, după felul cum îşi scoteau şi-şi puneau mereu pălăriile, scărpinîndu-se-n creştet, schimbîndu-şi locul şi răsucindu-şi cîte un nasture. Nici eu nu prea eram liniştit, vă-nchipuiţi, dar nu mi-aş fi scos pălăria pentru nimic în lume. Ardeam de nerăbdare să se-ntoarcă tuşa Sally şi să termine odată cu mine. N-avea decît să mă şi scarmene, numai să mă lase să plec ca să-i pot spune lui Tom că de data asta am cam făcut-o fiartă şi ne-am vîrît într-un viespar afurisit de tot. Acum nu mai puteam pierde vremea cu fleacuri, trebuia s-o ştergem numaidecît cu Jim, înainte ce zurbagiii ăştia să-şi piardă răbdarea şi să ne sară-n spinare.

Tuşa Sally se ivi în sfîrşit şi-ncepu să-mi pună tot felul de întrebări, la care răspundeam cam în bobote. Nu mai ştiam ce-i

cu mine, fiindcă oamenii ăia erau acum atît de aţîţaţi, încît unii din ei voiau să-i găbjească numaidecît pe tîlhari, zicînd că-i aproape de miezul nopţii. Alţii încercau să-i oprească, zicînd că-i mai bine s-aştepte pîn' s-o auzi behăitul.

În vremea asta, tuşa Sally mă descosea fără milă, iar eu tremuram ca varga şi simţeam că mă sfîrşesc de frică. Pe deasupra, îmi era din ce în ce mai cald şi untul începuse să se topească şi să mi se prelingă pe gît şi pe după urechi.

În curînd, unul din oameni spuse :

— Eu zic să ne ducem numaidecît la colibă şi să punem mîna pe ei cînd vor veni.

Era să cad jos auzindu-l ; o dîră de unt începu să-mi curgă pe frunte, iar tuşa Sally, văzînd-o, se făcu albă ca un cearceaf.

— Pentru numele lui Dumnezeu — strigă ea — ce se-ntîmplă cu băiatul ăsta ? Să ştii că i s-au aprins creierii... uite, i se topesc !

Toată lumea se repezi să privească, iar tuşa Sally îmi smulse pălăria din cap. Bucata de mălai şi rămăşiţa de unt căzură, iar ea mă luă în braţe şi mă sărută spunîndu-mi :

— Vai, ce spaimă am tras ! Ce bine îmi pare că nu-i decît atît ! De la o vreme sîntem aşa de năpăstuiţi, că mă aştept la orice, şi cînd am văzut că-ţi curge ceva pe frunte, credeam că te-am pierdut, puteam să jur că ţi se topesc creierii, după culoare şi după tot... Drăguţule, de ce nu mi-ai spus că pentru asta te-ai dus în cămară, nu m-aş fi sinchisit ! Acu' şterge-o la culcare şi să nu te mai văd pînă mîine dimineaţă !

Într-o clipă am fost sus şi într-alta am coborît pe paratrăsnet şi-am alergat spre şopron pe întuneric. Eram aşa de speriat, că-mi pierise graiul. Pînă la urmă, tot am izbutit să-i spun lui Tom că trebuie să dăm lovitura chiar acum, fără să mai pierdem o clipă, deoarece casa era plină de oameni înarmaţi cu flinte.

Ochii lui Tom străluciră :

— Zău ?! Tii ! E straşnic ! Păi, Huck, dac-am lua-o de la început, pun rămăşag c-ar veni şi două sute de oameni ! Ce-ar fi să amînăm nitel, pînă...

— Hai, iute, iute ! i-am zis. Unde-i Jim ?

— Lîngă tine, colo, dacă-ntinzi braţul dai de el. E îmbrăcat şi totul e gata. Acum o să ieşim şi-o să dăm semnalul.

Tocmai atunci se auzi însă zgomot de paşi, apropiindu-se de uşă. Cineva umbla la lacăt, iar altul spuse :

— V-am zis eu că-i prea devreme ! Încă n-au sosit. Uşa-i încuiată. Cîţiva dintre voi să rămînă încuiaţi în colibă, ca să-i pîndească pe întuneric şi să-i omoare cînd or veni. Noi, ceilalţi, ne risipim primprejur şi stăm la pîndă.

Dădură buzna în colibă, dar nu ne văzură, fiindcă era prea întuneric. Ne-am vîrît repede sub pat şi era cît pe ce să fim călcaţi în picioare, dar din fericire n-am păţit nimic. Odată ajunşi sub pat, am zbughit-o prin tunel, fără nici un zgomot, întîi Jim, p-ormă eu şi la urmă Tom, adică întocmai aşa cum ne poruncise Tom. Cînd am ajuns în şopron, am auzit zgomot de paşi foarte aproape, afară. Ne-am tîrît pînă la uşă, iar Tom ne făcu semn să ne oprim şi-şi lipi ochiul de-o crăpătură. Nu văzu nimic din pricina întunericului şi ne şopti că de îndată ce o să audă paşii depărtîndu-se, o să ne facă semn să ieşim tot aşa — Jim întîi, p-ormă eu şi la urmă el. Îşi lipi urechea de crăpătură şi ascultă. Paşii se tot învîrteau pe-afară. În cele din urmă, ne făcu semn cu cotul. Am ieşit încet, unul cîte unul, de-a buşilea, fără zgomot, ţinîndu-ne răsuflarea. Am ajuns cu bine la gard ; eu şi Jim ne şi aflam dincolo, cînd Tom îşi agăţă brăcinarii de un ţăruş al gardului. Auzind paşi înapoia lui, se smuci cu putere. Ţăruşul se frînse cu zgomot şi de îndată ce Tom începu să alerge după noi, cineva strigă din urmă :

— Care eşti ? Răspunde sau trag !

Ce era să răspundem ?! Ne-am luat picioarele la spinare şi-am întins-o.

Se auzi năvală de paşi şi-apoi poc ! poc ! gloanţele începură să ne şuiere pe lîngă urechi.

— Uite-i — zbierau oamenii — au luat-o spre rîu ! După ei, băieţi, daţi drumul cîinilor !

Se repeziră buluc pe urmele noastre. Îi auzeam bine, fiindcă purtau bocanci şi zbierau, pe cînd noi eram desculţi şi tăceam chitic.

Ajunsesem pe drumul ce ducea spre moară. Cînd am văzut că oamenii erau cam prea aproape, ne-am ascuns într-un tufiş şi i-am lăsat să treacă, apoi ne-am luat după ei. La început oamenii legaseră cîinii, ca să nu-i alunge pe

hoţi, dar acum cineva le dăduse drumul. După hărmălaia pe care o făceau, ai fi zis că-s un milion de jigodii. Numai că erau cîinii noştri ! Ne-am oprit şi i-am aşteptat să vină. Cîinii ne-au recunoscut şi văzînd că nu-i rost de nici o petrecere, ne-au spus bună seara şi-au zbughit-o în direcţia strigătelor. Am pornit-o şi noi după ei, pînă aproape de moară, apoi am luat-o prin desiş spre locul unde-mi priponisem barca. Am sărit în ea şi-am vîslit din răsputeri, dar fără zgomot, spre mijlocul apei. De-acolo am pornit uşurel spre ostrovul unde ascunsesem pluta. Acum strigătele şi lătrăturile de pe mal se auzeau tot mai slab, stingîndu-se în depărtare.

Cînd, în sfîrşit, am pus piciorul pe plută, i-am spus lui Jim :

— Mă Jim, acum eşti iar liber şi pun prinsoare că n-ai să mai fii niciodată sclav.

— Straşnică ispravă a fost, Huck ! Straşnic gîndită şi straşnic făcută ! Nimeni n-ar putea ticlui un plan mai încurcat şi mai grozav ca ăsta.

Eram cu toţii bucuroşi din cale-afară, mai cu seamă Tom, fiindcă avea un glonte în pulpă.

Cînd am auzit asta, eu şi Jim n-am mai fost aşa de bucuroşi. Rana îi sîngera şi-l durea rău de tot. L-am întins în wigwam şi am rupt o cămaşă de-a ducelui ca să-l oblojim, dar Tom nu ne lăsă !

— Dă-mi mie cîrpa, mă descurc şi singur. Hai, nu mai pierdeţi vremea, altfel se duce de rîpă minunăţia asta de evadare. Puneţi mîna pe lopeţi şi daţi-i drumul ! Băieţi, am lucrat în stil mare, zău aşa ! Să fi primit noi misiunea de a-l slobozi pe Ludovic al XVI-lea, în cartea vieţii lui n-ar mai fi scris nimeni : „Fiu al Sfîntului Ludovic, urcă-te-n cer !“ Nu, nene, noi l-am fi trecut lesne şi repede peste graniţă ! Hai, puneţi mîna pe lopeţi, daţi-i zor !

Am stat şi m-am gîndit, sfătuindu-mă în şoaptă cu Jim :

— Ia spune, Jim, tu ce crezi ?

— Uite cum vede Jim lucrurile, Huck — îmi răspunse el. Dacă domnu' Tom ar fi fost slobozit, şi alt băiat ar fi fost împuşcat, crezi că dom' Tom ar fi zis : „N-avem vreme să căutăm doctor pentru rănit, grăbiţi-vă să mă salvaţi pe mine“ ? Nu ! Domnu' Tom Sawyer n-ar fi vorbit

așa. Atunci, de ce să vorbească Jim așa ? Nu, dom'le, Jim nu se mișcă de-aici fără doctor, nici dac-ar aștepta patruzeci de ani !

Știam eu că Jim e alb pe dinăuntru și nu m-au mirat de loc vorbele lui, ba chiar le așteptasem. I-am spus așadar lui Tom că mă duc să caut un doctor. A făcut gălăgie, dar eu și Jim nu ne-am lăsat. Apoi a încercat să se tîrască afară din wigwam, ca să dea singur drumul plutei, dar l-am oprit. Atunci începu să ne ocărască, dar tot degeaba.

Cînd văzu că-mi pregătesc barca, îmi spuse :

— Dacă ții cu tot dinadinsul să te duci, stai nițel să te-nvăț ce să faci. Cînd ajungi la doctor, încui ușa și-l legi la ochi, apoi îl pui să jure că n-o să sufle o vorbă. Îi strecori în mînă o pungă cu galbeni și-l aduci pe întuneric la barcă, trecînd prin ulițele cele mai lăturalnice, și p-ormă vii cu el încoace pe ocolite, strecurîndu-te printre ostroave. Nu uita să-l cauți prin buzunare și să-i iei tibișirul ; nu i-l dai pînă nu te-ntorci cu el în sat. Altminteri, o să facă un semn pe plută ca s-o poată găsi mai tîrziu. Așa obișnuiesc toți.

I-am făgăduit c-o să-l ascult întocmai și-am plecat. Jim urma să stea ascuns în pădure din clipa cînd îl va vedea pe doctor și pînă la plecarea lui.

CAPITOLUL XLI

Doctorul era un bătrînel foarte simpatic și blajin la înfățișare. I-am povestit cum în ajun mă dusesem cu fratemeu la vînătoare pe Ostrovul Spaniolului, cum înnoptasem pe o plută părăsită și cum, pe la miezul nopții, în timp ce dormeam, fratele meu și-a descărcat pistolul, pesemne în vis, iar glonțul l-a nimerit în picior.

— Vă rog să veniți cu mine pîn-acolo și să-i legați rana, dar să nu spuneți nimănui nimic, fiindcă vrem să ne-ntoarcem acasă chiar deseară, ca să le facem o surpriză alor noștri.

— Dar cine-s ai voștri ? întrebă el.

— Phelpsii. Casa noastră-i ceva mai jos, pe mal.

— Aha ! zise el şi după cîteva clipe adăugă : Cum spuneai că s-a întîmplat ?

— A visat ceva şi pistolul s-a descărcat.

— Ciudat vis !

Îşi aprinse felinarul, îşi luă taşca şi pornirăm. Cînd văzu însă barca, strîmbă din nas, spunîndu-mi că o fi ea bună pentru un singur om, dar pentru doi nu merge.

— Nu vă temeţi — i-am zis — ne-a dus pe toţi trei, şi-ncă destul de uşor.

— Care trei ?

— Făi, eu, Sid şi... şi... şi pistolul, asta voiam să spun.

— Aha !

Puse piciorul pe marginea bărcii şi o clătină puţin. Apoi, dînd din cap, îmi spuse că se duce să caute o barcă mai mare. Văzînd însă că toate bărcile sînt ferecate cu lanţuri şi lacăte, se sui într-a mea şi-mi zise să aştept pînă se întoarce sau, dacă nu, să mai caut şi eu o barcă.

— Cel mai bine ar fi să te-ntorci acasă şi să-ţi pregăteşti neamurile în vederea surprizei.

— Nu, n-are rost să mă-ntorc — i-am spus eu şi i-am arătat cum s-ajungă la plută.

După ce porni, mă fulgeră un gînd : „Dar dacă nu-i poate vindeca piciorul numaidecît ? Te pomeneşti că are nevoie de trei sau patru zile pentru treaba asta ! Atunci ce ne facem ? Rămînem acolo pînă ce-o să ne dea în vileag ? Nu merge aşa, nene ! Ştiu eu ce-am de făcut. Am să-l aştept să se-ntoarcă, şi dacă mi-o spune că trebuie să se mai ducă o dată, merg şi eu cu el, la nevoie chiar înot... Odată ajunşi la plută, îl legăm fedeleş şi-l ducem cu noi la vale, pe fluviu, şi cînd Tom n-o să mai aibă nevoie de el, îi plătim ce i se cuvine sau îi dăm toţi banii pe care-i avem şi-l trimitem la mal".

Ceva mai liniştit, m-am dus la o stivă de lemne ca să trag un pui de somn.

Cînd m-am deşteptat, soarele era de-o suliţă pe cer. Am alergat într-un suflet la locuinţa doctorului, unde mi s-a spus că dumnealui plecase de cu noapte şi nu se-ntorsese încă. „Asta nu-i a bună — mi-am zis. Trebuie să mă duc numaidecît la insulă, să văd ce-i cu Tom."

Dar cînd să cotesc după colţul uliţei, m-am ciocnit nas în nas cu unchiul Silas.

— Ce-i cu tine, Tom ? se miră el. Pe unde mi-ai fost, afurisitule ?

— N-am fost nicăieri ; m-am dus şi eu să-l caut pe negrul fugar, împreună cu Sid.

— Dar unde naiba aţi fost ? Mătuşă-ti i-a ieşit sufletul.

— N-avea de ce, fiindcă n-am păţit nimic. Ne-am luat după oameni şi cîini, dar le-am pierdut urma, fiindcă alergau prea iute. Auzind gălăgie pe rîu, am luat o barcă şi-am pornit după ei, crezînd c-au trecut pe malul celălalt, dar nu i-am putut găsi. Am rămas pe-acolo, rupţi de oboseală, şi-am dormit pînă mai adineauri, să tot fie vreun ceas de-atunci. Am trecut încoace cu barca, să vedem ce s-a întîmplat. Sid e la poştă, după veşti, iar eu m-am dus să fac rost de ceva mîncare. După aia ne-ntoarcem acasă.

Ne-am dus aşadar la poştă, în căutarea lui „Sid", dar se-nţelege că nu l-am găsit acolo. Bănuisem cu că n-o să-l găsim ! Bătrînul a ridicat o scrisoare de la poştă ; am mai aşteptat cîtva timp, dar Sid tot nu s-a arătat.

— Hai să mergem— îmi spuse bătrînul. Sid o să se-ntoarcă pe jos sau cu barca, după ce-o să se satură de plimbare. Noi o să mergem cu căruţa.

N-a vrut în ruptul capului să mă lase să-l mai aştept pe Sid, zicea că n-are nici un rost şi că trebuie să vin cu el, ca s-o liniştesc pe tuşa Sally.

Cînd am ajuns acasă, de bucurie că mă vede, tuşa Sally a izbucnit într-un rîs cu lacrimi, m-a îmbrăţişat şi mi-a trasă o chelfăneală, dar nu m-a durut cine ştie ce, măcar că dumneaei credea că m-a dat gata. Zicea c-aşa o să păţească şi Sid cînd s-o întoarce.

Casa era plină de fermieri. Fuseseră poftiţi la masă, împreună cu nevestele lor, şi trăncăneau ceva de speriat. Cea mai nesuferită era cotoroanţa de Hotchkiss, căreia-i turuia gura ca o morişcă.

— Cumătră Phelps — zicea ea — am cotrobăit peste tot pîn colibă şi socot că negrul ăla nu era în toate minţile. I-am zis cumetrei Damrell, nu-i aşa, cumătră Damrell ? să ştii că-i smintit, soro, chiar aşa i-am zis. Auzitu-m-aţi ? E smintit zic. Se vede de la o poştă c-aşa e. Uitaţi-vă la pia-

tra asta de moară ; un om cu scaun la cap, zic, n-ar mîzgăli asemenea năzbîtii pe o piatră de moară : că nu știu cine și-a zdrobit inima, că a zăcut acolo treizeci și șapte de ani, că-i fiul naturel al unuia Ludovic, și alte bazaconii de-astea. E nebun de legat, zic, că altfel nu pot zice. Negrul ăla-i smintit ca alde *Nabuconodosor*, zău așa.

— Dar ce spui de scara aia făcută din cîrpe, cumătră Hotchkiss ? sări și bătrîna Damrell. Dumnezeu știe la ce-i putea folosi...

— Tocmai asta-i spuneam chia-chiar acum o clipă cumetrei Utterback, n-ai decît s-o-ntrebi dacă vrei. „Ce... ce zici de sca-scara aia de cîrpe ?“ mă-ntreabă ea. „Da, da“, zic. „Ce... ce-o fi vrut să facă cu scara aia ?“ Atunci, cumătră Hotchkiss, ea... ea...

— Dar cum de-au adus piatra aia de moară pîn-acolo ? Cine dracu' a săpat tunelu' ăla și cine...

— Păi, asta ziceam și eu, cumetre Penrod ! Ziceam, dă-mi, te rog, și mie farfuria aia cu melasă ! Adineauri îi zisei cumetrei Dunlap, cum de-au adus piatra aia în colibă ? Se poate s-o fi adus fără nici un ajutor ? Vezi-ți de treabă, zic, ajutor a fost, și încă din gros. Doi'șpe oameni pe puțin l-au ajutat pe negrul ăla. De-ar fi după mine, să știu de bine că i-aș jupui de vii pe toți negrii de-aici și tot aș afla cine-a făcut-o, zic. Pe deasupra, zic...

— Doi'șpe, zici ? Nici patruzeci n-ar fi fost în stare să facă tot ce-au făcutără ei. Uită-te la cuțitoaiele alea prefăcute în ferăstraie, ce migălos sînt lucrate : uită-te la piciorul patului, pe care l-au tăiat, asta-i treabă de-o săptămînă, pentru șase oameni. Uită-te la mogîldeața aia de paie de pe pat și uită-te la...

— Ai dreptate, cumetre Hightower. Așa-i ziceam și eu cumătrului Phelps, chiar dumnealui. Zice el : „Ce crezi matale de treaba asta, cumătră Hotchkiss ?“ „Care treabă, cumetre Phelps ?“ zic. „Ce crezi de piciorul ăla de pat, pe care l-au tăiat așa ?“ zice el. „Ce cred ? zic... zic că nu s-a tăiat de unul singur, asta zic. A fost tăiat de careva, de bună seamă. Asta-i părerea mea, dacă-ți place ; se prea poate să nu fie cum zic eu, și dacă are careva o părere mai de soi ca a mea, s-o spuie.“ Iar cumetrei Dunlap i-am zis...

— Cumătră Phelps, află de la mine : coliba aia a fost plină de negri pe puțin patru săptămîni, seară de seară, alt-

minteri nu puteau face atîta treabă. Păi, uită-te la cămaşa aia mîzgălită cu sînge de sus pînă jos, cu semne tainice, africane! O ceată-ntreagă trebuie c-a lucrat la ea noapte de noapte! Doi dolari i-aş daăluia care-ar putea să mi-o citească. Cît despre negrii care au făcut isprava asta, i-aş biciui pînă ce...

— Oameni care să-l ajute, cumetre Marples? Ai fi văzut matale, dac-ai fi fost mai deunăzi în casa asta. Păi, au furat tot ce le-a căzut sub mînă, măcar că noi stăteam zi şi noapte la pîndă. Au furat cămaşa aia chiar de pe frînghia de rufe! Cît despre cearceaful din care-au făcut scara, nici nu-ţi închipui de cîte ori l-au furat! Şi făina, şi luminările, şi sfeşnicele, şi lingurile, şi tigaia cea veche, şi mii de alte lucruri care nu-mi vin acum în minte, şi rochia mea nouă de stambă! Şi, bagă de seamă, cum îţi spusei, eu şi Silas, şi Sid şi Tom stăteam de veghe mereu, zi şi noapte, şi nici unul din noi n-a văzut nici o urmă, nici măcar un fir de păr, şi n-a auzit nici un zgomot care să-i dea de gol. Şi, poftim, în ultimul minut, ce să vezi, ne fug de sub nas şi-şi rîd de noi, şi nu numai de noi, dar şi de tîlharii de pe Teritoriul Indian. Şi pleacă teferi cu negrul ăla, fugăriţi de şaisprezece bărbaţi şi douăzeci şi doi de cîini! Vă spun că-i ceva să-ţi stea mintea-n loc, nu alta. Strigoi să fi fost şi nu ne-ar fi dus de nas mai abitir! Şi cred c-au fost chiar strigoi, fiindcă îi ştiţi pe cîinii noştri ce grozavi sînt. Ei bine, cîinii ăştia nu le-au găsit măcar o dată urma! Aş vrea să văd că-mi lămuriţi şi mie treaba asta, dacă puteţi.

— E ceva...

— De cînd sînt n-am mai pomenit una ca asta...

— Doamne fereşte, n-aş fi...

— Sînt şi hoţi, şi...

— Doamne Dumnezeule, mi-ar fi teamă să trăiesc într-o asemenea...

— Teamă, zici? Eram aşa de îngrozită că nu-mi venea nici să mă culc, nici să m-aşez, nici să stau în picioare, cumătră Ridgeway. Păi, ar fi furat pînă şi... Doamne, Doamne, îţi închipui în ce hal eram aseară, pe la miezul nopţii! Zău dacă nu mi-era teamă c-o să ne fure şi pe noi! Parcă-mi pierdusem mintile, zău aşa. Acu', la lumina zilei, pare o prostie, dar aseară îmi ziceam: „Băieţaşii ăştia doi ai mei

dorm, sărăcuții de ei, colo sus, în odăița aia singuratică". Eram așa de îngrijorată, că, zău, m-am strecurat pîn-acolo ca să-i încui cu cheia. Chiar așa! Oricine s-ar fi purtat la fel, fiindcă, știți, cînd te apucă o spaimă ca asta și nu se mai isprăvește, începi s-o iei razna și te pomenești făcînd fel de fel de trăsnăi, de ajungi să-ți spui: „De-aș fi copil și-aș fi singur colo sus, iar ușa n-ar fi încuiată și..."

Se opri cu o mutră mirată și-și întoarse încet capul, iar cînd ochii îi căzură asupră-mi, mă ridicai și mă dusei să iau puțin aer.

Îmi spuneam că dacă m-aș retrage și m-aș gîndi nițel, poate c-aș fi în stare s-o lămuresc de ce nu fusesem în dimineața aia în odaia noastră. Am ieșit afară, dar n-am mers prea departe, fiindcă-ar fi trimis după mine. Tîrziu după-amiază, cînd toată lumea plecase, m-am întors și i-am povestit cum gălăgia și împușcăturile ne treziseră pe mine și pe „Sid" și, văzînd noi că ușa era încuiată și arzînd de nerăbdare să vedem ce se-ntîmplă, ne-am dat jos pe paratrăsnet, dar ne-am cam julit amîndoi și ne-am jurat să nu mai coborîm așa niciodată. Apoi i-am povestit tot ce-i istorisisem și unchiului Silas mai înainte.

— Bine — zise ea — de data asta vă iert. La ce te poți aștepta din partea unor strengari de-alde voi? De, toți băieții sînt niște derbedei. La urma urmelor, n-a ieșit nimic rău, așa că să mulțumim cerului c-ați scăpat cu viață, decît să ne mai necăjim. Tot ce-a fost a trecut.

Zicînd acestea, mă sărută, mă mîngîie pe creștet și se cufundă în gînduri. Deodată se ridică și spuse:

— Doamne, Dumnezeule, uite că se întunecă și Sid încă n-a venit! Ce-o fi cu băiatul ăla?!

— Dau o fugă pînă-n tîrg și-l aduc — m-am sunețit eu, crezînd că-i rost de ceva.

— Ba nu — spuse ea. Stai aici. Ajunge că lipsește unul. Dacă nu s-o-ntoarce pîn' la cină, o să se ducă unchiul.

Bineînțeles că Tom nu se arătă pîn' la cină, așa că numaidecît după masă unchiul se duse să-l caute. Se întoarse acasă pe la orele zece, cu o față cam lungă. Nu dăduse de Tom.

Tușa Sally era grozav de tulburată, dar nenea Silas se strădui s-o încredințeze că n-are de ce să fie :

— Așa-s băieții ; ai să vezi că se-ntoarce pînă dimineața viu și nevătămat !

Tușa Sally n-avu încotro și se potoli, dar spuse că ea tot o să-l mai aștepte nițel și-o să lase o lumînare aprinsă, pentru ca Sid s-o poată vedea.

Cînd m-am dus la culcare, m-a însoțit cu lumînarea, m-a vîrît în pat și m-a mîngîiat cu atîta blîndețe, că-mi venea să intru în pămînt de rușine și nu-ndrăzneam să mă uit în ochii ei. Se așeză pe marginea patului și stătu mult de vorbă cu mine despre Sid. Nu se mai sătura să mi-l laude, zicînd că-i un băiat de zahăr, și mă tot întreba dacă nu cumva s-o fi rătăcit, rănit sau înecat. Îmi zicea cu lacrimi în ochi că, cine știe, s-ar putea ca în clipa asta bietul de el să zacă pe undeva, bolnav sau chiar mort, departe de ea ! Eu o linișteam, spunîndu-i că Sid e sănătos tun și c-o să se-ntoarcă la sigur pînă a doua zi dimineață. Îmi strîngea atunci mîna, ba mă și săruta și mă ruga să-i mai spun o dată și încă o dată, fiindc-o ungea la inimă și-i mai alina oful. Înainte de a pleca, mă privi drept în ochi cu duioșie și-mi spuse :

— Tom, ușa n-o să mai fie încuiată, și mai e și fereastra, și paratrăsnetul, dar tu ai să fii cuminte, nu-i așa ? Dacă ții la mine, nu pleca !

Dumnezeu știe că muream să mă duc să văd ce-i cu Tom, dar după vorbele astea n-aș mai fi plecat nici pentru o împărăție.

Am dormit ca pe ace, tot gîndindu-mă la ea și la Tom.

De două ori m-am dat jos pe paratrăsnet și m-am dus în curte ca să trag cu ochiul : ședea la fereastră, lîngă lumînare, cu ochii plini de lacrimi, privind spre potecă. Tare-aș fi vrut s-o ajut cu ceva, dar tot ce puteam face era să jur că n-am să-i mai cășunez niciodată vreun necaz.

În zori m-a trezit pentru a treia oară și m-am dat din nou jos : tușa Sally era tot acolo, lîngă lumînare, din care nu mai rămăsese decît un muc, iar capul încărunțit i se odihnea pe braț. Adormise.

CAPITOLUL XLII

Bătrînul se mai duse o dată în tîrg, înainte de masa de dimineaţă, dar nici de data asta nu-i dădu de urmă lui Tom. Se aşezară la masă, abătuţi şi fără să scoată o vorbă, dar nici nu se atinseră de mîncare. Cafeaua li se răci în cești.

— Ti-am dat scrisoarea ? o întrebă el într-un tîrziu.

— Ce scrisoare ?

— Scrisoarea pe care am ridicat-o ieri de la poştă.

— Nu, nu mi-ai dat nici o scrisoare.

— Atunci se vede c-am uitat.

După ce se scotoci prin buzunare, se duse s-o caute pe undeva şi i-o aduse.

— Ia te uită — spuse ea — e din St. Petersburg, de la soră-mea !

M-am gîndit atunci că nu mi-ar strica să mai fac o plimbare, dar nu era chip să mă mişc. Din fericire, nu apucă să desfacă plicul şi îl şi aruncă, repezindu-se la fereastră ; văzuse pe cineva pe drum. M-am repezit şi eu după ea. Şi cine credeţi că era ? Chiar Tom Sawyer, întins pe o targă şi însoţit de doctorul ăla bătrîn şi de Jim, care era îmbrăcat în rochia de stambă a mătuşii Sally şi cu mîinile legate la spate. Mai era cu ei o mulţime de oameni. Am ascuns scrisoarea unde s-a nimerit şi am luat-o la goană. Tuşa Sally se aruncă asupra lui Tom, bocind :

— Văleu, e mort, e mort, sînt sigură că e mort !

Tom îşi întoarse puţin capul şi bolborosi ceva, care dovedea că nu-i în toate minţile.

— Domnul fie lăudat, trăieşte ! Bine că n-a murit ! izbucni ea, ridicînd braţele spre cer. Apoi îl sărută cu foc şi se repezi spre casă ca să-i pregătească patul, împărţind porunci în dreapta şi-n stînga, negrilor şi tuturor care-i ieşeau în cale. Tii, ce-i mai turuia gurița ! M-am luat după oameni, ca să văd ce-au de gînd cu Jim. Doctorul ăl bătrîn şi unchiul Silas intrară după Tom în casă. Oamenii erau foarte întărîtaţi şi unii din ei voiau să-l spînzure pe Jim, ca să dea, cică, o lecţie tuturor negrilor din împrejurimi, să le treacă pofta de a mai evada ca Jim, care băgase-n sperieţi o familie întreagă şi le dăduse atîta de furcă zile şi nopţi în şir. Alţii însă erau de

părere că n-ar avea nici un rost, fiindcă stăpînul negrului va veni negreşit şi-i va pune să plătească. Oamenii se mai potoliră, fiindcă, de ! ăi care se grăbesc cel mai mult să spînzure un negru vinovat de cine ştie ce sînt totdeauna cei mai puţin dornici să plătească pentru el după ce şi-au făcut cheful.

În schimb, îl înjurau pe Jim de mama focului şi-l atingeau din cînd în cînd la mir, dar Jim nu scotea o vorbă şi se prefăcea că nu mă cunoaşte. Îl duseră în coliba aia, îl îmbrăcară în straiele lui şi-l legară din nou în lanţuri, dar nu de piciorul patului, ci de un piron mare, bătut în podea. Îi puseră cătuşe la mîini şi la picioare şi-i spuseră că pînă la venirea stăpînului lui n-o să primească decît pîine şi apă, iar dacă stăpînul n-o să vină pînă la o anumită zi, au să-l scoată la mezat. Apoi oamenii astupară tunelul nostru, zicînd că în fiecare noapte doi fermieri înarmaţi cu puşti vor sta de pază lîngă colibă, iar ziua va fi legat de uşă un dulău. După ce isprăviră treaba, mai traseră o porţie de înjurături ca de adio. Taman atunci sosi doctorul şi, după ce aruncă o privire în jur, spuse :

— Nu fiţi prea aspri cu el, fiindcă nu-i un negru rău. Cînd am ajuns la locul unde l-am găsit pe băiat, mi-am dat seama că fără ajutorul cuiva n-am să pot scoate glonţul, şi nici să-l las pe băiat, ca să mă duc după ajutor, nu puteam, fiindcă starea lui era din ce în ce mai îngrijorătoare. La un moment dat, băiatul începuse chiar să bată cîmpii şi nu mă lăsa să mă apropii de el, spunîndu-mi că mă omoară dacă-i însemn pluta cu cretă, şi tot felul de bazaconii de-astea. Vedeam eu că singur n-am s-o scot la capăt cu el, aşa că-mi trebuia neapărat ajutorul cuiva. În clipa aceea, negrul acesta a ieşit de nu ştiu unde şi mi-a spus că el o să mă ajute. Şi m-a ajutat cît se poate de bine. Îmi închipuiam eu că-i un negru fugar, dar ce era să fac ? Trebuia să rămîn acolo toată noaptea, pînă a doua zi. Mare belea pe capul meu ! Pe deasupra, în tîrg aveam doi bolnavi de gripă şi tare-aş fi vrut să dau o fugă să-i văd, dar am rămas, fiindcă mi-era teamă că negrul o s-o şteargă şi pe urmă vina o să cadă asupra mea. N-am avut norocul să zăresc nici o barcă pe-aproape ca să-i pot face semn. De aceea am fost nevoit să stau acolo pînă azi-dimineaţă în zori. N-am văzut negru mai devotat şi mai grijuliu ca ăsta. Îşi primejduia libertatea şi pe deasupra era obosit mort, se vedea limpede că muncise din greu în ultima vreme. Vedeţi, de-aia îmi place de

el. Un negru ca ăsta merită o mie de dolari, başca un tratament bun. A făcut tot ce i-am spus şi băiatul a fost la fel de bine îngrijit ca acasă, poate chiar mai bine, fiindcă a avut mai multă linişte. Cum trebuia să am grijă de amîndoi, am rămas acolo pînă azi-dimineaţă în zori, cînd am văzut o barcă. Din fericire, negrul dormea tun lîngă targă, cu capul pe genunchi. Le-am făcut semn oamenilor să se apropie fără zgomot cu barca, iar ei l-au înhăţat şi l-au legat înainte ca el să-şi dea seama ce i se întîmplă. Nici nu s-a zbătut măcar. Băiatul dormea şi el, aşa că am învelit vîslele în cîrpe, ca să nu facă zgomot, şi legînd pluta de barcă, am tras-o încetişor pînă la mal. Negrul a stat liniştit şi n-a scos o vorbă tot timpul. Domnilor, să ştiţi de la mine că nu-i un negru rău.

— Da, văd şi eu că s-a purtat bine, doctore — zise cineva.

Ceilalţi se mai muiară şi ei. Îmi venea să-i mulţumesc din inimă doctorului pentru vorbele rostite în apărarea lui Jim, şi mă bucuram că eu, unul, mă aşteptasem la asta din parte-i : din clipa în care-l văzusem, ştiusem că-i un om de treabă şi inimos.

După ce oamenii se învoiră cu toţii că Jim se purtase foarte bine şi că merita să fie răsplătit pentru asta, făgăduiră să nu-l mai înjure. Apoi ieşiră din colibă, încuindu-l înăuntru. Nădăjduisem c-au să-i scoată o parte din lanţuri, fiindcă tare mai erau grele, şi c-au să-i dea ceva carne şi verdeţuri, pe pe lîngă pîine şi apă. Nici prin gînd nu le trecu aşa ceva, dar mi-am zis că-i mai bine să nu m-amestec. Mă gîndeam totuşi să-i spun şi tuşii Sally ce povestise doctorul, de îndată ce voi trece hopurile care mă mai aşteptau, adică de îndată ce-i voi lămuri de ce uitasem să-i pomenesc de rana lui Sid, cînd i-am povestit ce făcusem eu şi cu Sid în noaptea aia blestemată, cînd am pornit şi noi pe urmele negrului fugar.

Timp aveam berechet. Tuşa Sally rămase toată ziua şi toată noaptea în odaia bolnavului ; de cîte ori îl vedeam pe unchiul Silas învîrtindu-se pe-acolo, o ştergeam repede.

A doua zi dimineaţa, auzind că lui Tom îi merge ceva mai bine şi că tuşa Sally se duse să tragă un pui de somn, m-am strecurat în odaia bolnavului ; dacă-l găseam treaz, mă gîndeam să ticluiesc împreună cu el o poveste pentru familie. Tom însă dormea, şi încă foarte liniştit. Era palid, nu cu

obrajii îmbujorați, ca atunci cînd sosise. M-am așezat și-am așteptat să se trezească. Peste o jumătate de oră, tușa Sally intră tiptil în odaie : na, iar o scrîntisem ! Ea îmi făcu semn să stau liniștit și se așeză lîngă mine, spunîndu-mi la ureche că acum ne putem bucura, deoarece bolnavul părea să se înzdrăvenească : dormea de atîta vreme și arăta mult mai bine. Garantat că avea să se scoale întreg la minte !

Am stat de veghe așa, pînă ce deodată Tom începu să se miște și, deschizînd ochii, ne aruncă o privire cît se poate de la locul ei.

— Ia te uită — spuse el — sînt acasă ! Cum așa ? Unde-i pluta ?

— E la adăpost — i-am spus.

— Și Jim ?

— La fel — i-am răspuns, fără prea multă convingere.

Tom însă nu băgă de seamă.

— Strașnic ! Minunat ! Acum sîntem cu toții salvați ! I-ai povestit mătușii ?

Era cît pe ce să zic da, însă ea mi-o luă înainte :

— Ce să-mi povestească, Sid ?

— Păi, cum s-a petrecut toată povestea.

— Care poveste ?

— Păi, povestea asta, nu-i decît una. E vorba de felul în care eu și cu Tom l-am slobozit pe negrul fugar.

— Dumnezeule ! Slobozit pe ne... Ce tot îndrugă băiatul ăsta ? Doamne, iar și-a pierdut mințile !

— Nu, nu mi-am pierdut mințile ! Știu eu ce spun. Eu și cu Tom l-am slobozit. Ne-am pus în cap să-l slobozim, și-am făcut-o. Și încă fain de tot.

Își dădu drumul și ea nu-l mai putu opri ; îl lăsă să vorbească, zgîindu-și ochii la el, iar eu îmi dădui seama că n-are nici un rost să mă bag.

— Știi, tușă, a fost o treabă tare grea. Am muncit săptămîni întregi, noapte de noapte, ceasuri în șir, în vreme ce voi toți dormeați. A trebuit să furăm lumînările, cearșaful, cămașa, rochia matale, lingurile, blidele, cuțitele, tigaia, piatra de moară, făina și o sumedenie de alte lucruri. Nici nu-ți poți închipui ce greu ne-a fost să meșterim ferăstraiele, penele, inscripțiile și toate celelalte. Și nici n-ai idee ce grozav ne-am

distrat. A trebuit să desenăm singuri coşciugul şi celelalte poze, să scriem scrisorile 'nonime ale tîlharilor, să ne suim şi să ne dăm jos pe paratrăsnet, să săpăm tunelul din colibă, să facem scara de frînghie şi s-o vîrîm într-o plăcintă, şi p-ormă să trimitem lingurile şi celelalte unelte în buzunarul şorţului matale...

— Dumnezeule !

— ...şi să umplem coliba cu şobolani, şerpi şi alte jivine, ca să-i ţină de urît lui Jim. Erai cît pe ce să ne strici toate socotelile, oprindu-l atîta vreme pe Tom cu untul în pălărie. Oamenii au dat buzna în colibă înainte de a fi ieşit noi de-acolo, şi-a trebuit s-o tulim repede, şi ei ne-au auzit şi-au pornit pe urmele noastre, iar eu mi-am primit porţia, n-am ce zice. Ne-am ascuns prin tufişuri şi i-am lăsat să treacă, iar cînd s-au apropiat cîinii, au văzut cine sîntem şi au şters-o numaidecît, fiindcă n-aveau nimic cu noi. Iar noi ne-am dus cu barca la plută şi-am scăpat, iar Jim şi-a dobîndit libertatea. Unde mai pui că toată treaba am făcut-o noi singuri ! Ce spui, nu-i grozav, tuşă ?

— De cînd sînt n-am mai pomenit una ca asta ! Va să zică voi, împieliţaţilor, aţi scornit toată dandanaua asta, de ne-aţi scos din minţi şi-aţi băgat groaza-n noi ? Tare-aş vrea să ţi-o plătesc chiar acum, cu vîrf şi îndesat ! Cînd mă gîndesc că seară de seară am fost... A, să te faci tu bine, netrebnicule, şi-o să vezi cum mă pun cu sfîntu' Niculaie pe-amîndoi !

Dar Tom era aşa de mîndru şi de fericit, că nu se putu stăpîni şi-i dădu zor cu-ale lui, în vreme ce ea tuna şi scuipa foc pe nări, nu alta. Le mergea gura la amîndoi, de-ai fi zis că-i un sobor de pisici.

— Bucură-te acum, cît mai eşti în pat, că dacă te mai prind cu ăla vreodată...

— Cu cine ? întrebă Tom cu mirare în glas şi începînd să zîmbească.

— Cum cu cine ? Cu negrul ăla fugar. Da' cu cine credeai ?

Tom mă privi lung şi-mi spuse :

— Tom, da' nu-mi spuseşi adineauri că Jim e la adăpost ? Ce, n-a fugit ?

— El ? zise tuşa Sally. Negrul fugar ? Fii pe pace. L-au adus înapoi şi l-au vîrît din nou în coliba aia, unde-o să stea

cu pîine şi apă, ferecat în lanţuri grele, pînă l-o cere careva sau l-om vinde !

Tom se ridică în capul oaselor, cu ochii aprinşi şi cu nările umflate, fremătînd ca nişte aripioare, şi-mi strigă :

— N-au nici un drept să-l închidă ! Du-te repede, fără zăbavă, şi dă-i drumul ! Jim nu-i sclav, e la fel de slobod ca orice făptură de pe faţa pămîntului !

— Iar aiurează băiatul...

— Nu aiurez de loc, tuşă Sally, şi dacă nu se duce nimeni, mă duc eu. De mic îl ştiu pe Jim, şi Tom la fel. Bătrîna domnişoară Watson a murit acum două luni şi-i era ruşine că se gîndise să-i vîndă în miazăzi. A spus-o chiar ea şi a scris în testament că-l slobozeşte.

— Atunci de ce naiba mai voiai să-l slobozeşti, dacă era slobod ?

— Auzi întrebare ! Întrebare de femeie, eh !... Păi, eram dornic de aventură, tuşico, şi-aş fi trecut prin foc şi sînge ca să... Sfinte Sisoe, uite-o pe tuşa Polly !

Aoleu, chiar ea era ! Stătea în prag şi zîmbea fericită, ca un înger îndopat cu plăcinte.

Tuşa Sally i se aruncă de gît, mai-mai s-o înăbuşe cu îmbrăţişările, şi începu să plîngă pe umărul ei. Cît despre mine, mi-am găsit un locşor potrivit sub pat, gîndindu-mă că-n curînd n-o să se mai poată respira în casa asta. Din cînd în cînd, aruncam o privire afară ; deodată mătuşa Polly se smulse din braţele mătuşii Sally şi începu să se uite la Tom pe deasupra ochelarilor, ca şi cum ar fi vrut să-l bage-n pămînt.

— Da, da — îi spuse — mai bine ai întoarce capul. Să fiu în locul tău, eu aşa aş face, Tom.

— Vai de mine — izbucni tuşa Sally — aşa de mult s-a schimbat ? ! Nu-i Tom, ci Sid. Tom e... Tom e... dar unde-i Tom ? Parcă adineauri era aici.

— Vrei să zici unde-i Huck Finn, de bună seamă. De cînd îl tot cresc pe derbedeul ăsta de Tom, fii sigură că pot să-l recunosc şi dintr-o mie. Altminteri frumos mi-ar sta ! Hei, Huck Finn, ia ieşi de sub patul ăla !

Ce era să fac ? Am ieşit — ce-i drept, cu inima cît un purice. Să fi văzut ce ochi a căscat tuşa Sally ! Şi nenea Silas la fel, cînd i s-a povestit totul. Ai fi zis că-i beat, nu alta. Toată ziua parc-ar fi fost pe altă lume, săracul, iar în seara aceea,

la biserică, a ţinut o predică de i s-a dus buhul, fiindcă nici ăl mai înţelept om din lume n-ar fi putut s-o priceapă.

Mătuşa Polly a lui Tom le povesti tuturor cine şi ce eram eu, şi-a trebuit să le-arăt cum în ziua cînd doamna Phelps („Spune-mi tuşa Sally, ca mai înainte — mă întrerupse ea — că aşa m-am obişnuit !") m-a luat drept Tom Sawyer, eram atît de strîns cu uşa, încît n-am avut curajul s-o contrazic, şi-apoi eram sigur că Tom n-o să se supere, ba dimpotrivă, o să-i placă, fiind ceva misterios, ca o aventură. Şi chiar aşa s-a-ntîmplat ; cînd a sosit Tom, s-a dat drept Sid şi m-a ajutat cît a putut ca să ies din încurcătură.

Mătuşa Polly adeveri spusele lui Tom, că în testamentul ei domnişoara Watson îi dăruise lui Jim libertatea. Va să zică Tom Sawyer se vîrîse în atîtea belele ca să slobozească un negru slobod ! Abia acum pricepeam de ce, în ciuda creşterii pe care-o primise acasă, se învoise totuşi să mă ajute să slobozesc din robie un negru !

Mătuşa Polly povesti cum după ce primise scrisoarea mătuşii Sally, din care aflase că Tom şi *Sid* sosiseră cu bine, îşi spusese :

— „Alta acum ! Dar trebuia să m-aştept la una ca asta din parte-i, de vreme ce i-am dat drumul să plece aşa, de capul lui." Şi iată-mă nevoită să bat tot drumul ăsta de o mie şi o sută de mile, ca să văd ce ispravă a mai făcut derbedeul, mai ales că nu primeam nici un răspuns de la tine.

— Dar n-am primit nici o scrisoare ! se miră mătuşa Sally.

— Cum aşa ? Doar ţi-am scris de două ori ! Te-ntrebam ce vrei să spui cînd zici că Sid e-acolo, la tine !

— Bine, dar n-am primit nimic, draga mea !

Atunci mătuşa Polly se-ntoarse încet spre Tom şi se răsti la el :

— Ascultă, Tom !

— Ce-i, tuşă ? întrebă el cu glas mieros.

— Obraznicule, adă-ncoa' scrisorile !

— Care scrisori ?

— Scrisorile mele. Ah, stai tu, că pun eu mîna pe tine, să vezi ce-o să-ţi...

— Sînt în cufăr, poftim. Şi-s la fel cum erau cînd le-am luat de la poştă, nu m-am uitat în ele, nici nu le-am atins.

Dar știam c-au să se încurce socotelile și p-ormă mă gîndeam că nu te grăbești și...

— Ei, fir-ai tu să fii, ne socotim noi, lasă... Am mai trimis o scrisoare, în care te înștiințam că sosesc. Te pomenești că și pe aia...

— Nu, aia a sosit ieri și n-am citit-o încă, dar o am aici, nu s-a pierdut — zise tușa Sally.

Aș fi pus rămășag pe doi dolari că n-o are, dar mi-am zis că-i mai sănătos să tac, așa că n-am scos o vorbă.

N-A MAI RĂMAS NIMIC DE SCRIS

De îndată ce-am rămas cu Tom între patru ochi, l-am întrebat ce avusese de gînd după fuga noastră și ce-ar fi făcut dacă evadarea negrului liber ar fi izbutit? Îmi răspunse că de la bun început avusese de gînd ca, după eliberarea lui Jim, să-l ducem cu pluta la vale și să trăim o viață de aventuri, pîn-om ajunge la vărsarea fluviului în mare; apoi să-i spunem că e liber, să-l aducem înapoi acasă cu vaporul, clasa-ntîi, și să-i plătim pentru timpul pierdut. Urma să trimitem vorbă despre sosirea lui, pentru ca toți negrii să-i iasă în întîmpinare și să-l ducă în orășel cu torțe și cu lăutari. Astfel, Jim ar fi fost un erou, iar noi la fel.

Cît despre mine, mă gîndeam: las' că-i bine și-așa!

Ne-am grăbit să-l scoatem pe Jim din lanțuri, iar cînd tușa Polly, unchiul Silas și tușa Sally aflară cu cîtă sîrguință îl ajutase Jim pe doctor să-l îngrijească pe Tom, îl copleșiră cu laude și începură să-l răsfețe, dîndu-i să mănînce tot ce-i poftea inima și scutindu-l de orice muncă. L-am dus pe Jim în odaia bolnavului și ne-am așezat la taifas. Tom îi dădu lui Jim patruzeci de dolari ca răsplată că fusese un prizonier așa de răbdător și destoinic. Jim era în culmea fericirii.

— Ce ţi-am spus eu, Huck? Ce ţi-am spus eu colo, pe insula Jackson? Ţi-am spus că Jim are păr pe piept şi că ăsta-i semn bun. Ţi-am spus că Jim a fost bogat odată şi are să mai fie! Şi uite că se-adevereşte. Ascultă ce spune Jim, semnu-i semn. Eu am fost sigur c-o să fiu iar bogat, cum sînt sigur că-s aici în clipa asta!

Apoi îi veni rîndul lui Tom să vorbească. Şi vorbi, şi vorbi...

— Ce-ar fi s-o ştergem de-aici tustrei într-o noapte? spuse el. Facem rost de echipament şi mergem pe Teritoriul Indian, după aventuri. Stăm acolo vreo două-trei săptămîni. Ai, ce ziceţi?

— Eu zic să mergem — i-am răspuns — da' n-am bani pentru echipament şi nu văd cum aş putea căpăta de-acasă, fiindcă babacu' s-o fi întors între timp şi-o fi băut toţi banii pe care i-a luat de la judele Thatcher.

— Nu, nu i-a luat — spuse Tom. Banii-s tot acolo, şase mii de dolari şi ceva. Iar taică-tu nu s-a mai întors, cel puţin pîn-am plecat eu.

Atunci Jim rosti cu voce gravă:

— Nu se mai întoarce el niciodată, Huck!

— Cum aşa, Jim?

— Nu-ntreba, Huck, dar el nu se mai întoarce niciodată.

Eu însă l-am tot pisat, pînă cînd mi-a spus:

— Ţii minte casa care plutea pe apă? Înăuntru era un om acoperit şi eu m-am dus şi l-am descoperit, iar pe tine nu te-am lăsat să te-apropii. Da, Huck, te poţi duce oricînd să-ţi iei banii, fiin'că el era omul ăla.

Tom e acum aproape cu totul vindecat. Şi-a legat glonţul de un lănţug şi-l poartă la gît, uitîndu-se mereu la el ca la un ceasornic. Ei, şi-acu' n-a mai rămas nimic de scris, şi-s tare bucuros, fiindcă de-aş fi ştiut dinainte ce greu e să scrii o carte, m-aş fi lăsat păgubaş. Oricum, altădată nu mă mai apuc eu de-o treabă ca asta. Socot însă c-o să fiu nevoit s-o pornesc spre Teritoriul Indian înaintea celorlalţi, fiindcă tuşa Sally are de gînd să mă înfieze şi să mă ţivilizeze, şi n-aş putea îndura aşa ceva.

Ştiu eu ce-nseamnă!

IN COLECŢIA C. L. U.

au mai apărut:

JANE AUSTEN
Mîndrie şi prejudecată

GUSTAVE FLAUBERT
Doamna Bovary

GIACOMO LEOPARDI
Mici opere morale

PROSPER MERIMÉE
Cronica domniei lui Carol al IX-lea

BENITO PÉREZ GALDOS
Episoade naţionale

EDGAR ALLAN POE
Scrieri alese

EMIL ZOLA
Pîntecele Parisului

COMBINATUL POLIGRAFIC
„CASA SCÎNTEII" BUCUREȘTI

Coli tipar 17. C-da 80 788

„Toată literatura americană modernă se trage dintr-o carte a lui Mark Twain, intitulată Huckleberry Finn. Înainte de asta nu era nimic... Şi de atunci n-am mai avut nimic atît de bun."

Ernest Hemingway

Lei 8,50

CW

Editura pentru Literatură Universală